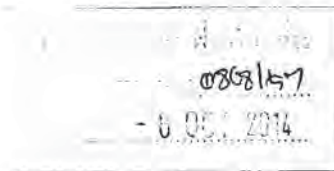

รายงานฉบับสมบูรณ์
การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์
และตอบสนองความต้องการของชุมชน

โดย
อะหมาร สันนาท
รัชณี ทองเงิน
และคณะ

สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

RDG๑๕๐๐๔๘
สัญญาเลขที่-5650048-

รายงานความก้าวหน้างวดที่ 1

(กันยายน 2556 – สิงหาคม 2557)

การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์

และตอบสนองความต้องการของชุมชน

โดย

อะหมาร สันนาหุ, รัชนี ทองเงิน และคณะ

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลายๆฝ่าย โดยเฉพาะคณะครู อาจารย์ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ และโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด ที่ได้ลงมือลงแรงในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ซึ่งนับเป็นการทลายกรอบคิดทางการเรียนรู้ อันเป็นกระบวนการทัศน์สั่งสมในระบบการศึกษาไทย อันเป็นการประสานความร่วมมือในมิติโรงเรียน คู่ขนาน ภายใต้โจทย์ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ พี่น้องชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ ที่เป็นแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ด้านพหุวัฒนธรรมทั้งพุทธ และอิสลาม พี่น้องชุมชนบ้านกุ่มบึงปะโหลด ที่นำหลักการทางศาสนาอิสลามมาเป็นบันไดการเรียนรู้ อันหยั่งรากใบแก่จิตวิญญาณแห่งสันติหรืออิสลามในอนาคต ขอขอบคุณคณะกรรมการสถานศึกษา ที่ร่วมเป็น ครุภูมิปัญญา และแรงผลักดัน ดังกระแสดมได้ปีก หนุนเสริมทั้งร่างกาย แรงใจ แรงปัญญา ร่วมสาน สร้างผู้เรียนที่มีความพร้อมในการใช้ชีวิต และให้แนวคิดต่างๆที่เป็นประโยชน์

ขอขอบคุณเครือข่ายโรงเรียนวิจัย จ.สตูล ที่เป็นกัลยาณมิตรทอดคอเดินทาง เพื่อสร้างพลังทาง ปัญญาในสังคม

ตลอดจนขอขอบคุณ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.สตูล ที่ร่วมขับเคลื่อนผู้วิจัย

ทีมวิจัย

โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำกับโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด

บทคัดย่อ

โครงการ “การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ และตอบสนองความต้องการของชุมชน” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาเทคนิค วิธีการ การสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนำมาสู่การตอบสนองความต้องการในการจัดการศึกษาของชุมชนอย่างยั่งยืน เป็นโครงการคู่ขนานระหว่างโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล กับโรงเรียนบ้านกูบังปะโหลด อ.เมือง จ.สตูล

โดยมีฐานพื้นที่ประเด็นการเรียนรู้คือพื้นที่วัฒนธรรม ซึ่งโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำเป็นพื้นที่ชุมชนไทยพุทธกับมุสลิมอยู่ร่วมกัน ส่วนชุมชนบ้านกูบังปะโหลด เป็นพื้นที่มุสลิมร้อยเปอร์เซ็นต์ ความเหมือนระหว่างสองพื้นที่ต่อประเด็นวัฒนธรรม คือ การที่เด็กในพื้นที่รู้จัก และได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวดังกล่าวน้อยมาก

จากแนวโน้มดังกล่าว ทางโรงเรียนทั้งสอง จึงนำเรื่องราวทางวัฒนธรรมมาเป็นสื่อการเรียนรู้ โดยการพัฒนาโจทย์ที่สอดคล้องกับความต้องการกับชุมชน ภายใต้การนำฐานความรู้จากการดำเนินการวิจัยในโรงเรียน เมื่อปี 2554- 2555 มาผนวกกับการพัฒนาการเรียนรู้

โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ได้นำผลจากโครงการ “ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล” มาผนวกกับสถานการณ์ในชุมชน ที่พบว่าความร่วมมือจากชุมชนส่วนใหญ่ในการจัดการศึกษาจะอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม ที่แตกต่างทางศาสนาของคนในชุมชน (พุทธกับอิสลาม) ซึ่งบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการร่วมกันได้ เพราะความไม่เข้าใจกัน หรือรู้จักกันเพียงพอ ดังนั้นโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่หนึ่งที่จะเชื่อมโยงและประสานความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับชุมชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นภายใต้สองศาสนาสองวัฒนธรรม หรือที่เรียกว่าพหุวัฒนธรรม จึงกำหนดแนวทางการพัฒนา โดยจัดทำโครงการ “ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านกูบังปะโหลด อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล”

โรงเรียนบ้านกูบังปะโหลด หากประเมินจากโครงการ “ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านกูบังปะโหลด อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล” ผลงานการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน นับว่ายังไม่สามารถเดินสู่เป้าหมายที่สมบูรณ์นัก ทั้งนี้เพราะกระบวนการดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ เป็นการเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการสอนที่ผ่านมา หากแต่สิ่งที่ถือเป็นความสำเร็จ คือการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน ที่ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง เข้ามาร่วมในการจัดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน ทั้งยังมีเสียงตอบรับเป็นบวก

จากประกายความร่วมมือดังกล่าว ทางโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด จึงตระหนักและเห็นความสำคัญ ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย โดยประสานความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนวิจัยจังหวัดสตูล ร่วมกับศูนย์ประสานงานวิจัยจังหวัดสตูล โดยใช้ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อยกระดับและพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน ท่ามกลางการแข่งขันสูงกับโรงเรียนเอกชนในพื้นที่ เพื่อสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน ภายใต้ชื่อโครงการ “ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล”

จากการดำเนินงาน โครงการแนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน ของโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำและโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด ซึ่งเป็นการศึกษาในด้านความต้องการในการจัดการศึกษา วิธีการ เทคนิค การสร้างความสัมพันธ์ รูปแบบการจัดกิจกรรม ความยั่งยืนในการจัดการศึกษา และการบริหารจัดการ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ในการดำเนินการนั้น ได้มีทีมวิจัยที่เป็นตัวแทนจากชุมชนที่เข้ามาช่วยกันกำหนดวิธีการศึกษา เทคนิคต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ร่วมกับครู ตลอดจนเสนอแนะ หรือ แนะนำ จัดหาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น เรียนรู้จากการฟังบรรยาย เรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยี จากชุมชน จากสภาพจริง โดยใช้กระบวนการ 10 ขั้นตอน เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน ในขณะที่มีการจัดการเรียนรู้ ก็สร้างความสัมพันธ์กันระหว่างโรงเรียนและชุมชน เนื่องจากมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินการที่ผ่านมา ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนยังไม่ละเอียด การมีส่วนร่วมของชุมชนยังไม่ชัดเจน เทคนิควิธีการสอนก็ยังไม่คล่องแคล่ว ไม่โดดเด่น จึงจำเป็นต้องย้อนรอย เพื่อทบทวนกระบวนการต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการให้ทุกฝ่าย ได้ร่วมกัน สังเคราะห์งานออกมาให้เป็นรูปธรรม เชิงประจักษ์ที่สามารถสรุปเป็นรูปแบบได้

การจัดคูโรงเรียนขนาดกลางก็เป็นวิธีหนึ่งในการหารูปแบบในการจัดการศึกษา โดยการร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างโรงเรียนที่มีบริบทคล้ายกัน ในเรื่องของจำนวนนักเรียน วัฒนธรรมของชุมชน วัฒนธรรมของครูและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ สิ่งที่ต้องเดินต่อเพื่อหาคำตอบคือ การจัดการศึกษาที่ชุมชนต้องการเป็นอย่างไร ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไร เพื่อให้เป็นรูปแบบที่สอง โรงเรียนต้องทำร่วมกัน และหาคำตอบให้ได้ในการดำเนินงานโครงการต่อไป ในส่วนของครูนั้นจำเป็นต้องทำความเข้าใจรายละเอียดของกระบวนการ 10 ขั้นตอน ให้ชัดเจนและออกแบบการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมอย่างหลากหลาย และใช้เวลาในการเรียนการสอนให้เต็มตามโครงสร้างเวลาเรียน ตลอดจนบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียด ตลอดเส้นทางการดำเนินงาน เพื่อที่จะทำไปสังเคราะห์ต่อไป อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการเป็นไปด้วยดี และมีประสิทธิผล ทั้งสองโรงเรียน โดยทีมวิจัยจะต้อง

ปรึกษาหาแนวทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยการเห้ยาเยอนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และ
ระดมสมองหรือถอดองค์ความรู้และสร้างสรรค์งานต่อจนกว่าจะเกิดรูปแบบที่ชัดเจน โดยใช้กระบวนการ
ดำเนินงานที่หลากหลายในที่สุด ก็น่าจะทำให้สามารถพบคำตอบที่ต้องการ.

คำนำ

การจัดการเรียนการสอนของครูในยุคการศึกษาใน ศตวรรษ ที่ 21 นั้น ครูไม่ใช่ผู้นำในการจัดการเรียนรู้ แต่ครูเป็นเพียงนักจัดการเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ และโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด จึงได้นำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเข้ามาใช้ในโรงเรียนตั้งแต่ ปีการศึกษา 2554 จนถึงปัจจุบัน ทำให้นักเรียนและครูดำเนินการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนมาอย่างต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2556 ทั้งสองโรงเรียนได้ยกระดับการจัดการเรียนการสอนโดยเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อนำมาเป็นห้องตัวอย่าง (ห้องโมเดล) ในการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการวิจัย โดยมีโจทย์ที่ต้องทำร่วมกันคือ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และตอบสนองความต้องการของชุมชน ของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ และโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีบริบทชุมชนที่คล้ายคลึงกัน ทำให้ผู้บริหาร และครูทั้งสองโรงเรียนได้ร่วมกันจัดทำกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยนำกระบวนการวิจัย

ในปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ และโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด ได้ร่วมกันจัดทำโครงการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์และตอบสนองความต้องการของชุมชน ของโรงเรียนขนาดกลาง โดยมีวิธีการดำเนินงานตามโครงการ คือ

โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ จัดกิจกรรมโครงการ วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล โดยดำเนินการในห้องโมเดลของโรงเรียน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2556 ในหัวข้อเรื่อง “ศึกษาบทกล่าวในพิธีจัดการศพของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล”

โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด จัดกิจกรรมโครงการ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล โดยดำเนินการในห้องโมเดลของโรงเรียน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 ในหัวข้อเรื่อง “การปฏิบัติการละหมาด 5 เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด ตำบลควนสตอ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล”

ทีมวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานโครงการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์และตอบสนองความต้องการของชุมชน ของโรงเรียนขนาดกลาง เล่มนี้สามารถทำให้ผู้ศึกษานำวิธีการและกระบวนการที่ผ่านการจัดกิจกรรมมาแล้ว นำไปใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนต่อไปในอนาคต

ขอแสดงความนับถือ

ทีมวิจัยโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำกับโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	
บทคัดย่อ	
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ 1 ข้อเสนอโครงการ	1
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	52
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	67
บทที่ 5 สรุป วิเคราะห์ และรายงานผล	97
ภาคผนวก ก รายละเอียดการจัดการเรียนรู้รายชั้นเรียน	
ภาคผนวก ข รายชื่อทีมวิจัย	

บทที่ 1

เอกสารโครงการ

การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์และตอบสนองความต้องการของชุมชน

1. ผู้เสนอโครงการ

- นายอะหมาร สันนาหุ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโฮลต
- นางรัชนี ทองเงิน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ

2. ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีหลายแนวทาง แนวทางหนึ่ง คือ การส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจ ความพึงพอใจต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดประเทศไทยได้พยายามปฏิรูปการศึกษามานาน แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ปัจจุบันมีแรงกดดันหลายประการที่ทำให้จำเป็นต้องเร่งปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองการจะทำให้การปฏิรูปการศึกษาประสบผลสำเร็จ ต้องมีการกำหนดเป้าหมายการศึกษาด้านต่างๆ ตลอดจนการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนใหม่ ๆ เข้ามาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

การบริหารแนวใหม่จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ซึ่งมาจากตัวแทนชุมชนและผู้ปกครอง ได้มีบทบาทและความรับผิดชอบในการพัฒนาโรงเรียนได้คล่องตัว สามารถระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นได้เพิ่มขึ้น สอนความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นได้ดีขึ้น ต้องจัดให้มีธรรมนูญโรงเรียน เพื่อเป็นข้อตกลงร่วมกันว่าโรงเรียนจะให้การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีที่สุดแก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน เป็น ผู้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนตลอดจนถึงเป็นผู้ตรวจสอบประเมินผล

การสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ในชุมชนได้เข้ามามีบทบาทเป็นคณะกรรมการโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

ที่ผ่านมาโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโฮลตและโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการบริหารโรงเรียน โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งมีการนำกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน นวัตกรรมจากโรงเรียนบ้านตะโล๊ะไสมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น มีการพัฒนาทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์และเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น มีทักษะและกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ส่วนครูโรงเรียนการปรับบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือนักจัดกระบวนการ มีทักษะกระบวนการในการสอน โดยมีการประชุมประจำสัปดาห์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โรงเรียนได้บริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพ ได้เต็มรูปแบบ (PDCA) ได้เรียนรู้การพัฒนาองค์กร การมอบหมายงาน การเรียนรู้บุคลากรในโรงเรียน การสร้างขวัญกำลังใจ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนางานวิชาการ ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูทุกคน ครูได้เตรียมการสอน ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายและคุ้มค่า ใช้วิธีการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เรียนรู้จากของจริง นักเรียนได้เรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่ 2 สนองจุดเน้นการพัฒนาการศึกษา เรียนรู้ตาม หลักสูตรสถานศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ครู นักเรียนและผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสนใจการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น

ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยในปีการศึกษา 2554-2555 ทั้งสองโรงเรียนหากประเมินจากผลงานการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน นับว่ายังไม่สามารถเดินสู่เป้าหมายที่สมบูรณ์นัก ทั้งนี้เพราะกระบวนการดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ เป็นการเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการสอนที่ผ่านมา หากแต่สิ่งที่ถือเป็นความสำเร็จ คือการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน ที่ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง เข้ามาร่วมในการจัดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน ทั้งยังมีเสียงตอบรับเป็นบวก

นับเป็นก้าวที่หนึ่งที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ลึกซึ้งกว่าเดิม จะพบว่าชุมชนมีส่วนเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน มีบทบาทในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง อย่างเช่น เป็นครูภูมิปัญญา ฝึกสอน วิทยากร เรื่องราวในท้องถิ่น เป็นผู้คอยให้คำปรึกษาเมื่อยามลูกกลับไปทำเป็น การบ้าน ร่วมเป็นเจ้าภาพในเวทีการนำเสนอผลงานของเด็กๆ เป็นผู้จัดการจัดเลี้ยงเวลาประชุม ผู้ปกครอง และอีกมากมาย เป็นการเปิดช่องว่างระหว่างกันได้โดยมีเด็กเป็นสื่อกลาง และเห็นได้ว่าชุมชนมีวิสัยทัศน์ ความคิดดีๆ เต็มใจพร้อมที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลทุกสิ่งอย่างเพียงแต่โรงเรียนเปิดพื้นที่เท่านั้นเอง

ดังนั้นในปีการศึกษา 2556 นี้ ทั้ง 2 โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษา จึงร่วมกันพัฒนางานวิจัยภายใต้ความร่วมมือของชุมชน มีโจทย์ ดังนี้ **“วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพัฒนาธรรมเกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำคำอำเภอควนกาหลงจังหวัดสตูล”**และ **“การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกูบังปะโฮลด อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล”**

อย่างไรก็ดีสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาที่อยู่ในชนบท การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงอาจจะกล่าวได้ว่าการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นงานที่ยากและสำคัญยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติให้สำเร็จ และทั้งสองโรงก็ทวิจยวิจัยร่วมกันเพื่อค้นหาและสร้างองค์ความรู้ในการสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงและยั่งยืนสืบไป

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเทคนิค วิธีการ การสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนำมาสู่การตอบสนองความต้องการในการจัดการศึกษาของชุมชนอย่างยั่งยืน

4. คำถามวิจัย

4.1 คำถามหลัก

การสร้างความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนำมาสู่การตอบสนองความต้องการในการจัดการศึกษาของชุมชนอย่างยั่งยืนควรเป็นอย่างไร

4.2 คำถามรอง

- วิธีการ เทคนิค การสร้างความสัมพันธ์
- ความต้องการในการจัดการศึกษา
- ความยั่งยืนในการจัดการศึกษา
- การบริหารจัดการจัดการ

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลต อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

5.2 โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ปี ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2556 – เดือนมิถุนายน 2557

7. งบประมาณ

-โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 312,170 บาท

-โดย 2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 91,595 บาท

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

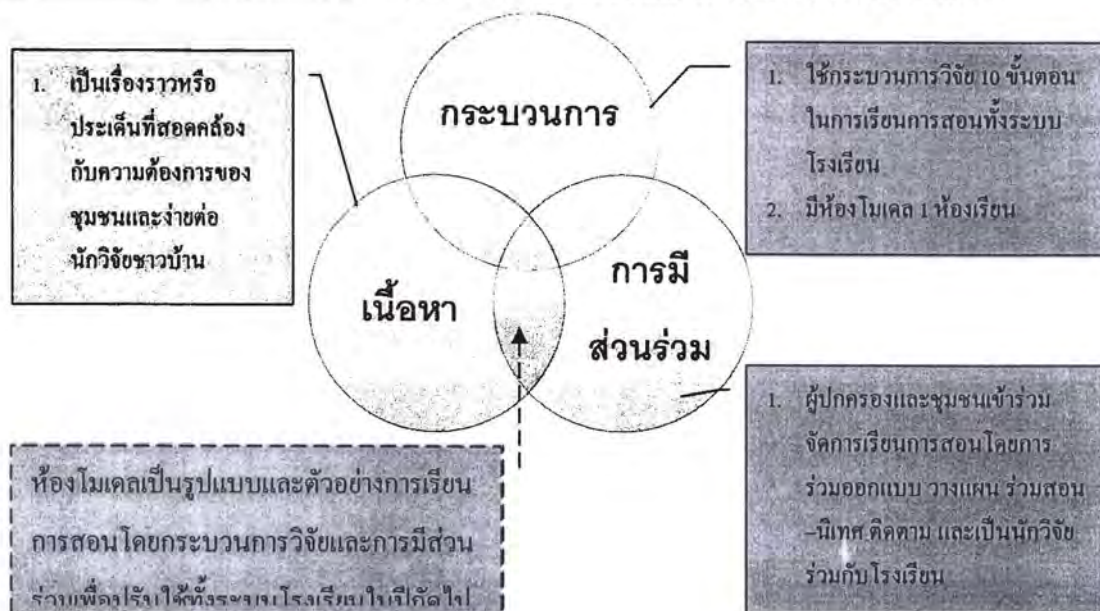
8.1 มีความสัมพันธ์ที่ระหว่งโรงเรียนกับชุมชนนำมาสู่การตอบสนองความต้องการในการจัดการศึกษาของชุมชน

8.2 ชุมชนมีความเข้าใจ ตระหนักถึงการจัดการศึกษาและเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น

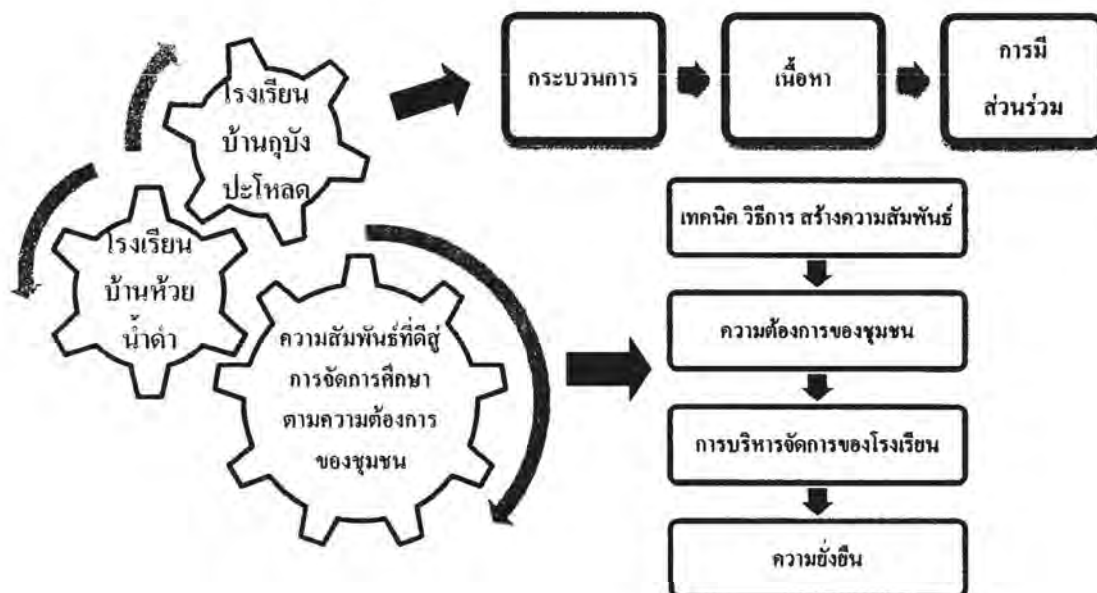
8.3 เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสองโรงเรียนในการหนุนช่วยการดำเนินงาน

9. กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดที่ 1 การเรียนการสอนโดยกระบวนการวิจัยและการมีส่วนร่วมระดับโรงเรียน

กรอบแนวคิดที่ 2 การสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

10. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ชื่อโครงการวิจัย: การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

2. ความเป็นมาและความสำคัญ

โรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 110 คน ข้าราชการครู 10 คน บุคลากรสนับสนุน 5 คน โรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการแข่งขันทางการศึกษาสูง เนื่องจากมีโรงเรียนเอกชนเปิดทำการสอนในพื้นที่เขตบริการหลายโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิถีมุสลิม องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรโรงเรียนมีงบประมาณน้อย อาคารสถานที่ชำรุด ทรุดโทรม และขาดวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ เนื่องจากเกิดวิกฤตศรัทธา คุณภาพผู้เรียนจึงตกต่ำ โรงเรียนไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่สาม จาก (สมศ.) เนื่องจากผลการสอบ O- NET ไม่ผ่านเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

สภาพปัญหาดังกล่าว ปีการศึกษา 2554 ทางโรงเรียนจึงกำหนดแนวทางการพัฒนา โดยจัดทำโครงการ “ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล” ร่วมกับศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.สตูล ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น มีการพัฒนาทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด มีความคิดสร้างสรรค์และเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น มีทักษะและกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ส่วนครูโรงเรียนการปรับบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือนักจัดกระบวนการ มีทักษะกระบวนการในการสอน โดยมีการประชุมประจำสัปดาห์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ซึ่งในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยในปีการศึกษา 2554-2555 ของโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต หากประเมินจากผลงานการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน นับว่ายังไม่สามารถเดินสู่เป้าหมายที่สมบูรณ์นัก ทั้งนี้เพราะกระบวนการดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ เป็นการเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการสอนที่เข้ามา หากแต่สิ่งที่ถือเป็นความสำเร็จ คือการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน ที่ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง เข้ามาร่วมในการจัดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน ทั้งยังมีเสียงตอบรับเป็นบวก

จากประกายความร่วมมือดังกล่าว ทางโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต จึงตระหนักและเห็นความสำคัญ ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย โดยประสานความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนวิจัยจังหวัดสตูล ร่วมกับศูนย์ประสานงานวิจัยจังหวัดสตูล โดยใช้ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อยกระดับและพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน ท่ามกลางการแข่งขันสูงกับโรงเรียนเอกชนในพื้นที่ เพื่อสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน

ทางโรงเรียนกับชุมชนบ้านกุบังปะโหลด จึงได้ร่วมวิเคราะห์ความต้องการของชุมชน และพบว่า ความต้องการที่ชุมชนปรารถนาจัดการเรียนรู้กับบุตรหลาน คือ หลักการทางศาสนาอิสลาม เช่นเดียวกับ โรงเรียนสอนเอกชน ซึ่งรายล้อมอยู่ ซึ่งหากกล่าวในความเป็นจริง การที่คนในชุมชนนำลูกหลานออกจากโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด ไปเรียนโรงเรียนเอกชน เพราะอยากให้บุตรหลานได้เรียนรู้เรื่องศาสนา ดังนั้นหากโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลดนำเรื่องวิถีชีวิตมุสลิม (หลักการทางศาสนาอิสลาม) มาจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน จึงเป็นทิศทางร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อแก้ปัญหาการส่งบุตรหลานไปเรียนที่อื่น และสนองตอบเป้าหมายการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชุมชนที่แท้จริง

โรงเรียนบ้านกุบังปะโหลดจึงจัดทำโครงการ “ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลดอำเภอควนโดน จังหวัดสตูล” เพื่อศึกษาและนำวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันเป็นตะเข็บร้อยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อไป.

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและนำวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. เพื่อให้นักเรียนนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน

4. คำถามวิจัย

4.1 คำถามหลัก

วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล เป็นอย่างไร ?

4.2 คำถามย่อย

วิธีการจัดการเรียนรู้

- * จะออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร ?
- * วิธีการและเครื่องมือที่ติดตาม และประเมินผลการเรียนรู้เป็นอย่างไร ?
- * โรงเรียนมีวิธีการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้กับผู้ปกครองได้อย่างไร?

* วิธีการเติมเต็มความรู้เรื่อง กระบวนการ 10 ขั้นตอน , และการบูรณาการ เป็นอย่างไร?

- * มีวิธีการนำผลการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีมุสลิมเผยแพร่ต่อบุคคลอื่นอย่างไร?
- * โรงเรียนกับชุมชนมีวิธีการ และเครื่องมือประเมินผล ไปประเมินผลการนำผลการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีมุสลิมของนักเรียนอย่างไร?

เนื้อหา

- * เนื้อหาที่นักเรียนจะเรียนรู้ภายใต้วิถีมุสลิมโดยการบูรณาการทักษะ 5 ด้านมีอะไรบ้าง อย่งไร
- * เนื้อหาและผลการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีมุสลิมที่นักเรียนจะเรียนรู้และนำไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวันมีอะไรบ้าง , อย่งไร ?

การมีส่วนร่วม

★ บทบาทผู้อำนวยการ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ในการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีมุสลิมมีอะไรบ้าง อย่างไร?

★ กิจกรรมเกี่ยวกับวิถีมุสลิมที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีอะไรบ้าง อย่างไร?

ผลที่เกิดขึ้น

★ ผลการจัดการเรียนรู้กระบวนการวิจัยเกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิม สามารถพัฒนาทักษะและครู/นักเรียน/เด็ก ในด้านใดบ้าง อย่างไร?

การพัฒนา

★ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิม สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนและสามารถนำมาปรับใช้กับกิจกรรมใดบ้าง อย่างไร?

5. วิธีการศึกษา

1. ขั้นตอนออกแบบและวางแผน

- 1.1. ประชุมคณะทำงาน
- 1.2. ประชุมชี้แจงโครงการ
- 1.3. เวทีเสวนาผู้ปกครอง
- 1.4. ประชุมออกแบบปฏิทินการเรียนรู้ (นำเสนอเนื้อหา, จัดลำดับเรื่อง(เนื้อหา), - กำหนดจุดประสงค์)
- 1.5. ประชุมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้(เตรียมกิจกรรม,สื่อ)
- 1.6. สำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
- 1.7. ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อออกแบบเนื้อหาและการปฏิบัติจริง
- 1.8. ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการติดตามผลการเรียนรู้ (กำหนดวิธีการประเมินออกแบบเครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน)

2. ขั้นศึกษา – เพิ่มเติมความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

- 2.1. ศึกษาดูงานเรื่องปฏิบัติการออกแบบจัดทำเครื่องมือนิเทศติดตาม ประเมินผลการเรียนรู้ และบูรณาการ
- 2.2. อบรมกระบวนการ 10 ขั้นตอน
- 2.3. อบรมการบูรณาการ
- 2.4. ศึกษาเอกสารหลักสูตรอิสลามศึกษา
- 2.5. ศึกษาดูงานโรงเรียนสอนศาสนา
- 2.6. อบรมวางแผนเพื่อออกแบบเนื้อหาและการปฏิบัติจริง

3. ขั้นปฏิบัติ

- 3.1. ปฏิบัติการสอน (พ.ศ.2556 – มี.ค. 2557)
- 3.2. นิเทศประเมินผล เดือนละ 1 ครั้ง

4. ขั้นสรุปและรายงาน

- 4.1. เวทีนำเสนอโครงงานนักเรียน (ก.ย.2556)

- 4.2. เวทีเสนอผลโครงงานนักเรียน (มี.ค.2557)
- 4.3. ประชุมถอดบทเรียนผลการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีมุสลิม (--ครู --นักเรียน --ผู้ปกครอง)
- 4.4. ประชุมสรุปผลการเผยแพร่ความรู้/เขียนรายงาน

6. ขอบเขตการศึกษา

6.1 ขอบเขตเนื้อหา

- จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วม

6.2 ขอบเขตพื้นที่

- โรงเรียนและชุมชนบ้านกุบังปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อศึกษาและนำวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. เพื่อให้นักเรียนนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน

8. แผนกิจกรรมและงบประมาณ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
1. ประชุมชี้แจงโครงการ	1.เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดกิจกรรมโครงการ 2.เพื่อหาแนวทางการร่วมมือในการจัดการเรียนรู้	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดต่อประสานงานระหว่างงาน - ครึ่งวันบ่าย หลังงาน - สรุปงาน	-ทีมวิจัย 19 คน -เครือข่ายผู้ปกครอง 20 คน -ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา 3 คน -ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2 คน -ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4 คน รวม 48 คน	1.ได้ทำความเข้าใจรายละเอียดกิจกรรมโครงการ 2.ได้แนวทางการร่วมมือในการจัดการเรียนรู้	ค่าอาหารว่าง 48 คน x 25 บ. = 1,200 บ. เอกสาร 48คนx 15 บ. = 720 บ. อุปกรณ์ 1000 บ. สถานที่ 1,000 บ. รวม 3,820 บ.
2.เวทีเสวนาผู้ปกครอง	1.เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิมในชุมชนบ้านกุบังปะโหลด 2.เพื่อนำข้อมูลมาเป็นฐานข้อมูลในการจัดการเรียนรู้	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดต่อประสานงานระหว่างงาน - ครึ่งวันบ่าย หลังงาน - สรุปงาน	-ผู้ปกครอง 60 คน -ตัวแทนเครือข่ายผู้ปกครอง8 คน -ทีมวิจัยครู 14 คน -ภูมิปัญญา 2 คน รวม 84 คน	1.ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิมในชุมชนบ้านกุบังปะโหลด 2.ได้ข้อมูลมาเป็นฐานข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ 3.ได้ความร่วมมือ และสนับสนุนจากผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม	ค่าอาหารว่าง 84 คน x 25 บ. = 2,100 บ. เอกสาร 84คนx15บ. = 1,260 บ. อุปกรณ์ 1,000 บ. สถานที่ 1,000 บ. รวม 5,360 บ.
3.ศึกษาเอกสารหลักสูตรอิสลามศึกษา	1.เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตร	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน	-ทีมวิจัย 19 คน	1.ได้ทำความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตรอิสลามศึกษา	ค่าอาหารว่าง 19 คน x 25 บ. = 475 บ.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
	อิสลามศึกษา 2. เพื่อกำหนดเนื้อหา รายชั้นเรียน	- ติดต่อประสานงาน ระหว่างงาน - ครึ่งวันบ่าย หลังงาน - สรุปงาน		2. ได้เนื้อหารายชั้นเรียน	อุปกรณ์ 500 บ. รวม 975 บ.
4.สำรวจและจัดทำทะเบียน แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	1.เพื่อสำรวจแหล่ง เรียนรู้และภูมิปัญญา เกี่ยวกับวิถีชีวิตมุสลิม ของชุมชนบ้านกุบึ่งปะ โหลด 2.เพื่อจัดทำทะเบียน แหล่งเรียนรู้และภูมิ ปัญญาเกี่ยวกับวิถีชีวิต มุสลิมของชุมชนบ้านกุ บึ่งปะโหลด	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดต่อประสานงาน ระหว่างงาน - ครึ่งวันบ่ายของ 2 วัน หลังงาน - สรุปงาน	-ทีมวิจัย 19 คน -คณะกรรมการ สถานศึกษา 7 คน	1.ได้สำรวจแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาเกี่ยวกับวิถี ชีวิตมุสลิมของชุมชนบ้าน กุบึ่งปะโหลด 2.ได้ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาเกี่ยวกับวิถี ชีวิตมุสลิมของชุมชนบ้าน กุบึ่งปะโหลด	ค่าอาหารว่าง 26 คน x 25 บ. X 2 มื้อ = 1,300 บ. อุปกรณ์ 1000 บ. ค่าพาหนะ 500 บ. รวม 2,800 บ.
5.ประชุมออกแบบปฏิทินการ เรียนรู้ (นำเสนอเนื้อหา, จัดลำดับ เรื่อง(เนื้อหา),-กำหนด จุดประสงค์)	1.เพื่อกำหนดขอบเขต เนื้อหากิจกรรมรายชั้น เรียน 2.ออกแบบแผนการ จัดการเรียนรู้รายชั้น	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดต่อประสานงาน ระหว่างงาน - 2 วัน 1 คืน	-ทีมวิจัย 19 คน -ตัวแทนผู้ปกครองชั้นละ 1 คน จำนวน 8 คน รวม 27 คน	1.ได้กำหนดขอบเขต เนื้อหากิจกรรมรายชั้น เรียน 2.ได้ออกแบบแผนการ จัดการเรียนรู้รายชั้นเรียน	ค่าอาหารว่าง 4 มื้อ x 27 คน x 30 บ. = 3,240 บ. ค่าอาหารหลัก 4 มื้อ x 27 คน x 120 บ. = 12,960 บ. ค่าที่พัก 9ห้อง x 500 บ. (3 คน)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
	เรียน	หลังงาน - สรุปงาน			= 4,500 บ. ค่าพาหนะ 5 คัน x 400 บ.=2,000 บ. อุปกรณ์ 1,000 บ. สถานที่ 3,000 บ. รวม 26,700 บ.
6.อบรมกระบวนการ 10 ขั้นตอน	1. เพื่อให้ครูและ ผู้ปกครองเข้าใจ กระบวนการจัดการ เรียนรู้ 10 ขั้นตอน 2. เพื่อให้ครูสามารถ จัดการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดต่อประสานงาน ระหว่างงาน - 1 วัน หลังงาน - สรุปงาน	-ทีมวิจัย 19 คน -ตัวแทนผู้ปกครองชั้นละ 1 คน จำนวน 8 คน รวม 27 คน	1. ครูและผู้ปกครองเข้าใจ กระบวนการจัดการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน 2. ครูสามารถจัดการ เรียนรู้ 10 ขั้นตอน	ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ x 27 คน x 30 บ. = 1,500 บ. ค่าอาหารหลัก 1 มื้อ x 27 คน x 120 บ. = 3,240 บ. ค่าพาหนะ 5 คัน x 300 บ. 1,500 บ. อุปกรณ์ 1,000 บ. สถานที่ 1,500 บ. ค่าตอบแทนวิทยากร 2 คน คน ละ 1,500 บ. รวม 3,000 บ. รวม 11,740 บ.
7.อบรมการบูรณาการ	1. เพื่อเสริม ทักษะ เทคนิค เครื่องมือ วิธีการ การจัดการ เรียนรู้แบบบูรณาการ แก่ครูโรงเรียนบ้านกุ บ่งปะโหลด	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน ติดต่อประสานงาน ระหว่างงาน - 2 วัน 1 คืน หลังงาน - สรุปงาน	-ครู 12 คน	1. ครูมี ทักษะ เทคนิค เครื่องมือ วิธีการ การ เรียนรู้แบบบูรณาการ	ค่าอาหารว่าง 4 มื้อ x 12 คน x 30 บ. = 1,440 บ. ค่าอาหารหลัก 4 มื้อ x 12 คน x 120 บ. = 5,760 บ. ค่าที่พัก 6 ห้อง x 600 บ. = 3,600 บ.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
8.ศึกษาดูงานเรื่องปฏิบัติการ ออกแบบจัดทำเครื่องมือ นิเทศติดตามประเมินผลการ เรียนรู้และการบูรณาการ	1. เพื่อเรียนรู้ เทคนิค การออกแบบ จัดทำ เครื่องมือนิเทศติดตาม ประเมินผลการเรียนรู้ และการบูรณาการ 2. เพื่อนำเทคนิคการ จัดการเรียนรู้ไปใช้ใน การเรียนการสอน	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดต่อประสานงาน ระหว่างงาน - 3 วัน 2 คืน หลังงาน - สรุปงาน	- ทีมวิจัย 19 คน รวม 19 คน		ค่าพาหนะ 3 คัน x 500 บ.= 1,500 บ. อุปกรณ์ 1,000 บ. สถานที่ 3,000 บ. ค่าวิทยากร 2 คน x 1,500 บ.= 3,000 บ. รวม 18,300 บ.
				1. เพื่อเรียนรู้ เทคนิค การออกแบบ จัดทำ เครื่องมือนิเทศติดตาม ประเมินผลการเรียนรู้และ การบูรณาการ 2. เพื่อนำเทคนิคการ จัดการเรียนรู้ไปใช้ในการ เรียนการสอน	ค่าอาหารว่าง 5 มื้อ x 19 คน x 30 บ. = 2,850 บ. ค่าอาหารหลัก 7 มื้อ x 19 คน x 120 บ. = 15,960 บ. ค่าที่พัก 10 ห้อง x 600 บ.= 6,000 บาท ค่าพาหนะ 2 คัน x 1,800 บ. x 3 วัน = 10,800 บ. ค่าน้ำมัน 2 คัน x 4,000 = 8,000 บ. ค่าของที่ระลึก 2,000 บ. รวม 45,610 บ.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
9. ปฏิบัติการสอน (พ.ศ. 2556 – มี.ค. 2557)	1. เพื่อจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุบังปะ โหลต	2 ภาคการศึกษา	- ทีมวิจัย 19 คน - นักเรียนทั้งหมด 117 คน	1. ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุบังปะ โหลต 2. นักเรียนโรงเรียนบ้านกุบังปะ โหลตมีทักษะ การเรียนรู้ตามวิถีชีวิตมุสลิมของชุมชนบ้านกุบังปะ โหลต	ค่าอุปกรณ์ 7 ห้อง x 1,000 = 7,000 บ. ค่าอุปกรณ์การเรียนรู้ห้องโมเดล 1 ห้อง จำนวน 8,000 รวม 15,000 บ.
10. ประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการติดตามผลการเรียนรู้ (กำหนดวิธีการประเมิน ออกแบบเครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน) --นิเทศประเมินผล เดือนละ 1 ครั้ง	1. เพื่อกำหนดวิธีการประเมิน ออกแบบ เครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน 2. เพื่อนิเทศผลการดำเนินงาน เดือนละ 1 ครั้ง (ครูนิเทศนักเรียน /ผอ.นิเทศครู)	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดตามประสานงานระหว่างงาน - ครึ่งวันบ่ายหลังงาน - สรุปงาน	- ทีมวิจัย 19 คน - ผู้เกี่ยวข้อง 4 คน รวม 23 คน	1. กำหนดวิธีการประเมิน ออกแบบเครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน 2. นิเทศผลการดำเนินงาน เดือนละ 1 ครั้ง	- ค่านิเทศ ติดตาม จำนวน 8 ครั้ง $23 \times 25 \times 8 = 4,600$ บ.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
11.เวทีนำเสนอโครงการนักเรียน (ก.ย.2556)	1.เพื่อให้ให้นักเรียนนำเสนอโครงการวิจัยเกี่ยวกับวิถีสุนลิ้ม 2. เพื่อฝึกทักษะการนำเสนอแก่นักเรียน 3. เพื่อเผยแพร่โครงการวิจัยที่นักเรียนจะศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 แก่สาธารณชน	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดต่อประสานงานระหว่างงาน - 1 วัน หลังงาน - สรุปงาน	-ผู้ปกครอง 60 คน -นักเรียน 117 คน -ทีมวิจัย 19 คน -ผู้นำศาสนา 2 คน -ผู้นำชุมชน 5 คน -ผู้เกี่ยวข้อง 4 คน -โรงเรียนเครือข่าย 10 คน รวม 217 คน	1.นักเรียนได้นำเสนอโครงการงานวิจัยเกี่ยวกับวิถีสุนลิ้ม 2. นักเรียนเกิดทักษะการนำเสนอ 3. ได้เผยแพร่โครงการงานวิจัยที่นักเรียนจะศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 แก่สาธารณชน รวม 25,530 บ.	ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ x 217 x20 = 8680 บ. ค่าอาหารหลัก 1 มื้อ x 217 x50 = 10,850 บ. อุปกรณ์ 1,000 บ. ค่าสถานที่ 5,000 บ. รวม 25,530 บ.
12.เวทีเสนอผลโครงการนักเรียน (มี.ค.2557)	1.เพื่อให้ให้นักเรียนนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิถีสุนลิ้ม 2. เพื่อฝึกทักษะการนำเสนอแก่นักเรียน 3. เพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาโครงการงานวิจัยที่	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดต่อประสานงานระหว่างงาน - 1 วัน หลังงาน - สรุปงาน	-ผู้ปกครอง 60 คน -นักเรียน 117 คน -ทีมวิจัย 19 คน -ผู้นำศาสนา 2 คน -ผู้นำชุมชน 5 คน -ผู้เกี่ยวข้อง 4 คน -โรงเรียนเครือข่าย 10 คน	1.นักเรียนได้นำเสนอผลการศึกษาโครงการงานวิจัยเกี่ยวกับวิถีสุนลิ้ม 2. นักเรียนเกิดทักษะการนำเสนอ 3. ได้เผยแพร่ผลการศึกษาโครงการงานวิจัยที่นักเรียนที่ศึกษาในปีการศึกษา 2556 แก่	ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ x 217 x20 = 8680 บ. ค่าอาหารหลัก 1 มื้อ x 217 x50 = 10,850 บ. อุปกรณ์ 1,000 บ. ค่าสถานที่ 5,000 บ. รวม 25,530 บ.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
	นักเรียนที่ศึกษาในปีการศึกษา 2556 แก่ สาธารณชน			สาธารณชน	
13.ประชุมถอดบทเรียนผล การเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีสลิม (--ครู --นักเรียน -- ผู้ปกครอง)	1. เพื่อสรุปผลที่ได้รับ จากการเรียนรู้ที่ เกิดขึ้น กับ ครู นักเรียน และ ผู้ปกครอง	ก่อนงาน - ประชุมวางแผน - ติดต่อประสานงาน ระหว่างงาน - 1 วัน หลังงาน - สรุปงาน	-ทีมวิจัย 19 คน	1. ได้สรุปผลที่ได้รับจาก การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น กับ ครู นักเรียน และ ผู้ปกครอง	ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ x 19 คน x 25 บ. = 950 บ. ค่าอาหารหลัก 1 มื้อ x 19 คน x 80 บ. = 1520 บ. อุปกรณ์ 1,000 บ. รวม 3,470 บ.
14.ประชุมสรุปผลการ เผยแพร่ความรู้/เขียนรายงาน	1. เพื่อสรุปผลการ จัดการเรียนรู้ กระบวนการวิจัยที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิต มุสลิมของโรงเรียน บ้านกุบ่งปะโหลด	สรุป จำนวน 3 ครั้ง (6 เดือนครั้ง)	-ทีมวิจัย 19 คน	1. ได้สรุปผลการจัดการ เรียนรู้กระบวนการวิจัยที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิต มุสลิมของโรงเรียนบ้านกุ บ่งปะโหลด	- ค่าจัดทำเอกสารรายงาน ความก้าวหน้า งานที่ 1, 2 และ รายงานฉบับสมบูรณ์งวดละ 5 เล่ม จำนวน 15 เล่ม งวดละ 2,000 บาท รวม 6,000 บาท
15.ค่าตอบแทนทีมวิจัย					15,000 บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้น 210,435 บาท					

9. สรุปตารางกิจกรรมและงบประมาณ

กิจกรรม	งบประมาณ	สนับสนุนโดย	
		โรงเรียน	สกว.
ประชุมชี้แจงโครงการ	3,820	✓	
เวทีเสวนาผู้ปกครอง	5,360	✓	
ศึกษาเอกสารหลักสูตรอิสลามศึกษา	975	✓	
สำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	2,800	✓	
ประชุมออกแบบปฏิทินการเรียนรู้ (นำเสนอเนื้อหา, จัดลำดับเรื่อง(เนื้อหา),-กำหนดจุดประสงค์)	26,700		✓
อบรมกระบวนการ 10 ขั้นตอน	11,740		✓
อบรมการบูรณาการ	18,300		✓
ศึกษาดูงานเรื่องปฏิบัติการออกแบบจัดทำเครื่องมือนิเทศติดตาม ประเมินผลการเรียนรู้และการบูรณาการ	45,610	18,810	26,800
ปฏิบัติการสอน (พ.ศ.2556 – มี.ค. 2557)	15,000	✓	
ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการติดตามผลการเรียนรู้ (กำหนด วิธีการประเมิน ออกแบบเครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน) --นิเทศประเมินผล เดือนละ 1 ครั้ง	4,600	✓	
เวทีนำเสนอโครงงานนักเรียน (ก.ย.2556)	25,530		✓
เวทีเสนอผลโครงงานนักเรียน (มี.ค.2557)	25,530		✓
ประชุมถอดบทเรียนผลการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีมุสลิม (--ครู -- นักเรียน --ผู้ปกครอง)	3,470	✓	
ประชุมสรุปผลการเผยแพร่ความรู้/เขียนรายงาน	6,000		✓
ค่าตอบแทนทีมวิจัย	1,5000		✓
รวม 210,435 บาท		54,835	155,600

10. ปฏิทินการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	เดือน/ปี
ประชุมชี้แจงโครงการ	18 พฤษภาคม 2556
เวทีเสวนาผู้ปกครอง	31 พฤษภาคม 2556
ศึกษาเอกสารหลักสูตรอิสลามศึกษา	16- 31 พฤษภาคม 2556
สำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	7 มิถุนายน 2556
ประชุมออกแบบปฏิทินการเรียนรู้ (นำเสนอเนื้อหา, จัดลำดับเรื่อง(เนื้อหา),- กำหนดจุดประสงค์)	13-14 มิถุนายน 2556
อบรมกระบวนการ 10 ขั้นตอน	
อบรมการบูรณาการ	
ศึกษาดูงานเรื่องปฏิบัติการออกแบบจัดทำ เครื่องมือติดตามประเมินผลการเรียนรู้ และการบูรณาการ	21-23 สิงหาคม 2556
ปฏิบัติการสอน (พ.ค.2556 – มี.ค. 2557)	พ.ค.2556 – มี.ค. 2557
ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการติดตามผลการ เรียนรู้ (กำหนดวิธีการประเมิน ออกแบบ เครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน) --นิเทศประเมินผล เดือนละ 1 ครั้ง	ศุกร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือน
เวทีนำเสนอโครงงานนักเรียน (ต.ค.2556)	10 ต.ค.2556
เวทีเสนอผลโครงงานนักเรียน (มี.ค.2557)	27 มี.ค.2557
ประชุมถอดบทเรียนผลการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถี มุสลิม (--ครู --นักเรียน --ผู้ปกครอง)	31 มี.ค.2557
ประชุมสรุปผลการเผยแพร่ความรู้/เขียนรายงาน	รายงานความก้าวหน้างวดที่ 1 (พ.ย.2556) รายงานความก้าวหน้างวดที่ 2 (เม.ย.2557) รายงานฉบับสมบูรณ์ (พ.ค.2557)

1. ชื่อโครงการวิจัย วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วม ของโรงเรียนเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล

2. ความเป็นมาและความสำคัญ

ชุมชนบ้านห้วยน้ำดำตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลควนกาหลง อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล มีอาณาเขต ติดต่อกับชุมชนปลักสาวสูงและชุมชนคลองกรวด มีแหล่งเรียนรู้และสถานที่สำคัญอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ โรงงานอุตสาหกรรม และบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีเพียงพอสำหรับการรองรับการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี อาทิเช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ สวนสุขภาพพลองฟ้างา โรงงานยางพารา มัสยิดอัล-อติก มัสยิดธรรมประทีป วัดควนนิมิตตาราม เป็นต้น สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือทำสวนยางพารา สวนปาล์ม และสวนน้อยปลูกผัก ค้าขาย และรับจ้างทั่วไปสภาพเศรษฐกิจในภาพรวม มีฐานะระดับปานกลาง สภาพสังคมเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท ความเจริญทางเทคโนโลยี การสื่อสารและการศึกษาอยู่ในระดับสูง สมาชิกในชุมชนนับถือศาสนาพุทธ 40 เปอร์เซ็นต์ และนับถือศาสนาอิสลาม 60 เปอร์เซ็นต์

โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำเป็นโรงเรียนหนึ่งที่ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย(อนุบาล 1) ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเขตบริการ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 10 มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งสิ้น 11 คน นักเรียนทั้งหมด 198 คน มีโครงการเปิดสอนภาษาจีนและภาษามลายูให้กับนักเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ส่วนการบริหารงานนั้นบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือที่เรียกว่าSchool-Base-Management โดยคณะกรรมการของโรงเรียนประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนนักเรียน ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อการแก้ปัญหาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปี 2554 โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำได้เข้าร่วมโครงการ “ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ตำบลควนกาหลง อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล” ภายใต้ความร่วมมือกับศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.สตูล ในความสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยนำรูปแบบ “กระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน” ของโรงเรียนบ้านตะโล๊ะโสมมาปรับใช้ ทดลองจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ต่อเนื่องจากปีการศึกษา 2554-2555

ผลการดำเนินการปรากฏว่า โรงเรียนได้บริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพ ได้เต็มรูปแบบ (PDCA) ได้เรียนรู้การพัฒนาองค์กร การมอบหมายงาน การเรียนรู้บุคลากรในโรงเรียน การสร้างขวัญกำลังใจ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนางานวิชาการ ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอนของครูทุกคน ครูได้เตรียมการสอน ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายและคุ้มค่า ใช้วิธีการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เรียนรู้จากของจริง นักเรียนได้เรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่ 2 สนองจุดเน้นการพัฒนาการศึกษา เรียนรู้ตาม หลักสูตรสถานศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ครู นักเรียนและผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสนใจการเรียนของนักเรียนมากขึ้น

หากที่ผ่านมา พบว่าความร่วมมือจากชุมชนส่วนใหญ่ในการจัดการศึกษาจะอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม ที่แตกต่างทางศาสนาของคนในชุมชน (พุทธกับอิสลาม) ซึ่งบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการร่วมกันได้ เพราะความไม่เข้าใจกัน หรือรู้จักกันเพียงพอ ดังนั้นโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่หนึ่งที่จะเชื่อมโยงและประสานความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับชุมชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นภายใต้สองศาสนาสองวัฒนธรรม หรือที่เรียกว่าพหุวัฒนธรรม ซึ่ง National Council for Accreditation of Teacher Education (NCATE) ได้ให้ความหมายไว้ว่าพหุวัฒนธรรมคือการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา และการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงระบบสังคมในสถานศึกษาอันประกอบด้วยปัจจัยต่างๆหลายประการ ได้แก่ นโยบายสถานศึกษา วัฒนธรรมองค์กร ภาษา การสื่อสาร การมีส่วนร่วม วิธีสอน เจตคติ ความเชื่อและการกระทำของบุคลากร สร้างแนวคิด ค่านิยมเชิงบวกเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ และนำไปสู่การปรับปรุงความสามารถในการเรียนรู้รวมไปถึงการจัดความคิดที่เป็นอคติและการแบ่งแยกกลุ่มตามศาสนา และเพื่อดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการทำงานรวมไปถึงคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำจึงได้จัดทำโครงการ “วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วม ของโรงเรียนเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล” อันเป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการเดิม โดยการนำเรื่อง “ความตาย” มาเป็นประเด็นการศึกษา เพื่อต้องการทราบแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา เพื่อเรียนรู้ความต่างและสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครู ยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและ เพื่อเป็นการสร้างการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับพหุวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำรวมถึงเผยแพร่ให้ชุมชนใกล้เคียงเข้าใจและปฏิบัติตนได้ถูกต้องอีกด้วย.

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความตาย แบบพหุวัฒนธรรม ของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ
2. เพื่อนำองค์ความรู้พหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตาย พัฒนาให้ นักเรียน ครู ชุมชน เข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามแบบพหุวัฒนธรรม และเผยแพร่ให้บุคคลอื่นได้

4. คำถามวิจัย

4.1 คำถามหลัก

วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับความตายแบบพหุวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วม ของโรงเรียนเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูลเป็นอย่างไร?

4.2 คำถามย่อย

1. มีวิธีการ ขั้นตอน รายละเอียด การติดตาม นิเทศติดตาม และประเมินผล การจัดการ

กระบวนการเรียนรู้การตายแบบพหุวัฒนธรรมในกระบวนการ 10 ขั้นตอนอย่างไร?

2. บทบาทสนับสนุน เติมเต็ม นิเทศติดตาม และประเมินผล ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความตายแบบพหุวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร?

3. มีวิธีการบูรณาการทักษะทางภาษา การทำงานเป็นทีม และคุณธรรมจริยธรรมอย่างไร?

4. นำองค์ความรู้พหุวัฒนธรรมเรื่องความตาย พัฒนาให้ นักเรียน ครู ชุมชน เข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามแบบพหุวัฒนธรรมเป็นอย่างไร?

5. กลุ่มเป้าหมายที่จะเผยแพร่เป็นใคร และมีวิธีการเผยแพร่และติดตามอย่างไร?

5. วิธีการศึกษา

1 ขั้นศึกษา เพิ่มเติมความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

- อบรมแผนการสอน 10 ขั้นตอน(ครูใหม่ และผู้ปกครอง)
- อบรมพัฒนาครูเกี่ยวกับการบูรณาการเรียนรู้

2 ขั้นออกแบบและวางแผน

- ประชุมบอกเล่า ชี้แจงรายละเอียด และระดมความคิด ออกแบบวางแผนการสนับสนุนโครงการ
- ประชุมครูผู้สอนเดือนละ 2 ครั้ง
- ประชุมทีมวิจัยเดือนละ 1 ครั้ง
- ประชุมเครือข่ายเดือนละ 1 ครั้ง

3 ขั้นปฏิบัติ

- ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ (ปีการศึกษา 2556)
 - สัมภาษณ์/สอบถามผู้รู้
 - ลงพื้นที่สังเกตการณ์ปฏิบัติจริง(กรณีมีคนเสียชีวิต)
 - สาธิตตัวอย่างการเรียนรู้
- เวทีประเมินผล (สิงหาคม – เวทีนำเสนอโครงการ, มีนาคม – เวทีรายงานผลงานวิจัย)
- อบรมเทคนิคการบูรณาการครูผู้สอน
- จัดเวทีสัญจร (ออกบูธนิทรรศการ)

4 ขั้นสรุปและรายงาน

- นิเทศ สังเกตการณ์สอน เยี่ยมชั้นเรียน(เดือนละ 2 ครั้ง = 20 ครั้ง)
- เวทีถอดบทเรียนนักวิจัย
- ประชุมสรุปผลการเผยแพร่ความรู้/เขียนรายงาน

6. ขอบเขตการศึกษา

6.1 ขอบเขตเนื้อหา

- พหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตาย

6.2 ขอบเขตพื้นที่

- ชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความตาย แบบพหุวัฒนธรรม ของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ
2. ได้นำองค์ความรู้พหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตาย พัฒนาให้ นักเรียน ครู ชุมชน เข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามแบบพหุวัฒนธรรม และเผยแพร่ให้บุคคลอื่นได้

8.แผนกิจกรรมและงบประมาณ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
ประชุมบอกเล่าชี้แจงรายละเอียดและระดมความคิด ออกแบบวางแผนการสนับสนุนโครงการ	1.เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการวิจัย 2.เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวิจัย	ก่อนงาน --ออกหนังสือเชิญประชุม --ขึ้นป้ายจัดเวทีสถานที่ --เตรียมเอกสารโครงการวิจัย --เตรียมวิทยากรเตรียมสื่อ วันงาน -ลงทะเบียน -พิธีกร -ผ.อ.เปิดเวที/แนะนำทีมวิจัย -นำเสนอโครงการวิจัย(ทีมวิจัย) -ถามความคิดเห็น (แบบสอบถาม—สัมภาษณ์)(ตัวแทนทีมวิจัย) -สรุปความคิดเห็น -นัดหมาย/ปิดเวที หลังวันงาน -ประชุมสรุปงาน -ประเมินผลงาน	ทีมวิจัย 10 คน -กรรมการสถานศึกษา 5 คน -นักเรียน (ชั้นตัวอย่าง) 25 คน -ผู้นำศาสนา 2 คน -ผู้ปกครอง (ชั้นป.5 คน 25 คน) -ผู้นำชุมชน 5 คน -สับเพร 1 คน -ครูโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ 7 คน รวม 80 คน	1.ได้รับความร่วมมือ 2.ได้ความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับโครงการวิจัย	-ค่าเอกสาร 80 ชุด x 10 บ. = 800 บ. -ค่าประสานงาน 1000 บ. -ค่าเครื่องเสียง 500 บ. -ค่าอุปกรณ์/ปากกา/ชาร์ต 500 บ. -ค่าอาหารว่าง 80 คน x 25 บ. = 2000 บ. รวม 4,800 บาท
อบรมแผนการสอน 10 ขั้นตอน (2 วัน 1 คืน)	-เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน -เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ก่อนงาน -ทีมวิจัยประชุมวางแผน -ประสานงานวิทยากร -ส่งหนังสือเชิญ -เตรียมเอกสาร/สถานที่	-ทีมวิจัย 10 คน -วิทยากร 2 คน -ครูโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ 7 คน รวม 19 คน	-มีความรู้ความเข้าใจเรื่องกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน -ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ -ได้รับความร่วมมือในการ	-ค่าเดินทางรถยนต์ 4 คัน x 500 บ. = 2,000 บ. -ค่าวิทยากร 3000 บ. -ค่าอาหารหลัก 4 มื้อ x 19 คน x 120 บ. = 9,120 บ.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
	-เพื่อขอความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละชั้นตอน	<u>วันงาน</u> -เข้าอบรม <u>หลังงาน</u> -สรุปผลการประชุม		จัดการเรียนรู้ในแต่ละชั้นตอน	-ค่าอาหารว่าง 4 มื้อ x 19 คน x 25 บ. = 1,900 บ. -ค่าห้องประชุม 2 วัน x 1,500 บ. = 3,000 บ. -ค่าที่พัก 1 คืน x 10 ห้อง x 500 บ. = 5,000 บ. -ค่าอุปกรณ์ 1,000 บ. รวม 24,120 บาท
-อบรมพัฒนาครูเกี่ยวกับการบูรณาการเรียนรู้(2 วัน 1 คืน)	-เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ -เพื่อหาแนวทางจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	<u>ก่อนงาน</u> -ประชุมวางแผน -เตรียมสถานที่ อุปกรณ์ เอกสาร -ติดต่อวิทยากร <u>วันงาน</u> -เข้าอบรม <u>หลังงาน</u> -สรุปผลการอบรม -กำหนดแนวทางจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	-ครู 12 คน -วิทยากร 2 คน รวม 14 คน	-ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ -ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและนำไปปฏิบัติได้	-ค่าเดินทางรถยนต์ 3 คืน x 500 บ. = 1,500 บ. -ค่าวิทยากร 3000 บ. -ค่าอาหารหลัก 4 มื้อ x 14 คน x 120 บ. = 6,720 บ. -ค่าอาหารว่าง 4 มื้อ x 14 คน x 25 บ. = 1,400 บ. -ค่าห้องประชุม 2 วัน x 1,500 บ. = 3,000 บ. -ค่าที่พัก 1 คืน x 7 ห้อง x 500 บ. = 3,500 บ. -ค่าอุปกรณ์ 1,000 บ. รวม 20,120 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
-ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ (ปีการศึกษา 2556) --สัมมนา ๒ ๕ / สอดถามผู้ --สิ่ง ๕ ฟัน ที่ สังเกตการณ์ปฏิบัติจริง (กรณีมีคนเสียชีวิต) --ลำดับตัวอย่างการเรียนรู้	-เพื่อนำกระบวนการวิจัย (บูรณาการ)มาจัดการเรียนรู้ , ปรับพฤติกรรมกรรมการเรียน การสอนของผู้เรียนและผู้สอน -เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำ กระบวนการวิจัยมาปรับใช้ ในชีวิตประจำวัน -เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนรู้ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	<u>ก่อนงาน</u> -ประชุมวางแผน -ออกแบบปฏิบัติการเรียนรู้ -ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ -เตรียมสื่ออุปกรณ์ -เตรียมความพร้อมของบุคลากร <u>วันงาน</u> -ปฏิบัติการสอน (สัปดาห์ละ 4 ชม./ 160 ชม.บ./ปี) <u>หลังงาน</u> -สรุป ประเมินผลการจัดการเรียนรู้	-ผู้ปกครอง -ชุมชน -ทีมวิจัย -นักเรียน 200 คน	-ได้นำกระบวนการวิจัย (บูรณาการ)มาจัดการเรียนรู้ , ปรับพฤติกรรมกรรมการเรียน การสอนของผู้เรียนและผู้สอน -ผู้เรียนสามารถนำ กระบวนการวิจัยมาปรับใช้ ในชีวิตประจำวันได้ -มีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	-ค่าอุปกรณ์ 7 ห้อง x 1,000 = 7,000 บ. -ค่าอุปกรณ์การเรียนรู้ห้อง โมเดล 1 ห้อง จำนวน 8,000 รวม 15,000 บ.
-เวที ประเมินผล (กันยายน 2556- เวที นำเสนอโครงการงาน)	-เพื่อประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียน -เพื่อ ประเมินผล งาน (ชิ้นงาน)การเรียนรู้ของ นักเรียน -เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ด้าน การจัดการเรียนรู้ของครู ผ่าน การ นำเสนอ ของ นักเรียน -เพื่อประเมินการมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	<u>ก่อนงาน</u> -ประชุมวางแผน -เตรียมสถานที่ อุปกรณ์ เอกสาร -ติดต่อประสานงาน -ส่งหนังสือเชิญ <u>วันงาน</u> ประเมินโครงการ(ก.ย. 2556) -ลงทะเบียน/รับเอกสาร -เชิญเข้าห้องประชุม / พิธีเปิด โดยประธาน -นักเรียนนำเสนอรายงาน -คอมเม้นท์รายชิ้น	-ครู 12 คน -ผู้ปกครอง 100 คน -ผู้นำศาสนา 5 คน -นักเรียน 200 คน -ผู้นำชุมชน 5 คน -เครือข่ายโรงเรียนวิจัย โรงละ 2 คน = 20 คน -องค์กรต่างๆในชุมชน 10 คน -ผู้ทรงคุณวุฒิ /สกว. 5 คน รวม 357 คน	-ทราบความก้าวหน้าในการ จัดการเรียนรู้ -ผู้ปกครองเข้าใจการจัด กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการวิจัยมากขึ้น	ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ x 357 คน x20 บ. = 10,280 บ. ค่าอาหารหลัก 1 มื้อ x 357คน x50 บ.=17,850 บ. อุปกรณ์ 1,000 บ. ค่าสถานที่ 3,000 บ. รวม 32,130 บ.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
เวทีนำเสนอผลโครงการวิจัยต่อ(มีนาคม 2557)	-เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน -เพื่อประเมินผลงาน (ชิ้นงาน)การเรียนรู้ของนักเรียน -เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการจัดการเรียนรู้ของผ่านการนำเสนอของนักเรียน -เพื่อประเมินการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	-สรุปเวที / -ประเมินผล (แบบสอบถาม/สังเกต)/-ปิดเวที -ผลงาน -สรุปผลเวที -เสนอผลโครงการ(มี.ค. 2557) -ลงทะเบียน/รับเอกสาร -เชิญเข้าห้องประชุม / -พิธีเปิด โดยประธานนักเรียนนำเสนอรายงาน -คอมเม้นท์รายงาน -สรุปเวที โดย... -ประเมินผล (แบบสอบถาม/สังเกต) -ปิดเวที -ผลงาน -สรุปผลเวที	-กรรมการสถานศึกษา 5 คน -ครู 12คน -ผู้ปกครอง 100 คน -ผู้นำศาสนา 5 คน -นักเรียน 200 คน -เครือข่ายโรงเรียนวิจัย 10 คน -เขตพื้นที่การศึกษา 3 คน -องค์กรในชุมชน 10 คน -โรงเรียนเครือข่ายความ กาสง โรงละ 2 = 20 คน -ผู้ทรงคุณวุฒิ / สกว. 5 คน - รวม 370 คน	-ทราบความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้ -ผู้ปกครองเข้าใจการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยมากขึ้น -อุปกรณ์ 1,000 บ. -ค่าสถานที่ 3,000 บ. - รวม 37,300 บ.	ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ x 370 คน x 20 บ. = 14,800 บ. ค่าอาหารหลัก 1 มื้อ x 370คน x 50 บ.=18,500 บ.
-จัดเวทีสัญจร (ออกบูธนิทรรศการ) (3 ครั้ง 3 วัน)	1) เพื่อเผยแพร่กระบวนการวิจัย พัฒนารวมของชุมชนบ้านห้วยน้ำคำสู่ชุมชนใกล้เคียง 2) เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนใกล้เคียงใน	-ก่อนงาน -ประชุมวางแผน -ติดต่อประสานงาน -เตรียมความพร้อมแก่นักเรียน -เตรียม อุปกรณ์ เอกสาร -วันงาน	-โรงเรียนในศูนย์เครือข่าย ความกาหลง จำนวน 3 โรงเรียน -ตัวแทนนักเรียน ชั้นโมเดล 1 จำนวน 30 คน -ทีมวิจัย 10 คน - รวม 40 คน	1.ได้เผยแพร่กระบวนการวิจัย พัฒนารวมของชุมชนบ้านห้วยน้ำคำสู่ชุมชนใกล้เคียง 2)ชุมชนใกล้เคียงเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนให้	-อุปกรณ์ 500 บ. x 3 โรงเรียน = 1,500 บ. -ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม 40 คน x 50 บ. X 3 ครั้ง = 6,000 บ. -ค่าพาหนะ รถกระบะ 3

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
	การปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามแบบ พหุวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ	-จัดบุรณาลงนามโดยนักเรียน -ผู้เข้าชมลงทะเบียนรับเอกสาร -แลกเปลี่ยนเรียนรู้ -ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประเมินผล หลังงาน - สรุปผล		สอดคล้องตามแบบ พหุวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ	คิน x 500 บ. x 3 ครั้ง = 4,500 บ. -ของที่ระลึก 500 บ. x 3 ชิ้น = 1,500 บ. รวม 13,500 บ.
-นิเทศ สังเกตการณ์สอน เยี่ยมชั้นเรียน(เดือนละ 2 ครั้ง = 20 ครั้ง)	1)เพื่อกำกับติดตามวิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยแบบพหุวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ 2)เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือวิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยแบบพหุวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ	ก่อนงาน -ประชุมวางแผน -กำหนดปฏิทินการนิเทศ -เตรียมเอกสาร -แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ วันงาน -นิเทศตามปฏิทิน หลังงาน -สรุปผลการนิเทศ	-ครู จำนวน 12คน	1)ได้กำกับติดตามวิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยแบบพหุวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ 2)ได้ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือวิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยแบบพหุวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ	-ค่าเอกสารการนิเทศ 20 บ. x 12 คน x 20 ครั้ง รวม 4,800 บ.
-ประชุมทีมวิจัยและผู้เกี่ยวข้อง(เดือนละ 2 ครั้ง x 8 เดือน = 16 ครั้ง)	1)เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยแบบพหุวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ	ก่อนงาน -ประชุมวางแผน วันงาน -ดำเนินการประชุมทีมวิจัย หลังงาน -สรุปผลการประชุม	-ทีมวิจัย 10 คน -ครู 8 คน รวม 18 คน	1)ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยแบบพหุวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ	-ค่าอาหารว่าง 18 คน x 20 บ. x 16 ครั้ง = 5,760 บ. -อุปกรณ์ 16 ครั้ง x 400 บ. = 6,400 บ. รวม 12,160 บ.
-เวทียอดบทเรียนนักวิจัย (1 วัน)	-เพื่อถอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย	ก่อนงาน -ประชุมวางแผนเรื่องการถอดบทเรียน --ความรู้เกี่ยวกับการจัด	-ครู/ผ.อ.12 คน -ผู้ปกครอง 3 คน -กรรมการฯ 3 คน	-ถอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย	-อุปกรณ์ 1,000 บ. -ค่าเดินทาง รถยนต์ 5 คน x 500 บ. = 2,500 บ.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	งบประมาณ
	-เพื่อปรับปรุง หรือยกระดับ กระบวนการเรียนรู้ของ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำคำ	กระบวนการวิจัย --วิธีการยกระดับกระบวนการเรียนรู้ --ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น (ผู้เรียน,ครู, ผู้ปกครอง,ชุมชน) --การบริหารจัดการเรียนรู้ -เชิญวิทยากร วันงาน -เข้าร่วม ทั้งสิ้น -สรุปผลการถอดบทเรียน -กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำคำ	-วิทยากร รวม 20 คน	-เพื่อปรับปรุง หรือยกระดับ กระบวนการเรียนรู้ของ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำคำ	-ค่าอาหารหลัก 1 มื้อ x 120 บ.x20 คน = 2,400 บ. -ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ x 25 บ. x 20 คน = 1,000 บ. -ค่าห้องประชุม 1,500 บ. -ค่าวิทยากร 3,000 บ. รวม 11,400 บ.
ประชุมสรุปผลการ เผยแพร่ความรู้/เขียน รายงาน	เพื่อสรุปผลการจัดการ เรียนรู้กระบวนการวิจัย	สรุป จำนวน 3 ครั้ง (6 เดือนครั้ง)	ทีมวิจัย 10 คน ครู 12 คน	ได้สรุปผลการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวิจัย	- ค่าจัดทำเอกสารรายงาน งวดที่ 1/ฉบับสมบูรณ์ 10 เล่ม งบดละ 3,000 บาท รวม 6,000 บาท
ค่าตอบแทนทีมวิจัย					12,000 บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้น 193,330 บาท					

สรุปตารางกิจกรรมและงบประมาณ

กิจกรรม	งบประมาณ	สนับสนุนโดย	
		โรงเรียน	สกว.
1.ประชุมบอกเล่า ชี้แจงรายละเอียด และระดมความคิด ออกแบบวางแผนการสนับสนุนโครงการ	4,800	✓	
2.อบรมแผนการสอน 10 ขั้นตอน	24,120		✓
3. อบรมพัฒนาครูเกี่ยวกับการบูรณาการเรียนรู้	20,120		✓
4.ประชุมทีมวิจัย	12,160	✓	
5.ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ (ปีการศึกษา 2556)	15,000	✓	
6.เวทีประเมินผล (กันยายน 2556) -	32,130		✓
7.เวทีนำเสนอโครงงาน,มีนาคม 2557 - เวทีรายงาน ผลงานวิจัย)	37,300		✓
8.จัดเวทีสัญจร (ออกบูธนิทรรศการ)	13,500		✓
9.นิเทศ สังเกตการณ์สอน เยี่ยมชั้นเรียน(เดือนละ 2 ครั้ง = 20 ครั้ง)	4,800	✓	
10.เวทีถอดบทเรียนนักวิจัย	11,400		✓
11.ประชุมสรุปผลการเผยแพร่ความรู้/เขียนรายงาน	6,000		✓
12. ค่าตอบแทนทีมวิจัย	12,000		✓
รวมทั้งสิ้น	193,330	36,760	156,570

ปฏิทินการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	วัน เดือน ปี ที่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
1.ประชุมบอกเล่า ชี้แจงรายละเอียด และระดมความคิด ออกแบบวางแผนการสนับสนุนโครงการ	มิถุนายน 2556	เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม
2.อบรมแผนการสอน 10 ขั้นตอน	สิงหาคม 2556	
3. อบรมพัฒนาครูเกี่ยวกับการบูรณาการเรียนรู้	กันยายน 2556	
4.ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ (ปีการศึกษา 2556)	มิถุนายน 2556 – มีนาคม 2557	
5.เวทีนำเสนอโครงการ	สิงหาคม 2556	
6. เวทีรายงานผลงานวิจัย	มีนาคม 2557	
7.อบรมเทคนิคการบูรณาการครูผู้สอน	สิงหาคม 2556	
8.จัดเวทีสัญจร (ออกบูธนิทรรศการ)	พฤศจิกายน – ธันวาคม 2556	
9.นิเทศ สังเกตการณ์สอน เยี่ยมชั้นเรียน(เดือนละ 2 ครั้ง = 20 ครั้ง)	ตลอดปีการศึกษา	
10.เวทีถอดบทเรียนนักวิจัย	มีนาคม 2557	
11.ประชุมสรุปผลการเผยแพร่ความรู้/เขียนรายงาน	ตุลาคม 2556, เมษายน 2557	

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑ รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้แนวคิดหลักเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

เดวิด (David, 1989, อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ, 2542, หน้า 15) ได้ให้ข้อสรุปว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาซึ่งการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการด้วยกัน คือ

1. โรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญสำหรับการตัดสินใจ ซึ่งการตัดสินใจสิ่งการที่ดีควรอยู่ที่หน่วยปฏิบัติ ดังนั้น จึงควรเพิ่มอำนาจในการบริหารและจัดการงบประมาณให้กับโรงเรียนมากขึ้น แล้วลดการควบคุมจากส่วนกลางลง

2. การมีส่วนร่วมและการมีความรู้สึกเป็นเจ้าของเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการปฏิรูปความสำเร็จของการปฏิรูปไม่ใช่เกิดจากการควบคุมจากภายนอก หากแต่เกิดจากการที่สมาชิกให้ความร่วมมือกันในการตัดสินใจ

จะเห็นได้ว่าการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจการศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นหัวใจหรือหลักการสำคัญสำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

อุทัย บุญประเสริฐ (2542, บทคัดย่อ) ได้กล่าวสรุปถึง รูปแบบการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิก ในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียน ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ซึ่งสามารถสรุปหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ
2. หลักการมีส่วนร่วม

3. หลักการคืบอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน

4. หลักการบริหารตนเอง

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

จากหลักการดังกล่าวทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะเป็นการบริหารที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมา

ดังนั้นจึงได้ศึกษาถึงรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่ามีรูปแบบที่สำคัญอย่างน้อย 4 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก

3. รูปแบบที่มีชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก

ประสบการณ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในต่างประเทศ ข้อหนึ่ง กล่าวว่า ผู้ปกครอง ชุมชน มีความพึงพอใจในการศึกษามากขึ้น เนื่องจากได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจดีขึ้น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบต่องานมากขึ้น

ปัญหาสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศไทย ข้อหนึ่งกล่าวว่า ผู้ปกครอง และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยมาก ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งเป็นเพียงคณะกรรมการที่ปรึกษา มีส่วนร่วมในการบริจาคและหาทรัพยากร สนับสนุนโรงเรียน ทำการประชาสัมพันธ์ และร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

กรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 9-22) ได้กล่าวสรุป การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) คือ แนวคิดทางการบริหารและการจัดการศึกษาที่มุ่งให้โรงเรียน เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency & Effectiveness School) ภายใต้ กรอบของกฎหมายที่กำหนด โดยมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจที่จะพัฒนานโยบาย วิสัยทัศน์ พันธ กิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียนและร่วมมือดำเนินการ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และ บริหารทั่วไป โดยบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมกัน โดยมุ่งเน้นผลผลิต ผลลัพธ์ และ ผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้การมีส่วนร่วมและตรวจสอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๑ หลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ

1. การลดบทบาทการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง และเพิ่มบทบาทการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่น และโรงเรียนเป็นหลักสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา โดยมีพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 เป็นแนวทางการปฏิรูปบทบาทที่เพิ่มขึ้นของท้องถิ่น รวมถึงเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน มี 4 ประการ คือ

1.1 การกระจายอำนาจ อำนาจของท้องถิ่นเพิ่มขึ้น คือ อำนาจตัดสินใจ(decision-making power) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการจากส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน มีคณะกรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐานเป็นผู้ใช้อำนาจ ตามมาตรา 39 และมาตรา 40 ในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ

งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยผ่านกระบวนการวางแผนการปฏิบัติตามแผน การกำกับ ติดตาม และการประเมินหรือการสะท้อนกลับ

1.2 การพัฒนาระบบสารสนเทศ(information) สารสนเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ดังนั้น

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารและจัดการจะต้องเข้าถึงข้อมูลในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้การตัดสินใจมีความถูกต้องยิ่งขึ้น

1.3 การพัฒนาความรู้และทักษะ ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยกำหนดแผนกลยุทธ์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

1.4 การสร้างแรงจูงใจ(rewards) การกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาจะทำให้เกิดผลสำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อโรงเรียนได้มีอิสระในการบริหารและจัดการ เน้นการกระตุ้นให้เกิดการสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก ซึ่งจะช่วยให้หน่วยปฏิบัติเกิดการสร้างพลังในการปฏิบัติส่งผลให้เกิดความเข้มแข็ง

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม(Participatory Management) เป็นวิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ประเด็นสำคัญของการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย

2.1 ใครควรมีส่วนร่วม คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย บุคลากรทางการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียน

2.2 มีส่วนร่วมในเรื่องอะไร ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 39 ให้โรงเรียนมีอำนาจในการบริหารตนเอง ในงานด้านวิชาการ (หลักสูตรและการจัดการเรียน

การสอน) งานด้านงบประมาณ ซึ่งบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน งานด้านบุคลากร และการบริหารทั่วไป

2.3 มีส่วนร่วมอย่างไร ประกอบด้วย ส่วนร่วมในการวางแผน ในการปฏิบัติ ในการกำกับตรวจสอบ และในการประเมินและสะท้อนผลงานที่ดำเนิน

2.4 มีส่วนร่วมในระดับใดในด้านการบริหารและจัดการ คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การกำกับติดตาม และการประเมินผล การตัดสินใจจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียม

2.5 สารของการมีส่วนร่วมคืออะไร ได้แก่ งานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และงานด้านบริหารทั่วไป

กล่าวโดยสรุป การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หัวใจสำคัญคือการกระจายอำนาจการศึกษา กับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสามารถใช้รูปแบบที่มีทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูและชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะเป็นการบริหารที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมา

๑ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

พินิจดา วีระชาติ (2542, หน้า 43) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของชุมชน เกิดขึ้นจากความต้องการ หรือความจำเป็นของชุมชน ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องคล้อยตามชุมชน เมื่อชุมชนเปลี่ยนไปโรงเรียนก็เปลี่ยนไป แต่ในขณะเดียวกัน โรงเรียนก็ต้องเป็นผู้นำชุมชนด้วย ในฐานะที่โรงเรียนเป็นผู้เตรียมสมาชิกของชุมชน ให้เหมาะสมกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่เกิดขึ้น ฉะนั้น โรงเรียนกับชุมชนจึงมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

๑ ความหมายของชุมชน

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ชุมชน ไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

เดอร์แฮม (Arthur Durham, อ้างถึงใน พินิจดา วีระชาติ, 2542, หน้า 12) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนคือ กลุ่มคนหนึ่งตั้งภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตทางภูมิศาสตร์ที่ค่อนข้างแน่นอน และติดต่อกัน และมีส่วนสำคัญของชีวิตทั่ว ๆ ไปอย่างเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้จาก มารยาท ประเพณี ขนบธรรมเนียม และการพูด

ฮอฟเฟอร์ (Charles Hoffer, อ้างถึงใน วิไล ตั้งจิตสมคิด, 2528, หน้า 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชุมชนประกอบด้วยประชาชนซึ่งอาศัยอยู่บนผืนแผ่นดินที่ต่อเนื่องกันและเป็นผู้ซึ่งมีความสนใจร่วมกันกับผู้อื่น อย่างน้อยอย่างหนึ่งหรือมากกว่า ที่เป็นเหตุให้ต้องอาศัยบนผืนแผ่นดินนั้น โดยสรุปองค์ประกอบของชุมชนไว้ ดังนี้

1. คนกลุ่มหนึ่ง
2. อาณาเขต หรือขอบเขตที่แน่นอน
3. ความสนใจร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการปฏิบัติระหว่างกัน มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและการรวมกันอยู่ในอาณานิคม

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2506, หน้า 91) ให้ความหมายของชุมชนว่า หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ตั้งอยู่เป็นที่เป็นทาง มีขอบเขตอันเดียวกัน และผู้คนเหล่านั้นมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการติดต่อซึ่งกันและกัน มีความสนใจร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความรักชาติ รักมาตุภูมิ มีแนวพฤติกรรมเป็นอย่างเดียวกัน เช่น การกินอยู่หลับนอน ภาษาพูด การแต่งงาน การใช้เครื่องมือ เป็นต้น รวมความแล้วหมายถึงวัฒนธรรมร่วมกัน

ชีรวัดน์ นิจนตร (อ้างถึงใน ภูวนาถ คงแก้ว, 2539, หน้า 19) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมว่า ชุมชน คือ หน่วยทางสังคมขนาดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นกลุ่มก้อน อาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกัน มีความรู้สึกนึกคิด และผลประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของสมาชิกส่วนใหญ่ ได้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540, หน้า 4) ได้ให้ความหมายชุมชนในปัจจุบันเป็น 2 นัย คือ

1. ชุมชนในความหมายโดยทั่วไป หรือชุมชนแบบดั้งเดิม หมายถึงกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันในอาณาบริเวณแห่งหนึ่ง มีลักษณะเป็นสังคมขนาดเล็ก โดยบุคคลในชุมชนนั้นมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีระเบียบสังคมของตน
2. ชุมชนรูปแบบใหม่ เป็นชุมชนที่สมาชิกไม่จำเป็นต้องรวมตัวอยู่ในพื้นที่เดียวกัน เพียงแต่สมาชิกเหล่านั้นมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีระเบียบเป็นที่ยอมรับยึดถือร่วมกัน ลักษณะเช่นนี้ก็จัดได้ว่าเป็นชุมชนอีกแบบหนึ่งเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ชุมชนจส.100 หรือชุมชนร่วมด้วยช่วยกัน ซึ่งเป็นชุมชนที่อาศัยคลื่นวิทยุเป็นสื่อในการสร้าง ปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมร่วมกัน สำหรับในยุคข้อมูลข่าวสารนี้ อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น ทำให้มีชุมชนบนเว็บบอร์ดเกิดขึ้นมากมาย โดยตั้งชื่อชุมชนตามชื่อ เว็บไซต์ เช่น ชุมชนहरषा

คลับดอทคอม (Hunsclub.com) ชุมชนสบายดอทคอม (Sabuy.com) ชุมชนพันทิพย์ดอทคอม (Pantip.com) เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ชุมชนหมายถึง กลุ่มคนที่ตั้งภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตทางภูมิศาสตร์ที่ค่อนข้างแน่นอนซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกัน มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการติดต่อซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกนึกคิด และผลประโยชน์ร่วมกัน มีขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ความคิดเห็นและความเชื่อเดียวกัน ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของสมาชิกส่วนใหญ่ได้

๑ ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โสภณ เพ็ชรพวง (2533, หน้า 12) ให้ความหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับชุมชน เพื่อให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียนและชุมชน

มณฑนา ธรรมรังษี (2542, หน้า 11) ให้ความหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การติดต่อสื่อสารแบบสองทาง การร่วมกิจกรรมในสังคมของชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและเชื่อมโยงผลประโยชน์ ในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยโรงเรียนเป็นผู้ให้และผู้รับ

วัชร สุขเจริญวิภากรณ์ (2542, หน้า 12) ให้ความหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การที่โรงเรียนและชุมชนมีบทบาทต่อกัน เพื่อให้การสนับสนุนในด้านการจัดการศึกษา และให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อชุมชนเอง และต่อโรงเรียน ในส่วนโรงเรียนก็จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้งคน ทรัพยากรต่าง ๆ ในส่วนของชุมชนก็จะได้การศึกษาการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อกันและกัน

สาคร จันทะเลิศ (2542, หน้า 16) ให้ความหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการ และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนกระทำร่วมกับชุมชน หน่วยงานราชการ หรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวบรรลุจุดมุ่งหมาย

กล่าวโดยสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การติดต่อประสานงานร่วมกัน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมุ่งสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่ทั้งโรงเรียนและชุมชน รวมทั้งเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกิจกรรมดังกล่าวร่วมกัน

๑ ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จะต้องพึ่งพาอาศัยกันทั้งสองฝ่าย เพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงมีผู้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

กิตติมา ปรีดีติลล (2532, หน้า 239) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พอสรุปได้ว่า

1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพราะสัมพันธ์ภาพเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มาร่วมปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสาธารณะสมบัติที่ชุมชนเป็นเจ้าของ หากแต่มอบหมายให้คณะครูรับผิดชอบดูแลดำเนินการโดยมีครูใหญ่เป็นหัวหน้า
3. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น กำหนดนโยบายการทำงานร่วมกันในการจัดหลักสูตร การพัฒนาอาคารสถานที่ ตลอดจนด้านวิชาการทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับความต้องการ
4. เพื่อฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรมของชุมชน เป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยวจิตใจ
5. เพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างบ้านกับโรงเรียน ซึ่งมีทิศทางในการปฏิบัติในทางเดียวกัน

สาคร จันทะเลิศ (2542, หน้า 17) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาการศึกษาของชุมชนให้ดีที่สุด
2. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. เพื่อให้ชุมชนและโรงเรียนได้ทราบความเคลื่อนไหวซึ่งกันและกัน
4. เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ของชุมชนอย่างแท้จริง
5. เพื่อให้ชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย และทิศทางการศึกษาของชุมชน

มณฑนา ธรรมรังษี (2542, หน้า 14) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อป้องกัน สร้างสรรค์ และแก้ปัญหาความเข้าใจผิด

2. เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง
3. เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายรู้ถึงสภาพปัญหา และความต้องการ
4. เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน
5. เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
6. เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ
7. เพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแก้ปัญหาทางวิชาการร่วมกัน
8. เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีงามเป็นแบบอย่าง

กล่าวโดยสรุป จุดมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีต่อกัน และความร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและจุดมุ่งหมาย ให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชนร่วมกัน นอกจากนี้ยังทำให้ทราบความเคลื่อนไหวระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๑ ความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช (2526, หน้า 327) ได้เสนอเหตุผลความจำเป็นของ

โรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ไว้ 6 ประการ คือ

1. โรงเรียนเป็นแหล่งเลือกสรรคนให้ชุมชน เนื่องจากโรงเรียนตั้งขึ้นตามความต้องการของชุมชน โรงเรียนจึงมีหน้าที่พัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถที่จะออกไปสู่ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาคนให้ชุมชน โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลง คนอาจจะมาจากครอบครัวต่าง ๆ มาหล่อหลอมพฤติกรรมเด็กให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน
3. โรงเรียนเป็นศูนย์ศาสตร์สาขาต่าง ๆ โรงเรียนจึงพร้อมที่จะจัดสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกของชุมชน โรงเรียนเป็นที่รวมครูหรือผู้มีความรู้ความสามารถเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชุมชน

4. โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันเป็นส่วนสำคัญของชุมชน โดยหน้าที่แล้วทั้งชุมชนและโรงเรียนต้องฟื้นฟูวัฒนธรรมต่าง ๆ ต่อชุมชน

5. โรงเรียนเป็นศูนย์รวมของชุมชน ซึ่งมีอาคารและบริเวณที่จะใช้เป็นที่ประชุมหรือประกอบพิธีต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

6. โรงเรียนและชุมชนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ต้องการพัฒนาสมาชิกในชุมชนให้มีความสามารถในการช่วยเหลือสังคม และดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข

เพ็ญรำไพ งามบุตร (2537, หน้า 20) ได้สรุปสาระสำคัญของความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเป็นแหล่งผลิต พัฒนา อบรม และคัดเลือกสมาชิกที่ดีให้แก่ชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียนด้วย

2. โรงเรียนเป็นศูนย์รวมของวิทยาการต่าง ๆ ที่สามารถทำให้สมาชิกของชุมชนมีความก้าวหน้าทางการศึกษา

3. โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่จะช่วยพัฒนาชุมชนจัดกิจกรรม บริการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญาและสร้างภาพพจน์ที่ดีของโรงเรียนและครูอาจารย์

วชิร สุขเจริญวิภารัตน์ (2542, หน้า 17) ได้สรุปการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนชุมชนมีความสำคัญและจำเป็น เพราะมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ ตลอดจนบุคคลในท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญให้ความสำคัญให้มีความร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาเยาวชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชน ซึ่งจะได้ประโยชน์ทั้งโรงเรียนและชุมชน ตลอดทั้งความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ

จากที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้ โรงเรียนเป็นศูนย์รวมวิทยาการต่าง ๆ หรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ชุมชน ทั้งในด้านการผลิต อบรม พัฒนา คัดเลือก และถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดี อันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชน ในขณะที่ชุมชนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ต้องการพัฒนาสมาชิกในชุมชนให้มีความสามารถในการช่วยเหลือสังคม และดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข รวมทั้งชุมชนยังเป็นแหล่งในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้กับโรงเรียน

๑ วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เชษฐา ชนะบุญ (2543, หน้า 15 อ้างถึงใน อีรรัตน์ กิจจารักษ์, หน้า 2542, 241) กล่าวถึงวิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. การนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน โรงเรียนควรจะได้ปฏิบัติ ดังนี้
 - 1.1 เสนอรายงานให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
 - 1.2 สร้างความเชื่อถือและความมั่นใจ ตลอดจนความนิยมในโรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน
 - 1.3 ส่งเสริมประชาชนให้มีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา
 - 1.4 ส่งเสริมให้ครูกับผู้บริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น เพื่อเป็นผลดีต่อการเรียนการสอน
 - 1.5 สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามาช่วยเหลือกิจการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งในด้านการเงิน วัสดุ แรงงานและกำลังใจ
 - 1.6 สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์ประชาชน ศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม
 - 1.7 ประเมินความต้องการของผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีโอกาสสนองความต้องการอันแท้จริงของประชาชน
 - 1.8 แก้ไขปิดเปาคลีคลายข้อข้องใจ และสิ่งที่ทำให้ประชาชนเข้าใจผิด ช่วยให้ประชาชนมองโรงเรียนในแง่ดี มีความเข้าใจและเห็นใจโรงเรียน มองครูและนักเรียนด้วยความเชื่อถือและยกย่อง
2. การนำชุมชนมาสู่โรงเรียน โรงเรียนควรจะได้ปฏิบัติ ดังนี้
 - 2.1 เชิญผู้เชี่ยวชาญในอาชีพเฉพาะอย่างมาให้ความรู้และแนะนำ เช่น ช่างไฟฟ้า อาจเชิญมาให้ความรู้เรื่องประโยชน์และอันตรายที่เกิดจากไฟฟ้า
 - 2.2 ผู้ปกครองเด็ก อาจให้ความช่วยเหลือในการเป็นวิทยากรในบางเรื่อง
 - 2.3 สมาชิกสภา อาจให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมสภาร่างกฎหมายหรืออื่น ๆ
 - 2.4 โรงเรียนอุตสาหกรรม เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานการผลิต
 - 2.5 ตำรวจ ข้าราชการ ให้ความรู้ด้านจราจร การปกครอง และอื่น ๆ

2.6 คณะกรรมการสภาตำบล หรือท้องถิ่นอาจให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานในท้องถิ่น

2.7 ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พืช สัตว์ป่า หิน แม่น้ำ แร่ อาจนำมาใช้ในการเรียนการสอน

2.8 ทรัพยากรที่มนุษย์ประดิษฐ์ตกแต่ง เช่น บ้านเรือน อาคาร สนาม สถานีดับเพลิง อาจใช้ในการเรียนการสอนได้

2.9 แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และทันตแพทย์ เพื่อมาให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

2.10 จัดงานประจำปี แล้วเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วม

2.11 จัดนิทรรศการแสดงผลงานของโรงเรียนหรือทำพิธีเปิดอาคารเรียนหลังใหม่

2.12 จัดการแสดงละครหรือแข่งขันกีฬา

2.13 จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง

2.14 จัดตั้งคณะกรรมการประชาชนเพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของโรงเรียน

2.15 จัดตั้งสมาคมเพื่อการศึกษา สมาคมศิษย์เก่า และสมาคมเกี่ยวกับกิจกรรม

พักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ สำหรับประชาชน

2.16 จัดตั้งสมาคมต่าง ๆ ของชุมชนขึ้นตามความเหมาะสม โดยใช้โรงเรียนเป็นที่ตั้งของสมาคม

2.17 จัดโปรแกรมต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับประโยชน์โดยตรงบ้างตามสมควร

2.18 เชิญประชาชนที่มีความสนใจในการศึกษาเป็นกรรมการศึกษา กรรมการโรงเรียนกับชุมชน กรรมการโครงการสุขภาพของโรงเรียน เป็นต้น

จากแนวคิดที่นักวิชาการได้กล่าวมา สรุปได้ว่า วิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น จะต้องมีการศึกษาชุมชน มีการจัดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน บริการชุมชน จัดตั้งองค์กรระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน วิธีการดังกล่าวต้องดำเนินไปโดยยึดหลักการที่ว่า ชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากโรงเรียนมากที่สุด ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ได้ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนด้วย

๑ องค์ประกอบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เพ็ญรำไพ งามบุตร (2537, หน้า 21 อ้างถึงใน สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์) ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่จะช่วยให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3 ประการ ดังนี้

1. ความพร้อมของผู้ที่จะร่วมมือ หมายถึง โรงเรียนและชุมชนมีความพร้อมที่จะรู้ถึงสภาพและปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ
2. มีกลไกที่จะให้เกิดความร่วมมือ เช่น มีการจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน สมาคมผู้ปกครองและครู โดยมีการเสริมความพร้อม และกำหนดบทบาทหน้าที่ร่วมกันในทิศทางที่พึงประสงค์
3. มีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือ คือ มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันปฏิบัติ ประเมินผล แล้วรายงานให้บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทราบ

เชษฐา ชนะบุญ (2543, หน้า 17 อ้างถึงใน ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์, 2525, หน้า 124) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ว่า ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ แผนนโยบายของโรงเรียน ความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ความพร้อมของโรงเรียนด้านอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่ชุมชน ความพร้อมของชุมชน หมายความว่า ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษาและทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์, 2542, หน้า 238) กล่าวถึง องค์ประกอบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. แผนนโยบายของโรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนมีแผนนโยบายที่เปิดประตูโรงเรียนแล้ว ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนก็จะเป็นไปด้วยดี
2. ความร่วมมือของบุคลากร ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น บุคลากรของโรงเรียนทุกคนจะต้องประสานกันทุกฝ่ายจึงจะทำให้ผลสำเร็จลุกล่วงไปได้ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียน
3. ความพร้อมของโรงเรียน ความพร้อมในที่นี้หมายถึง ความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวกที่จะให้ความช่วยเหลือร่วมกับชุมชน
4. ความพร้อมของชุมชน นอกจากองค์ประกอบของโรงเรียนแล้ว องค์ประกอบของชุมชน ก็มีส่วนสำคัญเช่นเดียวกัน ถ้าหากชุมชนไม่มีความพร้อมหรือไม่แน่ใจแล้ว ก็สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสองฝ่ายจะเกิดขึ้นไม่ได้ ความพร้อมของชุมชนในที่นี้หมายถึง ความพร้อมทั้งในด้านความคิดเห็น และอื่น ๆ

โดยสรุป การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะบังเกิดผลดีไม่น้อยทีเดียว ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญคือ แนวนโยบายของโรงเรียน ความพร้อมของโรงเรียนและ ชุมชนที่จะให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน มีกลไกและองค์กรที่จะทำให้เกิดความร่วมมือตลอดจนวางแผนงานร่วมกัน

๑ บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนต่อชุมชน

พินิจดา วีระชาติ (2542, หน้า 26-27) กล่าวถึง โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีฐานะเป็นสถาบัน และเป็นองค์การทางสังคม โรงเรียนเกิดขึ้นจากความต้องการและความจำเป็นของสังคม เพื่อรับใช้และบริการสังคม โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุนี้บทบาทของโรงเรียน จึงมีลักษณะคล้ายกับบทบาทของสถาบันครอบครัวหรือบ้าน ในอดีตครอบครัวหรือบ้านมีบทบาทในการให้การศึกษารอบรมเด็กและเยาวชน

แต่ในปัจจุบันสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไป บ้านจึงให้การศึกษารอบรมแก่เด็กและเยาวชนน้อยลง ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องรับภาระเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง หน้าที่ของโรงเรียน คือ

1. ให้ความรู้ทางวิทยาการทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมให้แก่ผู้เรียน
2. ฝึกเด็กให้มีทักษะและความสามารถในการประกอบอาชีพ และทางด้านเศรษฐกิจ
3. ฝึกอบรมเด็กให้มีวัฒนธรรม ศิลธรรม จรรยาและมารยาท อันดีงาม
4. ดำเนินงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ และระเบียบแบบแผนของทางราชการ
5. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อช่วยกันปรับปรุง

โรงเรียนและชุมชน

ภูวนาท คงแก้ว (2539, หน้า 19) กล่าวว่า โรงเรียนนอกจากจะได้ชื่อเป็นองค์กรในชุมชนที่รับผิดชอบในด้านการศึกษาของชุมชนแล้ว หน่วยงานโรงเรียนยังตั้งอยู่ครอบคลุมทั่วประเทศ ดังนั้นเป็นเรื่องสมควรอย่างยิ่งที่โรงเรียนควรจะทำหน้าที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น พร้อมนี้ได้อ้างถึงแนวคิดของปรีชา คัมภีรปกรณ (2529, หน้า 10) เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน ในฐานะที่โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษา จึงควรจะเป็นผู้นำความรู้ที่แปลกใหม่เข้าสู่ชุมชน และสามารถทำให้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น

2. โรงเรียนเป็นวิทยาการของชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าทั้งในด้านวิชาการ และวิชาชีพ

3. โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาชุมชน ในการพัฒนาชุมชนนั้นรัฐจะสร้างหน่วยงานให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านย่อมเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นโรงเรียนซึ่งมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและสถานที่ ควรทำหน้าที่เป็นศูนย์พัฒนา

4. โรงเรียนเป็นแหล่งส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม หน้าที่ของโรงเรียน คือการส่งเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรม ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจะได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่นี้

5. โรงเรียนเป็นศูนย์การดำเนินงานของทางราชการ ที่กระจายอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ควรจะให้ใช้อาคารต่าง ๆ เป็นที่ทำงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับประชาชนเพื่อไม่ให้เกิดความสูญเปล่าของอาคารเหล่านั้น

6. โรงเรียนเป็นสถานฝึกอาชีพ ควรให้ใช้อาคารสถานที่เป็นที่ฝึกงานอาชีพที่เห็นว่าเหมาะสมกับท้องถิ่น โดยเน้นการฝึกอาชีพระยะสั้น

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540, หน้า 48-49) ได้สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวถึง

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนต่อชุมชน (สุวัฒน์ มุทธเมธา, 2524, ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2540, และ ปรีชา คัมภีรปกรณ, 2540) สามารถประมวลเป็นบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนต่อชุมชน ดังนี้

1. บทบาทในการให้การศึกษาอบรมแก่บุคลากรในชุมชน
2. บทบาทในการถ่ายทอดและส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน
3. บทบาทในการบูรณาการและสร้างสมดุลให้กับชุมชนและสังคม
4. บทบาทในการเป็นแหล่งวิทยาการและขุมปัญญาของชุมชน
5. บทบาทในการเป็นศูนย์ประสานงานของชุมชนกับหน่วยงานอื่น
6. บทบาทในการพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

กล่าวสรุปได้ว่า โรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ต่อชุมชน คือ การสนองความต้องการของบุคคลในชุมชน โดยเป็นทั้งแหล่งวิทยาการ ให้การศึกษาแก่บุคลากรในชุมชน ศูนย์ประสานงาน และการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๑ บทบาทของชุมชนต่อโรงเรียน

พนิจดา วีระชาติ (2542, หน้า 26-27 อ้างถึงใน สุวัฒน์ มุทธเมธา 2528, หน้า 41-51)
กล่าวถึงบทบาทของชุมชนต่อโรงเรียน โดยอ้างถึงดังนี้

1. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญในการกำหนดปรัชญา และจุดมุ่งหมายของโรงเรียน
2. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการที่โรงเรียนจะพัฒนาหลักสูตร
3. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการที่โรงเรียนจะพัฒนาคน อันเป็นส่วนสำคัญของชุมชนนั้น
4. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะพัฒนาปรับปรุงการดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น
5. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในอันที่โรงเรียนจะพัฒนา ปรับปรุงการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
6. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในฐานะที่ชุมชนเป็นแหล่งปฏิบัติชีวิตที่แท้จริงของนักเรียน
7. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนให้มีประโยชน์
8. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในอันที่โรงเรียนจะพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องกันไปเพื่อชีวิตที่ดีของผู้เรียนและชุมชน
9. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะอนุรักษ์ และถ่ายทอดวัฒนธรรม
10. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่ชุมชนจะช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่าง ๆ
11. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในฐานะที่ชุมชนเป็นที่ตั้งของหน่วยงาน องค์กร และสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งตัวโรงเรียนเองด้วย
12. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการควบคุมและสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2540, หน้า 39) กล่าวถึงบทบาทของชุมชนต่อโรงเรียนโดยสรุป ดังนี้

1. บทบาทในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน

2. บทบาทในการสนับสนุนภารกิจหลักของโรงเรียน เช่น

2.1 บทบาทของผู้ปกครองต่อการเรียนการสอน

2.2 การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่โรงเรียน

3. บทบาทในการให้บริการด้านทรัพยากรแก่โรงเรียน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540, หน้า 48) กล่าวถึงบทบาทที่ชุมชนควรมีต่อโรงเรียน จำแนกได้เป็น 3 บทบาทหลัก ดังนี้

1. บทบาทในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ การมีบทบาทในการร่วมกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ คุณลักษณะผู้เรียน ของโรงเรียน รวมถึงร่วมกำหนดนโยบาย และแผนงานของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยปัจจุบันมีข้อกำหนดให้มีคณะกรรมการโรงเรียนที่มาจากชุมชนเข้ามาร่วมกำหนดทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียน ตัวอย่างเช่น การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ หลักสูตรโรงเรียน รวมทั้งการประกันคุณภาพการศึกษา ล้วนต้องให้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง(stakeholder) เข้ามามีส่วนร่วมด้วย และสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งสิ้น

2. บทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ การสนับสนุนด้านความคิด ทรัพยากร แรงงาน สถานที่ แก่โรงเรียน การสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กในชุมชนมาเข้ารับการศึกษา การดูแลเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยของนักเรียน การให้ความร่วมมือในการกวาดขันดูแลเรื่องการเรียนรู้และความประพฤติของนักเรียน เป็นต้น

3. บทบาทในการให้ข้อมูลกำกับติดตามและการประเมินโรงเรียน โดยชุมชนเป็นผู้สะท้อนภาพการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยการบอกจุดเด่นจุดด้อย แนวทางแก้ไข และสิ่งที่ต้องการแก่โรงเรียน รวมทั้งเป็นผู้ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

โดยสรุป บทบาทของชุมชนต่อโรงเรียนก็คือ บทบาทในการร่วมกำหนดทิศทาง การให้ความร่วมมือและสนับสนุน และบทบาทในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน โดยปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ชุมชนจะเข้ามามีบทบาทสูงขึ้น เนื่องจากข้อกำหนดและโครงสร้างการบริหารเอื้ออำนวย ดังจะเห็นได้ว่าปัจจุบันเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำลังเข้ามามีบทบาทแทนระบบการบริหารราชการจากส่วนกลาง และเมื่อกฎหมายการ

กระจายอำนาจมีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ ท้องถิ่นและชุมชนก็จะเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อโรงเรียน

๑ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2546, หน้า 49-50) กล่าวถึงการพัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชน มีขั้นตอนและวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. ปรับทัศนคติของฝ่ายสถานศึกษาและชุมชนให้ยอมรับการมีส่วนร่วมซึ่งกันและกัน เนื่อง

จากในระยะเวลาที่ผ่านมาส่วนใหญ่แล้วฝ่ายสถานศึกษามองว่าฝ่ายตนเองมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษา ส่วนฝ่ายชุมชนเป็นเพียงผู้รับบริการและสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนั้น การปฏิบัติของฝ่ายสถานศึกษาต่อชุมชนจึงปฏิบัติแบบผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ โดยจำกัดการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ที่ระดับของการให้ความร่วมมือและสนับสนุนสถานศึกษา ตัวอย่างเช่น เมื่อสถานศึกษาจะดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฝ่ายสถานศึกษาจะเป็นผู้คิดและตัดสินใจไว้ล่วงหน้าว่าจะดำเนินการอย่างไรแล้วจึงไปขอความร่วมมือจากชุมชน เช่น ขอบริจาคเงิน วัสดุอุปกรณ์ หรือแรงงานจากชุมชน ทำให้ฝ่ายชุมชนไม่ได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ เป็นแต่เพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น

เนื่องจากการจัดการศึกษาส่วนใหญ่จัดโดยระบบราชการ ฝ่ายสถานศึกษาที่เป็นข้าราชการมักวางตัวว่าอยู่ในระดับที่สูงกว่าประชาชน ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายไม่เสมอภาคกัน นอกจากนี้ฝ่ายสถานศึกษามักมองว่าตนเองมีความรู้ความสามารถสูงกว่าประชาชนทั่วไป ซึ่งทำให้ละเลยหรือไม่ยอมรับความคิดเห็นของประชาชน

ในส่วนของชุมชนเอง ก็เกิดความเคยชินต่อระบบการจัดการศึกษาที่ดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นเวลายาวนาน ทำให้ยอมรับว่าหน้าที่ในการจัดการศึกษา เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและจำกัดบทบาทของตนเองไว้ที่การให้ความร่วมมือและสนับสนุน ประกอบกับระเบียบกฎเกณฑ์ในอดีตที่ฝ่ายราชการกำหนดไว้ไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในระดับร่วมคิดร่วมตัดสินใจ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษาไม่ถึงระดับของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง ดังนั้นการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษาจึงต้องเริ่มต้นจากการปรับทัศนคติของทั้งสองฝ่ายให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในระดับที่เท่าเทียมกัน

2. สร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของทั้งฝ่ายสถานศึกษาและชุมชน เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบกฎเกณฑ์และบทบาทหน้าที่ใหม่ ดังนั้น ทั้งสองฝ่ายต้องเกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันเพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันและป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่จะตามมา สำหรับขั้นตอนนี้ควรจัดให้มีระบบที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน เช่น มีการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาก่อนปฏิบัติหน้าที่เป็นต้น

3. ปรับวิธีการดำเนินงานของทั้งสองฝ่ายให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมต่อกัน ซึ่งปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ดังนั้นในส่วนนี้จึงขอเสนอในภาพรวม ดังนี้

3.1 สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ซึ่งวิธีการสามารถทำได้หลายวิธี เช่น

โครงการสถานศึกษาเยี่ยมชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ การให้บริการแก่ชุมชน การให้ชุมชนเข้าเยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษา การติดต่อกับชุมชนด้วยจดหมายและสิ่งพิมพ์ การตั้งสมาคมผู้ปกครอง เป็นต้น

3.2 สถานศึกษาให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของชุมชนตามเหตุผล และปฏิบัติต่อประชาชนอย่างผู้ที่มีฐานะเท่าเทียมกัน รวมทั้งเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ไม่ใช่ชุมชนเป็นเพียงแหล่งเงิน แต่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ตามศักยภาพ

3.3 การไม่รบกวนชุมชนบ่อยเกินไป เช่น การไม่ขอบริจาคบ่อยๆ จนชุมชนเดือดร้อน

3.4 สถานศึกษาแสดงบทบาทของการเป็นฝ่ายให้แก่ชุมชนให้มากขึ้น เช่น จัดโครงการอบรมอาชีพแก่ประชาชน การประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อประโยชน์ของชุมชน เป็นต้น

3.5 การสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน เช่น การบริหารงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ การมีผลงานเป็นที่ยอมรับของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการตั้งใจสั่งสอนอบรมบุตรหลานของชุมชน ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและปลอดภัย

4. การสร้างความเข้าใจและแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เนื่องจากสถานศึกษาสัมผัสกับชุมชนอยู่ตลอดเวลา และความขัดแย้งสามารถเกิดขึ้นได้เสมอ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันสถานศึกษาต้องหมั่นสร้างความเข้าใจและแก้ปัญหาความขัดแย้งไม่ให้ลุกลามจนเกิดปัญหาขึ้นได้

๑ ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความสำคัญและเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียนในปัจจุบัน แต่เนื่องจากชุมชนไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน การจัดดำเนินการบางอย่างอาจไม่สะดวก หรือคล่องตัวตามที่ผู้บริหารต้องการ อีกทั้งสภาพแวดล้อมภายในแต่ละโรงเรียนแต่ละโรงเรียนก็มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ อาจมาจากผู้บริหาร จากเพื่อนร่วมงาน จากผู้ได้บังคับบัญชา หรือมาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ มีนักวิชาการหลายท่าน กล่าวไว้ ดังนี้

สุพัตรา สุมโนมหาอุดม (2534) กล่าวถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือ การวางแผนเรื่องเวลาไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติจริง เครื่องมือและวัสดุในการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์มีไม่เพียงพอ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ในการให้บริการชุมชนทรุดโทรมหรือถูกทำลาย บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญในการให้ความร่วมมือพัฒนาชุมชน ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ไม่สามารถให้การสนับสนุนโรงเรียน และขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการรายงานผล

เพ็ญรำไพ งามบุตร (2537) กล่าวถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ งบประมาณมีไม่เพียงพอ ครู อาจารย์มีชั่วโมงสอนและทำงานด้านอื่นมาก แหล่งวิทยาการในชุมชนมีน้อย ผู้ปกครองและประชาชนมีฐานะยากจน และการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนไม่สม่ำเสมอ

ภูวนาด คงแก้ว (2539, หน้า 52-53) กล่าวถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ผู้รับผิดชอบการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไม่มีความชำนาญในการเขียนแผนงาน ขาดวัสดุ ครุภัณฑ์ในการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ครูอาจารย์มีภารกิจมากไม่มีเวลาให้บริการชุมชน ชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ชุมชนมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี และการประเมินผลมีความล่าช้า

เต็ม แสงไทยรักษ์ (2542) กล่าวถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ

1. ด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินการด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน และผู้ปกครองให้ความสำคัญในการร่วมประชุมน้อย
3. ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมชุมชน และโรงเรียนไม่มีการจัดทำเอกสารการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการเป็นผู้นำและการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โรงเรียนไม่มีงบประมาณสำหรับการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และโรงเรียนกับชุมชนไม่ได้วางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน
5. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนมีฐานะยากจนไม่พร้อมที่จะสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ให้กับโรงเรียน และแหล่งวิทยาการและแหล่งข้อมูลในชุมชนมีน้อย

6. ด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนไม่ดำเนินการประเมินผลตามแผนการปฏิบัติที่วางไว้และไม่จัดทำเอกสารการประเมินไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และโรงเรียนไม่จัดทำสรุปรายงานผลการประเมินแจ้งให้ชุมชนรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

เชษฐา ชนะบุญ (2543) กล่าวถึงปัญหาสูงสุดของการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนคือ การขาดแคลนงบประมาณ
2. ด้านการให้บริการชุมชนคือ สถานที่ไม่สะดวกที่จะให้บริการ
3. ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนคือ ครูส่วนใหญ่ไม่ได้พักอยู่ในชุมชนจึงไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน
4. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนคือ ประชาชนมีฐานะยากจนต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพ
5. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่นคือ ประชาชนยังไม่เกิดความรู้สึกในความร่วมมือเป็นส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียน

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้วปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน ได้แก่

1.1 ระเบียบข้อบังคับของทางราชการบางประการ เป็นอุปสรรคต่อการสนองความต้องการของชุมชน

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีน้อยกว่าที่ควร ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากครูไม่มีโอกาสได้ไปคลุกคลีกับชุมชน โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและใช้ทรัพยากรของโรงเรียน และโรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ที่จะให้บริการแก่ชุมชน

1.3 ประชาชนในชุมชนขาดความศรัทธาในตัวครูและผู้บริหาร เพราะครูและผู้บริหารวางตัวไม่เหมาะสม ใช้เวลาในราชการไปทำภารกิจอื่น ขาดความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

1.4 โรงเรียนขาดแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น เนื่องจากตั้งอยู่ในที่ห่างไกล ขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ โรงเรียนขาดปัจจัยที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อชุมชน และไม่รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่

2. ปัจจัยที่เกิดจากชุมชน ได้แก่

2.1 ประชาชนในชุมชนส่วนมากไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา เนื่องจากประชาชนในชุมชนได้รับการศึกษาดำ ฐานะทางเศรษฐกิจของสังคมอยู่ในระดับต่ำ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.2 ชุมชนเข้าใจว่า งานพัฒนาโรงเรียนเป็นหน้าที่ของรัฐเท่านั้น

2.3 สิ่งแวดล้อมของชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนเสื่อมโทรม บางแห่งเป็นแหล่งมั่วสุมของอบายมุข มีโจรผู้ร้ายชุกชุมและมีปัญหาสืบเนื่องมาจากสถานการณ์ทางการเมือง

2.4 ผู้บริหารระดับท้องถิ่น ขาดการสนับสนุนในเรื่องของการศึกษาเท่าที่ควรเป็นเหตุให้ไม่เข้าใจ และมองเห็นคุณค่าของการศึกษาน้อยไป ขาดการประชาสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารระดับท้องถิ่นและโรงเรียน

2.5 ความแตกต่างกันทางภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนกลุ่มน้อยประจำถิ่น เช่น ชาวเขา และชนกลุ่มน้อยที่อพยพเข้ามา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ อ้างถึงใน กิตติมา ปรีดีติลล, 2532)

กล่าวสรุปปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้รับผิดชอบ

ขาดความชำนาญในการจัดทำ ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การวางแผนเรื่องเวลาไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติจริง

2. ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ขาดงบประมาณในการดำเนินการ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมบ่อย ขาดวัสดุ ครุภัณฑ์ในการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน

3. ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมชุมชน อาคารสถานที่ในการให้บริการชุมชนทรุดโทรม ครู อาจารย์มีภารกิจมากไม่มีเวลาให้บริการชุมชน โรงเรียนมีวัสดุในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ไม่มีการจัดทำเอกสารการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการเป็นผู้นำและการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการพัฒนาชุมชน บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญในการให้ความร่วมมือพัฒนาชุมชน ครูอาจารย์มีชั่วโมงสอนและทำงานด้านอื่นมาก แหล่งวิทยากรในชุมชนมีน้อยขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ครู

ส่วนใหญ่ไม่ได้พักอยู่ในชุมชนจึงไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ชุมชนเข้าใจว่า งานพัฒนาโรงเรียนเป็นหน้าที่ของรัฐเท่านั้น

5. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนได้รับการศึกษาต่ำ มองเห็นคุณค่าของการศึกษาน้อย อีกทั้งฐานะยากจนไม่สามารถให้การสนับสนุนโรงเรียนในด้านทุนทรัพย์ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีน้อย ประชาชนในชุมชนขาดความศรัทธาในตัวผู้บริหาร และครูภายในโรงเรียน โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

6. ด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนไม่มีการดำเนินการประเมินผลตามแผนที่วางไว้ การประเมินผลมีความล่าช้า ไม่มีการจัดทำเอกสารประเมินผลไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่มีการจัดทำสรุปรายงานผลการประเมินแจ้งให้ชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

๑ การจัดการเรียนรู้โจทยโมเดลในระดับชั้นเรียน

1.โครงการ วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอกวนกาหลง จังหวัด สตูล

รายละเอียดการจัดการเรียนรู้ห้องโมเดล :

โครงการวิจัย ศึกษาบทกล่าวในพิธีจัดการศพของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

บริบทชั้นเรียน

โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ได้คัดเลือกให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และครูที่ปรึกษาเป็นห้องโมเดล ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ชื่อโครงการ ศึกษาบทกล่าวในพิธีการจัดการศพของชุมชน บ้านห้วยน้ำดำ อำเภอ ควนกาหลง จังหวัด สตูล

จำนวนผู้ร่วมวิจัย

จำนวนนักเรียนทั้งหมด 22 คน
จำนวนนักเรียนชาย 13 คน
จำนวนนักเรียนหญิง 9 คน

ครูที่ปรึกษา นางรัตติยา หมู่แก้ว
นางยุภา ดุลยาภรณ์

พฤติกรรมการเรียนรู้

เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่ มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และค่อนข้างอ่อน เป็นส่วนใหญ่ ทำให้นักเรียน ไม่ค่อยสนใจ และตั้งใจเรียน เท่าที่ควร และไม่มีสมาธิในการเรียน และยังส่งผลถึงการทำผลงานในการจัดการเรียนรู้ มักจะเป็นผลงานที่ไม่ค่อยมีคุณภาพ เพราะทำเพียงแคให้ได้ส่งเท่านั้น

พื้นฐานครอบครัว

นักเรียนส่วนใหญ่ เป็นเด็กที่มีปัญหาครอบครัว เช่น เป็นเด็กที่ครอบครัวยากจน เป็นเด็กกำพร้า หรือ ผู้ปกครองแยกกันอยู่ หรือผู้ปกครอง ทั้งพ่อและแม่ แต่งงานใหม่ ทำให้นักเรียน มีชีวิตความเป็นอยู่ ที่ค่อนข้างมีปัญหาเป็นอย่างมาก จึงส่งผลให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ไม่ค่อยเหมาะสม ออกมา

ความสนใจ

เมื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่ เป็นเด็กที่มาจากพื้นฐานครอบครัวที่มีปัญหา ทำให้นักเรียนเหล่านี้ ไม่มีความสนใจในการเรียนเท่าที่ควร จึงส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ในภาพรวม โดยนักเรียนในชั้นนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การทำชิ้นงาน เป็นงานที่ไม่ค่อยมีคุณภาพ เพราะเด็กไม่มีความอดทน ทั้งด้านการเรียนและการทำงาน ทำให้งานที่ออกมาเป็นผลงานที่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

โครงการวิจัยศึกษาบทกล่าวในพิธีจัดการศพของชุมชนบ้านห้วยน้ำคำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมายและรายละเอียดของวิธีการ
1.เขียนบรรยายเกี่ยวกับความตายจากประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคน	1.เพื่อให้นักเรียนนำประสบการณ์เกี่ยวกับความตายมาเขียนเล่าเรื่อง 2.ฝึกทักษะการเขียนบรรยายจากเรื่องที่กำหนดให้ 3.ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และนำมาสังเคราะห์เขียนบรรยายเรื่องราวจากประสบการณ์
2.เขียนเล่าประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกตในพิธีการจัดการศพตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	1.บอกขั้นตอนในการจัดพิธีศพได้ 2.บอกวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดพิธีศพได้ 3.บอกสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในการร่วมพิธีศพได้
3. เขียนบรรยายความรู้สึก	1.เขียนบรรยายความรู้สึกเมื่อได้ ไปร่วมพิธีศพของเด็กหญิง พรรณวดี บัวนุ่น(น้องทราย) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เสียชีวิตด้วยโรคไต
4.ตั้งคำถามย่อยเกี่ยวกับความตายและพิธีการจัดการศพของแต่ละศาสนา	1.ฝึกทักษะในการตั้งคำถาม 2.ฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์ 3.ตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับความตายได้มากที่สุด
5.ตั้งชื่อโครงการวิจัย (โจทย์วิจัย)	1.นำคำถามย่อยมาหมวดความสำคัญเป็นจุดประสงค์ 2.นำจุดประสงค์มาตั้งโจทย์วิจัย (ชื่อโครงการวิจัย)
6.ศึกษาวิธีการเก็บข้อมูล โดยใช้ตาราง 4 ช่อง หรือ 6 ช่อง	1.เพื่อศึกษาวิธีการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการลงพื้นที่ปฏิบัติจริง 2.บอกองค์ประกอบ ของตาราง 4 ช่อง หรือ 6 ช่อง ที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับ - บทสวดศพของศาสนาพุทธ - บทละหมาดคนตายของศาสนาอิสลาม - การนำบทกล่าว พิธีการทำศพ ไปใช้ในสถานการณ์จริง

วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมายและรายละเอียดของวิธีการ
7. ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ 1. บทสวดศพของศาสนาพุทธ 2. บทละหมาดคนตายของศาสนาอิสลาม 3. เชิญวิทยากรให้ความรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการจัดการศพและห้องบทสวดศพและบทดุอาละหมาดคนตาย 4. การนำบทกล่าวพิธีจัดการศพไปใช้ในสถานการณ์จริง	1. เพื่อศึกษาบทสวดศพ ของศาสนาพุทธเกี่ยวกับขั้นตอนพิธีการ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในพิธีศพ และห้องบทสวดศพที่ใช้ทั่วไป 2. เพื่อศึกษาบทละหมาดคนตาย ของ ศาสนาอิสลาม เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการศพ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้อาบน้ำศพ และ ห้องบทดุอาที่ใช้ละหมาดคนตาย 3. เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศพ และฝึกให้นักเรียนห้องบทสวดศพหรือ บทดุอาละหมาดคนตายแล้วให้นักเรียนได้ทดลองปฏิบัติจริงในการสวดศพ และ ละหมาดคนตาย 4. เพื่อให้นักเรียนสามารถไปร่วมพิธีศพทั้งสองศาสนาได้อย่างเหมาะสมและนำความรู้ ขั้นตอน กระบวนการจัดการศพ ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ และนำบทสวดศพ และบทละหมาดคนตาย ไปใช้ในสถานการณ์จริง
8. นำนักเรียนไปร่วมพิธีศพ	พานักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ ชั้น ป.5 และ ป.6 ทุกคนไปร่วมพิธีศพ ของพระอาจารย์พระสมุห์ วิรัตน์ อธิธัญญาโณ 1. เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการร่วมพิธีศพของพระผู้ใหญ่ 2. เพื่อให้นักเรียนสังเกตความแตกต่างระหว่างการจัดพิธีศพของฆราวาสกับพระสงฆ์ 3. เพื่อให้สามารถเขียนบันทึกจากการสังเกต ในสถานการณ์จริงและบันทึกจากคำบอกเล่าได้
9. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่	1. เพื่อเชิญวิทยากรทั้งหมดมาประชุมที่โรงเรียนเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ของนักเรียน
10. เขียนรายงานการวิจัยและนำเสนอผลงาน	1. เพื่อสรุปหลักการเขียนรายงานวิจัยและฝึกให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกเขียนรายงานวิจัยแบบง่าย ๆ เป็นรายบุคคลและเขียนรายงานวิจัย 5 บท ร่วมกับโรงเรียนคู่ขนาน 2. เพื่อนำเสนอผลงานวิจัย โดยการแสดงบนเวทีและโชว์ผลงานวิจัยในงานรายงานผลการศึกษาต่อสาธารณชน

สรุปบทบาทภาพรวมของครู

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ในครั้งนี้ ครูที่ปรึกษา มีบทบาทที่สำคัญหลายประการ เช่น

1. เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้

2. เป็นครูที่ปรึกษา คอยดูแล ให้คำแนะนำ ในการดำเนินกิจกรรม ชี้แจงวิธีการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แต่ละขั้นตอนของกระบวนการวิจัย เป็นผู้ประสานงานในการลงพื้นที่

3. ให้ความรู้เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ มารยาท การเขียนหนังสือราชการก่อนลงพื้นที่ หรือนักเรียนลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และดูแลความปลอดภัย ในขณะที่ดำเนินกิจกรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการ วิธีการเขียนรายงาน และเป็นที่ปรึกษา ให้นักเรียนฝึกเขียนรายงานทั้งรายชั้นและรายบุคคล เป็นที่ปรึกษาในการนำเสนอผลงานการวิจัย โดยการแสดงบนเวที และการโชว์ผลงานการวิจัย ต่อสาธารณชน ฯลฯ

2. โครงการ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

รายละเอียดการจัดการเรียนรู้ห้องโมเดล :

ชื่อโครงการ : การปฏิบัติการละหมาด 5 เวลาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด ต. ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล

บริบทชั้นเรียน

การจัดการเรียนการสอน โครงการการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล ในปีการศึกษา 2556 นั้น โรงเรียนได้กำหนดให้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 เป็นห้องโมเดล เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับห้องเรียนอื่น ๆ โดยในการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดจำนวน 16 คน แบ่งเป็นชาย 9 คน หญิง 7 คน และมีครูที่ปรึกษาในการทำกิจกรรมครั้งนี้จำนวน 2 คน

นักเรียนในห้องเรียนทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม 100 เปอร์เซนต์ อายุเฉลี่ยประมาณ 10 ปี ซึ่งถือว่าการปฏิบัติศาสนกิจละหมาด 5 เวลานั้น เป็นเรื่องที่นักเรียนต้องถือปฏิบัติทุกคน แต่บางคนยังเข้าใจไม่ลึกซึ้งในเรื่องของการปฏิบัติศาสนกิจประจำวันของมุสลิมที่จำเป็นต้องทำทุกคน ทุกวัน ตามเวลาที่กำหนด การให้นักเรียนได้ศึกษาในเรื่องของการละหมาด 5 เวลา นั้นจึงถือว่าเป็นเรื่องที่จำเป็นของนักเรียนที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม

วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมายและรายละเอียดของวิธีการ
1. พุดคุยเรื่องการดำเนินชีวิตประจำวันของมุสลิม	เป้าหมาย เพื่อให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เข้าใจถึงการปฏิบัติตนของมุสลิมในรอบวัน รายละเอียดของวิธีการ ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดนักเรียนว่าในแต่ละวันมุสลิมปฏิบัติในเรื่องใดบ้าง แล้วให้นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลจนครบทุกคนแล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปเป็นความคิดเห็นรวบยอดของห้องเรียนได้ว่า การดำเนินชีวิตประจำวันของมุสลิมที่เห็นเป็นประจำทุกวัน คือ การละหมาด 5 เวลา
2. พุดคุยเรื่องขั้นตอนและวิธีการละหมาด 5 เวลาที่ถูกต้อง	เป้าหมาย เพื่อให้ นักเรียนรู้และเข้าใจในขั้นตอนการละหมาด 5 เวลา ที่ถูกต้อง รายละเอียดของวิธีการ

วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมายและรายละเอียดของวิธีการ
	ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการละหมาด ให้นักเรียนร่วมกันเสนอความคิดเห็น 3. สรุปความคิดเห็นของนักเรียนได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่ปฏิบัติตามการละหมาด 5 เวลา ได้ครบทั้ง 5 เวลา เพราะไม่รู้วิธีการละหมาดที่ถูกต้อง
3. นำความสำคัญ มาตั้ง วัตถุประสงค์	เป้าหมาย ตั้งวัตถุประสงค์ รายละเอียดของวิธีการ นักเรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการละหมาด 5 เวลา ที่ถูกต้อง เพื่อนำมาตั้งเป็นวัตถุประสงค์ 1. ครูช่วยแนะนำ ภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องตามหลักภาษาเขียน 2. เขียนสรุปเป็นวัตถุประสงค์ของการละหมาด 5 เวลา ได้ว่า 1. เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการละหมาด 5 เวลา 2. สามารถนำความรู้ที่ได้ ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
นำคำสำคัญมาตั้งเป็นโจทย์ วิจัย (ชื่อ โครงการวิจัย)	เป้าหมาย เพื่อตั้งโจทย์วิจัย รายละเอียดของวิธีการ ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ ให้นักเรียนวิเคราะห์คำสำคัญของวัตถุประสงค์ เขียนชื่อ โจทย์วิจัยที่ได้ทั้งหมดลงในกระดาษบรูล์ เลือกชื่อเรื่องที่เหมาะสมเพื่อนำไปเป็น โจทย์วิจัย
นำวัตถุประสงค์ ไปตั้ง คำถามที่เราอยากรู้	เป้าหมาย เพื่อตั้งเป็นคำถามย่อย รายละเอียดของวิธีการ ให้นักเรียนช่วยกันนำวัตถุประสงค์มาตั้งเป็นคำถามย่อย 2. นำคำถามย่อยที่บันทึกในกระดาษบรูล์มาหมวดคำถามที่เป็นประเภทเดียวกันแบ่งออกเป็น 4 ประเภทหลักๆ คือ 1 การแต่งกาย 2 วิธีการอาบน้ำละหมาด 3 ประเภทของการละหมาด 4 ขั้นตอนการละหมาด

วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมายและรายละเอียดของวิธีการ
จับฉลากเพื่อแบ่งหัวข้อ เรื่องที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 เรื่อง หาข้อมูลทั้ง 4 เรื่องและ นำเสนอหน้าชั้นเรียน	เป้าหมาย ต้องการแบ่งหัวข้อเพื่อหาข้อมูลเรื่องการละเมิด เพื่อต้องการหาข้อมูลเรื่อง การละเมิด 5 เวลาพร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน รายละเอียดของวิธีการ - ให้นักเรียนจับฉลากหัวข้อต่างๆ สรุปได้ว่า - กลุ่มที่ 1 การแต่งกายละเมิด - กลุ่มที่ 2 วิธีการอาบนํ้าละเมิด - กลุ่มที่ 3 ประเภทของการละเมิด - กลุ่มที่ 4 ขั้นตอนของการละเมิด - ให้นักเรียนไปค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องต่างๆที่แต่ละกลุ่มได้รับ จากหนังสือ อินเทอร์เน็ต ผู้ปกครอง และ ครู โรงเรียนคาตอลิก โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มเขียน ลงกระดาษเพื่อนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน - ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มเขียนลงกระดานบรื๊ฟ
การนำเสนอหน้าชั้นเรียน	เป้าหมาย เพื่อนำเสนอเนื้อหาของแต่ละกลุ่ม รายละเอียดของวิธีการ - นักเรียนกลุ่มที่ 1 หัวข้อเรื่อง การแต่งกายละเมิดพร้อมทั้งสาธิตการแต่งกาย - นักเรียนกลุ่มที่ 2 หัวข้อเรื่อง วิธีการอาบนํ้าละเมิดพร้อมทั้งสาธิตการอาบนํ้า ละเมิดและลงมือปฏิบัติจริงเป็นรายบุคคล โดยให้ครูสอนศาสนาเป็นพี่เลี้ยง
การนำเสนอหน้าชั้นเรียน	เป้าหมาย เพื่อนำเสนอเนื้อหาของแต่ละกลุ่ม รายละเอียดของวิธีการ - นักเรียนกลุ่มที่ 3 หัวข้อเรื่อง ประเภทของการละเมิด - นักเรียนกลุ่มที่ 4 หัวข้อเรื่อง ขั้นตอนการละเมิด พร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนการ ละเมิดอย่างคร่าวๆ
พูดคุยเรื่องการละเมิด 5 เวลาและแบ่งหัวข้อรายงาน พร้อมทั้งหาข้อมูล	เป้าหมาย - เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจถึงขั้นตอนการละเมิด 5 เวลา - เพื่อแบ่งกลุ่มในการหาข้อมูล รายละเอียดของวิธีการ

วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมายและรายละเอียดของวิธีการ
	1. ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดนักเรียนว่าละหมาดมีความสำคัญอย่างไรทำไมต้องศึกษาเรื่องการละหมาดอย่างละเอียด 2. ให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นรายบุคคล 3. ให้นักเรียนจับฉลากหัวข้อต่างๆสรุปได้ว่า - กลุ่มที่ 1 ละหมาดศุบฮิ - กลุ่มที่ 2 ละหมาดอัศริ - กลุ่มที่ 3 ละหมาดมัฆริบ - กลุ่มที่ 4 ละหมาด ซุหฺริ และ ละหมาดอิชาอ์ 4. ให้นักเรียนไปศึกษา หาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ
การนำเสนอหน้าชั้นเรียน	เป้าหมาย เพื่อนำเสนอเนื้อหาของแต่ละกลุ่ม รายละเอียดของวิธีการ 1. นักเรียนกลุ่มที่ 1 หัวข้อเรื่อง ละหมาดศุบฮิ พร้อมทั้งสาธิตการละหมาด 2. ให้นักเรียนแต่ละคนท่องบทกล่าวในการละหมาดพร้อมๆกัน 3. ให้นักเรียนละหมาดเป็นรายบุคคล

สรุปบทบาทภาพรวมของครู

การจัดการเรียนการสอน โครงการการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล ในปีการศึกษา 2556 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งศึกษาเรื่อง การละหมาด 5 เวลานั้น ครูไม่ใช่ผู้นำในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยแต่เป็นเพียงที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในระหว่างที่นักเรียนดำเนินกิจกรรม พร้อมทั้งตั้งคำถามกระตุ้นความคิดนักเรียน ช่วยแนะนำการเขียนรายงาน ภาษาเขียนที่ถูกต้อง ตลอดจนอธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูเป็นผู้จัดการ เป็นผู้กำหนดบทบาทให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมทำกิจกรรม แบ่งกลุ่ม หรือจับคู่ เป็นผู้มอบหมายงานหน้าที่ความรับผิดชอบแก่ นักเรียนทุกคน จัดการให้ ทุกคนได้ทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของตน

2. ครูเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม เข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มจริง ๆ พร้อมทั้งให้ ความคิดและความเห็นหรือเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของนักเรียนขณะทำกิจกรรม

3. ครูเป็นผู้ช่วยเหลือและแหล่งวิทยาการ คอยให้คำตอบเมื่อนักเรียน ต้องการความช่วยเหลือทางวิชาการ ตัวอย่าง เช่น คำศัพท์หรือไวยากรณ์การให้ข้อมูลหรือความรู้ ในขณะที่นักเรียน ต้องการ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4. ครูเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง ช่วยสนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์ หรือให้คำแนะนำที่ช่วย กระตุ้นให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

5. ครูเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ คอยตรวจสอบชิ้นงานที่นักเรียนทำขึ้นมาก่อนที่จะนำไป เผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความถูกต้อง ของคำศัพท์ ไวยากรณ์ การแก้คำผิด อาจจะทำได้ทั้งก่อนทำกิจกรรม หรือบางกิจกรรมอาจจะ แก้ทีหลังได้

๑ การสนับสนุนประเด็นงานเครือข่ายการศึกษา

1. เวทีระดมองค์ความรู้กับผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนวิจัย

การจัดกิจกรรมระดมความรู้จัดขึ้นเพื่อค้นหาครูนักจัดกระบวนการที่สามารถเป็นแม่แบบในการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับ “กระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน” ค้นหาตัวตนที่เป็นองค์ความรู้ และทักษะเฉพาะทาง เพื่อเติมเต็มแก่ครูคนอื่นในเครือข่ายโรงเรียนวิจัย และเพื่อพัฒนาทักษะเหล่านั้นให้คมลึกขึ้น ทั้งนี้ยังมาดหมายว่าครูเหล่านั้น จะสามารถเป็นครูนักจัดกระบวนการแกนนำ ที่สามารถเป็นแกนหลักของเครือข่ายโรงเรียนวิจัย หรือที่เรียกว่า “Core Team” อันเป็นทีมที่ปราศจากกำแพงความเป็นสังกัดโรงเรียน ทั้งนี้ยังพยายามลดการฝึกอบรมจากพี่เลี้ยง ในอนาคตการได้คนและศักยภาพจะสามารถนำมาสู่การสร้างการเรียนรู้ระหว่างครูต่อครูได้มากขึ้น

2. อบรมการพัฒนาโจทย์วิจัยห้องโมเดล

การอบรมการพัฒนาโจทย์งานวิจัยห้องโมเดล เป็นการนำห้องเรียนที่จัดการเรียนรู้เป็นตัวอย่าง เป็นโจทย์ประจำโรงเรียนจำนวน 8 โจทย์ ในชุดสัญญาโครงการ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก, โรงเรียนขนาดกลาง, โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนขนาดใหญ่มาร่วมในการอบรมแลกเปลี่ยนทักษะ เครื่องมือ วิธีการในการพัฒนาโจทย์ ซึ่งวิธีการขึ้นโจทย์ในชุดสัญญาโครงการปี 2557 จะต่างจากการพัฒนาโจทย์ที่ผ่านมา กล่าวคือ เป็นโจทย์ที่เสนอผ่านความต้องการของคนในชุมชนร่วมกับโรงเรียน ดังนั้นห้องโมเดลจึงเป็นห้องเรียน ที่รับผิดชอบโจทย์โครงการของโรงเรียนอีกประการหนึ่งโดยปริยาย

กระบวนการพัฒนาโจทย์ เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ครูนักจัดกระบวนการทำหน้าที่อำนวยความสะดวก เชื่อมประสานชุมชน ที่มีตัวแทนผู้ปกครองเป็นทีมวิจัย มาร่วมในการพัฒนาประเด็นที่เกี่ยวข้อง อีกอย่างโจทย์ที่พัฒนามีการกำหนดประเด็นที่สนใจ ต่างจากทุกครั้งที่นักเรียนเลือกเอง ด้วยเงื่อนไขดังกล่าว โจทย์ห้องโมเดลในครั้งนี้ส่วนใหญ่จึงเลือกชั้นเรียนในช่วงสูงสุด ทั้งประถมศึกษาตอนปลาย, มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

แนวคิดการพัฒนาโจทย์ จึงเป็นการกลับไปย้อนดูข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจ ผ่านการค้นคว้า พูดคุย ลงพื้นที่ แล้วสรุปเป็นข้อมูลสู่การวิเคราะห์ และพัฒนาเป็นหัวข้อโครงงานวิจัย ก่อนพัฒนาเป็นเค้าโครงงานฉบับสมบูรณ์ก่อนสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ต่อไป.

3. อบรมแนวคิดการบูรณาการ

การอบรมการบูรณาการ แนวคิดตั้งต้น เริ่มจากการที่ทางทีมพี่เลี้ยง และผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนวิจัยอยากเพิ่มเติมทักษะความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือเกณฑ์การประเมินทางการศึกษา เพื่อให้ครูเข้าใจการบูรณาการกระบวนการวิจัยกับเกณฑ์เหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นตัวชี้วัดผลการเรียนรู้ เช่นเดียวกับ

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดเหล่านั้น โดยมีรายละเอียดตัวชี้วัดที่ต้องการสร้างความเข้าใจกับครูนักจัดกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย

- พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ
- หลักสูตรการศึกษา
- เกณฑ์ประเมินของสมศ.
- เศรษฐกิจพอเพียง
- มาตรฐานสพฐ.
- หลักสูตรมาตรฐานสากล
- ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ
- สมรรถนะ 5 ประการ

ในส่วนการเชื่อมโยงเกณฑ์ข้างต้น กับกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน เป็นการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ในกรณีนั้นๆมาจำแนกวิเคราะห์ โดยมีแก่นหลักในการเป็นเกณฑ์ประเมิน คือ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแก่นในการเชื่อมโยง สู่เกณฑ์ด้านอื่น

อีกแนวคิดหนึ่งคือ เชื่อว่าเมื่อครูนักจัดกระบวนการแม่นยำในส่วนเนื้อหาการประเมิน การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการออกแบบอย่างเข้มข้นน่าจะดีกว่าที่เป็นอยู่

ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าว ทางทีมพี่เลี้ยงจะเริ่มฝึกอบรมแก่ครูนักจัดกระบวนการ ซึ่งเป็นชุดแกนนำในการเรียนรู้

4. เวทีพัฒนาโจทย์ครูใหม่

การอบรมพัฒนาโจทย์ครูใหม่ เป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้แก่ครูนักจัดกระบวนการภายในเครือข่ายโรงเรียนวิจัย จ.สตูล โดยการเติมแนวคิดการจัดการเรียนรู้, ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย, การวิจัย 10 ขั้นตอน ,ทั้งนี้โดยการอบรม เป็นการเติมเต็มองค์ความรู้ ควบคู่กับการปฏิบัติการ มีครูแกนนำจากเครือข่ายโรงเรียนวิจัย (ตั้งตารางทำเนียบครูเชี่ยวชาญของเครือข่าย) มาเป็นวิทยากรสร้างการเรียนรู้ มีพี่เลี้ยงและที่ปรึกษา รับหน้าที่เติมเต็มและช่วยออกแบบกระบวนการ

นอกจากนี้ การพัฒนาโจทย์ครูใหม่ ยังเป็นกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายโรงเรียนวิจัยอีกทางหนึ่งด้วย.

5. อบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนรายงาน

การอบรมการเขียนรายงาน เป้าหมายเพื่อเป็นการชี้แจงรายละเอียดการเขียนรายงาน และเป็นการทำความเข้าใจโครงการและโครงงานวิจัยห้องโมเดล แนวคิดหลัก คือ การทบทวนโจทย์โมเดล ทบทวนสิ่งที่ได้ทั้งในส่วนข้อมูล ผลลัพธ์ และการมีส่วนร่วม เพราะแนวคิดหลักโครงการ เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน

อีกแนวคิดที่ต้องการสื่อสารคือ การเพิ่มระยะเวลาโจทย์โครงงานนักเรียนจากหนึ่งปี เป็นสองปี เพื่อขยายผลช่วงปฏิบัติการ หรือการใช้ประโยชน์จากข้อมูล อันเป็นการสร้างแรงกระเพื่อมการเรียนรู้

ทั้งนี้ ในส่วนห้องเรียนโมเดลที่จะสำเร็จการศึกษาในปีนี้ ทางทีมได้ออกแบบให้เครื่องมือวิจัยกับประเด็นสามารถส่งต่อแก่น้องที่เลื่อนชั้นเข้ามา เพื่อทบทวนและพัฒนาต่อ

ในส่วนการสร้างการมีส่วนร่วม บางประเด็นยังขาดการเชื่อมประสานกับคนในชุมชน การกลับไปทบทวนจึงเป็นการออกแบบการทำงานต่อ

6. นำเสนอเค้าโครงการวิจัยระดับโรงเรียน

การนำเสนอเค้าโครงการวิจัยเป็นกระบวนการนำเสนอร่างโครงงานวิจัยนักเรียน ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีทั้งผู้ปกครอง, ที่ปรึกษาโครงการ, และผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.สตูล โดยนักเรียนจะทำเอกสารร่างโครงงาน และเตรียมรูปแบบการนำเสนอ

แนวคิดหลัก คือ การนำเสนอ และเพิ่มเติมแนวคิดก่อนการลงพื้นที่จริง แก่นักเรียน และเป็นการเพิ่มเติมแนวคิดการจัดการเรียนรู้แก่ครูอีกทางหนึ่ง.

รายละเอียด :

เวทีนำเสนอโครงงานวิจัยเครือข่ายโรงเรียนวิจัย (Model Room) (ขนาดเล็ก, ขนาดกลาง, ขนาดใหญ่, ขยายโอกาส, โรงเรียนเครือข่าย)

19 พฤศจิกายน 2556 ณ ชมรมประมงพื้นบ้าน จ.สตูล

1. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในเวทีนำเสนอโครงงานวิจัยนักเรียน

- a. อ.สมเจตนา มณีโมโนย
- b. อ.หรรณ หัสมา
- c. อ.หุดดิน อูสมา
- d. ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์
- e. ผ.อ.ยงยุทธ ยืนยง
- f. คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์
- g. ครูช่อ่ม พิศาลสินธุ์

2. รายชื่อภาคีที่เข้าร่วม

- a. อ.สมบูรณ์ อัมภาสกิจ
 - b. อ.สินธุ์ แก้วสินธุ์
3. รายชื่อกลุ่มเป้าหมายเวทีนำเสนอโครงการวิจัย
- a. รายชื่อโรงเรียน :
 - i. โรงเรียนขนาดเล็ก : โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก , โรงเรียนวัดหน้าเมือง
 - ii. โรงเรียนขนาดกลาง : โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ, โรงเรียนบ้านกุบ่งปะโหลด
 - iii. โรงเรียนขยายโอกาส : โรงเรียนบ้านเขาจีน, โรงเรียนบ้านนาแก้ว
 - iv. โรงเรียนขนาดใหญ่ : โรงเรียนอนุบาลสตูล, โรงเรียนจริยธรรมอิสลามมูลนิธิ
 - v. โรงเรียนเครือข่าย : โรงเรียนบ้านโกตา, โรงเรียนบ้านโคกพยอม, โรงเรียนอนุบาลโอบอ้อม, โรงเรียนบ้านบากันโต๊ะทิด
 - b. กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมเวที (เฉลี่ยวันละ 100 คน) :
 - i. นักเรียน -- ไม่จำกัดจำนวนผู้เข้าร่วม
 - ii. ครู -- ครูผู้รับผิดชอบชั้นเรียนที่ต้องนำเสนอ
 - iii. ผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนวิจัย
 - iv. ผู้ปกครองและทีมวิจัย

7. ประชุมทีมผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนวิจัย

การประชุมเครือข่ายผู้บริหารโรงเรียนวิจัย เป็นการสร้างพื้นที่พูดคุย เพื่อพัฒนาระบบเครือข่าย (Network)โรงเรียนวิจัย เป็นการสร้างพื้นที่พูดคุยเรื่องการบริหารจัดการโรงเรียน ประเด็นการสร้างการเรียนรู้ และเปิดรับผู้ที่สนใจเข้ามาร่วมเรียนรู้

รูปแบบเวทีไม่เป็นทางการ มีวาระเดือนละครั้ง สัปดาห์ในโรงเรียนสมาชิก

การสร้างพื้นที่เครือข่าย มีแนวคิดปลายทางเรื่องการบริหารจัดการตนเอง มีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นแกนนำ มีระบบการจัดการ ส่วนศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.สตูล เป็นภาคีร่วมในการขับเคลื่อน

๑ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่ายโรงเรียนขนาดกลาง

โครงการวิจัย“การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์และตอบสนองความต้องการของชุมชน” การสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ในชุมชนได้เข้ามามีบทบาทเป็นคณะกรรมการโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

ที่ผ่านมาโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลดและโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการบริหารโรงเรียน โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งมีการนำกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน นวัตกรรมจากโรงเรียนบ้านตะโละไสมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

นับเป็นก้าวที่หนึ่งที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ลึกซึ้งกว่าเดิม จะพบว่าชุมชนมีส่วนเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน มีบทบาทในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง อย่างเช่น เป็นครูภูมิปัญญา ผักสอน วิทยากร เรื่องราวในท้องถิ่น เป็นผู้คอยให้คำปรึกษาเมื่อยามลูกกลับไปทำการบ้าน ร่วมเป็นเจ้าของภาพในเวทีการนำเสนอผลงานของเด็กๆ เป็นผู้จัดการจัดเลี้ยงเวลาประชุมผู้ปกครอง และอีกมากมาย เป็นการเปิดช่องว่างระหว่างกันได้โดยมีเด็กเป็นสื่อกลาง และเห็นได้ว่าชุมชนมีวิสัยทัศน์ ความคิดดี ๆ เต็มใจพร้อมที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลทุกสิ่งอย่างเพียงแต่โรงเรียนเปิดพื้นที่เท่านั้นเอง

ดังนั้นในปีการศึกษา 2556 นี้ ทั้ง 2 โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษา จึงร่วมกันพัฒนางานวิจัยภายใต้ความร่วมมือของชุมชน มีโจทย์ ดังนี้ “**วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำอำเภอควนกาหลงจังหวัดสตูล**”และ “**การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล**”

รายละเอียดการประชุมคู่ขนานโรงเรียนขนาดกลาง

4.2.1. 13 พฤศจิกายน 2556 ครั้งที่ 1 เวลา : 14.30 น.

ผู้เข้าร่วม : ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ , ผ.อ.รัชนี ทองเงิน, คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์, คุณกริยะ หลีเคราะห์, นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ , คณะครูโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด และโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ และผู้ปกครองทั้ง 2 ชุมชน

สถานที่ : โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

บรรยากาศ : ฟ้าฟราฝน ระดะสายจากวานนี้ส่วนนี้ คาดว่าเป็นมรสุมจากพายุไต้เยียน ที่คร่าชีวิตพี่น้องฟิลิปปินส์กว่าหมื่นคน ความอบอ้าวถูกแทนที่ด้วยความชื้น สรรพสิ่งถูกซ่อนอยู่ในผืนน้ำหิม่า

การนัดหมายครั้งแรกระหว่างโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำและโรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด เกิดขึ้นที่โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ นับเป็นการเหย้าเยือนครั้งแรก ภายใต้วิธีการขับเคลื่อนเครือข่าย

4.2.2. 15มกราคม 2556_ครั้งที่ 2_เวลา : 14.30 น.

ผู้เข้าร่วม : ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ , ผ.อ.รัชนี ทองเงิน, ผ.อ.กูอัน หมั่นใจดี, นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ , คณะครูโรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด และโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ และผู้ปกครองทั้ง 2 ชุมชน

สถานที่ : โรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล

บรรยากาศ : ห้องประชุมโรงเรียน ปูโต๊ะด้วยผ้าสีสดส้ม จัดเก้าอี้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

i. 17 มีนาคม 2557 ครั้งที่ 3

ผู้เข้าร่วม : ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ , ผ.อ.รัชนี ทองเงิน,คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์, คุณกริยะ หลีเคราะห์, ครูช่อม พิศาลสินธุ์, คุณชญาณิณี สุวรรณศรี , นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ , คณะครูโรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด และโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ และผู้ปกครองทั้ง 2 ชุมชน

สถานที่ : ณ นกน้ำรีสอร์ท ต.ฉลุง อ.เมือง จ.สตูล

กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ :

กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โรงเรียนขนาดกลาง เน้นการเหย้าเยือน โดย 2 ครั้งแรกเป็นการนำห้องโมเดล พร้อมตัวแทนผู้ปกครองร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านโจทย์ร่วมที่เน้นการศึกษาวัฒนธรรม โดยโจทย์ห้องโมเดล โรงเรียนละ 1 ห้อง/ชั้น มีผู้ปกครองร่วมเป็นทีมวิจัย

ส่วนครั้งที่ 3 เป็นการแลกเปลี่ยนรวมในพื้นที่กลาง คือ นกน้ำรีสอร์ท ต.ฉลุง อ.เมือง จ.สตูล มีนักเรียนห้องโมเดลของทั้ง 2 โรงเรียนเข้าร่วมแลกเปลี่ยน (เป็นกลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม) มีการแบ่งกลุ่มครู, ผู้ปกครอง, และนักเรียน เพื่อถอดบทเรียนการเรียนรู้ที่ผ่านมา

จากการเหย้าเยือนที่ผ่านมา “คุณกอหนี่ จังแดหวา” แกนนำทีมวิจัยจากโรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด รับหน้าที่เสริมความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมของศาสนาอิสลาม สามารถสร้างการเรียนรู้กับกลุ่มชาวบ้านซึ่งเป็นทีมวิจัยจากโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ (ส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธ) ได้เป็นอย่างดี

ในส่วนผู้ปกครอง หลังผ่านการเหย้าเยือน ต่างฝ่ายต่างแลกเปลี่ยนโทรศัพท์ และมีความคุ้นเคยกัน มีบางคนเสนอว่า อาจจะมีการชวนกัน “กินข้าวหอ” อีกหมู่บ้าน

ความสัมพันธ์นั้น พบได้กับครูทั้งสองโรงเรียนเช่นเดียวกัน.

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

ก. ชุดโครงการโรงเรียนคู่ขนาน

การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์และตอบสนองความต้องการของชุมชน

■ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ

• วิธีการ เทคนิค การสร้างความสัมพันธ์

1. การสัมภาษณ์

การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามแหล่งเรียนรู้ เช่น วัด มัสยิด ฯลฯ หรือสถานประกอบการในชุมชน ซึ่งได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ผู้ปกครอง หรือบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการที่ผู้เรียนได้ไปสัมภาษณ์ พูดคุย สอบถาม กับบุคคลต่างๆ ดังกล่าว ทำให้ชุมชนเกิดความรัก ความเอ็นดู และยินดีที่จะให้ความรู้ หรือให้ข้อมูล หรือให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดกิจกรรมในโอกาสต่างๆ

2. การฝึกปฏิบัติจริง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อผู้เรียนได้ลงพื้นที่เพื่อฝึกปฏิบัติจริงกับท่านวิทยากร ผู้เรียนทุกคนที่ไปฝึกปฏิบัติจริงตามแหล่งเรียนรู้ หรือตามสถานประกอบการในชุมชน หรืออาจจะเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และฝึกปฏิบัติจริงในโรงเรียน จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผู้เรียนทุกคนมีกิริยามารยาทดี มีระเบียบวินัย มีความสนใจ ตั้งใจที่จะปฏิบัติเพื่อให้ได้ความรู้ และสามารถปฏิบัติได้จริง และได้พูดคุย ปฏิสัมพันธ์ในขณะที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกันจากการที่ผู้เรียนได้ให้ความเคารพ ให้ความเชื่อถือ เชื่อมมั่นในตัวท่านวิทยากร ทำให้บุคคลในชุมชนที่มาเป็นวิทยากร เกิดความรักใคร่ผูกพัน อยากให้ความรู้ หรือถ่ายทอด เทคนิคต่างๆ ในการปฏิบัติงานนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ให้มากที่สุด และบุคคลอื่นๆ ในชุมชน ก็ยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในด้านต่างๆ ตามที่ทางโรงเรียนต้องการ

เช่น มีวิทยากรในชุมชนหลายท่านที่มาร่วมมือกันในการให้ความรู้และปฏิบัติจริง ให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับ การจัดการศพตามหลักศาสนาอิสลาม เช่น การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การอาบน้ำศพ การห่อศพ ตลอดจนช่วยฝึกให้ผู้เรียนอิสลามได้ฝึกละหมาดคนตาย หรือ การจัดพิธีศพ การสวดศพ ฯลฯ ตามหลักศาสนาพุทธ เป็นต้น

3. การสาธิต

ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่ผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติจริงกับผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง หรือบุคคลในชุมชนที่มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ ที่ได้รับเชิญให้มาเป็นวิทยากร บุคคลเหล่านั้นได้ใช้วิธีการสาธิต วิธีการ หรือขั้นตอนต่างๆ แล้วให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตาม

จากการที่ผู้เรียนได้สังเกต การสาธิต ของท่านวิทยากร และได้ฝึกปฏิบัติตามทุกขั้นตอน โดยการกระทำซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง จนผู้เรียนสามารถปฏิบัติเองได้ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติในสถานการณ์

จริงในชีวิตประจำวัน เช่น การอาบน้ำศพ หรือ การร่วมละหมาดคนตาย หรือ ไปร่วมพิธีฝังศพในสุสาน (กุโบร์)

เมื่อวิทยากรได้มาสาธิตและให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง หลายๆ ครั้ง ทำให้ผู้เรียน และท่านวิทยากรมีความสนิทสนม เป็นกันเอง ผู้เรียนกล้าซักถาม และวิทยากรก็ยินดีให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ระหว่างผู้เรียนกับบุคคลในชุมชนที่มาเป็นวิทยากร จึงส่งผลให้โรงเรียนและชุมชนมีความรักใคร่ สามัคคี ประองตอง และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกๆ ด้าน ทำให้ชุมชนซึ่งมีพหุวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบและมีความสุข

4. การขอความอนุเคราะห์จากชุมชน

ในการพาผู้เรียนไปเก็บข้อมูล โดยการลงพื้นที่ ซึ่งบางครั้งต้องพาผู้เรียนทั้งชั้นไปศึกษา หรือไปปฏิบัติจริง หรือไปร่วมพิธีการซึ่งเป็นสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ในการพาผู้เรียนไปลงพื้นที่ทางโรงเรียนได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้ปกครองที่มีรถยนต์ และมีจิตอาสา เพื่อที่จะร่วมกับทางโรงเรียนในการพาผู้เรียนซึ่งมีจำนวนหลายคน ไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เช่น การพาผู้เรียนซึ่งมีจำนวนหลายคนไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เช่น การพาผู้เรียนไปร่วมพิธีศพของพระอาจารย์ พระสมุห์วิรัตน์ อิทธิญาโณ ซึ่งได้มรณภาพในวัดที่อยู่ต่างชุมชน ห่างไกล

จากการที่ทางโรงเรียนได้ขอความอนุเคราะห์ในเรื่องต่างๆ จากบุคคลในชุมชน ความเหมาะสมทำให้โรงเรียนและชุมชนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในชุมชน

5. การสืบค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

การที่ผู้เรียนจะเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสืบค้นหาความรู้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต หรือค้นจากหนังสือ ตำรา เอกสาร ในห้องสมุด เมื่อผู้เรียนค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน หรืออ่านหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนแล้วอยากจะค้นคว้าต่อ ผู้เรียนสามารถไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากในชุมชน ซึ่งอาจจะเป็นห้องสมุดชุมชน หรือผู้เรียนอาจจะขอใช้อินเทอร์เน็ตจากบ้านผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นๆ ในชุมชน ซึ่งเป็นญาติหรือบุคคลที่สนิท หรือเป็นบุคคลที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยินดีให้ผู้เรียนซึ่งมีจำนวนหลายคน สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าจนสามารถทำให้งานประสบผลสำเร็จ ซึ่งจากความมีน้ำใจ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของชุมชนที่มีต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อชุมชน ต่อสังคม จึงส่งผลให้สัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในลักษณะที่เป็นเชิงบวก พร้อมทั้งจะพัฒนาทุกด้าน

- ความต้องการในการจัดการศึกษา

จากการศึกษาแนวปฏิบัติของบุคคลในชุมชนซึ่งเป็นพหุวัฒนธรรมมีสองศาสนา คือ ศาสนาพุทธและอิสลาม โดยที่ทางโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ได้จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ดำเนินการศึกษาถึงวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันในชุมชนซึ่งมีสองวัฒนธรรมดังกล่าว โดยที่ผู้เรียนที่นับถือศาสนาพุทธเลือกศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศพ และบทสวดศพ และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับพิธีศพ ส่วนผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม เลือกที่จะศึกษาเกี่ยวกับการจัดพิธีศพ ทุกขั้นตอน ตลอดจนผู้เรียนที่เป็นผู้ชายฝึกท่องบทดุอาละหมาดคนตาย และฝึกละหมาดคนตาย จนผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้

จากการที่ผู้เรียนได้ดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจนประสบผลสำเร็จในครั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนทั้งสองศาสนาสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดงานพิธีศพ โดยเป็นผู้ที่เข้าไปร่วมจัด

กระบวนการขั้นตอนต่างๆ โดยตรง หรือไปร่วมพิธีเพื่อสังเกตการณ์ตามความเหมาะสม เพื่อให้ถูกต้องตามหลักศาสนา แต่สามารถทำให้สังคัม หรือชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีความสมานฉันท์ ซึ่งจะทำให้สังคัม ไม่มีความแตกแยกจากสาเหตุความต่างศาสนาเหมือนกับอีกหลายๆ ที่ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไม่ได้ในระดับชาติในปัจจุบันนี้

- ความยั่งยืนในการจัดการเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัย เกี่ยวกับการศึกษาแนวปฏิบัติของบุคคลในชุมชนที่เป็นพหุวัฒนธรรมโดยจัดให้ผู้เรียนที่นับถือศาสนาพุทธ ศึกษาเกี่ยวกับการจัดพิธีการศพตลอดจนถึงให้ผู้เรียนฝึกท่องบทสวดศพอย่างง่ายๆ ที่ไม่ซับซ้อนจนเกินความสามารถของผู้เรียน ส่วนผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการศพ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การอาบน้ำศพ การละหมาด การฝังศพ และให้ผู้เรียนท่องบทอาที่ใช้ในละหมาดคนตาย

จากการดำเนินการศึกษาดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์มากมาย และความรู้ที่ได้จากการศึกษา ซึ่งเกิดจากการค้นคว้า และการปฏิบัติจริง ซึ่งองค์ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับขณะที่กำลังเรียน และจะเป็นองค์ความรู้ที่คงทนถาวร ดิดตัวผู้เรียนไปจนผู้เรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับในครั้งนี้ไปใช้และสามารถถ่ายทอดหรือเผยแพร่ หรือสามารถเป็นวิทยากรให้กับบุคคลรุ่นหลังต่อไป ซึ่งจะทำให้ชุมชนที่เป็นพหุวัฒนธรรมสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตลอดไป

• การบริหารจัดการจัดการ

การดำเนินงานโครงการแนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนของโรงเรียนขนาดกลาง ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำและโรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด ซึ่งเป็นการศึกษาในด้านความต้องการในการจัดการศึกษา วิธีการ เทคนิค การสร้างความสัมพันธ์ รูปแบบการจัดกิจกรรม ความยั่งยืนในการจัดการศึกษา และการบริหารจัดการ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ในการดำเนินการนั้น ได้มีทีมวิจัยที่เป็นตัวแทนจากชุมชนที่เข้ามาช่วยกันกำหนดวิธีการศึกษาเทคนิคต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ร่วมกับครู ตลอดจนเสนอแนะ หรือ แนะนำ จัดหาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น เรียนรู้จากการฟังบรรยาย เรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยี จากชุมชน จากสภาพจริง โดยใช้กระบวนการ 10 ขั้นตอน เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน ในขณะที่มีการจัดการเรียนรู้ ก็จะสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างโรงเรียนและชุมชน เนื่องจากมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินการที่ผ่านมา ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนยังไม่ละเอียด การมีส่วนร่วมของชุมชนยังไม่ชัดเจน เทคนิควิธีการสอนก็ยังไม่คลุ่มเครือ ไม่โดดเด่น จึงจำเป็นต้องย้อนรอย เพื่อทบทวนกระบวนการต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการให้ทุกฝ่าย ได้ร่วมกัน สังเคราะห์งานออกมาให้เป็นรูปธรรม เชิงประจักษ์ที่สามารถสรุปเป็นรูปแบบได้

การจัดคูโรงเรียนขนาดกลางก็เป็นวิธีหนึ่งในการหารูปแบบในการจัดการศึกษา โดยการร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างโรงเรียนที่มีบริบทคล้ายกัน ในเรื่องของจำนวนนักเรียน

วัฒนธรรมของชุมชน วัฒนธรรมของครูและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ สิ่งที่ต้องเดินต่อเพื่อหาคำตอบคือ การจัดการศึกษาที่ชุมชนต้องการเป็นอย่างไร ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไร เพื่อให้เป็นรูปแบบที่สอง โรงเรียนต้องทำร่วมกัน และหาคำตอบให้ได้ในการดำเนินงานโครงการต่อไป ในส่วนของครูนั้นจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจรายละเอียดของกระบวนการ 10 ขั้นตอน ให้ชัดเจนและออกแบบการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมอย่างหลากหลาย และใช้เวลาในการเรียนการสอนให้เต็มตามโครงสร้างเวลาเรียน ตลอดจนบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียด ตลอดเส้นทางการดำเนินงาน เพื่อที่จะทำไปสังเคราะห์ต่อไป อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการเป็นไปด้วยดี และมีประสิทธิผล ทั้งสองโรงเรียน โดยทีมวิจัยจะต้องปรึกษาหารือหาแนวทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยการเฝ้าเยือนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และระดมสมองหรือถอดองค์ความรู้และสร้างสรรค์งานต่อจนกว่าจะเกิดรูปแบบที่ชัดเจน โดยใช้กระบวนการดำเนินงานที่หลากหลายในที่สุด ก็จะทำให้สามารถพบคำตอบที่ต้องการได้

■ โรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด

- วิธีการ เทคนิค การสร้างความสัมพันธ์

มีวิธีการดังนี้

1. เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. ให้ผู้ปกครองพิจารณาเรื่องที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิมในชุมชนบ้านกุบังปะโหลด โดยเสนอเรื่องที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น ระดับวัยของนักเรียนในโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด
3. เชิญผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หรือผู้รู้ เข้ามาให้ความรู้กับนักเรียนในโรงเรียน และให้นักเรียนออกไปหาความรู้กับผู้รู้ หรือ ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน

- ความต้องการในการจัดการศึกษา และความยั่งยืนในการจัดการศึกษา

ในยุคของข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจากการเรียนในห้องเรียนสี่เหลี่ยม ที่ครูเอาความรู้ไปป้อนให้กับนักเรียน ต้องเปลี่ยนมาเป็น ให้นักเรียนได้ออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง จาก ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ตลอดจนแหล่งเรียนรู้อื่นที่นักเรียนสามารถค้นคว้าได้อย่างสะดวกตลอดเวลา จึงเป็นการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน

ประเด็นสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน คือ “ครู” ครูยุคใหม่ ต้องไม่เน้นที่ “การสอน” แต่จะต้องทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจ หรือกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ ให้เกิดขึ้น ในตัวของผู้เรียน เน้นการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้ ที่เรียกว่า โค้ช “coaching”

ในด้านของเนื้อหาสาระสำคัญที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 จะยึดหลัก 3Rs ประกอบด้วย การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และมีความรอบรู้ในด้านคณิตศาสตร์ (Arithmetic) และหลัก 4Cs ประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา การติดต่อสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity and Innovation, Critical Thinking and Problem Solving, Communication and Collaboration)

ซึ่งเป็นภารกิจที่ทั้ง พ่อ แม่ คุณครู และชุมชน ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้อง กับยุคสมัย อันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในอีก 20 ปี ข้างหน้า ก็ไม่เหมือน ปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงการศึกษา ก็เพื่อให้ผู้เรียนหรือเด็กได้ “เรียน” ไม่ใช่เพื่อให้ครูได้ “สอน” จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับเด็ก พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

จากหลักการดังกล่าวโรงเรียนบ้านกุบ่งปะโหลด ได้นำมาจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ กระบวนการวิจัยมาช่วยในโรงเรียน เพื่อปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วย ตนเอง โดยเฉพาะห้องเรียนโมเดล (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) ศึกษาในเรื่องของการละหมาด 5 เวลา นักเรียนสามารถหาความรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ได้จากผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา อินเทอร์เน็ต

การจะทำให้การศึกษาเกิดความยั่งยืนได้นั้นมีเงื่อนไขและเหตุผลประกอบในหลาย ๆ ด้าน ปัจจัยนำเข้า (Inputs) และกระบวนการ (Process) ที่สำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาในทันที ได้แก่ หลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ โดยมีการ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญผลักดันให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมาย สำคัญคือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียน บนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยให้มีมาตรฐานสูงมี คุณภาพในระดับสากลและมีชีวิตอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข โดยมีแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษา จะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่ สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย สังคม และปัญญา สามารถพึ่งตนเองและร่วมมือกับผู้อื่น อย่างสร้างสรรค์ หลักสูตรต้องมีลักษณะกว้าง ยืดหยุ่น และมีความเป็นสากลทัดเทียมมาตรฐานโลก มี เนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกปัจจุบันและอนาคต เนื้อหาเชื่อมโยงและต่อเนื่องกันทุกระดับ ทั้ง ด้านความรู้ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ตั้งแต่ระดับ

ประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาทั้งระบบในโรงเรียน ระบบนอกโรงเรียนและการศึกษาตลอดชีพ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตร ให้ยืดหยุ่นและหลากหลาย สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ที่เป็นจริงของชุมชน สังคมและการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิมในชุมชนบ้านกุ่มปะโหลด โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่ชุมชนจัดทำร่วมกับโรงเรียน

2. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา นับเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งที่รับผิดชอบจัดการศึกษา ต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มี ทั้งความรู้และความสามารถ และเทคนิควิธีในการปฏิบัติวิชาชีพที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Center) ได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรมมีความสำนึกและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งต้องพัฒนาระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีเกียรติเป็นที่ยอมรับของสังคมและผู้ประกอบอาชีพครู ต้องสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู ชุมชน ผู้นำศาสนา เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

3. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนเป็นกระบวนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงให้บรรลุผลเป็นขั้นตอนสำคัญที่ครูจะต้องดำเนินการให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนได้เต็มตามศักยภาพมีความสมดุลทั้งร่างกาย ปัญญา จิตใจและสังคม ให้เป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์ใช้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีการและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาคน พัฒนาอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามกรอบหลักสูตรที่กำหนดไว้ ดังนั้น กระบวนการเรียนการสอน จึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับเจตมุ่งหมายของหลักสูตรที่สำคัญ ดังนี้

- ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ
- เน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่มและทักษะกระบวนการ
- ใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

-มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนทั้งภายในกลุ่มวิชาการระหว่างกลุ่มวิชา และการดำเนินชีวิตจริง

- คำนึงถึงความสมดุลระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิทยาการสมัยใหม่และความเป็นไทยกับความเป็นสากลมีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารและการเลือกใช้ข้อมูลที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน

- สอดแทรกปลูกฝัง เสริมสร้างค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมในทุกสาขาวิชา
- นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน
- ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
- ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผล โดยเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ครูต้องไม่บอกคำตอบ หรือความรู้แก่นักเรียนก่อน แต่ครูจะต้องเป็นคนที่ยอกระตุ้นให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ ทักษะการนำเสนอ ทักษะในการค้นคว้า ทักษะในการเขียน ทักษะในการทำงานร่วมกัน ทักษะในการตั้งคำถามเพื่อให้ได้คำตอบครูต้องไม่คำตอบ

4. การปรับปรุงระบบการบริหารการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการให้มีเอกภาพ ต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา และชุมชนองค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา หากผู้บริหารไม่ปรับปรุงระบบการบริหาร อาจทำให้ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ และเกิดการต่อต้าน ทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมไม่ประสบผลสำเร็จ และล้มเหลวในที่สุด

ข. รายละเอียดโครงการระดับโรงเรียน

1.โครงการ วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพัฒนาธรรมเกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอกวนกาหลง จังหวัด สตูล

ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ห้องโมเดล :

ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับครู นักเรียน และชุมชน หลังการดำเนินกิจกรรมรายกิจกรรม (ตารางที่ 1) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การเขียนบรรยายเกี่ยวกับความตาย จากประสบการณ์ของแต่ละคน

- นักเรียนทุกคนเขียนบรรยายเกี่ยวกับความตาย ตามจินตนาการหรือประสบการณ์ที่เคยพบเห็นมาจากสถานการณ์จริง โดยให้เขียนเรียงความให้ได้มากที่สุด พร้อมทั้งวาดภาพประกอบ

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก โดยการที่ครูชวนนักเรียน พูดคุยสนทนาก่อนแล้วครูได้สอนแบบบูรณาการ โดยสอดแทรกหลักการเขียนเรียงความ การเขียนบรรยาย แล้วให้วาดภาพประกอบ และเมื่ออ่านผลงานของนักเรียนทำให้ครูได้ทราบพื้นฐานความสามารถในการเขียนด้านศิลปะ ทำให้สามารถแยกกลุ่มเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อนได้ เป็นการศึกษาเด็กรายบุคคล ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆได้

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนทุกคนมีความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมโดยได้พูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แล้วนำประสบการณ์ที่ได้ฟังเพิ่มเติมรวมกับประสบการณ์เดิมของตนมาเขียนบรรยาย หรือเขียนเรียงความ ซึ่งในการเขียนเรียงความ ทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เกิดทักษะในการเขียน ฝึกสมาธิ และฝึกให้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน สามารถทำงานจนสำเร็จได้ มีวินัยคุณธรรม

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อนักเรียนทุกคนมีความสนใจในการเรียน เป็นเด็กดี มีวินัย มีคุณธรรม จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในชุมชน เช่น ปัญหาสิ่งเสพติด การมั่วสุม ดื่มเหล้า เล่นการพนัน แต่เด็กเหล่านี้สามารถพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าได้ และทำให้ชุมชนอยู่กันอย่างสงบสุข

กิจกรรมที่ 2 การเขียนเล่าประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกต ในพิธีการจัดการศพตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

นักเรียนทุกคนพูดคุยสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากการที่ได้สังเกตพิธีการจัดการศพตามหลักศาสนาพุทธและอิสลาม แล้วเขียนบรรยายพร้อมทั้งวาดภาพประกอบ

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้นำวิธีการสอนแบบบูรณาการมาใช้ในการจัดกิจกรรม โดยได้บูรณาการวิชาภาษาไทยในทักษะการพูด การเขียน วิชาวิทยาศาสตร์ ผูกทักษะกระบวนการสังเกต วิชาศิลปะ ผูกทักษะการวาดภาพระบายสี วิชาการงาน ผูกให้มีความมุ่งมั่นและมีทักษะในการทำงาน

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนที่มีความสนใจในการร่วมกิจกรรม มีทักษะในการเขียนเรียงความ มีทักษะในการสังเกต มีทักษะในการวาดภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ จนสามารถเขียนเรียงความจากการสังเกต และวาดภาพประกอบได้สำเร็จ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จ และได้ความรู้จากการสังเกตพิธีการจัดการศพ

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

นักเรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในพิธีการจัดการศพของแต่ละศาสนา เพื่อสังเกตขั้นตอนกระบวนการจัดพิธีศพ ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังความมีน้ำใจทำให้เด็กรักชุมชน และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชนตามกำลังความสามารถที่นักเรียนจะช่วยเหลือชุมชนได้ตามความเหมาะสม

กิจกรรมที่ 3 การเขียนบรรยายความรู้สึก เมื่อได้ไปร่วมพิธีศพของเด็กหญิง พรรณวดี บัวนุ่น (น้องทราย) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เสียชีวิตด้วยโรคไต โดยทางโรงเรียนได้พานักเรียนทั้งพุทธและอิสลาม ไปร่วมพิธีอาบน้ำศพน้องทราย และให้นักเรียนเข้าไปดูเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่จะบรรจุศพ

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้นำเทคนิคการสอน โดยการใช้ประสบการณ์ตรง ซึ่งจัดให้นักเรียนได้เห็นสถานการณ์จริง และนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการร่วมพิธีการจัดการศพ และครูได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ได้พานักเรียนไปร่วมงาน

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนได้ความรู้จากประสบการณ์ตรงที่ได้ร่วมพิธีศพ และได้แสดงความรัก ความอาลัยกับน้องทรายเป็นครั้งสุดท้าย ได้ไปเป็นกำลังใจให้กับพ่อแม่ ญาติ พี่น้อง ของน้องทราย และนักเรียนมีทักษะในการสังเกต การเขียนบรรยาย และมีทักษะในการวาดภาพระบายสี นอกจากนี้ทำให้นักเรียนเป็นคนมีน้ำใจ

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อมีพิธีการจัดการศพในชุมชน ทั้งศาสนาพุทธ และอิสลาม ทางโรงเรียน คณะครู และนักเรียน ได้เข้ามามีส่วนร่วมเสมอ ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธ์ไมตรีและเป็นการสร้างสัมพันธ์ชุมชนด้วย ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและสงบสุข

กิจกรรมที่ 4 ตั้งคำถามย่อยเกี่ยวกับความตาย และพิธีการจัดการศพของแต่ละศาสนา

โดยนักเรียนแต่ละคน ฝึกตั้งคำถามให้มากที่สุด และเขียนบันทึกเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้ความรู้เกี่ยวกับคำถาม วิจัย ที่หลากหลาย จากนักเรียนแต่ละคน ครูได้ฝึกทักษะการคิดไปพร้อมกับนักเรียน ซึ่งเป็นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนทุกคนได้ฝึกทักษะในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ เพื่อตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเนื้อหา และมีความคิดกล้าแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีความมุ่งมั่นในการทำงาน

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อนักเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นเด็กดี มีความตั้งใจเรียน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน และมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ เด็กเหล่านี้จะคิดแต่สิ่งที่ดี จะได้ช่วยกันพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

กิจกรรมที่ 5 การนำคำถามย่อย มาจำแนก จัดหมวดหมู่เป็นคำถามวิจัยแล้วแต่งเป็นจุดประสงค์เพื่อนำมาตั้งโจทย์วิจัย (ชื่อโครงการวิจัย)

โดยนักเรียนนำคำถามย่อยของแต่ละศาสนามาตั้งเป็นจุดประสงค์แล้วนำจุดประสงค์ไปตั้งโจทย์วิจัยของแต่ละศาสนา แล้วตั้งโจทย์วิจัยรวม

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้ทบทวนความรู้เกี่ยวกับการตั้งคำถามวิจัย การตั้งโจทย์วิจัย เพื่อนำมาใช้ฝึกให้นักเรียน และได้เพิ่มทักษะกระบวนการวิจัยให้แม่นยำขึ้น

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีความคิด วิเคราะห์ จำแนกหมวดหมู่ได้ มีเหตุผลในการจัดหมวดหมู่ของคำถาม มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น เมื่อนำจุดประสงค์ของทั้งสองศาสนามาตั้งเป็นโจทย์วิจัย และทำให้นักเรียนเกิดทักษะทางภาษา

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

ชุมชนมีนักเรียน หรือ เยาวชนที่เป็นคนดี มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ดี จะช่วยให้ชุมชนมีความสุข และเจริญก้าวหน้าในอนาคต

กิจกรรมที่ 6 ศึกษาวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้ตาราง 4 ช่องหรือ 6 ช่อง จากคำถามวิจัย โดยนักเรียนช่วยกันฝึกสร้างตาราง 4 ช่อง และ 6 ช่อง ซึ่งเป็นแผนกิจกรรมและงบประมาณที่ใช้ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆในตารางตามความเหมาะสม

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้ทบทวนความรู้ในการค้นหาวิธีการเก็บข้อมูล โดยใช้ตาราง 4 ช่อง หรือ 6 ช่อง และสลับตาราง เพื่อจะได้รู้ถึงวิธีการที่จะเก็บข้อมูลเพื่อนำความรู้ที่ได้มาวางแผน จัดทำแผนกิจกรรมและงบประมาณเพื่อจะได้ดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่อไป ซึ่งจะทำให้การดำเนินการวิจัยขั้นตอนต่อไป สะดวก รวดเร็ว และประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนทุกคนสามารถบอกได้ว่า จะไปเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบทสวดศพของศาสนาพุทธ บทดุอาละหมาดคนตายของศาสนาอิสลาม ขั้นตอน พิธีการ จัดการศพ ทั้งสองศาสนาได้ที่ไหน กับใคร และอย่างไร ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนมีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจ มีความอดทน มีความสามัคคี และมีสมาธิในการเรียนมาก เพราะเนื้อหาที่ฝึกครั้งนี้ เป็นเรื่องที่ยุ่งยาก สับสน โดยมีตารางเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นนักเรียนจึงต้องเรียนอย่างมีสมาธิ และได้ปฏิบัติจริง และมีนักเรียนที่มีความเสียสละ เป็นตัวแทนบันทึกข้อมูลทั้งหมดลงในกระดาชบุรีพ ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องบันทึกข้อมูลดังกล่าวทั้งหมดลงในสมุดบันทึกของตนเองเพื่อนำไปใช้ประกอบในการเขียนรายงานวิจัยรายบุคคลต่อไป

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย เป็นเด็กดี มีความรู้ มีเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ มีความเสียสละ มีความสามัคคี มีความมุ่งมั่นในการทำงานต่างๆ จนประสบผลสำเร็จทำให้เด็กเหล่านี้ เป็นเด็กที่

มีคุณภาพ ช่วยเหลือสังคม ชุมชน คงจะไม่สร้างปัญหาต่างๆให้กับผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนี้ ชุมชนจะได้เป็นแหล่งข้อมูลให้นักเรียนได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความตาย โดยชุมชนมีส่วนร่วมตาราง 4 ช่อง และ 6 ช่อง ซึ่งนักเรียนได้ฝึกทำก่อนลงพื้นที่จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้มากที่สุด เพื่อให้โครงการวิจัยดังกล่าวมาน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ 7 การลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วม ดังนี้

7.1 ศึกษาทศวดศพของศาสนาพุทธ

7.2 ศึกษาทศหัตถ์คนตายของศาสนาอิสลาม

7.3 เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศพ และฝึกให้นักเรียนท่องบทสวดศพของศาสนาพุทธ และบทดุอาละหมาดคนตายของศาสนาอิสลาม พร้อมทั้งสาธิต และให้นักเรียนปฏิบัติจริงตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

7.4 การนำบทกล่าวพิธีการจัดการศพไปใช้ในสถานการณ์จริง

ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยละเอียดตามแผนการจัดกิจกรรม (ตาราง 4 ช่อง) และแผนดำเนินงาน (ตาราง 6 ช่อง) แต่ก่อนที่จะลงพื้นที่นักเรียนต้องเตรียมในเรื่องต่างๆ เหมือนเดิม ซึ่งได้แก่ การสร้างข้อตกลง มารยาท การทำหนังสือราชการ ขอความอนุเคราะห์จากท่านวิทยากรในการให้ความรู้การเขียนหนังสือเพื่อขออนุญาตพานักเรียนไปนอกสถานศึกษา และข้อปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการลงพื้นที่

เมื่อได้เตรียมเรื่องต่างๆ ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ได้ดำเนินการตามแผน ตามข้อตกลงที่ได้วางไว้ โดยใช้วิธีการศึกษาดังนี้

1. สืบค้นหาความรู้ด้วยตนเอง จากอินเทอร์เน็ต ตำรา เอกสาร ฯลฯ เกี่ยวกับบทสวดศพ และพิธีการจัดการศพของศาสนาพุทธ และบทดุอาละหมาดคนตาย และพิธีการจัดการศพของศาสนาอิสลาม แล้วบันทึกข้อมูลเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มศาสนา

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยการนำกระบวนการวิจัยไปเชื่อมโยงหรือไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้ในขั้นตอนกิจกรรมการสืบค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและในห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในการพูด การดู การอ่าน และการเขียนบันทึกของนักเรียน

สาระสังคมฯ เช่น การอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือกัน ความสามัคคี ฯลฯ และครูมีความรู้เพิ่มขึ้นเมื่อได้ตรวจผลงานที่นักเรียนได้สืบค้นข้อมูล

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทุกคน มีความรู้ และมีทักษะในการเขียนหนังสือราชการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอใช้ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด และห้องละหมาด มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสืบค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจ และมีสมาธิในการสืบค้นหาข้อมูล และมีความรัก ความสามัคคี มีวินัยในตนเอง และสามารถสร้างข้อตกลงร่วมกัน นักเรียนทุกคนมีกิริยา มารยาทที่ดีในขณะลงพื้นที่เพื่อสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง และสามารถเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

นักเรียนได้สืบค้นหาความรู้ โดยใช้อินเทอร์เน็ตในหมู่บ้าน หรือในชุมชนเพิ่มเติมหลังจากที่ได้สืบค้นในโรงเรียนในเวลาเรียนปกติ สำหรับนักเรียนที่บ้านไม่มีคอมพิวเตอร์ หรือค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำราในวัด มัสยิด หรือห้องสมุดประชาชน

2. สัมภาษณ์ สอบถาม พระสงฆ์ โต๊ะอิหม่าม ผู้รู้ ผู้ปกครอง ฯลฯ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทสวดศพ และพิธีการจัดการศพของศาสนาพุทธ และบทละหมาดคนตาย และพิธีการจัดการศพของศาสนาอิสลาม แล้วบันทึกข้อมูลเป็นรายบุคคล และรายกลุ่มศาสนา

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้รับความรู้เพิ่มเติม เมื่อได้ลงพื้นที่ร่วมกับนักเรียนในขณะที่นักเรียนสัมภาษณ์ สอบถาม พระสงฆ์ โต๊ะอิหม่าม ผู้รู้ ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และสามารถบูรณาการเชื่อมโยงกระบวนการวิจัยกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ภาษาไทย สังคมศึกษาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ ฯลฯ และครูสามารถนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะ มาตรฐาน และ ครูสามารถนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะ มาตรฐาน สพฐ. มาตรฐาน สมศ. บางประการ สอดแทรกในขณะจัดกิจกรรม ตามความเหมาะสมในสถานการณ์จริง

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงพื้นที่ มีทักษะในการตั้งคำถามเพื่อสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง มีทักษะในการพูด การฟัง และมีทักษะในการเขียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ลงในสมุดบันทึกซึ่งเป็นผลงานรายบุคคล นักเรียนมีกิริยา มารยาทดี และมีระเบียบวินัยในตนเอง กล้าพูด กล้าซักถาม และรู้จักปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในขณะลงพื้นที่ และนักเรียนสามารถบูรณาการกิจกรรมการวิจัยกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ศิลปะ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ฯลฯ และได้ฝึกการทำกิจกรรมร่วมกัน รู้จักแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความรักสามัคคี

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนโดยได้ให้ความรู้ และประสบการณ์ตรงแก่นักเรียนโดยผ่านทางผู้ปกครอง ผู้รู้ พระสงฆ์ หรือโต๊ะอิหม่าม หรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ชุมชนยังเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลที่เป็นสถานที่ เช่น วัด มัสยิด หรือ บ้านเรือน เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่าง โรงเรียน กับชุมชน และทำให้นักเรียนมีความผูกพัน และมีความรักในชุมชนของตนและพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาชุมชนตามความเหมาะสม และทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีความสุข

3. เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับพิธีการจัดการศพ และฝึกให้นักเรียนท่องบทสวดศพบทสั้นๆ สำหรับศาสนาพุทธ และฝึกให้นักเรียนท่องบทดุอาละหมาดคนตาย แล้วสาธิตวิธีการละหมาดคนตาย แล้วให้นักเรียนอิสลามผู้ชายฝึกปฏิบัติจริง ตลอดจนให้ความรู้ในการจัดการศพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการอาบน้ำศพ วิธีอาบน้ำศพ การห่อศพ การละหมาดให้ศพ และการฝังศพ

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้รู้จัก และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือความรู้ หรือประสบการณ์กับวิทยากร ซึ่งอาจจะ เป็นพระสงฆ์ โต๊ะอิหม่าม ผู้รู้ ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศพตามหลักศาสนา ซึ่งเป็นการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และทำให้ครูมีความรู้ในเรื่องต่างๆเพิ่มขึ้น และมีส่วนร่วมในการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน และครูยังได้ความรู้ในการจัดกิจกรรม โดยนำกิจกรรมการวิจัยมาบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การงานอาชีพและเทคโนโลยี ฯลฯ

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนที่ได้รับความรู้จากการฟังการบรรยาย และได้รับประสบการณ์ตรงจากการดู การสาธิต และได้ทดลองปฏิบัติจริงในการสวดศพสำหรับศาสนาพุทธ และฝึกละหมาดคนตายสำหรับศาสนาอิสลาม และมีสมาธิในการฟัง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีมารยาทในการฟัง และมีทักษะในการซักถามวิทยากร และสามารถบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการบรรยายลงในสมุดบันทึกเป็นผลงานรายบุคคล ฝึกความอดทนในการฟังการบรรยาย

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยในหลายๆกิจกรรม เช่น กิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักเรียนได้เชิญวิทยากรในชุมชนไปให้ความรู้ที่โรงเรียน หรือทางโรงเรียนพานักเรียนมาหาวิทยากรเองในชุมชน ซึ่งทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำให้นักเรียนเกิดความรักและหวงแหนชุมชน

4. ครูพานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัด มัสยิด บ้านที่จัดงานศพ

เมื่อมีการจัดพิธีศพในหมู่บ้าน ชุมชน ครูได้พานักเรียนไปร่วมกิจกรรม โดยการเข้าร่วมพิธีการจัดการศพจริง หรือสังเกตการณ์ เพื่อความเหมาะสมตามหลักศาสนา ซึ่งได้พานักเรียนไปร่วมพิธีทั้งสองศาสนาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และเพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้เรียนมาใช้ในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะพิธีศพของศาสนาอิสลาม นักเรียนผู้ชายได้เข้าร่วมพิธีละหมาดคนตายด้วย

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูเป็นผู้ประสานงานในการที่จะพานักเรียนไปลงพื้นที่เพื่อร่วมพิธีการจัดการศพของแต่ละศาสนาทุกครั้ง และมีความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ตลอดจนได้ร่วมกิจกรรมในสถานการณ์จริงกับนักเรียนและชุมชน และครูต้องมีความรับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัย และเป็นผู้ที่ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของนักเรียน และคณะครูที่มีส่วนร่วม ทำให้ครูเป็นผู้ที่มีความเสียสละ และมีมนุษยสัมพันธ์และยังได้รับความรู้ และประสบการณ์ตรงพร้อมๆกับนักเรียนด้วย และครูได้นำเทคนิคการสอนแบบบูรณาการมาใช้ โดยการนำหลายๆวิชามาสอนในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และครูยังสามารถสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะ มาตรฐาน สพฐ. มาตรฐาน สมศ. บางประการที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมตามสถานการณ์จริง

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงพื้นที่และฝึกปฏิบัติจริงในการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น สัมภาษณ์ สอบถาม สังเกตการณ์ ดูของจริง ทำให้นักเรียนทุกคนมีความสนใจอยากเรียนรู้ มีความตื่นตัว ในขณะที่ดำเนินกิจกรรม และทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และมีกิริยามารยาท มีสัมมาคาราวะต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นๆในชุมชน และได้แสดงความรู้สึกเสียใจและเห็นใจต่อเจ้าภาพที่ได้สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักทุกครั้งที่ได้ไปร่วมพิธีงานศพทั้งสองศาสนา นอกจากนี้ นักเรียนยังได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยได้รับความรู้หลากหลายกลุ่มสาระ ในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยได้รับความรู้หลากหลายกลุ่มสาระในเวลาเดียวกัน เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ศิลปะ ฯลฯ

นักเรียนมีความกล้าแสดงออก โดยกล้าพูด กล้าซักถาม เพื่อหาข้อมูลและกล้าปฏิบัติจริงในการร่วมพิธีศพ เช่น ร่วมพิธีละหมาดคนตาย และสามารถจดบันทึกข้อมูลรายบุคคล และรายกลุ่มศาสนา และมีทักษะในการสังเกตจากการไปร่วมพิธีศพ แล้วนำมาเขียนบรรยายเล่าสิ่งที่สังเกตเห็นได้

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

ชุมชนได้รับความร่วมมือร่วมใจ จากทางโรงเรียนโดยคณะครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องพานักเรียนไปร่วมพิธีการจัดการศพทั้งสองศาสนา ซึ่งชุมชนได้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนในการสืบค้นข้อมูล จากการได้ทดลองปฏิบัติจริง เป็นการให้ประสบการณ์ตรงที่มีคุณค่ามากสำหรับนักเรียน เมื่อนักเรียนได้มาร่วมกิจกรรมกับชุมชน นักเรียนจะเกิดความรักชุมชนของตน และมีความยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับชุมชนในทุกๆด้านเท่าที่ความสามารถของนักเรียนจะทำได้ และจะไม่สร้างปัญหาให้กับชุมชนซึ่งจะมีผลทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และมีความสุข

5. นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง โดยในการพานักเรียนไปร่วมพิธีการจัดการศพทั้งสองศาสนา ซึ่งมีพิธีการหลายกิจกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติจริงได้ เช่น พิธีศพของศาสนาพุทธ นักเรียนสามารถเข้าไปนั่งฟังพระสวดศพ และฝึกปฏิบัติพิธีกรรมต่างๆ โดยการสังเกตจากการปฏิบัติของคนร่วมพิธีกรรม ส่วนพิธีการจัดการศพของศาสนาอิสลาม นักเรียนสามารถเข้าไปร่วมพิธีและช่วยเหลือในการเตรียมสิ่งต่างๆในการจัดการศพ เช่น เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการอาบน้ำศพ ห่อศพ และนักเรียนผู้ชายสามารถฝึกปฏิบัติจริงในการร่วมละหมาดคนตาย โดยนำความรู้ที่ได้จากการสืบถามโต๊ะอิหม่าม ผู้รู้ ผู้ปกครอง โดยการศึกษาขั้นตอน วิธีการละหมาด และท่องบทดุอาละหมาดคนตายจนจำได้ และสามารถนำมาปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูเป็นผู้ที่สามารถสอนให้เด็กมีควรความรู้ความสามารถ โดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การทดลองปฏิบัติจริง หรือให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งความรู้หรือประสบการณ์ตรงที่ได้รับจะเป็นความรู้ที่มีความคงทน ถาวร จดจำได้นานตลอดไป และสามารถนำเทคนิคการสอนแบบบูรณาการมาใช้ด้วย และยังสามารถสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เกิดกับเด็กด้วย และครูได้รับความรู้ ประสบการณ์เพิ่มเติม ในขณะที่พานักเรียนไปร่วมกิจกรรมการจัดพิธีศพบในชุมชนของทั้งสองศาสนา และยังได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับโรงเรียน คณะครู และนักเรียน และเป็นผู้ประสานงานที่ดี

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยการฝึกปฏิบัติจริง ในการเข้าร่วมพิธีการจัดการศพของทั้งสองศาสนา มีกิริยา มารยาทที่ดี มีความกล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าถาม เป็นผู้ที่มั่นใจในการช่วยเหลือผู้อื่น มีทักษะในการสังเกต สามารถนำสิ่งที่มีความรู้ หรือข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าหาความรู้วิธีมาใช้ในสถานการณ์จริง และสามารถนำสิ่งที่สังเกตเห็นจากการร่วมพิธีศพบไปเขียนบันทึกบรรยายเป็นผลงานรายบุคคลได้ มีความมุ่งมั่นในการทำงานจนประสบผลสำเร็จ

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

ชุมชนได้รับความร่วมมือจากทางโรงเรียน คณะครู และนักเรียนที่ได้ไปร่วมพิธีศพบของทั้งสองศาสนา ทำให้คนในชุมชนมีความรัก ความห่วงใย และเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สงบ และมีความสุข และสามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ชุมชนยังเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่าสามารถให้ความรู้แก่นักเรียนและบุคคลอื่นๆได้มากมาย

กิจกรรมที่ 8 ทางโรงเรียนได้พานักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ ชั้น ป. 5 และ ป.6 ทุกคน ไปร่วมพิธีศพบของพระอาจารย์ พระสมุห์วิรัตน์ อธิธ ญาโณ ซึ่งเป็นวิทยากรที่นักเรียนชั้น ป.5 เคยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการให้ความรู้เกี่ยวกับบทสวดศพ นอกจากนี้ยังได้พานักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 4 คน เป็นตัวแทนเพื่อไปสังเกตการณ์และมาเล่าให้เพื่อนที่ไม่ได้ร่วมพิธีฟัง เพื่อนักเรียนทุกคนจะได้บันทึกสิ่งที่ได้สังเกตเห็นจากการไปร่วมพิธีเป็นงานรายบุคคล

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับพิธีการจัดการศพให้กับนักเรียน และเป็นผู้ที่มั่นใจ มีความเสียสละ เป็นผู้ประสานงานที่ดีโดยได้ประสานงานกับผู้บริหาร คณะครู และ

ผู้ปกครองบางท่าน ในการพานักเรียนไปร่วมพิธีซึ่งพระอาจารย์ไม่ได้มรณภาพที่วัดควนนิมิตตาราม ชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ แต่ท่านได้มรณภาพที่วัดกลุ่ม 5 ซึ่งอยู่ห่างไกลต่างชุมชน ซึ่งนับเป็นการ สัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และชุมชนใกล้เคียงได้เป็นอย่างดี ตลอดจนครูได้รับความรู้ ประสบการณ์ เกี่ยวกับพิธีการจัดการศพของพุทธิกษุ ตลอดจนครูได้รับความรู้ ประสบการณ์ เกี่ยวกับ พิธีการจัดการศพของพุทธิกษุ ซึ่งมีความแตกต่างจากพิธีการจัดการศพของบุคคลทั่วไป หรือฆราวาส

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์ตรง จากการปฏิบัติจริง โดยการเข้าร่วมพิธีการจัดการ ศพของพระอาจารย์ ทำให้นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพิธีการจัดการศพของ พระภิกษุกับฆราวาส นักเรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าถาม มีกิริยา มารยาทดี มีทักษะในการ สังเกต และมีทักษะในการเขียนบันทึกสิ่งที่สังเกตเห็น จากการไปร่วมพิธีศพพระอาจารย์ มีความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ จนสามารถเขียนบันทึกผลจนประสบผลสำเร็จ เพราะนักเรียนทุกคนมีความมุ่งมั่น ในการทำงานเพื่อให้งานแต่ละชิ้นประสบผลสำเร็จ และที่สำคัญนักเรียนเป็นผู้สร้างสัมพันธไมตรีอันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และชุมชนใกล้เคียง และได้รับความรู้หลากหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับพิธี การจัดการศพ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการเชื่อมโยงได้ทุกสาระ ทำให้นักเรียนได้ความรู้จาก หลากหลายกลุ่มสาระในระยะเวลาสั้นๆที่ได้ร่วมพิธีการศพ

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

ชุมชนในหมู่บ้านห้วยน้ำดำ และชุมชนวัดกลุ่ม 5 ซึ่งเป็นชุมชนใกล้เคียงมีความภาคภูมิใจที่ได้มี ส่วนร่วมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งที่สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการจัดพิธีงานศพของศาสนาพุทธ และเมื่อมีคนไปร่วมงานมากๆ ช่วยเหลือร่วมมือในงานกิจกรรมต่างๆจนประสบผลสำเร็จ ทำให้ชุมชนมี ความเข้มแข็ง มีความอบอุ่น สามารถทำให้ชุมชนซึ่งเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่าง สงบ และมีความสุข และมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

5. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะ

5.1 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. นักเรียนมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยนักเรียนยืนตรงเคารพธงชาติ และร้อง เพลงชาติ ในการปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธงทุกวัน และในตอนเย็น นักเรียนทุกคนยืนตรงช่วงเชิญธงลง และทุกคนเย็นวันศุกร์ก่อนกลับบ้าน นักเรียนยืนตรง และร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี ซึ่งกิจกรรม เหล่านี้อยู่ในโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนด้วย

2. นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งจะเห็นได้จากการที่มีนักเรียนพบเจอเงิน หรือ สิ่งของต่างๆในโรงเรียน แล้วนำมามอบคุณครู เพื่อให้ประกาศหาเจ้าของ โดยที่ไม่เอาเป็นของตนเอง ทั้ง ที่ตอนเจออาจจะไม่มีใครเห็น แต่ด้วยความที่นักเรียนมีความซื่อสัตย์ จึงได้แสดงพฤติกรรมดังกล่าว นอกจากนี้นักเรียนยังมีความสุจริต โดยจะเห็นได้ชัดเจนในตอนที่ครูแต่ละคนให้นักเรียนทำข้อสอบ ปรากฏว่า นักเรียนทำข้อสอบโดยคิดหาคำตอบเอง ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นวิชาที่ยาก แต่นักเรียนก็ทำ ข้อสอบโดยสุจริต ไม่มีการลอก หรือเปิดหาคำตอบจากหนังสือ หรือเอกสารต่างๆ เพื่อหาคำตอบ และไม่ ลอกของเพื่อน

3. นักเรียนมีวินัยในตนเอง ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของ โรงเรียน ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้อง ของกลุ่มทั้งในขณะที่เรียนปกติ หรือดำเนินกิจกรรมการวิจัยทั้งที่ เรียนในห้องเรียนและในขณะที่ออกมาปฏิบัติงานรายกลุ่มศาสนานอกห้องเรียน หรือในขณะที่ครูพา นักเรียนทั้งชั้นออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดพิธีการศพหรือประเพณีอื่นๆทั้งรายบุคคล ราย กลุ่ม และระดับชั้น ซึ่งนักเรียนได้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทุกคนร่วมกันเขียนขึ้นมาเองอย่างเคร่งครัด ซึ่ง เป็นที่ประจักษ์ของบุคลากรหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

4. นักเรียนมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนในขณะที่มีการจัดการเรียนการสอน ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน เช่น ในขณะที่ครูสอนในห้องเรียน นักเรียนตั้งใจฟัง และมีความสนใจ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆที่ครูกำหนด และถ้ามีการค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากในเวลาที่เรียน นักเรียนจะ ไปค้นคว้าเพิ่มเติมที่ห้องสมุด หรือไปค้นหาข้อมูลจากในอินเทอร์เน็ต หรือสอบถาม สัมภาษณ์ ผู้รู้ ตาม ประเด็นต่างๆที่ได้รับมอบหมายซึ่งการที่นักเรียนค้นพบองค์ความรู้เอง ซึ่งได้จากการสืบเสาะแสวงหา ความรู้ จะเป็นความรู้ที่คงทนถาวรที่เราเรียกว่าประสบการณ์ตรง ซึ่งต้องเริ่มจากการที่นักเรียนใฝ่รู้ ใฝ่ เรียนก่อน จึงจะประสบผลสำเร็จ

5. นักเรียนมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง เหมาะสมกับฐานะของตนเอง รู้จักประมาณ ตน เช่น นักเรียนฐานะค่อนข้างยากจน ก็จะอยู่ร่วมกับเพื่อนได้ โดยไม่จ่ายเงินฟุ่มเฟือย หรือใช้ของที่มี ราคาแพงๆ ตามเพื่อนที่มีฐานะดี แต่จะอยู่อย่างประหยัดอดออม และมาเรียนตามปกติ ไม่ได้คิดน้อยใจ หรือคิดว่าความจนของตนเป็นปมด้อยที่เรียนร่วมกับเพื่อนไม่ได้ แต่นักเรียนทุกคนเรียนร่วมกัน และอยู่ ด้วยกันอย่างสงบสุข และมีความสุข

6. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากการที่นักเรียนตั้งใจเรียนใน ขณะที่ครูสอน และเมื่อมีงานให้ทำในกิจกรรมแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นการบ้านหรือเป็นงานใน ห้องเรียนในขณะนั้น นักเรียนทุกคนได้ตั้งใจทำงาน และมีความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อให้งานที่ได้รับ มอบหมายแต่ละคนประสบผลสำเร็จ สามารถส่งงานได้ทันตามเวลาที่ครูกำหนดเสมอ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะ สำเร็จได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานเท่านั้น ถ้าไม่มีความมุ่งมั่น งานแต่ละอย่างจะไม่มี

วันสำเร็จได้ หรือถ้าทำเสร็จผลงานที่ออกมา ก็จะเป็นผลงานที่ไม่ดีเท่าที่ควร หรือเป็นผลงานที่ไม่มีคุณภาพ

7. นักเรียนมีความรักในความเป็นไทย ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากการที่นักเรียนพูดภาษาไทย เรียนหนังสือ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในการเรียนการสอน และนักเรียนมีความเป็นอยู่อย่างไทยไทย เช่น มีขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทย ทั้งนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ทุกคนยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือ และวัฒนธรรมต่างๆ ก็เป็นแบบไทย เช่น วัฒนธรรมการแต่งกายทั่วไปของคนไทยพุทธ และไทยมุสลิม ก็มีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของตน นอกจากนี้ก็ยังมีวัฒนธรรมอื่นๆ อีกมากมาย เช่น การรับประทานอาหารก็รับประทานอาหารแบบไทย อาหารที่รับประทานส่วนใหญ่ก็เป็นอาหารแบบไทยไทย และที่สำคัญนักเรียนทุกคนมีสัมมาคารวะ พุดจาไพเราะ และมีการยกมือไหว้ แสดงความเคารพผู้ใหญ่ ผู้มีพระคุณ หรือเป็นการทักทายกัน ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ล้วนแล้วแต่เป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่มีอยู่ในตัวของนักเรียนทุกคน เป็นสิ่งที่นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติอยู่เป็นประจำในชีวิตประจำวัน

8. นักเรียนเป็นผู้มีจิตสาธารณะ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนจากการที่นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติกิจกรรมเขตสีในโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน เช่น บางคนทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม เก็บขยะบริเวณโรงเรียนตามสถานที่ต่างๆ และเมื่อถึงวันสำคัญทั้งทางชาติและทางศาสนา นักเรียนทุกคนได้ช่วยกันพัฒนาสถานที่ที่เป็นสาธารณะ เช่น วัด มัสยิด โดยนักเรียนได้ร่วมกันออกแรงพัฒนาสถานที่ดังกล่าวตามกำลังความสามารถเท่าที่นักเรียนพอจะทำได้ เช่น ช่วยเก็บขยะ ปัด กวาด เช็ด ถู หรือช่วยกันปลูกต้นไม้ โดยไม่มีการบังคับ แต่นักเรียนสมัครใจที่จะช่วยเหลือสังคมเอง ตามกำลังความสามารถเท่าที่นักเรียนพอจะทำได้ เช่น ช่วยเก็บขยะ ปัด กวาด เช็ด ถู หรือช่วยกันปลูกต้นไม้ โดยไม่มีการบังคับ แต่นักเรียนสมัครใจที่จะช่วยเหลือสังคมเอง ตามกำลังความสามารถของตน ซึ่งจะเห็นข้อแตกต่างระหว่างนักเรียนชั้นต้นๆ กับนักเรียนระดับ 5-6 จะทำงานที่แตกต่างกัน แต่นักเรียนทุกคนเป็นผู้มีจิตสาธารณะเหมือนกัน นอกจากจะช่วยเหลือสังคม หรือสถานที่ที่เป็นสาธารณะแล้ว นักเรียนเหล่านี้ยังช่วยเหลืองานคุณครู ซึ่งจะหาจุดได้จากในห้องเรียนต่างๆ เป็นต้น

5.2 ผลที่เกิดกับผู้เรียนด้านสมรรถนะ

1. ความสามารถในการสื่อสาร

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารดีไม่ว่าจะเป็นการรับ หรือส่งสาร ซึ่งจะเห็นได้จากนักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาทั้งการพูดและการเขียน โดยสามารถใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะ หรือ ความคิด หรือ แนวคิดของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม ตลอดจนสามารถที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในปัจจุบัน โดยใช้เหตุผลและความถูกต้องในการตัดสินใจเลือก เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ การค้นหา แหล่งข้อมูลต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต หรือการเสพสาระความรู้จาก

โทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือ ประเภทต่างๆ ซึ่งนักเรียนสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลและค้นพบองค์ความรู้ต่างๆที่มีประโยชน์อย่างมากมายทั้งในด้านการศึกษา และด้านอื่นๆที่ไม่กระทบ หรือไม่เป็นอันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมทั่วไป

2. ความสามารถในการคิด

นักเรียนทุกคนมีความสามารถทางการคิด วิเคราะห์ หรือแยกแยะได้ว่า สิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดไม่ควรกระทำ สิ่งใดที่ทำแล้วเกิดโทษ หรือเกิดประโยชน์ ซึ่งนักเรียนสามารถคิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่องค์ความรู้เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม เช่น นักเรียนสามารถคิดได้ว่า ตัวเองเป็นนักเรียนอยู่ในวัยเรียนมีหน้าที่ต้องเรียนหนังสือเพื่อเติบโตใหญ่จะได้มีงานทำ จะได้ประกอบอาชีพที่สุจริต และได้สร้างฐานะให้ตนเอง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ถ้านักเรียนประพฤติตนเป็นเด็กเกเรพอโตขึ้นก็จะสร้างปัญหาให้กับสังคม และตนเองก็จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขไม่ได้เช่นเดียวกัน

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่นักเรียนได้พบหรือปะในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้อง โดยใช้หลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศในการแก้ปัญหาและนักเรียนมีความเข้าใจในความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างในสังคม และสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้จากเหตุการณ์ต่างๆในสังคมมาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหามาของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น เมื่อนักเรียนคนใดมีปัญหาจากครอบครัว หรือปัญหาที่เกิดจากการเรียน และมีส่วนร่วมในการเสพสิ่งเสพติดประเภทต่างๆ ซึ่งมีมากมายในสังคมปัจจุบัน นักเรียนจะต้องแก้ปัญหาโดยบอกเรื่องราวที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์ โดยอาจจะบอกกับคุณครูที่ปรึกษา หรือคุณครูคนใดก็ได้ที่นักเรียนไว้วางใจที่สุดเพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือแก้ไขจากผู้ใหญ่ทั้งระดับโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต่อไป เมื่อปัญหาได้รับการแก้ไขนักเรียนก็จะเป็นคนดีในสังคม และได้ช่วยกันพัฒนาสังคม ชุมชน ประเทศ ต่อไป

ตัวอย่างความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนมีมากมาย เช่น การขาดเรียนโดยไม่จำเป็น การเล่นเกมคอมพิวเตอร์โดยไม่สนใจการเรียน ปัญหาการเรียนมีผลการเรียนที่ไม่ดีเท่าที่ควร ฯลฯ ซึ่งปัญหาเหล่านี้นักเรียนสามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง โดยใช้ความมีเหตุผลในการแก้ไข ไม่เฉพาะแต่ด้านการเรียน ในด้านอื่นๆก็สามารถใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

นักเรียนสามารถนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการสืบเสาะ ค้นหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ หรือการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง และผู้อื่น เช่น

นักเรียนสามารถนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการดำเนินชีวิต ในด้านการศึกษาอาชีพ ขนบธรรมเนียม สังคม และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ เช่น ใช้ความรู้จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพิธีการจัดการศพ และบทกล่าวในพิธีการจัดการศพของชุมชนบ้านห้วยน้ำคำ ซึ่งเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรม คือ พุทธ และอิสลาม มาใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยนักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับพิธีการจัดการศพ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการศพ เช่น สิ่งที่ต้องใช้ในการอาบน้ำศพ การจัดดอกไม้ ฐูป เทียน การเตรียม

สถานที่ในการสวดศพ การบรรจุศพ การสวดศพ การเผาศพ ฯลฯ ตามหลักศาสนาพุทธ และขั้นตอนวิธีการจัดการศพ วัสดุอุปกรณ์ในการอาบน้ำ วิธีการอาบน้ำ การห่อศพ บทอาละหมาดคนตาย การร่วมพิธีละหมาดคนตาย และการฝังศพตามหลักศาสนาอิสลามในสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชุมชน นักเรียนได้นำทักษะชีวิตในการอยู่ร่วมกันในสังคมในชุมชน โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมจนประสบผลสำเร็จ ทักษะชีวิตในการอยู่ในสังคมเพื่อให้สังคมอยู่อย่างสงบ มีความสุข ทั้งตัวเรา และชุมชน เช่น ทักษะวิถีชีวิตประชาธิปไตยมาใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้ เช่น การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความมีระเบียบ วินัยในตนเอง ความมีเหตุผล การใช้เหตุผลในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ความอดทน ความเสียสละ การมีจิตอาสา ฯลฯ ซึ่งทักษะเหล่านี้ทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้ดี และสามารถทำให้นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขได้

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

นักเรียนมีความสามารถใช้เทคโนโลยี โดยสามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ เพราะมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม เช่น

นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นหาความรู้ตามที่ได้รับมอบหมายจากคุณครู หรือจากทางโรงเรียนให้ค้นคว้าหาความรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆโดยที่นักเรียนแต่ละคนสามารถสืบค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น สืบค้นจากใน Internet สื่อ IT หรือจาก CD, VCD คอมพิวเตอร์ ห้องสมุด โทรทัศน์ ฯลฯ

นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เช่น การติดต่อ พูดคุย โดยใช้โทรศัพท์มือถือกับบุคคลในระดับต่างๆที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือเป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น เช่น ไม่ใช้โทรศัพท์มือถือในการติดต่อ ซื้อ ขาย หรือเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด หรือสิ่งที่มีผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรม เช่น การใช้โทรศัพท์ในการทำลายผู้อื่น หรือทำลายความมั่นคงของประเทศไทย เป็นต้น

2.โครงการ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านบุ่งปะโหลด อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

รายละเอียดการจัดการเรียนรู้ห้องโมเดล :

ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับครู นักเรียน และชุมชน หลังการดำเนินกิจกรรมรายกิจกรรม (ตารางที่

1) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 พุดคุยเรื่องการดำเนินชีวิตประจำวันของมุสลิม

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก ไกล่ชิดและสนิทสนมกับเด็กมากขึ้น ทำให้เด็กกล้าเข้ามาปรึกษาเรื่องต่างๆ ได้สังเกตความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของเด็ก ติดตามสถานการณ์ของนักเรียน มีความยืดหยุ่น จัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่ใกล้ตัวของเขา

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ เกิดทักษะกระบวนการคิด มีความกล้าเสนอความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความเป็นภาวะผู้นำ นักเรียนทุกคนมีความสนใจ มีความกระตือรือร้นที่จะตอบ กระตุ้นความคิด อยู่ตลอดเวลา

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อนักเรียนทุกคนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีทักษะการคิด มีระเบียบวินัยแล้วทำให้สามารถมีบทบาทต่อชุมชน กล้าแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะชน กล้าพูดคุย กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกไม่ควร ได้แสดงถึงพลังความคิดเห็น สามารถพัฒนาชุมชนได้

กิจกรรมที่ 2 พุดคุยเรื่องความสำคัญของการละหมาด 5 เวลา

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก ไกล่ชิดและสนิทสนมกับเด็กมากขึ้น ทำให้เด็กกล้าเข้ามาปรึกษาเรื่องต่างๆ ได้สังเกตความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของเด็ก ติดตามสถานการณ์ของนักเรียน มีความยืดหยุ่น จัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่ใกล้ตัวของเขา

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น มีทักษะการพูด การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แลกเปลี่ยนความคิด การตั้งวงสนทนารวมทั้งเกิดทักษะการคิด การเขียน การวิเคราะห์ รวมทั้งทักษะการเรียงความ ฝึกสมาธิ และฝึกให้มีความมุ่งมั่นในการทำงานจนสามารถทำให้เกิดขึ้นงานด้วยความภาคภูมิใจ

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อนักเรียนได้ไปอยู่ร่วมกับชุมชนทำให้มีความสุข มีความกล้าแสดง กล้าแสดงความคิด และยอมรับฟังผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ทำให้สังคมเกิดความยอมรับในตัวนักเรียน และไม่เกิดปัญหา ในสังคม

กิจกรรมที่ 3 นำความสำคัญมาตั้งวัตถุประสงค์

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ทำให้ครูทราบถึงทักษะการคิดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนมีการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ในการนำความสำคัญมาตั้งเป็นวัตถุประสงค์ การลำดับเหตุการณ์และเรียบเรียงความคิดได้อย่างถูกต้อง รู้จักการเป็นผู้พูดและทำหน้าที่เป็นผู้ฟังที่ดี

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อนักเรียนมีการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การลำดับเหตุการณ์และเรียบเรียงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กิจกรรมที่ 4 นำคำสำคัญมาตั้งเป็นโจทย์ (ชื่อโครงการวิจัย)

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้ทบทวนความรู้เกี่ยวกับความสำคัญ เพื่อนำมาใช้ฝึกให้นักเรียนและเพิ่มทักษะกระบวนการวิจัยให้แม่นยำมากขึ้น

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนมีความสุขในการทำกิจกรรม มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถจำแนกคำที่สำคัญออกมาเพื่อที่จะช่วยการตั้งเป็นโจทย์วิจัย มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีระเบียบวินัยในการตอบคำถามพร้อมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้น

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อนักเรียนสามารถวิเคราะห์ จำแนกแยกแยะได้ ทำให้นักเรียนเป็นคนรู้จักคิดว่าจะไรดี อะไรไม่ดีส่งผลให้ชุมชนมีเยาวชนที่ คิดดี ทำดี เพิ่มขึ้น ทำให้สังคมเกิดความสงบสุข

กิจกรรมที่ 5 นำวัตถุประสงค์มาตั้งเป็นคำถามที่เราอยากรู้

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้ทบทวนความรู้เกี่ยวกับการตั้งคำถามวิจัย เพื่อนำมาใช้ฝึกให้นักเรียน และได้เพิ่มทักษะกระบวนการวิจัยให้แม่นยำขึ้น

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีความคิด วิเคราะห์ จำแนกหมวดหมู่ได้ มีเหตุผลในการจัดหมวดหมู่ของคำถาม มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น และทำให้นักเรียนเกิดทักษะทางภาษา

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

ชุมชนมีนักเรียน หรือ เยาวชนที่เป็นคนดี มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ดี จะช่วยให้ชุมชนมีความสุข และเจริญก้าวหน้าในอนาคต

กิจกรรมที่ 6 แบ่งกลุ่มเพื่อจับฉลากแบ่งหัวข้อ หาข้อมูลทั้ง 4 เรื่อง

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้สอนร่วมกับครูสอนศาสนา มาบูรณาการสอนร่วมกัน โดยครูอธิบายวิธีขั้นตอนวิธีการเสนอหน้าชั้นเรียน และครูสอนศาสนาได้ช่วยเสนอแนะนำวิธีการ และขั้นตอนที่ถูกต้อง และนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการละหมาด 5 เวลา และครูได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครูสอนศาสนาที่ได้พานักเรียนไปเรียนในห้องละหมาด

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนได้ปฏิบัติตามประสพการณ์ตรงที่ได้ไปศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการละหมาด ได้รู้จักการแบ่งหน้าที่การทำงาน ความสามัคคีในกลุ่ม ในการไปหาความรู้ ทั้งค้นคว้าจากหนังสือ ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต ไปสอบถามจากผู้ปกครอง รวมทั้งไปสอบถามครูผู้สอนจากโรงเรียนตาดีกา มีความกล้าแสดงออกและกล้าไปสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลมา และนักเรียนมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และได้ลงมือปฏิบัติจริง และได้รับความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อนักเรียนได้รับหัวข้อในแต่ละกลุ่ม นักเรียนแต่ละคนได้กลับไปถามผู้ปกครองของแต่ละคนทำให้เกิดความรัก ความร่วมมือเกิดขึ้นในครอบครัว นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูที่โรงเรียนตาดีกา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และนำความรู้ที่ได้ ไปบอกกล่าว หรือสอน คนที่ยังปฏิบัติไม่ได้

กิจกรรมที่ 7 และ 8 การนำเสนอหน้าชั้นเรียน ทั้ง 4 กลุ่ม

ผลที่เกิดขึ้นกับครู

ครูสามารถเห็นพัฒนาการทางด้านทักษะ การพูดที่ดีขึ้น การคิด วิเคราะห์ ความกล้าแสดงออกของนักเรียน การเป็นผู้ฟังที่ดี รวมทั้งพัฒนาการด้านการเขียนรายงานตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

นักเรียนสามารถพูดได้คล่องขึ้น มีภาษาการพูดที่ถูกต้อง มีความกล้าแสดงออกนำเสนอหน้าชั้นเรียน มีความรัก ความสามัคคีภายในกลุ่ม รู้จักการแบ่งภาระหน้าที่ที่ดี มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีทักษะการเขียนรายงาน ลายมือเรียบร้อยสวยงาม รวมทั้งนักเรียนได้รู้จักประกอบของการละหมาดที่ถูกต้อง และมีความสนุกสนานในการนำเสนอเนื่องจากได้ลงมือปฏิบัติจริง

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน ดังนี้

เมื่อนักเรียนมีความพร้อมและมีความรู้เรื่ององค์ประกอบของการละหมาดได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้สามารถปฏิบัติตนในแบบอย่างที่ดี ช่วยแนะนำกับบุคคลที่ยังไม่รู้รายละเอียด เป็นคนดีของชุมชน สามารถพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น ทำให้สังคมมีความสุข

กิจกรรมที่ 9 การพูดคุยและนำเข้าสู่ขั้นตอนการละหมาด 5 เวลา จับฉลากเพื่อแบ่งหัวข้อเรื่องพร้อมทั้งหาข้อมูล

ให้นักเรียนแต่ละคนมาเล่าวิธีการละหมาดหรือบทกล่าวในการละหมาดที่ตนเองรู้

ผลที่เกิดขึ้นกับครู มีดังนี้

ครูได้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการละหมาดมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ไปศึกษากันในห้องละหมาดเพื่อให้ครูอธิบายขั้นตอนการละหมาดโดยรวม ทำให้ครูได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครูสอนศาสนาที่ได้พานักเรียนไปเรียนในห้องละหมาด

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้

นักเรียนทุกคนได้ฝึกทักษะในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ในการเขียนรายงาน การตั้งคำถามต่อครูสอนศาสนาให้สัมพันธ์กับเนื้อหา และมีความคิดกล้าแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และมีความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้งานเสร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน มีดังนี้

เมื่อนักเรียนมีความรู้เรื่อง การแต่งกาย การอาบน้ำละหมาด รวมทั้งขั้นตอนการละหมาด นักเรียนสามารถกลับไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ดี ทำให้ชุมชนมีความพอใจสิ่งที่เกิดกับบุตรหลานของตนเอง เลยทำให้เกิดแรงศรัทธาต่อทางโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ 10 การนำเสนอหน้าชั้นเรียนของกลุ่มที่ 1 เรื่อง การละหมาดซุบฮี

ผลที่เกิดขึ้นกับครู

ครูสามารถเห็นพัฒนาการทางด้านทักษะ การพูดที่ดีขึ้น การคิด วิเคราะห์ ความกล้าแสดงออกของนักเรียน การเป็นผู้ฟังที่ดี รวมทั้งพัฒนาการด้านการเขียนรายงานตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

นักเรียนสามารถพูดได้คล่องขึ้น มีภาษาการพูดที่ถูกต้อง มีความกล้าแสดงออกนำเสนอหน้าชั้นเรียน มีความรัก ความสามัคคีภายในกลุ่ม รู้จักการแบ่งภาระหน้าที่ที่ดี มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีทักษะการเขียนรายงาน ลายมือเรียบร้อยสวยงาม รวมทั้งนักเรียนได้รู้ของการละหมาดซุบฮีที่ถูกต้อง นักเรียนมีความพยายามที่จะท่องบทคำกล่าวที่ใช้ในละหมาดได้อย่างถูกต้อง และมีความสุขสนุกสนานการนำเสนอเนื่องจากได้ลงมือปฏิบัติจริง

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน ดังนี้

เมื่อนักเรียนมีความพร้อมและมีความรู้เรื่องการละหมาดซุบฮิได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้สามารถปฏิบัติตนในแบบอย่างที่ดี ช่วยแนะนำกับบุคคลที่ยังไม่รู้รายละเอียด เป็นคนดีของชุมชน สามารถพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น ทำให้สังคมมีความสุข

5. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะ

5.1 ผลที่เกิดกับผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. เด็กมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จะเป็นนักเรียนที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของโรงเรียน ชุมชนและเพื่อน มีความสามัคคี ประองตอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นไทยโดยทำความเคารพธงชาติตอนเช้า ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอิสลามโดยกล่าวบทขอพรทุกวันตอนเช้าแถว และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยการร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

2. เด็กมีความซื่อสัตย์สุจริต จะเป็นเด็กที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริง ทั้งทางกาย วาจา ใจ ไม่มีการลักเล็กขโมยน้อยเกิดขึ้นในโรงเรียน พบเจอเงินก็นำมาคืนคุณครูทุกครั้ง และยึดหลักความจริง ครอบงำไม่ให้ลอกการบ้านมาส่ง นักเรียนก็ลงมือทำเอง ไม่ลอกเพื่อน ใช้ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียด และเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

3. เด็กมีวินัยในตนเอง จะเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่นการทำเวรประจำวัน การสร้างข้อตกลงในห้องเรียน นักเรียนจะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ถึงแม้ไม่มีครูอยู่

4. เด็กมีความใฝ่เรียนรู้ จะเป็นเด็กที่มีความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. เด็กมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง จะดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทางโรงเรียนมีโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจับคู่เลี้ยงปลาตก และปลูกผักบุ้ง นักเรียนมีความสามัคคี ช่วยเหลือกันและกัน ไม่เบียดเบียนกัน

6. เด็กมุ่งมั่นในการทำงาน จะมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำการบ้านมาส่งทุกวัน ด้วยความเพียรพยายาม ทุ่มเหง่าร่างกาย กำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

7. เด็กรักความเป็นไทย จะมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย เช่น การจัดป้ายเรื่องวันสำคัญต่างๆในห้องเรียน สถานที่ต่างๆในประเทศไทย มีความกตัญญูต่เวที และช่วยเหลืองานครูอยู่เสมอ มีการไหว้สวัสดีครูทุกครั้งที่พบเจอ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

8. เด็กที่มีจิตสาธารณะ จะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือครูและเพื่อนนักเรียนด้วยกัน แบ่งปันความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวมเมื่อเห็นขยะจะช่วยกันเก็บลงถังทุกครั้ง เข้าใจ เห็นใจเพื่อนที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์โครงการ :

1.เพื่อศึกษาและนำวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีประชากรนิกถือศาสนา อิสลาม 100% ทำให้คนในชุมชนมีวัฒนธรรมและประเพณีที่เคร่งครัด ดังนั้นโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด ได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้จึงใช้วิธีการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนมาจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งในปีนี้ได้นำมาใช้กับนักเรียนในห้องโมเดล คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ศึกษาในเรื่องของการละหมาด 5 เวลา ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของมุสลิมในชุมชนบ้านกุบังปะโหลด

ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการละหมาด 5 เวลา โดยการศึกษาค้นคว้าจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อ แม่ วิทยากรอิสลาม ครูสอนตาดีกา รวมทั้งครูสอนศาสนาในโรงเรียน ด้วยการเรียนรู้จากการสังเกต และปฏิบัติจริงรู้จักการตั้งคำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงประเด็น การเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่ม การเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับชุมชน

ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยการให้ความรู้แก่นักเรียนเมื่อนักเรียนต้องการคำตอบในเรื่องที่นักเรียน ยังไม่เข้าใจหรือ ครูในโรงเรียน ให้คำตอบไม่ชัดเจน ก็สามารถสอบถามได้ เช่น สอบถามโต๊ะอิหม่าม และผู้รู้ในเรื่องของศาสนา ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในชุมชนบ้านกุบังปะ

โหลด และชุมชนก็จะได้ ผลผลิตที่ตีกลับสู่ชุมชน โดยนักเรียนสามารถปฏิบัติการละหมาด 5 เวลา ได้อย่างถูกต้อง และเป็นนิสัยจนเกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และไม่ทิ้งการละหมาด พร้อมทั้งสามารถที่จะอธิบายและบอกกล่าวไปยังครอบครัวหรือเพื่อน ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับครู

ครูได้นำกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้รู้จักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยที่ครูคอยเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำในการค้นคว้าหาข้อมูล บูรณาการวิชาการต่าง ๆ มาใช้ เพื่อให้นักเรียนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ความรู้ที่ต้องและสอดคล้องกับวิถีชีวิตในชุมชน ครูได้สร้างความสัมพันธ์ ระหว่าง นักเรียน และชุมชนมากขึ้น ก่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. เพื่อให้นักเรียนนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน

กระบวนการเรียนการสอนของห้องโมเดล ภาคเรียนที่ผ่านมา (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556) ครูได้จัดกระบวนการโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการค้นคว้า การสังเกต และการปฏิบัติจริง โดยเน้นให้นักเรียนปฏิบัติได้จริงและถูกต้อง ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการละหมาด 5 เวลา ตั้งแต่เรื่องเงื่อนไขของการละหมาด การอาบน้ำละหมาด การละหมาด ดุอาในระหว่างการละหมาด ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ตามหลักการของอิสลามที่ถูกต้อง

บทที่ 5

สรุป วิเคราะห์ และรายงานผล

จากการที่ทางโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำได้ร่วมมือกับโรงเรียนบ้านกุ่มปะโฮลต์ ดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยใน

โครงการวิจัย : ศึกษาบทกล่าวในพิธีจัดการศพของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

โครงการวิจัย : การปฏิบัติการละหมาด 5 เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกุ่มปะโฮลต์ ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล

ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยในครั้งนี้ สามารถตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยที่เมื่อนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า หาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และได้ฝึกปฏิบัติจริงในการจัดพิธีการศพของทั้งสองศาสนา ทำให้นักเรียนมีความรู้ มีความเข้าใจ ในการปฏิบัติทั้งสองวัฒนธรรม ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการร่วมพิธีศพของทั้งสองศาสนา และสามารถไปร่วมพิธีศพในชุมชนได้อย่างเหมาะสมถูกต้องหลักศาสนา ซึ่งก่อให้เกิดความรักใคร่ สามัคคี กลมเกลียวในชุมชน และจะส่งผลให้ชุมชนมีความสงบสุข และมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

บทเรียนความรู้จากการดำเนินงาน

จากการดำเนินกิจกรรม โดยใช้กระบวนการวิจัยของทั้งสองโรงเรียน นักเรียน และครูได้รับความรู้จากการดำเนินกิจกรรมมากมาย เช่น

1. ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
2. หลักในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีการสอนแบบบูรณาการ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
3. ความรู้เกี่ยวกับ พิธีการจัดการศพ ของทั้งศาสนาพุทธและอิสลาม ตลอดจน วิธีการปฏิบัติตนในการร่วมพิธีศพอย่างเหมาะสม และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินงานกระบวนการวิจัย ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน
4. มีความรู้เกี่ยวกับ สิ่งที่จะต้องเตรียมก่อนที่จะลงพื้นที่จริง
5. ความรู้ หลักการ ในการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่ายสำหรับนักเรียน และการเขียนรายงานวิจัย 5 บท ซึ่งเป็นรายงานวิจัย ที่สามารถนำไปใช้ในการเขียนรายงานทั่วไปสำหรับครู

ข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ เนื่องจาก ผู้ดำเนินการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความสนใจ ความตั้งใจ ที่ไม่มากพอที่จะเป็นนักวิจัยที่ดีได้ เพราะขาดคุณสมบัติด้านความมุ่งมั่น ความสนใจ ความเพียรพยายามและต้องมีความอดทน

ดังนั้น ถ้าจะดำเนินการวิจัยให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ผู้ดำเนินการวิจัย ที่เราเลือก จะต้องเลือกผู้ที่มีความ ขยัน อดทน มุ่งมั่น และหมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้มากยิ่งขึ้น

บทเรียน/ความรู้จากการดำเนินงาน

การจัดการเรียนการสอน โครงการ “การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุบังปะโฮลด อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล” ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้และประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

ด้านครูผู้สอน

1. ได้ความรู้เกี่ยวขั้นตอนการจัดการเรียนโดยกระบวนการวิจัย
2. ครูบูรณาการสอนร่วมกัน
3. ทำให้ครูทราบถึงทักษะกระบวนการคิดของนักเรียนเป็นรายบุคคล
4. ครูได้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการระดมความคิดมากขึ้น
5. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
6. บรรลุสำเร็จทางด้านวิชาการ
7. เกิดทักษะทางด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

ด้านผู้เรียน

1. ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ได้แก่ การพูดอภิปรายกับเพื่อน กับครู หรือผู้เกี่ยวข้องกับการทำงาน ผู้ที่สามารถให้ข้อมูลบางอย่างที่ผู้เรียนต้องการได้
2. เกิดทักษะทางด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน
3. มีการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดไปสู่ในระดับที่สูงขึ้น
4. เกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนและเกิดแรงจูงใจต่อการเรียนรู้
5. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี
6. นักเรียนได้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการระดมความคิดมากขึ้น
7. นักเรียนมีความตระหนักในการปฏิบัติศาสนกิจประจำวันของตนเองและสามารถปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 เวลาได้อย่างถูกต้อง

ด้านชุมชน

1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย
2. ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้แหล่งใหญ่ของนักเรียน
3. ชุมชนมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนของรัฐและเกิดความศรัทธาในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ชัดเจน
2. จัดทำ ทำเนียบนักวิจัยให้ชัดเจน
3. จัดเวทีนำเสนอผลงานนักเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง
4. จัดเสวนาร่วมกันระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน

ภาคผนวก

ก. รายละเอียดการจัดการเรียนรู้รายชั้นเรียน

1.โครงการ วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอกวนกาหลง จังหวัด สตูล

รายละเอียดการจัดการเรียนรู้ห้องโมเดล :

โครงงานวิจัย ศึกษาบทกล่าวในพิธีจัดการศพของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ. สตูล

1. ที่มาและความสำคัญ

ชีวิตของคนเราสุดท้ายต้องตาย แต่ว่าคนส่วนใหญ่มักจะนึกถึงความตายเป็นประการสุดท้ายเสมอ โดยจะนึกถึง ความสุข ความสบาย ความรวย ความสวย ความงาม และอื่น ๆ ในลำดับต้น ๆ แต่ทุกคนก็หนีไม่พ้นความตาย ซึ่งเราไม่รู้ว่าความตาย จะมาเยือนเราวันไหน เพราะไม่ว่าจะเป็นเด็กเล็กหรือผู้ใหญ่ หรือคนเราทุกคนจะได้ลิ้มรสแห่งความตายอย่างหนีไม่พ้น

เมื่อความตายเป็นสิ่งที่เราทุกคนจะต้องเจออย่างแน่นอน คนรอบข้าง คนใกล้ชิด คนในชุมชน จึงมีหน้าที่สำคัญในการจัดการศพให้เรียบร้อย ถูกต้องตามหลักศาสนา

คนในชุมชนบ้านห้วยน้ำดำซึ่งมี 2 วัฒนธรรม คือ พุทธและอิสลาม ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดการศพให้เรียบร้อยและถูกต้องตามหลักศาสนา จึงจำเป็นที่ทุกคนในชุมชนจะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการศพของทั้งสองศาสนา เพื่อจะได้ปฏิบัติตนในการเข้าร่วมพิธีศพได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้เกิดผลประโยชน์ตามมามากมาย เช่น เกิดความรัก ความสามัคคีในชุมชน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยสิ่งเหล่านี้จะทำให้ชุมชนที่มี 2 วัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และมีความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป

ดังนั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงมีความสนใจที่จะเรียนรู้และต้องการสืบสานความรู้เกี่ยวกับบทสวดศพ สำหรับศาสนาพุทธ และการทำละหมาดญานาซะฮ์ สำหรับศาสนาอิสลาม เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการทดลองวิจัยไปปฏิบัติจริง เมื่อมีการตายเกิดขึ้นในชุมชนห้วยน้ำดำ

2. ทบทวนกิจกรรมการเรียนรู้ (ทำอะไรมาแล้ว)

จากการที่ทางโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ใน
ส่วน of นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นห้องโมเดล ได้ร่วมมือกับครูที่ปรึกษาและชุมชนได้เข้ามามี
ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม แต่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วมีดังนี้

ตารางที่ 1 : ตารางทบทวนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ หลังการพัฒนาโครงการ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสู่การดำเนินการต่อ (กรณีโจทย์โมเดล)

กิจกรรม	ข้อมูล	ชิ้นงาน	ทำต่อ
1. นักเรียนทุกคนเขียนบรรยายเกี่ยวกับความตายตามจินตนาการหรือประสบการณ์ของแต่ละคน	ความรู้เรื่อง - หลักในการเขียนเรียงความ - การฝึกทักษะการเขียน	1. เรื่องความเกี่ยวกับเรื่องความตายในความคิดของนักเรียนแต่ละคน	
2. นักเรียนทุกคนเขียนเล่าประสบการณ์ที่ได้สังเกต ในพิธีการจัดการศพตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือ	ความรู้เรื่อง - ข้อมูลจากการสังเกตในการไปร่วมพิธีการจัดการศพ หลาย ๆ ครั้งผ่านมาจากประสบการณ์เดิม	1.บันทึกผลประสบการณ์จากการสังเกตในพิธีการจัดการศพของศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม พร้อมทั้งวาดภาพประกอบเป็นชิ้นงานรายบุคคล 2.สรุปสิ่งที่นักเรียนเคยเห็นในพิธีการจัดการศพทั้งศาสนาพุทธและอิสลาม โดยบันทึกลงในกระดาษรูปเป็นชิ้นงานรวม	
3.นักเรียนทุกคนเขียนบรรยายความรู้สึก เมื่อได้ไปร่วมพิธีศพของน้องทราย เด็กหญิง พรรณวดี บัวนุ่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เสียชีวิตด้วยโรคไต	-เป็นความรู้สึกของแต่ละคนที่ได้ไปร่วมพิธีศพโดยเขียนจากสิ่งที่สังเกตเห็น จากประสบการณ์จริง	1.บันทึกการเขียนบรรยายความรู้สึกที่ได้ไปร่วมงานศพร่น้อง เป็นงานรายบุคคล	
4.นักเรียนทุกคนฝึกตั้งคำถามย่อย เกี่ยวกับความตายและพิธีการจัดการศพของแต่ละศาสนา	ความรู้เรื่อง 1.ลักษณะของคำถามย่อย 2.เทคนิคในการตั้งคำถาม 3.ตัวอย่างการตั้งคำถามย่อยให้สัมพันธ์กับโจทย์วิจัย (ห้องโมเดล) ซึ่งเป็นผลงานรายบุคคล	1.บันทึกคำถามย่อยในกระดาษ A4 เป็นงานรายบุคคล 2.บันทึกในกระดาษรูปเป็นชิ้นงานรวมของแต่ละศาสนา	

กิจกรรม	ข้อมูล	ชิ้นงาน	ทำต่อ
5.นักเรียนนำคำถามย่อยมา หมวดเป็นจุดประสงค์เพื่อนำ มาตั้งโจทย์วิจัย	ความรู้เรื่อง 1.วิธีการจัดหมวดหมู่ คำถาม ย่อย เพื่อเขียนจุดประสงค์ 2.วิธีการนำจุดประสงค์มา เขียนเป็นโจทย์วิจัย (ชื่อโครงการ)	1.บันทึกจุดประสงค์ในการ วิจัยลงในกระดาชบรูฟ 2. บันทึกโจทย์วิจัยใน กระดาชบรูฟ	
6.ศึกษาวิธีการเก็บข้อมูล โดยใช้ตาราง 4 ช่อง จาก คำถามวิจัย 1.บทสวดศพของศาสนาพุทธ เป็นอย่างไร 2.บทละหมาดคนตายของ ศาสนาอิสลามเป็นอย่างไร 3.การนำบทกล่าวพิธีการ ทำศพไปใช้ในสถานการณ์จริง ได้อย่างไร	ความรู้เรื่องบทสวดศพ ละหมาดศพ ที่ได้จาก 1.สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต 2.หนังสือ 3. พระสงฆ์ ผู้ปกครอง 4.ผู้รู้ 1.สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต 2.หนังสือ 3. อีหม่าม ผู้ปกครอง 4.ผู้รู้ 1.ผู้ปกครอง 2.ผู้รู้ 3.สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต	1.ตาราง 4 ช่อง เพื่อใช้หาวิธีการเก็บข้อมูล บันทึกเป็นรายบุคคล และบันทึกลงในกระดาช บรูฟ 2.บันทึกบทสวดศพของ ศาสนาพุทธเป็นรายบุคคล และบันทึกลงในกระดาช บรูฟ 3.บันทึกบทละหมาดคน ตายของศาสนาอิสลาม เป็นรายบุคคล และ บันทึกลงในกระดาชบรูฟ	
7.ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูล 7.1บทสวดศพของศาสนา พุทธ โดยใช้วิธีการ -สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต -ค้นคว้าจากเอกสาร,ตำรา -สัมภาษณ์,สอบถาม พระสงฆ์ ,ผู้รู้ และผู้ปกครอง ฯลฯ -เชิญวิทยากร บรรยายเรื่อง การจัดการศพ	ความรู้เรื่อง -ขั้นตอนการจัดการศพ -วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในพิธีศพ -การจัดตกแต่งบริเวณหน้า ที่ศพ ด้วยดอกไม้ ธูป เทียน ฯลฯ -การนิมนต์พระสงฆ์ในพิธี รดน้ำศพ สวดศพ และเผาศพ -วิธีการบรรจุศพ -บทสวดศพ อย่างง่ายที่เหมาะสม สำหรับฆราวาสนำไปใช้ -วิธีปฏิบัติหลักจากการเผาศพ	-ภาพถ่ายการทำกิจกรรม -บันทึกบทสวดเป็นราย- บุคคล -บันทึกบทสวดในกระดาช บรูฟ -บันทึกการสัมภาษณ์ -บันทึกความรู้ที่ได้จาก อินเทอร์เน็ต เอกสาร ตำรา วิทยากร,ผู้รู้ ฯลฯ	-ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมมากขึ้น

กิจกรรม	ข้อมูล	ชิ้นงาน	ทำต่อ
7.2 บทละหมาดคนตาย ของศาสนาอิสลามเป็นอย่างไร โดยใช้วิธีการ -สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต -ค้นคว้าจากตำรา,เอกสาร -สัมภาษณ์,สอบถาม -อิหม่าม,ผู้รู้,ผู้ปกครอง	ความรู้เรื่อง -ขั้นตอนการจัดการศพ -วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการอาบน้ำศพ -วิธีการห่อศพ -พิธีการละหมาดศพ -บทดุอาที่ใช้ในการละหมาดให้กับศพ -การฝังศพ	-บันทึกหรือเอกสารที่ได้จากการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต ตำรา -บันทึกบทดุอาที่ใช้ละหมาดศพ โดยบันทึกรายบุคคลและบันทึกในกระดาษาบรูฟ	-ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น
7.3 เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับการจัดการศพ และฝึกให้นักเรียน ท่องบทดุอาที่ใช้ในการละหมาดศพ แล้วสาธิตการละหมาดคนตาย แล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง	ความรู้เรื่อง -ขั้นตอนการจัดการศพ -วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้อาบน้ำศพและห่อศพ -บทดุอาที่อ่านในการละหมาดศพ -ขั้นตอน วิธีการร่วมละหมาดให้เผาศพเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง	-บันทึกอุปกรณ์ที่ใช้ในการอาบน้ำ ห่อศพ รายบุคคล -บันทึกขั้นตอนการอาบน้ำและห่อศพรายบุคคล บันทึกลงในกระดาษาบรูฟ -บันทึกบทดุอาที่ใช้เพื่อละหมาดให้ศพ -ภาพถ่ายกิจกรรม	-ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น
7.4 การนำบทกล่าว พิธีการจัดการศพไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยใช้วิธีการ นำนักเรียนไปร่วมพิธีศพเพื่อสังเกตการณ์หรือนำไปเพื่อเข้าร่วมพิธีการทำศพจริง ทั้งทางศาสนาพุทธและอิสลาม	ความรู้เรื่อง -บทกล่าวในการสวดศพของศาสนาพุทธ -บทกล่าว เพื่อละหมาดคนตายของศาสนาอิสลาม -ลำดับขั้นตอนในการจัดพิธีศพของศาสนาพุทธ -ลำดับขั้นตอนในการจัดพิธีศพของศาสนาอิสลาม -วิธีการเข้าร่วมพิธีละหมาดคนตาย -มารยาทที่พึงปฏิบัติ เมื่อเข้าร่วมพิธีศพ ทั้งทางศาสนาพุทธและอิสลาม -สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในขณะที่เข้าร่วมพิธีการศพทั้งศาสนาพุทธและอิสลาม	-ภาพถ่ายการเข้าร่วมพิธีศพทั้งทางศาสนาพุทธและอิสลาม -บันทึกบทสวดศพและบทกล่าวละหมาดคนตาย -บันทึกมารยาทที่พึงปฏิบัติเมื่อเข้าร่วมพิธีศพทั้ง 2 ศาสนา เป็นรายบุคคลและรายห้อง -บันทึกสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในการเข้าร่วมพิธีศพทั้ง 2 ศาสนา รายบุคคลและรายห้อง	-ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำนักเรียนไปร่วมงานศพทั้งศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม พร้อมทั้งให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมพิธีศพ แก่ นักเรียนเพื่อใช้ในสถานการณ์จริง โดยเด็กสามารถปฏิบัติได้ ถูกต้องและ เหมาะสม มีความมั่นใจในการปฏิบัติและอยากร่วมงานศพอื่นๆ อีกในคราวต่อไป

กิจกรรม	ข้อมูล	ชิ้นงาน	ทำต่อ
8.ทางโรงเรียนนำนักเรียน ที่นับถือศาสนาพุทธชั้น ป.5 ทุกคนไปร่วมพิธีศพ ของ พระอาจารย์ พระสมุห์ วิรัตน์ อิทธิ ญาโณ ซึ่งเป็นวิทยากร ที่เป็นนักเรียน เคยทำหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ ในการให้ ความรู้ เกี่ยวกับบทสวดศพ และได้นำนักเรียนที่นับถือ ศาสนาอิสลาม จำนวน 4 คน เป็นตัวแทนไปสังเกตการณ์ ในการจัดพิธีศพด้วย	ความรู้เรื่อง -ขั้นตอนการจัดการศพ -บทสวดศพที่ยาวกว่าบทสวด ศพทั่วไป -ความแตกต่างระหว่างการ จัดการศพพระสงฆ์กับศพ ของคนทั่วไป เช่น พิธีการ บทสวด การเผา สถานที่ที่ใช้ในการเผาศพ บุคคลที่มาร่วมงาน เป็นบุคคลสำคัญทางด้าน ศาสนาจำนวนมาก	-บันทึกการสังเกต จากการร่วมพิธีศพของ พระอาจารย์ที่นับถือศาสนา พุทธ เป็นรายบุคคล -บันทึกการสังเกตการณ์ การจัดพิธีศพพระอาจารย์ ของนักเรียนอิสลามเป็น รายบุคคล -ภาพถ่ายนักเรียน คณะครูร่วมพิธีศพ	-ชุมชนมีส่วนร่วม ในการนำนักเรียน ไปร่วมพิธีศพ ทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม

3. วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับคนและการเคลื่อนไหว เชิงประเด็น เนื้อหา (ทำแล้วได้ เกิดอะไร)

จากการที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ปีการศึกษา 2556 ได้ศึกษาวิธีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย พหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตาย โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว แต่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งในการดำเนินการวิจัยดังกล่าว คณะผู้วิจัย ทั้งนักเรียน ครู และ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน ได้ประสานความร่วมมือและร่วมใจกันเพื่อให้โครงการวิจัยดังกล่าวประสบผลสำเร็จ ซึ่งแต่ละคน แต่ละฝ่าย มีบทบาท หน้าที่แตกต่างกัน ตามความเหมาะสมของแต่ละงาน แต่ละกิจกรรม ซึ่งพอสรุปโดยสังเขป ดังตาราง ที่ 2

ตารางที่ 2 บรรยายรายละเอียดกิจกรรม การดำเนินงานที่ผ่านมา ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรม เป้าหมาย บทบาทนักเรียน บทบาทครู บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง วิธีการของครู สื่อ/อุปกรณ์ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการของครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
1. การเขียนบรรยายเกี่ยวกับความตายจากประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคน	1. เพื่อให้นักเรียนนำประสบการณ์เกี่ยวกับความตายมาเขียนเล่าเรื่องราวได้ 2. ฝึกทักษะการเขียนบรรยายจากเรื่องที่กำหนดให้ 3. ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และนำมาสังเคราะห์เขียนบรรยายเรื่องราวจากประสบการณ์	1. สนทนา พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความตายที่ได้พบได้เจอมา 2. นำสิ่งที่พูดคุยสนทนาหรือจากประสบการณ์ของตนเกี่ยวกับเรื่องของความตายมาเขียนเป็นความเรียง พร้อมทั้งวาดภาพประกอบ	1. ครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ 2. คอยดูแล เอาใจใส่ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจกับนักเรียนที่มีปัญหาในด้านการเขียน	-	1. บอกวัตถุประสงค์ในการเรียน 2. พูด/คุย/สนทนา 3. ถามคำถามนำ 4. บอกหลักในการเขียนบรรยาย 5. ให้นักเรียนเขียนบรรยายเป็นรายบุคคล	- กระดาษรายงาน - ปากกา - สี	
2. การเขียนเล่าประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกตในพิธีการจัดการศพตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	1. บอกขั้นตอนในการจัดพิธีศพได้ 2. บอกวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการจัดพิธีศพได้ 3. บอกสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในการร่วมพิธีศพได้	1. สนทนา พูดคุยเล่าประสบการณ์ที่ได้สังเกตเห็นในพิธีการจัดการศพตามหลักศาสนา ทั้งพุทธและอิสลาม 2. เขียนบรรยายสิ่งที่ได้สังเกตเห็นในพิธีการจัดการศพ และวาดภาพประกอบ	1. คอยดูแลให้คำปรึกษาในขณะเขียนบรรยาย 2.8 คอยให้กำลังใจกับนักเรียนที่เรียนอ่อนและเขียนบรรยายไม่เป็น	-	1. บอกวัตถุประสงค์ในการเรียน 2. การพูดคุย สนทนา 3. ถามคำถามนำ 4. ให้นักเรียนเขียนบรรยายเป็นรายบุคคล	- กระดาษรายงาน - ปากกา - สี	

กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการของครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
3.การเขียนบรรยายความรู้สึกเพื่อได้ไปร่วมพิธีศพของเด็กหญิงพรณวดี บัวนุ่น (น้องทราย) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เสียชีวิตด้วยโรคไต	1.ไปร่วมแสดงความเสียใจในการจากไปของน้องทราย และเพื่อไปให้กำลังใจ แก่ พ่อ แม่ และพี่สาว (ด.ญ.กนวรรณ บัวนุ่น) ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 2.เขียนบรรยายความรู้สึก เมื่อได้ไปร่วมรดน้ำศพและพิธีบรรจุศพผู้ต้นถึงศาสนาพุทธ 3.เขียนบรรยายความรู้สึกที่ได้ไปเห็นน้องทรายครั้งสุดท้าย	1.นำนักเรียนชั้น ป.5 ทั้งพุทธและอิสลาม และนักเรียนชั้นอื่นร่วมพิธีศพของน้องทราย ที่วัดควนนิมิตา อ.ควนกาหลง จ.สตูล ในวันแรกก่อนที่จะบรรจุศพ	ผู้ปกครองนักเรียน นำรถยนต์มารับ-ส่งนักเรียนไปร่วมพิธีอาบน้ำศพและบรรจุลงหีบศพ	1.ครูและผู้ปกครอง นำนักเรียนบางส่วน นั่งรถยนต์ และบางส่วนเดินไปวัด 2.ครูอธิบายสิ่งที่ควรและไม่ควรปฏิบัติ เมื่อเข้าร่วมพิธีศพ ตามหลักศาสนา อย่างถูกต้องและเหมาะสม 3.หลังไปร่วมงานให้นักเรียนเขียนบรรยาย ความรู้สึกที่ได้ไปร่วมงานศพ ให้เป็นความเรียง และวาด ภาพประกอบ			

กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการของครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
4.ตั้งคำถามย่อยเกี่ยวกับความตายและพิธีการจัดการศพของแต่ละศาสนา	1.ฝึกทักษะในการตั้งคำถาม 2.ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ 3.ตั้งคำถามที่เกี่ยวข้อง ข้อสัมพันธ์กับความตายได้มากที่สุด	1.พูดคุย สนทนาเกี่ยวกับความตายและการจัดพิธีศพในกลุ่มย่อย โดยแบ่งตามศาสนา 2.นักเรียนแต่ละคนฝึกตั้งคำถามเกี่ยวกับความตายและการจัดพิธีศพให้ได้มากที่สุด 3.บันทึกคำถาม สรุปลงในกระดาน สรุปเป็นรายการกลุ่ม	1.เป็นที่ปรึกษา 2.ให้คำแนะนำ		1.บอกวัตถุประสงค์ในการเรียน 2.พูดคุย สนทนา 3.บอกหลัก ในการตั้งคำถาม 4.ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาเป็นรายบุคคล และรายการกลุ่ม	1.บอกวัตถุประสงค์ในการเรียน 2.พูด คุย สนทนา 3.บอกหลักในการตั้งคำถาม 4.ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาเป็นรายบุคคล และกลุ่ม	

กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการของครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
5.นำคำถามย่อยมา หมวดความสำคัญ เป็นจุดประสงค์ เพื่อนำมาตั้งโจทย์ วิจัย (ชื่อโครงการวิจัย)	1.เพื่อตั้ง จุดประสงค์ ในการวิจัย 2.เพื่อตั้งโจทย์วิจัย	1.นำคำถามย่อย ที่บันทึกใน กระดาษบรีฟ มาหมวดความ สำคัญเพื่อตั้งเป็น จุดประสงค์ 2.สรุปว่าแต่ละ ศาสนาต้องการ ศึกษาเกี่ยวกับ เนื้อหาใดแล้ว มารวมกันตั้ง โจทย์วิจัย 3.บันทึกผลงาน ทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม และรายห้อง	1.เป็นที่ปรึกษา 2.คำแนะนำ ช่วยเหลือ		1.ชี้แจง วัตถุประสงค์ ในโรงเรียน 2.ให้นักเรียนทั้งกลุ่ม พูดและอภิปราย จำแนกประเภท คำถามย่อย ที่บันทึก ในกระดาษบรีฟ แล้วมาหมวด เพื่อ ตั้งเป็นจุดประสงค์ 3.แต่ละกลุ่มศาสนา สรุปจากจุดประสงค์ ว่าต้องการศึกษาเรื่อง ใดเพียง 1 เรื่อง 4.ให้นักเรียนทุกคน ช่วยกันตั้งโจทย์วิจัย (ชื่อโครงการ)จาก เรื่องที่กลุ่มย่อย	1. กระดาษ รายงาน 2.กระดาษบรีฟ 3.ปากกา 4.ปากกาเคมี	

กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการของครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
6.ศึกษาวิธีการเก็บข้อมูล โดยใช้ตาราง 4 ช่อง หรือ 6 ช่อง จากคำถามวิจัย 1.บทสวดศพของ ศาสนาพุทธเป็นอย่างไร 2.บทละหมาดคนตายของศาสนาอิสลามเป็นอย่างไร 3.การนำบทกล่าวพิธีการทำศพไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างไร	1.เพื่อศึกษาวิธีการเก็บข้อมูลที่จะใช้ในการลงพื้นที่ปฏิบัติจริง 2.บอกองค์ประกอบของตาราง 4 ช่อง หรือ 6 ช่องที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล	1.ฝึกสร้างตาราง 4 ช่อง และ 6 ช่อง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2.บันทึกตาราง 4 ช่อง และ 6 ช่อง ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล และให้ตัวแทนบันทึกในกระดานหรือเป็นรายห้อง	1.เป็นที่ปรึกษา 2.คอยดูแลแนะนำช่วยเหลือ ในการดำเนินงานกิจกรรม		1.ชี้แจง วัตถุประสงค์ในการเรียน 2.บอกขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัย คือการเก็บรวบรวมข้อมูล 3.ให้ความรู้ในการทำตาราง 4 ช่อง หรือ 6 ช่อง เพื่อใช้ในการศึกษาข้อมูล 4.ให้นักเรียนร่วมกันฝึกทำตาราง 4 ช่อง 6 ช่อง แล้วบันทึกผลเป็นรายบุคคล 5.ให้ตัวแทนบันทึกผลงานเป็นรายห้อง	1.กระดาษารายงาน 2.กระดาษาบุรีฟ 3.ปากกา 4.ปากกาเคมี	

กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการของครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
7.การลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดย 7.1 ศึกษาบทสวดศพ ของศาสนาพุทธ	1.บอกขั้นตอนพิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการศพ 2.บอกวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในพิธีศพ 3.ท่องบทสวดศพที่ใช้โดยทั่วไปได้อย่างน้อย 2-3 บท	1.เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต -ค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา -สัมภาษณ์ สอบถาม พระสงฆ์ ผู้รู้ ผู้ปกครอง -บันทึกบทสวดศพ อย่างน้อย 2-3 บท	1.ให้คำปรึกษา แนะนำ วิธีการ ต่างๆที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 2.ดูแล นักเรียน ขณะปฏิบัติ กิจกรรม	-พระสงฆ์ ผู้รู้ ผู้ปกครอง เป็น ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และให้ความรู้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น บรรยาย สาธิต ฝึกปฏิบัติจริง ฯลฯ	1.ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียน 2.ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยค้นจากอินเทอร์เน็ต ตำรา เอกสาร 3.ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ พระสงฆ์ ผู้รู้ ผู้ปกครอง 4.ให้นักเรียนบันทึกบทสวดศพ เป็น รายบุคคล และรายกลุ่ม	-คอมพิวเตอร์ -ตำรา -เอกสาร -แผ่น CD -กล้องถ่ายรูป -สมุดบันทึก -กระดาษบุรีฟู ฯลฯ	
	1.บอกขั้นตอนการจัดการศพ 2.บอกวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการอาบน้ำศพ และห่อศพ 3.ศึกษาวิธีห่อศพ และละหมาดศพ 4.อ่าน ท่องบทดุอา ที่ใช้ละหมาดคนตาย	1.เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต -สืบค้นจากเอกสาร ตำรา -สัมภาษณ์ สอบถาม ผู้รู้ ผู้ปกครอง	1.ให้คำปรึกษา แนะนำ วิธีการ ต่างๆที่ใช้เก็บข้อมูล 2.ดูแลนักเรียน ขณะปฏิบัติ กิจกรรม	อิหม่าม ผู้รู้ ผู้ปกครอง เป็น ที่ปรึกษา แนะนำ ให้ความรู้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น บรรยาย สาธิต ฯลฯ	1.ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียน 2.ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้โดยค้นจากอินเทอร์เน็ต ตำรา 3.ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ อิหม่าม ผู้รู้ ผู้ปกครอง 4. ให้นักเรียนบันทึกบทสวดศพคนตาย เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	-คอมพิวเตอร์ -ตำรา -เอกสาร -แผ่น CD -กล้องถ่ายรูป -สมุดบันทึก -กระดาษบุรีฟู ฯลฯ	

กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการของครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
7.3 เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศพตามหลักศาสนา และฝึกให้นักเรียนห้องบพสวดศพสำหรับนักเรียนพุทธและบพดูอาละหมาดคนตายของศาสนาอิสลาม พร้อมทั้งสาธิต และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงตามหลักศาสนา	1.มีความรู้เกี่ยวกับพิธีการจัดการศพตามหลักศาสนา 2.ศึกษา ท่องจำบทสวดศพ หรือบทดูอาละหมาดคนตาย 3.ทดลองปฏิบัติจริงในการสวดศพ และละหมาดคนตาย	1.เขียนหนังสือราชการเพื่อเชิญวิทยากร 2.ฟังการบรรยายอย่างตั้งใจ 3.มีมารยาทในการฟัง 4.ทดลองปฏิบัติจริงตามที่วิทยากรได้สาธิตการสวดศพ หรือการละหมาดคนตาย 5.บันทึกบทสวดศพ และบทดูอาละหมาดคนตายเป็นรายบุคคล	1.เป็นผู้ประสานงานเชิญวิทยากร 2.เป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ 3.สังเกตการณ์การร่วมกิจกรรมของนักเรียน 4.ดูแลอำนวยความสะดวกวิทยากร	1.วิทยากรศาสนาให้ความรู้เกี่ยวกับพิธีการจัดการศพและบทสวดศพแล้วสาธิตให้ นร. ฝึกปฏิบัติจริง 2.วิทยากรอิสลาม (อิหม่าม) มาบรรยายเพื่อให้ ความรู้เกี่ยวกับการอาบ น้ำศพ การห่อศพ ละหมาดศพ พร้อมทั้งสาธิต	1.ฝึกให้นักเรียนเขียนหนังสือราชการเพื่อเชิญวิทยากร 2.ส่งหนังสือเชิญ 3.เตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรม 4.ดำเนินกิจกรรมโดยเป็นผู้คอยดูแลอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับวิทยากร 5.สังเกตพฤติกรรมของการร่วมกิจกรรมของนักเรียน	1.คอมพิวเตอร์ 2.กระดาษ A4 3.กระดาษรายงาน 4.กระดาษพิมพ์ 5.ปากกา 6.ปากกาเคมี 7.กล้องถ่ายรูป	
	และรายกลุ่ม	ศาสนา		ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง			

กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการของครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
7.4การนำบทกล่าวพิธีจัดการศพไปใช้ในสถานการณ์จริง	1.นักเรียนสามารถไปร่วมงานพิธีศพทั้งสองศาสนาได้อย่างเหมาะสม 2.นำความรู้ขั้นตอน กระบวนการจัดการศพไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ 3.นำบทสวดศพและบทละหมาดศพไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	1.ไปร่วมพิธีศพทั้งศาสนาพุทธและอิสลามในชุมชนหรือชุมชนใกล้เคียงเมื่อมีโอกาส 2.ปฏิบัติจริงในการละหมาดศพและฝังศพสำหรับนักเรียนผู้ชายที่นับถือศาสนาอิสลาม 3.สังเกตการณ์ในการจัดการศพของทั้งสองศาสนา และนำมาสรุปเขียนเป็นบันทึกเป็นรายบุคคล 4.บันทึกมารยาทที่พึงปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติในขณะที่เข้าร่วมพิธีศพ 5.บันทึกภาพการเข้าร่วมพิธีจัดการศพทุกครั้ง	1.ปรึกษารื้อกับผู้บริหารทุกครั้งที่มีการนำ นร.ไปร่วมพิธีศพ 2.ดำเนินการประสานงานกับคณะครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการพานักเรียนไปร่วมงาน 3.ควบคุม ดูแลนักเรียน ทั้งขณะเดินทางไป-กลับ และในการร่วมพิธีเพื่อความเหมาะสมและความปลอดภัย 4.บันทึกการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่สนใจ	1.เจ้าภาพ แสดงความยินดีที่ นร.มาร่วมงานและตอบคำถามให้ความรู้ต่าง ๆ 2.นำนักเรียนไปร่วมพิธีศพตามความเหมาะสม 3.เน้นมารยาทที่พึงปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในขณะที่เข้าร่วมพิธี 4.ผู้ปกครองให้การช่วยเหลือในการพานักเรียนไปร่วมพิธีศพ ดูแลความพร้อมในการร่วมพิธีความปลอดภัย 5.ความรู้เมื่อมีการซักถามจาก นร. 3.ตัวแทนผู้ปกครองให้การช่วยเหลือด้านยานพาหนะในการรับ-ส่ง นักเรียนไปร่วมพิธีศพอย่างปลอดภัย	1.หาข้อมูลทีมงานพิธีศพในชุมชนหรือชุมชนใกล้เคียงทั้งสองศาสนา 2.นำนักเรียนไปร่วมพิธีศพตามความเหมาะสม 3.เน้นมารยาทที่พึงปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในขณะที่เข้าร่วมพิธี 4.ให้นักเรียนสังเกตการณ์ในขณะร่วมพิธีพร้อมบันทึกการพิธีกรรมต่าง ๆ จากการร่วมพิธีศพ 5.บันทึกสิ่งที่ดีที่ปฏิบัติในการร่วมพิธี 6.ให้นักเรียนถ่ายภาพในการร่วมพิธีศพทุกครั้ง	1.กล้องถ่ายรูป 2.กระดาดรายงาน 3.ปากกา	

กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการของครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ
8.หาโรงเรียนพา นร. ที่นับถือศาสนาพุทธ ขึ้น ป.5 ทุกคนไปร่วม พิธีศพของพระอาจารย์ พระสมุห์ วิรัตน์ อธิญาโณ ซึ่งเป็นวิทยากร ที่นักเรียนเคยทำ หนังสือขออนุเคราะห์ ในการให้ความรู้ เกี่ยว กับ บทสวดศพ และได้ พานักเรียนที่นับถือ ศาสนาอิสลามเป็น แทนไปสังเกตการณ์ จำนวน 4 คน	1.เพื่อให้นักเรียน ได้รับ ประสบการณ์ ตรงจากการร่วม พิธีศพของพระ ผู้ใหญ่ 2.เพื่อให้นักเรียน สังเกตความแตกต่าง ระหว่างการจัดพิธีศพของ ขรวาสกับพระสงฆ์ 3.เพื่อให้สามารถ เขียนบันทึกจาก การสังเกต ในสถานการณ์ จริง และบันทึก จากคำบอกเล่าได้	1.นักเรียนไปร่วม พิธีศพพระอาจารย์ 2.นักเรียนที่นับถือ ศาสนาอิสลามที่ เป็นตัวแทนไม่ได้ เข้าร่วมพิธี เพียงแต่ สังเกต การณ์ 3.นักเรียนซักถาม เพื่อหาข้อมูล เกี่ยวกับพิธีการ บทสวดศพ เวลา- ภาว สถานที่เผา ว่าเหมือนหรือ แตกต่างจากศพ ของคนทั่วไป	1.ปรึกษาหารือ ผู้บริหารเพื่อวาง แผนในการพา นักเรียนออกนอก สถานที่ เพื่อไป ร่วมงานศพ พระ อาจารย์ ซึ่งเพิ่ง ย้ายไปจากวัดใน ชุมชนบ้าน ห้วยน้ำคำได้ไม่นาน 2.ประสานงานกับ คณะครูผู้ปกครอง เพื่อพานักเรียนไป ร่วมงานซึ่งเป็น เวลากลางคืน	-ผู้บริหาร ตัวแทนครู และ ผู้ปกครอง -ร่วมกัน รับผิดชอบ ในการนำนักเรียน ไปร่วมงานพิธีศพ ของพระอาจารย์ และให้ความรู้ เกี่ยวกับพิธีการ ต่างๆ เมื่อ นักเรียนสงสัย	1.แจ้งวัตถุประสงค์ ในการนำนักเรียน ลงพื้นที่ 2.แจ้งให้นักเรียน ทราบล่วงหน้า 3.พานักเรียนไปหา ข้อมูลจาก ประสบการณ์จริง 4. ย้ำเรื่อง กิริยามารยาท สิ่งที ควรทำ ไม่ควรทำ ในขณะร่วมพิธี 5.สังเกตบรรยากาศ ในงานศพ ขั้นตอน กระบวนการ ฯลฯ เพื่อนำมาเขียน บันทึกจากการ สังเกต เป็นรายบุคคล สำหรับ นร.อิสลาม	1.กล้องถ่ายรูป 2.กระดาษรายงาน 3.ปากกา	
		4.นักเรียนบันทึก ผลการสังเกตจาก การไปร่วมพิธีศพ ของพระอาจารย์ โดยบันทึกเป็น รายบุคคลและ รายการ ทั้งสอง ศาสนา	3. ดูแล ความปลอดภัยแก่ นร. ในขณะร่วมพิธี และเดินทางไป กลับ		ให้ตัวแทนเล่าให้ เพื่อนฟังและ เขียนบันทึกเป็น รายบุคคลด้วย		

2. โครงการ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิมแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

รายละเอียดการจัดการเรียนรู้ห้องโมเดล :

ชื่อโครงการ : การปฏิบัติการละหมาด 5 เวลาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต ต. ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล

ที่มาและความสำคัญ

โรงเรียนบ้านกุบังปะโหลตเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านกุบังปะโหลต เป็นหมู่บ้านที่นับถือศาสนาอิสลามร้อยเปอร์เซ็นต์ และประชากรในหมู่บ้านให้ความสำคัญกับการละหมาดเป็นอย่างมาก รวมถึงการละหมาดนั้นเป็นบทบัญญัติที่พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงกำหนดให้เป็นสิ่งจำเป็นต่อศาสนาอิสลาม ซึ่งการละหมาดได้ถูกกำหนดให้มีการละหมาดวันละ 5 ครั้ง ได้แก่ เวลาก่อนพระอาทิตย์ขึ้น เวลาเที่ยงวัน เวลาบ่าย เวลาพลบค่ำ และเวลากลางคืน การทำละหมาดเริ่มเมื่ออายุได้ 10 ขวบ จนถึงขั้นสิ้นชีวิต ยกเว้นหญิงขณะมีรอบเดือน

เมื่อมีอายุย่างเข้า 10 ปี จำเป็นต้องทำการละหมาด 5 เวลาตามบทบัญญัติ รวมทั้งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีอายุย่างเข้า 10 ปีซึ่งถือว่าจำเป็นต้องทำการละหมาด แต่นักเรียนบางคนไม่ปฏิบัติการละหมาดและไม่รู้วิธีการละหมาดถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม

ดังนั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต ให้ความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติการละหมาด 5 เวลา เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติการละหมาด 5 เวลาให้ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการละหมาด 5 เวลา
2. สามารถนำความรู้ที่ได้ ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

คำถามวิจัย

คำถามหลัก

- การละหมาด 5 เวลาปฏิบัติอย่างไร

คำถามรอง

- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการละหมาด 5 เวลา ได้อย่างไร
- สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติให้ถูกต้องได้อย่างไร

วิธีการศึกษา

1. สืบค้นข้อมูลจากหนังสือและ อินเทอร์เน็ต
2. สอบถาม / สัมภาษณ์
3. ดูการปฏิบัติจริง
4. เชิญวิทยากร

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา : การปฏิบัติการละเมิด 5 เวลา
ขอบเขตพื้นที่ : โรงเรียนบ้านกุ่มปะโฮลต ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล
ขอบเขตประชากร : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการละเมิด 5 เวลา
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถปฏิบัติการละเมิด 5 เวลาได้อย่างถูกต้อง

แผนกิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้สนับสนุน	วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	หมายเหตุ
1	แบ่งกลุ่ม	เพื่อสร้างความสามัคคีในการทำงาน	1. แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม 2. ตั้งชื่อกลุ่ม	แนะนำวิธีการจัดเพื่อกำหนดให้นักเรียนจัดกลุ่มเฉพาะเพื่อนที่สนิทกัน	-	1. แบ่งกลุ่ม ออกเป็น สองกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น กลุ่มเด็กเก่ง กับ เด็กอ่อน 2. ยื่นแถวหน้ากระดาน นับ 1-4 3. ใครนับเลขไหน ก็จะได้อยู่กลุ่มนั้น	-	
2	หาเรื่องคุย	ต้องการหาหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวกับ สละหมวด 5 เวลา	ให้นักเรียนช่วยกันคิดองค์ประกอบที่ใช้ในการ สละหมวด 5 เวลา	ครูตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนหาหัวข้อที่เกี่ยวข้อง	-	1. ครูตั้งคำถามว่า องค์ประกอบของการละหมาดมีอะไรบ้าง 2. นักเรียนช่วยกันเสนอหัวข้อทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า 1. การแต่งกาย 2. วิธีการอาบน้ำละหมาด 3. ประเภทของการละหมาด 4. ขั้นตอนของการละหมาด	1. กระดาษ A4 2. กระดาษบุรุษ 3. ปากกาเคมี	
3	จับฉลากเพื่อแบ่งหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวกับทั้ง 4 เรื่อง	ต้องการแบ่งหัวข้อเพื่อหาข้อมูลเรื่อง การละหมาด	1. ให้นักเรียนทำกระดาษหมายเลข 1-4 2. ส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คนเพื่อมาจับฉลากหาหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย	-	-	1. ให้นักเรียนจับฉลากหัวข้อต่างๆ สรุปได้ว่า กลุ่มที่ 1 การแต่งกาย กลุ่มที่ 2 วิธีการอาบน้ำละหมาด กลุ่มที่ 3 ประเภทของการละหมาด กลุ่มที่ 4 ขั้นตอนของการละหมาด	1. กระดาษหมายเลข 1-4 2. กระดาษบุรุษ 3. ปากกาเคมี	

ลำดับ	กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทผู้สนับสนุน	วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	หมายเหตุ
4	หาข้อมูลทั้ง 4 เรื่อง และนำเสนอหน้าชั้นเรียน	เพื่อต้องการหาข้อมูลเรื่องการละเมิด 5 เวลา พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน	1.หาข้อมูลหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย จาก หนังสือ อินเทอร์เน็ต ผู้ปกครอง และ ครูโรงเรียนตาดีกา 2.ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหัวข้อที่ได้รับ	อธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	- ผู้ปกครอง - ครู โรงเรียน ตาดีกา	1. ให้นักเรียนไปค้นหาหาข้อมูลเรื่องต่างๆ ที่แต่ละกลุ่มได้รับ จากหนังสือ อินเทอร์เน็ต ผู้ปกครอง และ ครูโรงเรียนตาดีกา โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มเขียนลงกระดานเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน 2. ให้อัฒนแต่ละกลุ่มเขียนลงกระดานสรุป	1. กระดาษ A4 2. กระดาษบุรีฟ 3. ปากกาเคมี	
5	จับสลาก	ต้องการแบ่งหัวข้อละหมดทั้ง 5 เวลา	1.ให้นักเรียนทำกระดานหมายเลข 1-4 2. ส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คนเพื่อมาจับสลากหาหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย			1. ให้นักเรียนจับฉลากหัวข้อต่างๆ สรุปได้ว่า กลุ่มที่ 1 ละหมดสุขุขี กลุ่มที่ 2 ละหมดอัสรี กลุ่มที่ 3 ละหมดมัชรืบ กลุ่มที่ 4 ละหมดดุรี และละหมดอิชา	1. กระดาษ หมายเลข 1-4 2. กระดาษบุรีฟ 3. ปากกาเคมี	
6	หาขั้นตอนการละหมด 5 เวลาและนำเสนอหน้าชั้นเรียน	ให้นักเรียนหาขั้นตอนการละหมด 5 เวลา จาก หนังสือ อินเทอร์เน็ต ผู้ปกครอง และ ครูโรงเรียนตาดีกา และนำเสนอหน้าชั้นเรียน	1.หาขั้นตอนการละหมด 5 เวลา จาก หนังสือ อินเทอร์เน็ต ผู้ปกครอง และ ครูโรงเรียนตาดีกา 2.ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหัวข้อที่ได้รับ	-	- ผู้ปกครอง - ครู โรงเรียน ตาดีกา	1. ให้นักเรียนหาขั้นตอนการละหมด 5 เวลา จาก หนังสือ อินเทอร์เน็ต ผู้ปกครอง และ ครูโรงเรียนตาดีกา โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มเขียนลงกระดานเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน 2. ให้อัฒนแต่ละกลุ่มเขียนลงกระดานสรุป	1. กระดาษ A4 2. กระดาษบุรีฟ 3. ปากกาเคมี	

ลำดับ	กิจกรรม	เป้าหมาย	บทบาท นักเรียน	บทบาท ครู	ผู้สนับสนุน	วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	หมายเหตุ
7	การออกแบบน้ำละหมาด	เพื่อให้ให้นักเรียน ออกแบบน้ำละหมาดได้ อย่างถูกต้อง	ออกแบบน้ำละหมาดตาม ขั้นตอนการออกแบบน้ำ ละหมาด	อธิบายขั้นตอน การออกแบบน้ำ ละหมาดในส่วนที่ นักเรียนยังทำไม่ ถูกต้อง	ครูสอนศาสนา อิสลามใน โรงเรียน	1. เชิญวิทยากร ที่เป็นครูสอนศาสนา ประจำโรงเรียนมาสาธิตขั้นตอนออกแบบน้ำ ละหมาดให้ถูกต้อง 2. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยการ ออกแบบน้ำละหมาดเป็นรายบุคคลซึ่งมีครู คอยเป็นพี่เลี้ยง		
8	ละหมาดซุบฮิ	เพื่อให้ให้นักเรียน ละหมาดซุบฮิได้ อย่างถูกต้อง	นักเรียนละหมาดซุบฮิ ได้ อย่างถูกต้อง	ช่วยแนะนำ ขั้นตอนการ ละหมาดซุบฮิ	ครูสอนศาสนา อิสลามใน โรงเรียน	1. ให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 สาธิตการละหมาดซุบฮิ โดยให้ครูสอนศาสนามาเป็นพี่เลี้ยง 2. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยการ ละหมาดซุบฮิเป็นรายบุคคล		

ข. การเติมเต็มชุดความรู้แก่ครูนักจัดกระบวนการในเครือข่ายโรงเรียนวิจัย

1. เวทีระดมองค์ความรู้กับผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนวิจัย

22 ตุลาคม 2556 ณ ชมรมประมงพื้นบ้านจังหวัดสตูล อ.ละงู จ.สตูล เวลา : 09.00 -16.00 น.

ผู้เข้าร่วม : ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์, อ.หุดดิน อูสม่า, ผ.อ.ถนอมสุข ผิวเหลือง, ผ.อ.ปณณานิ เจ๊ะหนู่ม, ผ.อ.กูอัน หมั่นใจดี, ผ.อ.รัชนี ทองเงิน, ผ.อ.จูรีรัตน์ แควยหา, ครูรังสิทธิ์ หมดปันจอร์, ครูมอฮัมหมัด แป๊ะโพระ, คณะครูโรงเรียนบ้านบากันโต๊ะทิด

แนวคิด

การจัดกิจกรรมระดมความรู้จัดขึ้นเพื่อค้นหาครูนักจัดกระบวนการที่สามารถเป็นแม่แบบในการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับ “กระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน” ค้นหาตัวตนที่เป็นองค์ความรู้ และทักษะเฉพาะทาง เพื่อเติมเต็มแก่ครูคนอื่นในเครือข่ายโรงเรียนวิจัย และเพื่อพัฒนาทักษะเหล่านั้นให้คมลึกขึ้น ทั้งนี้ยังมาดหมายว่าครูเหล่านั้น จะสามารถเป็นครูนักจัดกระบวนการแกนนำ ที่สามารถเป็นแกนหลักของเครือข่ายโรงเรียนวิจัย หรือที่เรียกว่า “Core Team” อันเป็นทีมที่ปราศจากกำแพงความเป็นสังกัดโรงเรียน ทั้งนี้ยังพยายามลดการฝึกอบรมจากพี่เลี้ยง ในอนาคตการได้คนและศักยภาพจะสามารถนำมาสู่การสร้างการเรียนรู้ระหว่างครูต่อครูได้มากขึ้น

ผลการจัดกิจกรรม :

จากการพูดคุย และกิจกรรมการวิเคราะห์ศักยภาพตนเองของครูนักจัดกระบวนการที่เข้าร่วมเวที พบว่าครูแต่ละท่านที่เข้าร่วมมีศักยภาพ ดังนี้

ร่างทัวเนียบคณบดีจัดกระบวนการเครือข่ายโรงเรียนวิจัยชุดที่ 1 (ตามความเชี่ยวชาญและความสุข) –ระบ 22 ตุลาคม 2556.

ชื่อ	ความรู้เรื่องกระบวนการ	เครื่องมือ	ส่วนรวม	ความรู้ที่ได้
ครูยัสมิ พันหวัง	-การพัฒนาโจทย์	-คำถาม	-เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดและทำ -ชุมชนให้ความร่วมมือ เป็น วิทยากร	-วิจัยไม่ใช่เรื่องยาก -ความรู้อยู่ในชุมชน -อย่าปิดกั้นโอกาสในการเรียนรู้
	การพัฒนาสร้างโครงงานวิจัย	-อินเตอร์เน็ต		
	-กระบวนการลงพื้นที่ (PDCA)	-ตาราง 4,5,6 -หนังสือราชการ -แบบสอบถาม		
ครูรังสิทธิ์ หมดปันจอร์	-การกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียนการเรียนรู้เรื่องใกล้ตัว (จุดประกาย)	-เรื่องเล่า -แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	-ทุกคนต้องเสนอความเห็น (แกม บังคับกึ่งเล่น)ภายใต้ข้อตกลงร่วม	-นักเรียนเข้าใจบริบทชุมชนมาก ขึ้น -นักเรียนมีความคิดที่หลากหลาย มากขึ้น -สร้างความเชื่อมั่น/มั่นใจในตนเอง สำคัญต่อผู้เรียน
ครูญา ดุลยารณ	-ฝึกทักษะการนำเสนอการเรียนรู้กระบวนการวิจัย แก่ผู้เรียน (มารยาท/ทักษะ)	-คำถามกระตุ้นความคิด -ทีวี -อินเตอร์เน็ต	-ผู้เรียนนำเสนอในรูปแบบที่ หลากหลายบนเวทีได้	
ครูอาทิตย์ เปรมใจ	-การพัฒนาข้อใจทย์วิจัย	-ชาร์ตคำถามย่อย -คำถามเชิงวิเคราะห์	-นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม	-การเรียบเรียงประโยค -การเชื่อมคำ
ครูอมัฒมัต เปะโพะ	-การให้ผู้เรียนรู้จักตนเองในกระบวนการเรียนรู้เรื่อง ใกล้ตัว	-ร่างกาย -บัตรประจำตัวประชาชน/สำเนา ทะเบียนบ้าน -แผนผังเครือญาติ -แผนที่ชุมชน	-ครูและผู้เรียนร่วมคิดร่วมทำผ่าน กิจกรรมการเรียนรู้	-เทคนิคการตั้งคำถามต้องใช้คำที่ เหมาะสมกับผู้เรียน -ภาษาที่สื่อสารต้องสื่อความ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (ใช้ ภาษาถิ่นได้)
ครูวนิดา ศิริวัฒน์	-การฝึกทักษะการนำเสนอการเรียนรู้ กระบวนการวิจัยแก่ผู้เรียน (ทักษะ/สื่อ/รูปแบบ)	-เกมส์ -เพลง -นิทาน -ศิลปะ	-นักเรียนทุกคนร่วมวางแผน ทำสื่อ นำเสนอ	-การประเมินคุณลักษณะผู้เรียนที่ หลากหลายรอบด้าน

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน ออกเป็น 4 ช่วง ดังนี้

1. การสร้างการเรียนรู้เครื่องมือ (แนวคิด หลักการ วิธีการ บทบาทครู นักเรียน ,ผ.อ.,ชุมชน, ผลที่เกิดขึ้น)
2. การลงมือทำ (กระบวนการ 10 ขั้นตอน— การสร้างแรงบันดาลใจ, กิจกรรม คลายเครียด, การลงชุมชน, การสรุปความรู้-ทำสื่อ,พัฒนาหัวข้อวิจัย, พัฒนา โครงการวิจัย, เครื่องมือเก็บข้อมูล(เพิ่มเติม), การวิเคราะห์ใช้ประโยชน์, การเขียน รายงาน และนำเสนอ)
3. การบูรณาการ (ภาษา,เศรษฐกิจพอเพียง, ทักษะอื่น)
4. การประเมิน (กระบวนการกลุ่ม) (การใช้เหตุผล) (การพูดนำเสนอ) (การเขียน) (การใช้เทคโนโลยี) (ความรู้) (ศีลธรรม)

กระบวนการดังกล่าว จะพบว่าครูแต่ละท่านมีความถนัดแตกต่างกัน เช่น ครูวนิดา ศิริวัฒน์ จาก โรงเรียนอนุบาลสตูล ตัวตนมีทักษะในการนำเสนอ การพูด การเป็นพิธีกร ฉะนั้นในการฝึกหรือจัดการ เรียนรู้แก่ผู้เรียน ครูวนิดาจึงมีความถนัดในช่วงกระบวนการนำเสนอ ซึ่งนักเรียนของครูวนิดาจะทำได้ดี เช่นเดียวกับครูวนิดา

ข้อมูลข้างต้นกำลังบอกว่า ในการพัฒนาครู การเติมเต็มทักษะที่มีในตัวตนอยู่เดิม เพื่อความเป็น เลิศ จึงเป็นทางออกในกาสร้างครูนักจัดกระบวนการที่ยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการสร้างความหลากหลายและ สอดคล้องกับศักยภาพของครูแต่ละคนอีกด้วย.

2. กิจกรรมระดมความคิด เครือข่าย สกว.จังหวัดสตูล (รุ่นที่ 2) 28 ตุลาคม 2556 ณ ห้อง ประชุม สกว.อำเภอละงู จังหวัดสตูล

แนวคิด
กิจกรรมระดมความคิด เพื่อค้นหาศักยภาพครูนักจัดกระบวนการในเครือข่ายโรงเรียนวิจัยที่ได้รับการ เสนอชื่อจากกิจกรรมในวันที่ 22 ตุลาคม 2556 ที่ผ่านมา เป็นการค้นหาคน เพื่อประกอบสร้างเป็นทีม หลักในการ “สร้างทีมฝึกอบรม” ขยายความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน โดยแนวคิดหลักในวันนี้ เป็นการนำครูนักจัดกระบวนการจากวันที่ 22 ตุลาคม มาเป็นวิทยากร ร่วมกับ ผู้อำนวยการในเครือข่ายโรงเรียนวิจัย อันเป็นการค่อยสร้างความมั่นใจ และยกระดับครูนักจัด กระบวนการจากในห้องเรียน สู่การเป็นวิทยากรที่สามารถถ่ายทอดภูมิรู้ ประสบการณ์แก่ครู และองค์กร หน่วยงานที่สนใจในอนาคต

เวลา : 09.00 -16.00 น.

ผู้เข้าร่วม : ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์, , อ.หุดดิน อูสมมา, ผ.อ.ถนนอมสุข ผิวเหลือง , ผ.อ.ปณณานิ เจ๊ะ
 หนู่ม ,ผ.อ.ภูอัน หมั่นใจดี, ผ.อ.รัชนี ทองเงิน,ผ.อ.เสรี มากแสง, ผ.อ.จรรีรัตน์ แควีหาว , ครูรัง
 สิทธิ หมดปิ่นจอร์, ครูมอฮัมหมัด แป๊ะโพระ , ครูนิโรจน์ หมื่นพราน, ครูวนิดา ศิริวัฒน์, ครูณัฐยา
 ไหมฉิม, คุณลัดดา ชูช่วง, ครูช่อม พิศาลสินธุ์, ครูเกสรินทร์ จูจะ, ครูวิลาวรรณ เหตุมัน, ครูกาโสม
 หมดสะเด็น, ครูอุสมาน กาเจ, ครูสไบแพร นิมเกื้อ, ครูสลามัต สาเบต, ครูยุภา ดุลยาภรณ์, ครูยัส
 มี พันทวัง, ครูอาอิด๊ะ เปรมใจ, ครูเจ๊ะอารีฟ๊ะ เส้นหมาน, ครูทัศนียา หลงสาม๊ะ, คุณชญาณินธ์
 สุวรรณศรี, ครูณิตย์ กุลโรจนสิริ, นายอับดุลอาสิด หยีเทม, ครูณภสุ จันทรเมือง, นายพิเชษฐ์
 เบญจมาศ

ผลการจัดกิจกรรม : จากการดำเนินกิจกรรม โดยการจ่ายโจทย์ และให้เครื่องมือ ซึ่งเป็น
 ตารางวิเคราะห์ศักยภาพ ผ่านครูนักจัดกระบวนการ ทำให้ได้ชุดความรู้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการ
 ประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นการประเมิน และ
 รายละเอียด ดังตารางด้านล่าง

ประเด็นการประเมิน	รายละเอียด
ทักษะ	• กระบวนการกลุ่ม (การทำงานร่วม การช่วยเหลือ การแบ่ง บทบาท การให้อีกาส) • การใช้เหตุผล (คำตอบทำไม อย่างไร การวิพากษ์) • การพูด (นำเสนอ การจัดลำดับ การเสนอความคิดเห็น การ อธิบาย การตั้งคำถาม การประสานงาน) • การเขียน (ความเรียง รายงาน กลอน การใช้ภาษา • การใช้เทคโนโลยี
ความรู้	• เข้าใจและรู้จักเรื่องราว/ชุมชน (บอกเล่า สื่อสาร) • การเชื่อมโยงสาระกับสาระและเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง • สามารถแก้ปัญหา พัฒนา เกิดการเปลี่ยนแปลง • เข้าใจกระบวนการวิจัย (วิธีการ/เครื่องมือ
ศีลธรรม และอื่นๆ	• มารยาท (การทักทาย การประสาน การวางตัว ภายใต้กติกา) • การอยู่ร่วม ทำงานร่วมกับผู้อื่น • การมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผล)

จากตารางจะเห็นว่า ประเด็นการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะ,ความรู้ , ศีลธรรมและอื่นๆ ล้วนเชื่อมโยงกับฐาน พฤติกรรมความเป็นมนุษย์ และฐานทรัพยากร อันหมายถึงทรัพยากรทาง ธรรมชาติ และทรัพยากรทางวัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญา ศาสนา ในพื้นที่นั้นๆ การประเมินผลการ เรียนรู้ข้างต้น แม้จะแบ่งออกเป็นประเด็น หากในการประเมินตามสภาพจริง กลับต้องบูรณาการ ประเด็นความเชื่อมโยงอย่างมีอาจแบ่งแยก หากสิ่งสำคัญที่ซ่อนอยู่ในการประเมิน คือ การเคารพ และ การมีส่วนร่วม ซึ่งทั้งสองสิ่งฟังดูต่าง แต่ในทางปฏิบัติจำต้องสอดคล้องกัน

ตารางการประเมิน จึงเป็นกรอบวัดที่ครูนักจัดกระบวนการนำมาออกแบบ ให้สอดคล้องกับ กระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน ดังตารางด้านล่าง ที่ประยุกต์กระบวนการย่อยในการจัดการเรียนรู้ เทียบเคียงกับกระบวนการ 10 ขั้นตอน และเทียบเคียงผลผลิตที่เกิดขึ้น

ตารางกระบวนการเรียนรู้แบบวิจัย

ช่วง	ขั้นตอน	ผลผลิต
1.เตรียมความพร้อม		เข้าใจพร้อม
2.หาเรื่องประเด็น	เรียนรู้เรื่องใกล้ตัว และสถานการณ์ ย้อนทวนกระบวนการ วิเคราะห์เลือกเรื่อง	ได้เรื่อง
3.พัฒนาโจทย์ และโครงงาน	ตั้งคำถามย่อย พัฒนาโจทย์วิจัย ค้นหาวิธีเก็บข้อมูล จัดทำโครงงานตามรูปแบบ	หัวข้อวิจัย โครงงานวิจัย
4.การเก็บข้อมูล	เก็บข้อมูล	ข้อมูล
5.การสรุปวิเคราะห์สู่การใช้ประโยชน์	สรุปข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล หาทิศทาง วางแผนงานดำเนินงาน	ทิศทางการดำเนินงาน แผนงานการดำเนินงาน
6.ปฏิบัติการ	ปฏิบัติการตามแผน สรุป และวิเคราะห์การดำเนินงาน	เกิดแก้ปัญหา การเปลี่ยนแปลง พัฒนา
7.สรุป รายงานนำเสนอ	รายงานวิจัย นำเสนอผลการวิจัย	รายงานวิจัย และนำเสนอ

นอกจากนี้ ในกิจกรรมยังมีรายละเอียดการวิเคราะห์ศักยภาพครูนักจัดกระบวนการเพิ่มเติม และจัดทำทะเบียนรายละเอียดผนวกรวมเป็นตารางขั้นตอนเครื่องมือ และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ดังรายละเอียด

สรุปร่างทำเนียบครูนักจัดกระบวนการเรียนรู้โรงเรียนวิจัยชุดที่ 2 (ตามความเชี่ยวชาญและความสุข) (28 ตุลาคม 2556)

ชื่อ	ความรู้เรื่องกระบวนการ	เครื่องมือ	ส่วนร่วม	ความรู้ที่ได้
ครูนิติย์ กุลโรจนสิริ (ร.ร.บ้านเขว้า)	-การจำแนกและเลือกเรื่อง	-การวิพากษ์เชิงเปรียบเทียบ	-กระบวนการอภิปราย -กระบวนการกลุ่ม	-หลักการประชาธิปไตย -พื้นฐานเหตุผล -การเปรียบเทียบ -ความคิดเห็นนอกกรอบ
ครูณัฐญา ไหมฉิม (ร.ร.อนุบาลสตูล)	-ค้นหาวิธีรวบรวมเก็บข้อมูลและการออกแบบกิจกรรมโครงการ	-แหล่งข้อมูลจากนักเรียน -แผนที่ชุมชน -คำถาม -ตารางเก็บข้อมูล (ตาราง 4 ช่อง)	-นักเรียนเลือกเปลี่ยนเรียนรู้	-การออกแบบโครงการ
ครูวิลาวรรณ เหตุมัน (ร.ร.จริยธรรมอิสลามฯ)	วางแผนออกแบบ	-คำถาม -เกม -อินเตอร์เน็ต -แหล่งเรียนรู้	-กระบวนการ “อิช-ซูรอ”	-กระบวนการอิชซูรอ -ค้นพบเรื่องราวใหม่ -ค้นพบศักยภาพของผู้เรียน
ครูอับดุลเลาะห์ พันหวัง (ร.ร.บ้านกุ่มพะโหลด)	-เรียนรู้เรื่องใกล้ตัว	-แหล่งเรียนรู้ -เกม	-แสดงเหตุผลรายคน	-เรื่องในชุมชน
ครูนิโรจน์ หมื่นพราน (ร.ร.บ้านนาแก้ว)	-การเก็บข้อมูล	-หนังสือขออนุญาตออกพื้นที่ -แผนกิจกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูล -แบบสอบถาม -สมุดบันทึก -กล้องถ่ายรูป	-กระบวนการกลุ่ม -ผู้ปกครองรับหน้าที่เป็นครูภูมิปัญญาแก่ผู้เรียน -ผู้บริหารรับและติดตามการลงพื้นที่	-ทักษะการพูด เขียนสรุปนำเสนอ

คุณภัส จันทร์เมือง (ร.บ้านเขว้า)	ค้นหาวิธีการเก็บข้อมูล/การละลายลายพฤติกรรม	-เพลง -เกมส์ -ตารางการเก็บข้อมูล -คำถาม 5 W 1 H	-คณะกรรมการสถานศึกษาและ ชุมชนเข้าร่วม -กระบวนการกลุ่ม	-การวิเคราะห์ และเลือกเรื่อง
ครูทัศนียา หลงสาม๊ะ (ร.บ้านกุบั้งปะโหลด)	-วิเคราะห์จำแนกและเลือกเรื่อง			
ครูสไบแพพร ฉิมเกื้อ	-การพัฒนาโจทย์วิจัย	-เพลง -เกมส์ -คำถาม	-วิเคราะห์โจทย์โดยการนำเสนอ ความเห็นผ่านการเขียน การพูด ภายใต้กรอบวิธีการเลือกเรื่อง	-System Thinking -การบูรณาการ -การกำหนดเงื่อนไขการเลือก โจทย์
ครูยุภา ดุลยากรณ์ (ร.ร.บ้านห้วยน้ำดำ)	-ฝึกทักษะการนำเสนอ การเรียนรู้ กระบวนการวิจัยแก่ผู้เรียน (มารยาท/ทักษะ)	-คำถามกระตุ้นความคิด -ทีวี -อินเตอร์เน็ต	-ผู้เรียนนำเสนอในรูปแบบที่ หลากหลายบนเวทีได้	-สร้างความเชื่อมั่น/มั่นใจใน ตนเองสำคัญต่อผู้เรียน
ครูอ้อฉ๊ะ เปรมใจ (ร.ร.บ้านเขว้า)	-การพัฒนาโจทย์วิจัย	-ชาร์ตคำถามย่อย -คำถามเชิงวิเคราะห์	-นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม	-การเรียบเรียงประโยค -การเชื่อมคำ
ครูมอฮัมหมัด แป๊ะโพระ (ร.บ้านนาแก้ว)	-ควรให้ผู้เรียนรู้จักตนเองในกระบวนการเรียนรู้ เรื่องใกล้ตัว	-ร่างกาย -บัตรประจำตัวประชาชน/สำเนา ทะเบียนบ้าน -แผนผังเครือญาติ -แผนที่ชุมชน	-ครูและผู้เรียนร่วมคิดร่วมทำผ่าน กิจกรรมการเรียนรู้	-เทคนิคการตั้งคำถามต้องใช้คำที่ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน -ภาษาที่สื่อสารต้องสื่อความ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (ใช้ ภาษาถิ่นได้)
ครูย์สมี พันหัง (ร.วัดหน้าเมื่อง)	-การพัฒนาโจทย์	-คำถาม -อินเตอร์เน็ต	-เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดและทำ -ชุมชนให้ความร่วมมือ เป็น วิทยากร	-วิจัยไม่ใช่เรื่องยาก -ความรู้อยู่ในชุมชน -อย่าปิดกั้นโอกาสในการเรียนรู้
	การพัฒนาวิจัย	-ตาราง 4 ,5,6 -หนังสือราชการ		
	-กระบวนการลงพื้นที่ (PDCA)	-แบบสอบถาม		

ครูรังสิทธิ์ หมดปิ่นจอร์ (ร.บ้านกุ่มพะโหลด)	-การกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียนการเรียนรู้เรื่องใกล้ตัว (จุดประกาย)	-เรื่องเล่า -แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- ทุกคนต้องเสนอความเห็น (เกมบังคับทั้งเล่น) ภายใต้อัตลักษณ์ร่วม	-นักเรียนเข้าใจบริบทชุมชนมาก -นักเรียนมีความคิดที่หลากหลายมากขึ้น -การเรียบเรียงข้อมูล
ครูกาโลม หมดสะเต็น (ร.จริยธรรมอิสลาม)	ลงพื้นที่เก็บข้อมูลตามแผนโครงการ	-คำถาม -เกม -แบบสอบถาม/สัมภาษณ์	-การลงชุมชน แบบมีส่วนร่วมทุกฝ่าย	
ครูเจ๊ะฮารีฟ๊ะ เส็นหมาบ (ร.จริยธรรมอิสลาม)	ลงพื้นที่เก็บข้อมูล	-เกม -อินเตอร์เน็ต -แบบทดสอบ -คำถาม	-การลงชุมชน แบบมีส่วนร่วมทุกฝ่าย	-เทคนิคการลงชุมชน
ครูชนิษฐา สองเมือง (ร.จริยธรรมอิสลาม)	-การวางแผนออกแบบการเลือกเรื่อง	-คำถาม -บทความ เอกสาร -เกม -แบบสอบถาม สัมภาษณ์	การลงชุมชน แบบมีส่วนร่วมทุกฝ่าย	-ประสบการณ์ใหม่ๆ

หมายเหตุ : เอกสารฉบับนี้ใช้สำหรับประกอบการพิจารณาเพื่อจัดทำเป็นวิทยากรกระบวนการเรียนรู้เท่านั้น.

ตารางกิจกรรมและเครื่องมือนำไปใช้ในแต่ละขั้นตอน

ประเด็น	เครื่องมือ	ผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญ
เรียนรู้เครื่องมือ	1. แนวคิด หลักการ 2. วิธีการ 3. บทบาท-เด็ก ชุมชน ครู ผู้บริหาร 4. ผลที่เกิดขึ้น 5. การประเมิน(ประเมินอะไร ประเมินอย่างไร) 6. การใช้ประโยชน์กับงานอื่นๆ	
เครื่องมือเก็บข้อมูล	แผนที่รอบนอก รอบใน โครงชีวิต ปฏิทินฤดูกาล อาชีพ วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงชุมชนการ สรุปข้อมูล วิเคราะห์ และการใช้ประโยชน์	
การสร้างแรงบันดาลใจ	กระตุ้น การตั้งคำถามเร้า การเล่าเรื่อง กิจกรรม สาธิต ยกตัวอย่าง ใช้สื่อ ข้าว หนังสือพิมพ์ สถานการณ์)	-ครูมอฮัมหมัด แป๊ะโพร (ร.ร.บ้านนาแก้ว) -ครูรังสิทธิ์ หมายปิ่นจอร์ (ร.ร.บ้านกุ่มปะโหลด)
กิจกรรมนำคล้ายเครียด นำเข้าสู่บทเรียน	เพลง เกม สละคร บทบาทสมมุติ แบบสอบถาม กิจกรรม พัฒนาทักษะ)	ครูณภส จันท์เมือง (ร.ร.บ้านเขาเงิน)
การรู้จักตัวเอง		ครูมอฮัมหมัด แป๊ะโพร (ร.ร.บ้านนาแก้ว)
เรียนรู้เรื่องใกล้ตัว		ครูอับดุลเลาะห์ พันหวั่ง (ร.ร.บ้านกุ่มปะโหลด)
วิเคราะห์จำแนกและ เลือกเรื่อง		ครูณินต์ย กุลโรจนสิริ (ร.ร.บ้านเขาเงิน) ครูทัศนียา หลงสาม๊ะ (ร.ร.บ้านกุ่มปะโหลด) ครูยัสมี พันหวั่ง (ร.ร.วัดหน้าเมือง) ครูณิษฐา สองเมือง (ร.ร.จริยะธรรมอิสลาม)
การพัฒนาหัวข้อวิจัย		ครูอาอีน๊ะ เปรมใจ (ร.ร.บ้านเขาเงิน) ครูสไบแพร ฉิมเกื้อ (ร.ร.อนุบาลสตูล)
การพัฒนาโครงงานวิจัย		ครูณัฐญา ไหมฉิม (ร.ร.อนุบาลสตูล) ครูวิลาวรรณ เหมม้น (ร.ร.จริยะธรรมอิสลามฯ) ครูยัสมี พันหวั่ง (ร.ร.วัดหน้าเมือง)
การลงชุมชน/เก็บข้อมูล	(แผนกิจกรรม เครื่องมือ การเตรียม การแบ่งภารกิจ	ครูณภส จันท์เมือง (ร.ร.บ้านเขาเงิน)

		ครูนิโรจน์ หมีนพราน (ร.ร.บ้านนาแก้ว) ครูยัสมี พันหวัง (ร.ร.วัดหน้าเมือง) ครูกาโสม หมัตสะเด็น (ร.ร.จริยธรรมอิสลาม) ครูเจ๊ะฮารีฟ๊ะ เสีนหมาน (ร.ร.จริยธรรมอิสลาม)
การเขียนรายงาน		
การนำเสนอ		-ครูวนิดา ศิริวัฒน์ (ร.ร.อนุบาลสตูล) ครูยุภา ดุลยาภรณ์ (ร.ร.บ้านห้วยน้ำดำ)
การบูรณาการเนื้อหา	• ภาษาอังกฤษ • เศรษฐกิจพอเพียง • สารอื่นๆ	-ครูมอฮัมหมัด แป๊ะโพระ (ร.ร.บ้านนาแก้ว)

โดยสรุป จะเห็นว่า ในส่วนขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ จะมีบางขั้นตอนที่ยังขาดรายชื่อผู้เชี่ยวชาญหรือครูนักจัดกระบวนการในการเรียนรู้ ในขั้นตอนการเรียนรู้เครื่องมือการวิจัย และการเก็บวิเคราะห์ข้อมูล กับ ขั้นตอนการเขียนรายงาน ซึ่งทั้งสองส่วนเป็นส่วนสำคัญในการเก็บความรู้ และรายงานผล จากการวิเคราะห์ พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ในส่วนนี้จริง ทำให้ถึงเป็นเช่นนั้น ประสพการณ์การทำงานของพี่เลี้ยง มีข้อสังเกตเกี่ยวกับพื้นฐานการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ ที่จำต้องเสริมเพิ่มแก่ครูนักจัดกระบวนการอย่างเข้มข้น เพราะครูอ่านน้อย คิดน้อย? แต่นี้อาจไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้องที่สุด หากที่ผ่านมาพบเห็นเช่นนั้น

หลังจากนี้ ทางทีมพี่เลี้ยง จะจัดเวทีพูดคุย และค้นหาครูนักจัดกระบวนการในส่วนอื่น เช่นเดียวกับการจัดเวทีพัฒนาศักยภาพครูที่เกี่ยวข้องต่อไป.

3.อบรมการพัฒนาโจทยงานวิจัยห้องโมเดล 29 ตุลาคม 2556

แนวคิด

การอบรมการพัฒนาโจทยงานวิจัยห้องโมเดล เป็นการนำห้องเรียนที่จัดการเรียนรู้เป็นตัวอย่าง เป็นโจทยประจำโรงเรียนจำนวน 8 โจทย ในชุดสัญญาโครงการ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก, โรงเรียนขนาดกลาง, โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนขนาดใหญ่มาร่วมในการอบรมแลกเปลี่ยนทักษะ เครื่องมือ วิธีการในการพัฒนาโจทย ซึ่งวิธีการขึ้นโจทยในชุดสัญญาโครงการปี 2557 จะต่างจากการพัฒนาโจทยที่ผ่านมา กล่าวคือ เป็นโจทยที่เสนอผ่านความต้องการของคนในชุมชนร่วมกับโรงเรียน ดังนั้นห้องโมเดลจึงเป็นห้องเรียน ที่รับผิดชอบโจทยโครงการของโรงเรียนอีกประการหนึ่งโดยปริยาย

กระบวนการพัฒนาโจทยครั้งนี้ เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ครูนักจัดกระบวนการทำหน้าที่อำนวยความสะดวกเรียนรู้ เชื่อมประสานชุมชน ที่มีตัวแทนผู้ปกครองเป็นทีมวิจัย มาร่วมในการพัฒนาประเด็นที่เกี่ยวข้อง อีกอย่างโจทยที่พัฒนามีการกำหนดประเด็นที่สนใจ ต่างจากทุกครั้งที่นักเรียนเลือกเอง ด้วยเงื่อนไขดังกล่าว โจทยห้องโมเดลในครั้งนี้ส่วนใหญ่จึงเลือกชั้นเรียนในช่วงสูงสุด ทั้งประถมศึกษาตอนปลาย, มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

แนวคิดการพัฒนาโจทย จึงเป็นการกลับไปย้อนดูข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจ ผ่านการค้นคว้า พูดคุย ลงพื้นที่แล้วสรุปเป็นข้อมูลสู่การวิเคราะห์ และพัฒนาเป็นหัวข้อโครงการงานวิจัย ก่อนพัฒนาเป็นเค้าโครงงานฉบับสมบูรณ์ก่อนสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ต่อไป.

ผลการจัดกิจกรรม :

จากกระบวนการ ทางโรงเรียนคู่ขนานได้มีการนัดหมายการลงพื้นที่ พร้อมออกแบบปฏิทินเห้ยาเยือน เพื่อติดตามลงพื้นที่ โดยในส่วนเนื้อหาการจัดกิจกรรมสามารถสรุปเพื่อออกแบบเครื่องมือในการพัฒนาโจทย ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่จำต้องลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้ในหมู่บ้าน ดังนี้

กระบวนการศึกษาและเรียบเรียงความรู้

1.1.ทำข้อมูลผ่านภาพ

วันนี้มีเครื่องมือการเรียนรู้ชุมชน เช่น แผนที่เดินดิน เพื่อสื่อข้อมูลผ่านภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในชุมชน , ปฏิทินฤดูกาล , ปฏิทิน (Calendar) วัฒนธรรม-ประเพณี-อาชีพ,วิถีชีวิต,

1.2.ทำ Mapping ข้อมูล เพื่อแตกรายละเอียดประเด็น

1.3.ชวนเขียนความเรียงประเด็นการเรียนรู้จาก Mapping (เรียงลำดับการเริ่มต้น วิเคราะห์คำ ลงรายละเอียด)

ถ้าเป็นข้อมูลเชิงตัวเลข ให้ทำเรื่องความถี่ (Frequency) , คิดเป็นร้อยละ (Percentage), กราฟ (Graph) ,ค่าเฉลี่ย (Mean) , การวิเคราะห์ข้อมูลคือการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุดขึ้นไป เพื่อหาคำอธิบายความสัมพันธ์.

4.อบรมแนวคิดการบูรณาการ

แนวคิด	
การอบรมการบูรณาการ แนวคิดตั้งต้น เริ่มจากการที่ทางทีมพี่เลี้ยง และผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนวิจัย อยากเพิ่มเติมทักษะความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือเกณฑ์การประเมินทางการศึกษา เพื่อให้ครูเข้าใจการบูรณาการกระบวนการวิจัยกับเกณฑ์เหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นตัวชี้วัดผลการเรียนรู้ เช่นเดียวกับการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดเหล่านั้น โดยมีรายละเอียดตัวชี้วัดที่ต้องการสร้างความเข้าใจกับครูนักจัดกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย	
○ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ○ หลักสูตรการศึกษา ○ เกณฑ์ประเมินของสมศ. ○ เศรษฐกิจพอเพียง ○ มาตรฐานสพฐ. ○ หลักสูตรมาตรฐานสากล ○ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ○ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ○ สมรรถนะ 5 ประการ	
ในส่วนการเชื่อมโยงเกณฑ์ข้างต้น กับกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน เป็นการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ในกรณีนั้นๆมาจำแนกวิเคราะห์ โดยมีแก่นหลักในการเป็นเกณฑ์ประเมิน คือ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแก่นในการเชื่อมโยง สู่เกณฑ์ด้านอื่น อีกแนวคิดหนึ่งคือ เชื่อว่าเมื่อครูนักจัดกระบวนการแม่นยำในส่วนเนื้อหาการประเมิน การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการออกแบบอย่างเข้มข้นน่าจะเป็นอยู่ ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าว ทางทีมพี่เลี้ยงจะเริ่มฝึกอบรมแก่ครูนักจัดกระบวนการ ซึ่งเป็นชุดแกนนำในการเรียนรู้	

ผลการจัดกิจกรรม :

ครูนักจัดกระบวนการที่เข้าร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมการบูรณาการ หมุนเวียนในการจัดกิจกรรม มีรายชื่อ ดังนี้

ประเด็นการประเมิน	ผู้รับผิดชอบ
หลักสูตร - คุณลักษณะ 8 - สมรรถนะ 5 - กลุ่มสาระ 8 - มาตรฐานสากล	ครูสุจิตต์, ครูอาธิฉะ เปรมใจ
	ครูไพเราะ เกิดผล, ครูวนิดา ศิริวัฒน์, ผ.อ.เสรี มากแสง
	ผ.อ.สิริ เต็มเบ็น, ครูณภส จันทร์เมือง,ครูสไบแพร ฉิมเกื้อ
	ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์
พระราชบัญญัติการศึกษา	ผ.อ.ยงยุทธ ยืนยง, ครูอนิทยา กุลโรจนศิริ, ครูนิโรจน์ หมั่นพราน,ครูชะอุ่ม พิศาลสินธุ์
สมศ.	ผ.อ.จรรีรัตน์ แคนยิหวา, ครูยัสมี ดิงหวัง
จุดเน้นการศึกษา	ครูยุภา ดุลยาภรณ์, ผ.อ.รัชนิ ทองเงิน , ผ.อ.ถนอมสุข ผิวเหลือง

การศึกษาในศตวรรษที่ 21	ผ.อ.อหमार สันนาหุ, ครูทัศนียา หลงสามะ, ครูรังสิทธิ์ หมดปิ่นจอร์, ครู ชนิษฐา อาษาชำนาญ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ผ.อ.ปณณานิ เจ๊ะหม่ม, ครูมอฮัมหมัด แป๊ะโพระ
อาเซียน	ผ.อ.กูอัน หมั่นใจดี, ครูสวย (อนุบาลสตูล), ครูเกษริน (อนุบาลสตูล), ครูฮาริพีะ (จริยะ), ครูย๊ะ (จริยะ), ครูกาโสม (จริยะ), ครูชนิษฐา (จริยะ)

โดยการอบรม มีการแบ่งออกเป็น 3 วัน ทั้งนี้ เพื่อกระจายจำนวนผู้เข้าร่วมที่เหมาะสม และ
สอดคล้องกับบรรยากาศการเรียนรู้ โดยมีกำหนดการและกลุ่มเป้าหมายการเข้าร่วมออกเป็น 3 กลุ่ม
ดังนี้

วัน เดือน ปี	รายชื่อโรงเรียน
16 พฤศจิกายน 2556 ณ ชมรม ประมงพื้นบ้านจังหวัดสตูล อ.ละงู จ. สตูล	ร.ร.อนุบาลโอบอ้อม, ร.ร.วัดหน้าเมือง 9 คน, ร.ร.บ้านบ่อเจ็ดลูก 6 คน, ร.ร.บ้านโกตา 5 คน, ร.ร.บ้านกุ่มปะโฮลต 10 คน, ร.ร.บ้านห้วยน้ำดำ 9 คน
17 พฤศจิกายน 2556 ณ พญาบังสา รีสอร์ท อ.เมือง จ.สตูล	ร.ร.จริยะธรรมอิสลาม 30 คน, ร.ร.อนุบาลสตูลกลุ่ม 1 = 25 คน รวม 55 คน
23 พฤศจิกายน 2556 ณ โรงเรียน บ้านเขาจีน อ.เมือง จ.สตูล	ร.ร.บ้านเขาจีน 16 คน , ร.ร.บ้านนาแก้ว 12 คน, ร.ร.อนุบาลสตูล 25 คน

ผลการจัดกิจกรรมทั้ง 3 วัน ทางทีมพี่เลี้ยง ได้มีการปรับกระบวนการอบรม โดยการออกแบบ
วิธีการนั่ง บรรยากาศ และประเด็นการพูดคุย โดยหัวใจของกิจกรรมในครั้งนี้ ทางพี่เลี้ยงให้โจทย์ คือ
ให้เลือกเรื่องหรือขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ตนประทับใจที่สุด ผ่านชิ้นงาน 1 ชิ้น โดยในวันอบรมการ
เล่าเรื่องเป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายทอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ออกมา โดยในวงการพูดคุย จะมีพี่เลี้ยง
ทำหน้าที่ชวนคุย และบันทึกผลการพูดคุย

องค์ความรู้จากการจัดเวที พบว่า บรรยากาศที่เงียบสงบ นิ่ง แสงน้อย และวงสนทนาน้อยคน
ช่วยให้การพูดคุยความรู้สึกข้างในได้เป็นอย่างดี, อีกอย่างการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้เข้าร่วมที่มา
จากต่างโรงเรียน ส่งผลให้เกิดความประหม่า การคุยจึงมีกำแพงกัน ดังนั้นการสร้างวงสนทนาเพื่อ
เกาะเกาะบางอย่าง วันเดียวจึงน้อยเกินไป,

แต่การอบรมครั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงเกณฑ์การประเมินเพื่อสร้างความเข้าใจกับ
กระบวนการวิจัย เป็นการเน้นย้ำว่า สิ่งที่ทำเป็นเรื่องที่ต้องทำในหน้าที่ความเป็นครู มิใช่ภาระเกินจำเป็น
ของครู ทัศนะอันเป็นกระบวนการทัศนตรงนี้น่าสนใจ เพราะหากครูยังเชื่อว่าครูมีหน้าที่เพียงสอนเนื้อหา
อย่างที่เป็นอยู่ เด็กจะเติบโตกว่าที่เป็นอยู่ได้อย่างไร?

สุดท้าย เป็นตารางกำหนดการที่จะเห็นการมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการอบรม ระหว่าง
ครู, ผู้อำนวยการ, พี่เลี้ยง และที่ปรึกษา.

ตัวอย่างกำหนดการฝึกอบรมบูรณาการเรียนรู้

16 พตสภิกภณ 2556 (ชมรมประมงพื้นบ้าน อ.ละงู จ.สตูล)						
กลุ่มเป้าหมาย : 40 คน (ร.ร.อนุบาลโอบอ้อม, ร.ร.วัดหน้าเมือง 9 คน, ร.ร.บ้านบ่อเจ็ดลูก 6 คน, ร.ร.บ้านโกตา 5 คน, ร.ร.บ้านกุ่มปะโหลด 10 คน, ร.ร.บ้านห้วยน้ำดำ 9 คน)						
เวลา	กิจกรรม/เนื้อหา	วิธีการ	สื่อ/เครื่องมือ	ผู้รับผิดชอบ	บทบาท/บทบาท	FT
ภาคเช้า	ปราชญ์หน้าท		ผ.อ.สุทธิ สายสุรีย์		งานพิธีกร	ผ.อ.อะหมกร สันนาห
	ชี้แจงหลักการเป้าหมายแนวคิด การบูรณาการ	-นำเสนอผ่าน PPT	PPT	คุณสมบัติ หลือเคราะห	งานกระบวนการจัดการ - คณบดี/กรรมการบริหาร	ผ.อ.อวยยุทธ. ยันยง
	เล่าเรื่องประกอบสื่อ	-ให้หลักคิดการเล่า -ยกตัวอย่างการเล่า -แบ่งกลุ่มย่อย (อนุบาล 1-2, ป. 1-2, ป.3-4, ป.5-6, มัธยม) กระตุ้นคำถาม/บันทึกถลางซาร์ท	คำถาม - (ทำอะไร, ทำอย่างไร)	ผู้รับผิดชอบกลุ่มย่อย.	งานบันทึก - พิมพ์ดีด - เขียนซาร์ท	-ผ.อ.ปณณภณ จีระหนม (พิมพ์ดีด) -ครูอภิชะ เปรมใจ (เขียนซาร์ท)
ภาคบ่าย	นำเสนอกลุ่มใหญ่ (ตัวแทนจากกลุ่มย่อย)	ทีมวิทยากรจับประเด็นถลางถอง	แบบประเมินการศึกษา	ผู้รับผิดชอบกลุ่มย่อย.	งานจัดการ -อุปกรณ์, ถอดบท, อาหาร, บันทึกถลาง, เอกสารถลางถอง	เจ้าภาพสภภณที่
	ปิดประชุม				ล้นทบทกร	คณบดี/คณบดี

5. เวิร์กช็อปพัฒนาโจทย์ครูใหม่

5.1 ครั้งที่ 1 -- 30 ตุลาคม 2556 ณ ชมรมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดสตูล

กลุ่มเป้าหมาย

โรงเรียนบ้านนาแก้ว โรงเรียนบ้านโกตา โรงเรียนวัดหน้าเมือง โรงเรียนจริยธรรมอิสลามมูลนิธิ
โรงเรียนอนุบาลสตูล

5.2 ครั้งที่ 2 -- 6 พฤศจิกายน 2556 ณ ชมรมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดสตูล

กระบวนการ

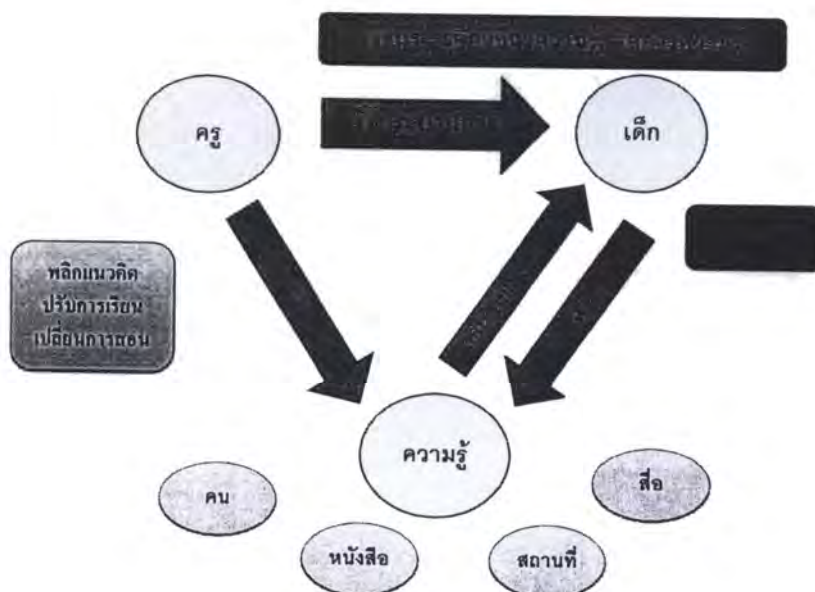
1. โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก	จำนวน 6 คน
2. โรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลต	จำนวน 2 คน
3. โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ	จำนวน 4 คน
4. โรงเรียนจริยธรรมอิสลามมูลนิธิ	จำนวน 5 คน

กระบวนการอบรม

ทบทวนแนวคิดการจัดการเรียนรู้

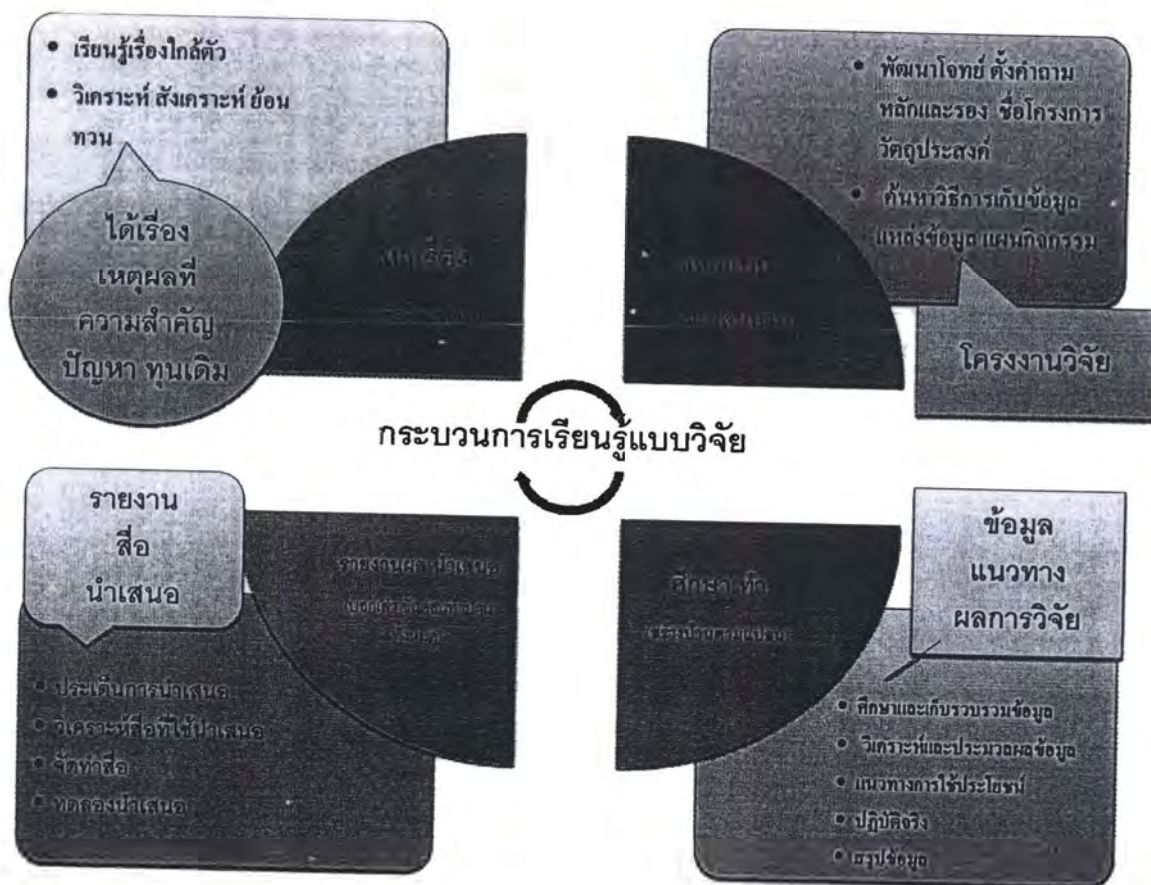
ผอ.สุทธิ สายสุนีย์ โรงเรียนอนุบาลสตูล

ความคิดเดิม ในโรงเรียนมีครู เด็ก และมีความรู้ แต่คนเราจะมองว่าความรู้มาจากหนังสือ
ทั้งนั้น แต่ที่มันขาดหายไปคือความรู้ที่มาจากสื่ออื่นๆ ที่อาจจะเป็นคน ซิตี หรืออื่นๆ จากลูกศรจะเห็นว่า
ครูนำความรู้แล้วนำมาให้เด็ก โดยการยัดเยียด แล้วเด็กก็มีเยอะมาก ล้วนแล้วแต่มาคนละแบบ ซึ่งมอง
ถึงเครื่องรับของเด็กไม่เท่ากัน แต่การให้จะเหมือนกันทุกคน แล้วสุดท้ายก็ต้องมาวัดประเมินผลว่าสิ่งที่
ครูให้ไปเด็กเข้าใจแค่ไหน อย่างไร มีไม่มากหรอกกับเด็กที่เข้าใจรับรู้แล้วสอบได้ แต่ยังมีอีกเยอะที่เด็กไม่
รู้ไม่เข้าใจ ผลปรากฏว่าเด็กเหล่านี้ไม่ ใช้หรือไม่

นี่สิ่งที่พวกเราได้กระทำและจะกระทำต่อไปเพื่อปรับเปลี่ยนการเรียนรู้โดยเปลี่ยนตัวลูกศร เป็นครูจัดกระบวนการให้เด็กไปค้นหาความรู้โดยที่มีสื่อที่หลากหลาย อาจจะใช้เวลานานในการกระทำ อย่างนี้ที่จะให้เกิดผลที่ดี แต่วิธีแบบนี้เด็กจะได้เรียนรู้ วิธีการหาความรู้ ที่ไม่ว่าความรู้จะอยู่ที่ไหนก็หาได้ เรียนได้ สุดท้ายเด็กจัดการความรู้นี้ได้ และมองว่าความรู้เหล่านี้จะยั่งยืน และติดตัว พร้อมนี้เด็กจะเกิด ทักษะในการเรียนรู้ เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม กระบวนการประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรม โดยที่ครู เป็นผู้คอยจัดกระบวนการ

จากแนวคิดเหล่านี้แหละก็ได้คิดรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน 10 ขั้นตอน โดยแบ่งเป็น เด็ก 4 ชั้น ชั้นที่หนึ่งเป็นกระบวนการหาเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ เริ่มจากรายบุคคล รายกลุ่ม รายห้องเรียน ผ่านการคิด การดู การสำรวจ การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ แยกแยะ เรื่องนั้นต้องมีที่มาความสำคัญ ปัญหา สถานการณ์ ทวนเดิม ใช้เหตุผลประกอบในแต่ละกระบวนการตลอด ชั้นที่สองนำเรื่องมาสู่ กระบวนการออกแบบพัฒนาเป็นโจทย์วิจัย ปลายทางสุดท้ายจะได้โครงงานวิจัยของเด็กนักเรียน ชั้นที่ สามลงมือปฏิบัติจริงตามที่ออกแบบไว้ ศึกษา รวบรวม สังเคราะห์ หาแนวทาง ปฏิบัติจริง สรุปผล ชั้นที่ สี่นำเสนอผลงานต่อผู้เกี่ยวข้องและสาธารณะ

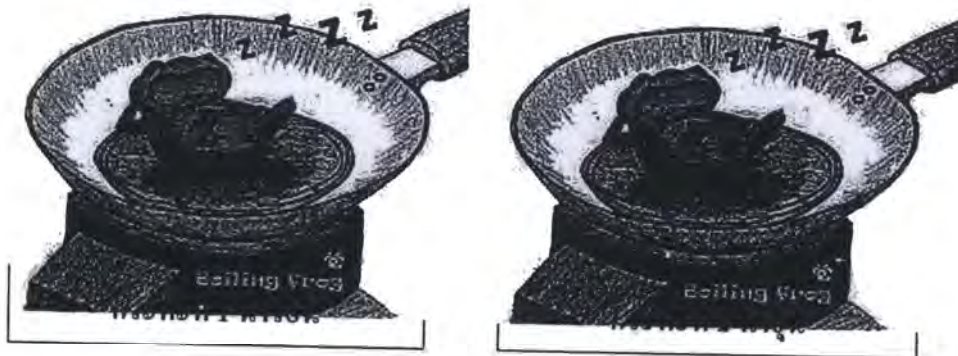
1 ปีการศึกษาเด็กและครูจะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ได้ตามเด็ก 1 ก่อน แบ่งเป็นสี่ขั้นนี้ ดังนั้นเราจะต้องมาร่วมสร้าง ทุกห้วงเวลาครูจะพบปัญหาแล้วแก้ เด็กจะได้ในสิ่งที่ควรได้แล้วยิ่งใน สถานการณ์ปัจจุบันเราต้องการประชาธิปไตยแต่ที่บ้านเราประชาธิปไตยเป็นเรื่องของมีมากก็จะ

สามารถลากไป เรื่องเหล่านี้คุณครูต้องคิด สำนึก เพราะเราเป็นครูเราเป็นผู้สร้าง เราต้องช่วยกันเพื่อให้ เกิดการเปลี่ยนแปลง สำหรับคนรุ่นใหม่ เคยคุยกับผู้บริหารหลายคนว่าเราจะทำอะไรที่จะปลูก จิตสำนึก ปลูกจิตวิญญาณความเป็นครูมาได้ วิธีนี้อาจจะไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดแต่ ณ ตอนนี้อาจได้แค่นี้ ก็ จะ เติบโตอย่างนี้ ต้องการความร่วมมือจากทุกคน ดังนั้นงานนี้จึงขอใจพวกเราไม่ขอหมดทั้ง 4 ห้อง แต่ขอ แค่อะไรห้องเพื่อเราจะเติบโตด้วยกัน อยากพูดกับทุกคนว่าเรายังต้องมุ่งมั่นในหน้าที่ของเรา แต่พื้นที่นี้ เป็นการเรียนรู้ใหม่ สามารถที่จะไปปรับใช้อย่างมีคุณภาพ

ปลูกผักกาด ผักบุ้ง 1 เดือนได้กิน แต่ก็หมดวาระไป แต่ปลูกต้นสักนานกว่าจะได้ใช้ประโยชน์ แต่ประโยชน์มันคุ้มค่ามาก นำมาสร้างบ้าน สร้างเรือน และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ แต่งงานสร้างคนยากมาก อย่าใจร้อน ทำให้เนียน ทำให้ละเอียด ผากำลังใจให้ทุกสร้างสรรค์งานแล้วเราจะพบความสุข

นักเข็สลับทเรียน

ทฤษฎีกบต้ม

อยากรู้ว่าถ้านำกบไปหย่อนในกระทะที่ 2 กบกระทะไหนรอด กบไม่ตาย

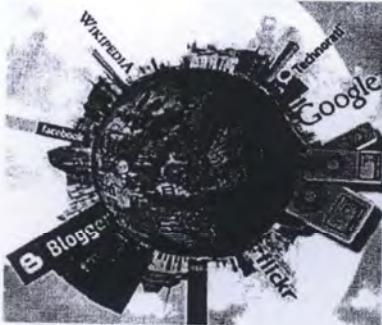
“สรุปว่ากบที่ตายคือกบที่อยู่ในกระทะที่ 2 เพราะน้ำไม่ร้อน เป็นน้ำอุ่น กบนอนอยู่ต่อไป ตาย ใจ แต่ว่าน้ำมันจะร้อนขึ้นจนในที่สุดกบก็จะตายไปเอง

แต่ในกระทะที่ 1 ซึ่งมีน้ำร้อน เมื่อกบโดนน้ำร้อน กบจะตกใจ ก็จะกระโดดออกจากกระทะ กบจะไม่ตาย

“ทฤษฎีนี้คือการที่จะบอกว่าถ้าเราคิดว่าทนได้ อยู่ได้ ไม่เป็นไร และแล้วมันก็จะทำให้เราตาย ไปเองในที่สุดโดยช้าๆ เหมือนกับประเทศไทยเรากำลังมีหลากหลายเรื่องราวอยู่ในขณะนี้ ถ้าเราหลาย คนทนได้ คิดว่าอยู่ได้ แล้วอะไรจะเกิดขึ้นกับเราทุกคน”

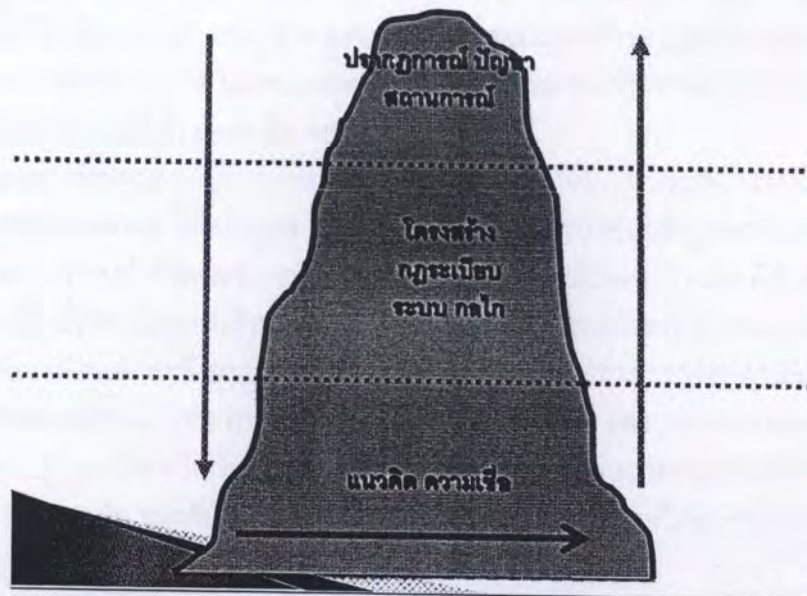
การมองที่สำคัญต้องมองจากสิ่งที่มองเห็นด้วยตาเปล่าก่อน แล้วชวนมามองสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่าที่เป็นนามธรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

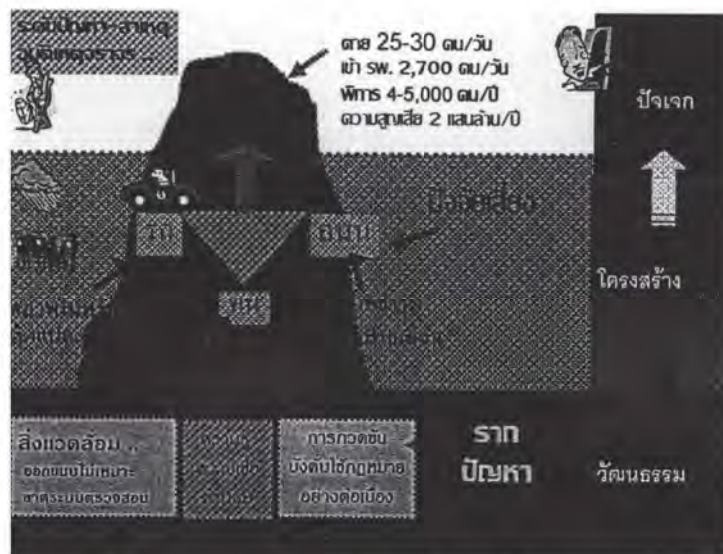
“ในโลกแห่งความเป็นจริง มีมัลติมีเดีย มีเฟสบุค มีอินเทอร์เน็ต มีเทคโนโลยี และอีกเยอะแยะมากมาย แต่ภาพซ้อนไปกว่านั้นยังมีเรื่องของศาสนามาเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นโลกที่เห็นได้ด้วยตาเปล่า และโลกที่ไม่เห็นได้ด้วยตาเปล่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ไม่ใช่ดวงตา แต่เป็นจิตใจที่ไม่อาจมองเห็นด้วยตาเปล่า

ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง

ภูเขาน้ำแข็งจะถูกแบ่งเป็น 3 ระดับ ชั้น ชั้นที่ 1 คือสิ่งที่เราเห็นด้วยตาเปล่าจะเป็น สถานการณ์ ปรากฏการณ์ หรือปัญหา แต่ที่ลึกลงไปอีกจะพบชั้นที่ 2 ว่าสิ่งเหล่านั้นที่เราเห็นมันมาจาก โครงสร้างแบบไหน กลไกคืออะไร กฎระเบียบอย่างไร ซึ่งเราจะมองไม่เห็นหากไม่ค้นหาและพยายามทำความเข้าใจกับมัน ที่ลึกลงไปกว่านั้นคือชั้นที่ 3 เป็นสิ่งที่เราจะบอกได้ว่าแล้วที่เกิดโครงสร้างแบบนี้ มีระเบียบว่า ด้วยอย่างนี้ และมีกลไกการทำงานอย่างเป็น เป็นเพราะมีฐานความคิด ความเชื่อมาจากอะไร ทุกอย่าง มันสอดร้อยกันหมด ดังนั้นการมองแค่ปรากฏการณ์อย่างเดียวคงไม่พอ ไม่ใช่คำตอบสุดท้าย ที่จะสรุป หรือวัดบางสิ่ง บางอย่างได้

ภาพตัวอย่างปรากฏการณ์อุบัติเหตุ

เหตุการณ์ สภาพที่เห็นของการเกิดอุบัติเหตุ มีทั้งคนเจ็บ คนตาย คนพิการ ในปีหนึ่งๆ มีเป็นแสนล้าน บางกลุ่มมองว่าเป็นเรื่องของคนที่มีความผิดกรรมชั่วประมาท เมาแล้วขับ เท่านั้น บางกลุ่มก็ว่าเป็นของเวรกรรม หรืออื่นๆ แต่ถ้าเรามองลึกไปอีกนิดก็จะพบว่ามีปัจจัยอื่นอีกที่นอกเหนือจากคนที่นำมาซึ่งการเกิดอุบัติเหตุ อย่างเช่น สิ่งแวดล้อม สภาพของถนนที่ชำรุด ไม่มีป้ายสัญลักษณ์ ป้ายเตือน มีสิ่งกีดขวาง สภาพดินฟ้าอากาศ ฝนตก แดดออก หรือว่าส่วนของรถ ที่มีการดัดแปลง สภาพไม่พร้อมในการขับขี่ ระบบเครื่อง หม้อน้ำ เบรก ล้อ ฯลฯ

เมื่อมองไปที่รากของปัญหาจะพบอีกว่า ในด้านสิ่งแวดล้อม ถนนจะออกแบบไม่เหมาะสม ไม่มีระบบที่ตรวจสอบสมรรถนะ ไม่ใส่ใจดูแล และด้านการกวดขันการบังคับใช้กฎหมายไม่ต่อเนื่อง มีเฉพาะกิจ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ หรือเทศกาลต่างๆ ถ้าในระบบปกติจะมีน้อยมาก และที่สำคัญจะเห็นว่ายังมีความเชื่อที่ว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ไม่ใช่เรื่องของฉัน ต้องรอให้เขาทำ เราไม่ต้องรู้เรื่องอะไรก็ได้ รอฟังอย่างเดียว หรือแม้กระทั่งความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎจราจรที่สามารถเชฟตัวเองให้ห่างไกลความปลอดภัยก็ไม่ค่อยเหลือแล้ว เช่น การไม่ให้สัญญาณไฟเมื่อเลี้ยวซ้าย เพราะถือว่าตัวเองปลอดภัย แต่รถคันข้างหลังฉันไม่รู้ ไม่สนใจ หรือการสวมหมวกนิรภัย เมื่อจะเข้าตัวเมืองเพราะกลัวตำรวจจับ แต่กลับไม่สนใจเรื่องความปลอดภัย ขากลับหมวกอยู่ในตะกร้า กลายเป็นวัฒนธรรมที่ใช้ผิดๆเรื่อยมา

Work shop 1 : วิเคราะห์ชุมชน (30 นาที) โดย พิเชษฐ์ เบญจมาศ

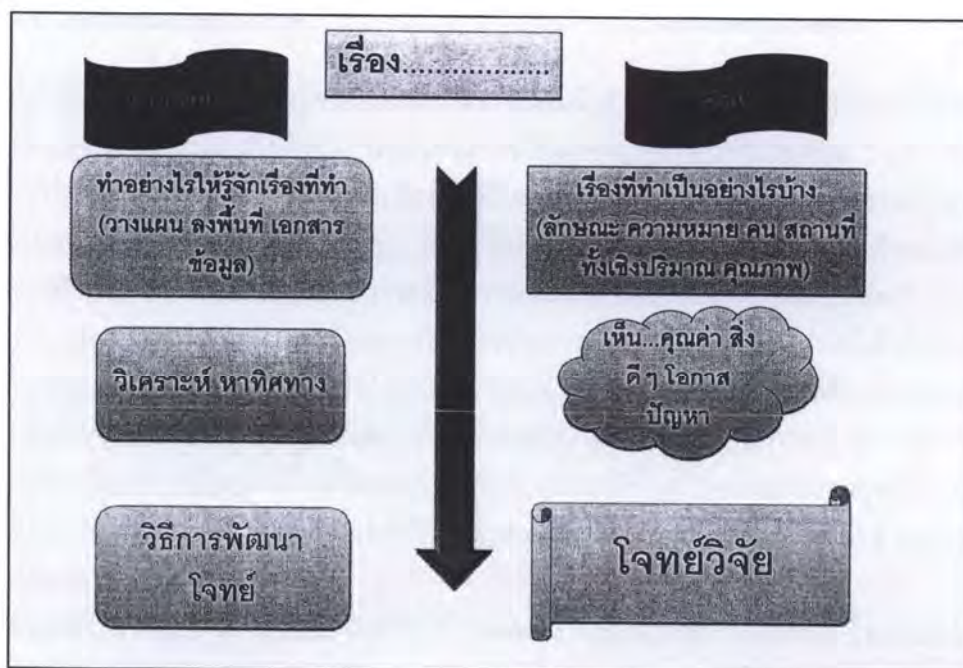
นำประเด็นต่อไปนี้

- สภาพชุมชน
- ฐานทรัพยากร
- อาชีพ ประเพณี วัฒนธรรมในชุมชน
- เศรษฐกิจ
- ศาสนา

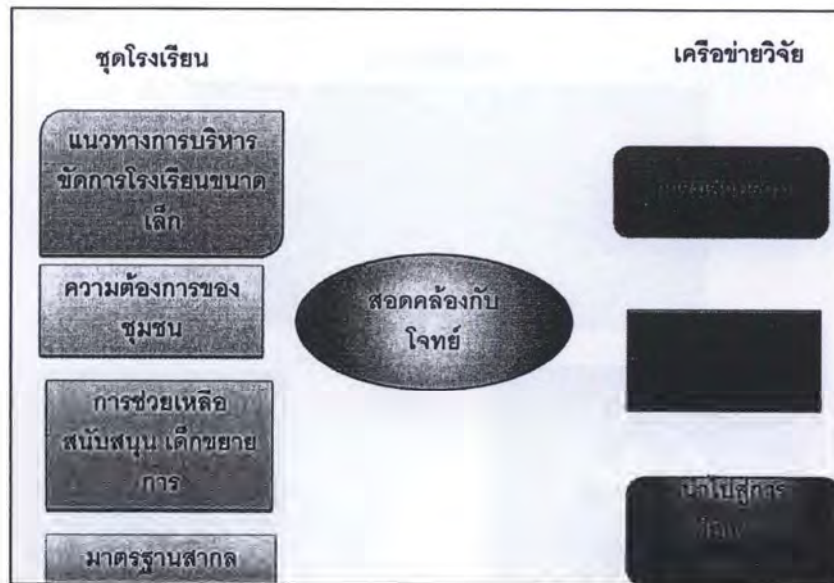
โดยมีเงื่อนไขเวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 รวมถึงปัจจัยส่วนตัวและส่วนรวม มาวิเคราะห์หาข้อเรื่องที่ตนเองสนใจจะศึกษา โดยให้มองทั้งที่เห็นด้วยตาเปล่าและที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

สิ่งที่เราจะชวนให้เด็กได้เรียนรู้กับความเป็นจริงให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ ถ้าเป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อาจจะไม่ถึงขนาดนี้แต่แค่ไหนละที่ชวนคิดได้ เรากำลังจะเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นในการมองชุมชนของเรา ควรที่จะมองที่ภาพใหญ่คือสิ่งที่เราทำ และมองไล่ระดับเป็นภาพที่ลงลงเรื่อยๆคือสิ่งที่เราต้องอธิบาย

กระบวนการให้แนวคิดการใช้เครื่องมือ

ในงานวิจัย 1 เรื่อง สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนหลักๆ คือ ในด้านกระบวนการจะต้องทำให้เด็กเกิดทักษะในการค้นหาเรื่องที่สนใจ นำมาสู่การวิเคราะห์หาทิศทางของเรื่องและลงรายละเอียดวิธีการ ส่วนที่ 2 ในด้านเนื้อหาต้องเกิดความรู้ในเรื่องที่ทำ สำคัญอย่างไร ความหมายเป็นไ้ เห็นในสิ่งที่ดี มีคุณค่าและที่เป็นปัญหา

งานวิจัยในปีนี้มี 2 ระดับใหญ่ๆ นั่นคือในกลุ่มโรงเรียนมี 8 โรงเรียน ซึ่งในแต่ละโรงเรียนก็มีโจทย์เฉพาะของตัวเอง ในขณะเดียวกันก็ทำเป็นชุดโครงการได้แก่ชุดโรงเรียนขนาดเล็กมี 2 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูกและโรงเรียนวัดหน้าเมืองซึ่งมีโจทย์คู่แฝดที่ไปสู่การตอบโจทย์การบริหารและพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง มี 2 โรงเรียนเช่นเดียวกัน คือ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำและโรงเรียนบ้านกุ่มปะโฮลต ก็ต้องตอบโจทย์การสร้างความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนำมาสู่การตอบสนองความต้องการในการจัดการศึกษาของชุมชนอย่างยั่งยืนได้อย่างไร โรงเรียนขยายโอกาส ก็มีคู่ขนาน 2 โรงเรียนเป็นโรงเรียนบ้านนาแก้วและโรงเรียนบ้านเขาเงิน โจทย์ร่วมก็คือการพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนผู้เรียนผ่านกิจกรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นอย่างไร และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีโรงเรียนอนุบาลสตูลและโรงเรียนจริยธรรมอิสลามมูลนิธิ จะต้องมีความรู้ในวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยโดยการมีส่วนร่วมตามหลักสูตรมาตรฐานสากลผ่านสถานการณ์สังคม

แล้วยังมีโรงเรียนบ้านโคกพยอม โรงเรียนบ้านโกตา โรงเรียนบ้านบากันโต๊ะทิด โรงเรียนอนุบาลโอบอ้อม แปดโรงบวกกับสี่โรงเรียนนี้รวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวิจัยภายใต้โจทย์“พัฒนาการบริหารจัดการและการหนุนเสริมระบบเครือข่ายงานวิจัยประเด็นการศึกษาในพื้นที่จังหวัดสตูล” ก็มีการกิจ ค้นหาองค์ความรู้และผู้รู้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยแต่ละรูปแบบ (ขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก กลาง และขยายโอกาส) รูปแบบในการสร้างการเรียนรู้กับเครือข่าย(วิธีการ เครื่องมือ บทบาท) การบริหารจัดการเครือข่าย (รูปแบบขององค์กร กลุ่ม บทบาทการทำงาน เช่น อบรมสร้างการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตาม และการประสานงานกับภาคีเครือข่าย (งบประมาณเครือข่าย ทิศทาง และแผนการดำเนินงานร่วมกัน)

ตัวอย่างเครื่องมือ

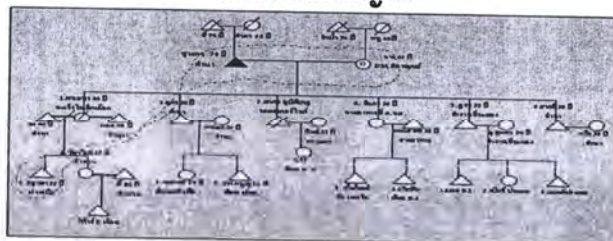
แผนที่เดินดิน

ปฏิทิน

แผนผังเครือญาติ

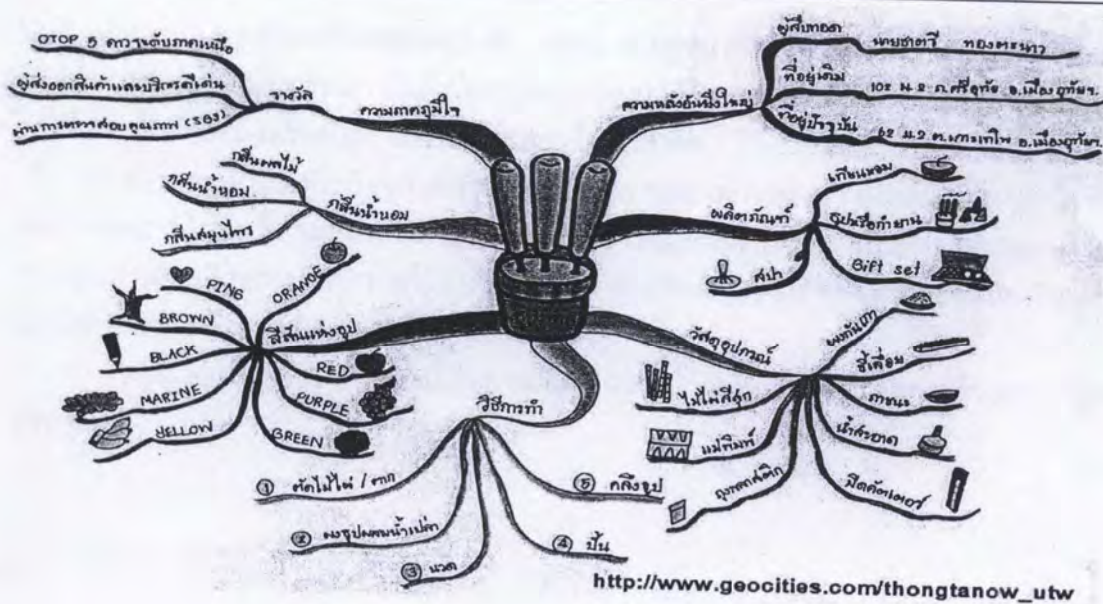
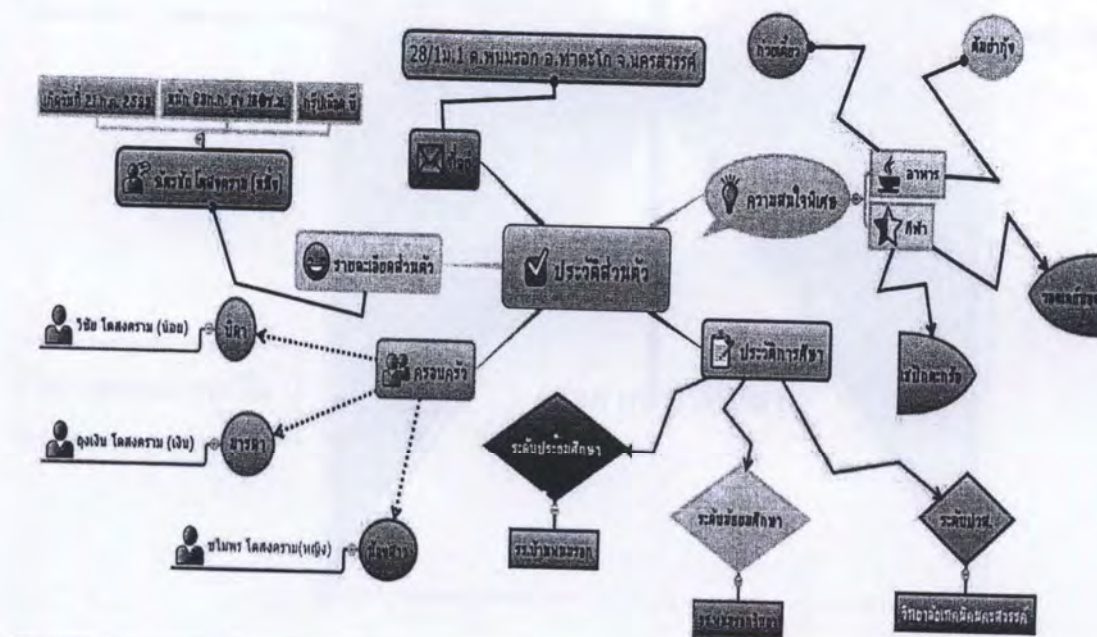
เครื่องมือที่นำมาใช้ในการกระบวนการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือ	เป้าหมายการใช้ประโยชน์	ประเด็นหรือเรื่องที่สอดคล้อง
แผนที่เดินดิน	เพื่อให้เห็นถึงความหลากหลายของชุมชน ในแผนที่จะมีที่ตั้ง อาณาเขต สถานที่สำคัญ สภาพทางภูมิศาสตร์	ประวัติชุมชน บริบทชุมชน
ปฏิทิน	เพื่อจัดหมวดข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับช่วงเวลา อย่างเช่น ใน 12 เดือนมีฤดูกาลอะไรบ้าง อยู่ระหว่างช่วงเดือนไหนถึงเดือนไหน ปฏิทินประเพณีในแต่ละศาสนา มีอะไรบ้างอยู่ในช่วงไหน	-ฤดูกาล -ทรัพยากร -อาชีพ -ประเพณี -เหตุการณ์ที่สำคัญ -อื่นๆ
แผนผังเครือญาติ	เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ โยงใย ของคนในเครือญาติ ชุมชน	เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เครือญาติ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
ความถี่	เป็นการจแน่งนับ ให้เห็นรายละเอียด เช่น การแยกพุทธ-มุสลิม ว่ามีจำนวนเท่าไรในชุมชนนี้	

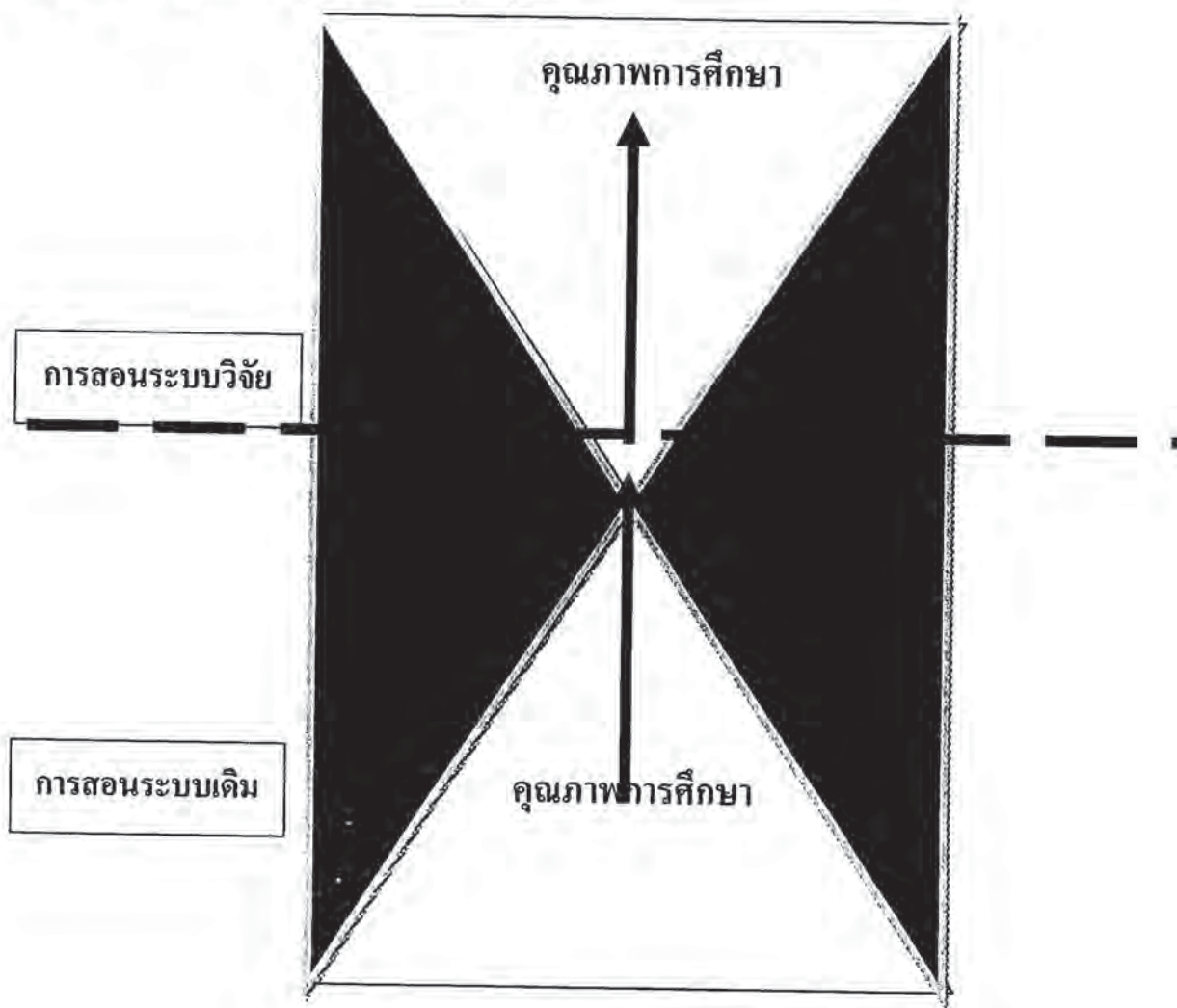
เมื่อเด็กมีเครื่องมือช่วยในการทำงานแล้ว ที่นี้มาถึงเครื่องมือที่จะช่วยในการแตกประเด็น ขยายความ คือ แผนผังความคิด แตกให้ได้มากที่สุด จะช่วยในการแตกความคิด เสร็จแล้วจึงมาอธิบายตาม แผนผังความคิดเหล่านี้วิธีที่สามารถเขียนให้ละเอียดที่สุด คือการที่นำหัวข้อย่อยในแผนผังมาสรุปให้เป็นหนึ่งย่อหน้า เท่ากับว่าแผนผังความคิด 1 เรื่องก็จะได้หลายย่อหน้าและจะเป็นบทความ 1 บท งานเขียน 1 ชิ้น ข้อมูล 1 ข้อมูล

กระบวนการเขียนงาน 1 ชิ้น เด็กผ่านทักษะหลายด้าน เช่น กระบวนการคิด การใช้ศิลปะในการวาดภาพ การออกแบบ การนำเสนอ การเล่า และการเขียน

ตัวอย่างการทำมายแม็บ

ปิดท้ายโดย นางสาวชะอุม พิศาลสินธุ์ (ครูอุ่ม)

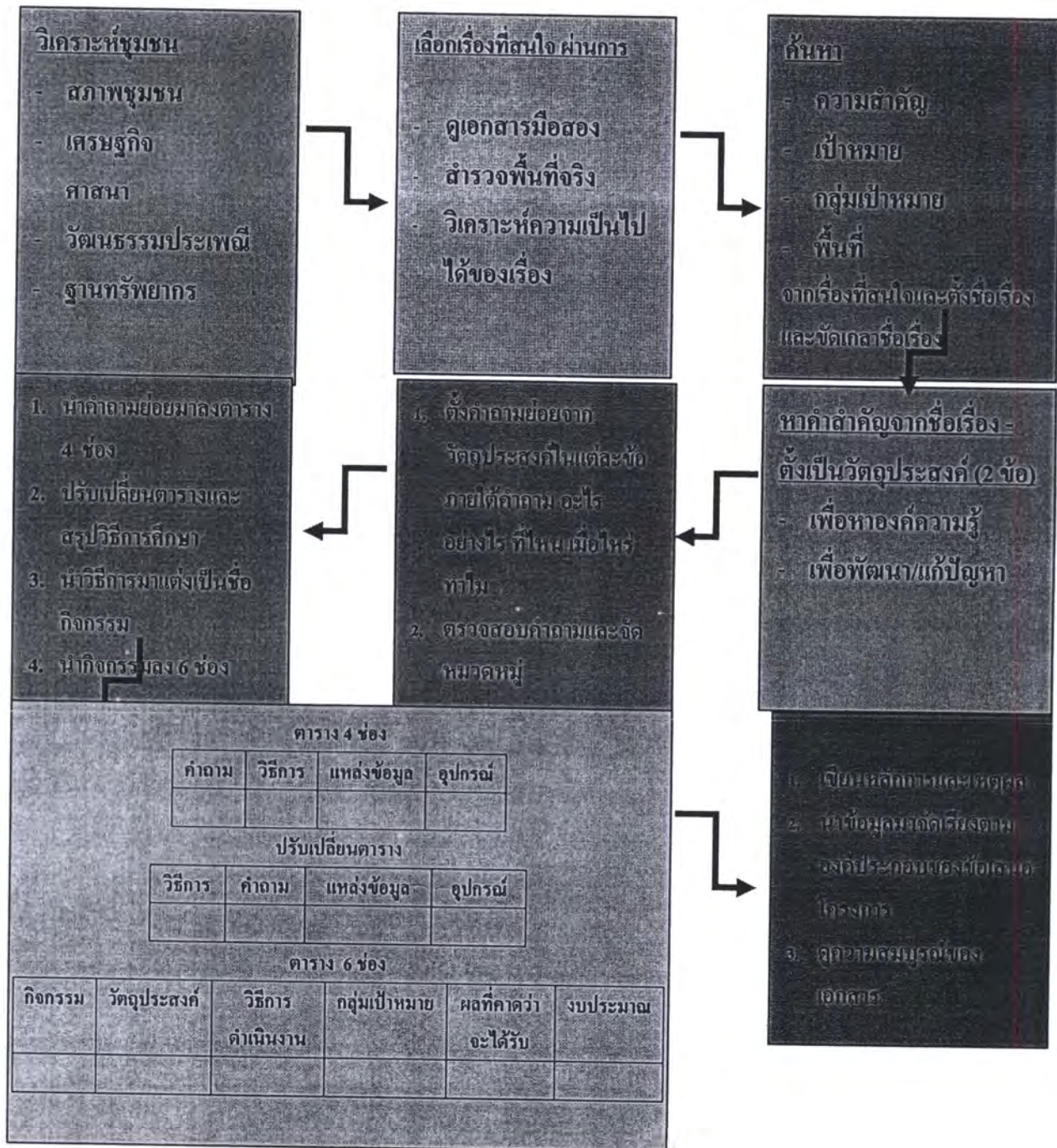

32 ปี แห่งการเป็นครู ที่โรงเรียนสตูลวิทยา วิธีการสอน ขยันสอน ตั้งใจสอน ทำให้นักถึงการปลูกต้นไม้ ขุดหลุม วางกลบ วันแล้ว วันเล่า ปีแล้วปีเล่า แต่เราไม่เคยได้วิเคราะห์ว่าต้นไม้ขึ้นชื่ออะไร ชอบดินแบบ ไหน จะรดน้ำเมื่อไหร่ จะรดไหม จะตายหรือเปล่า ไม่มีเวลาคิด

การสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันคือรูปแบบปิรามิด คุณภาพการศึกษา ยิ่งสอน เน้นนาน ยิ่งขยาย ผลเสียคือความไม่สำเร็จ จะมีมากขึ้น ขณะเดียวกันสีขาวยจะลดลงเรื่อยๆ ถ้าเป็นการสอนระบบวิจัยจะทำให้คุณภาพการศึกษาจะมีสีขาวขยายตัวเพิ่มขึ้น สีขาวคือเด็กเป็นความสำเร็จ การสอนแบบเดิมจะเป็นแบบสีด่าจะลดลงเรื่อยและจะหมดไปในที่สุด

ตอนนี้เออสีแล้ว มาช่วยตรงนี้ได้เต็มที่ ฝากใจไว้กับทุกๆคนอนาคตการศึกษาอยู่ที่ทุกคน ขอขอบคุณค่ะ

สรุปกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยเด็ก

6. อบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนรายงาน (8 มีนาคม 2557)

แนวคิด
การอบรมการเขียนรายงาน เป้าหมายเพื่อเป็นการชี้แจงรายละเอียดการเขียนรายงาน และเป็นการทำความเข้าใจโครงการและโครงการวิจัยห้องโมเดล แนวคิดหลัก คือ การทบทวนโจทย์โมเดล ทบทวนสิ่งที่มีทั้งในส่วนข้อมูล ผลลัพธ์ และการมีส่วนร่วม เพราะแนวคิดหลักโครงการ เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน อีกแนวคิดที่ต้องการสื่อสารคือ การเพิ่มระยะเวลาโจทย์โครงการนักเรียนจากหนึ่งปี เป็นสองปี เพื่อขยายผลช่วงปฏิบัติการ หรือการใช้ประโยชน์จากข้อมูล อันเป็นการสร้างแรงกระเพื่อมการเรียนรู้ ทั้งนี้ ในส่วนห้องเรียนโมเดลที่จะสำเร็จการศึกษาในปีนี้ ทางทีมได้ออกแบบให้เครื่องมือวิจัยกับประเด็นสามารถส่งต่อแก่น้องๆที่เลื่อนชั้นเข้ามา เพื่อทบทวนและพัฒนาต่อ ในส่วนการสร้างการมีส่วนร่วม บางประเด็นยังขาดการเชื่อมประสานกับคนในชุมชน การกลับไปทบทวนจึงเป็นการออกแบบการทำงานต่อ

ผลการจัดกิจกรรม : การจัดการอบรมการเขียนรายงานแบ่งออกเป็น 2 วัน คือ

2 มีนาคม 2557 (โรงเรียนวัดหน้าเมือง, โรงเรียนบ้านห้วยน้ำคำ, โรงเรียนบ้านบุ่งปะโหลด) เวลา : 09.00 – 16.00 น. ณ โรงเรียนวัดหน้าเมือง

ผู้เข้าร่วม :

- ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ, ครูอับดุลเลาะห์ พันหวัง, ครูรังสีทิพย์ หมดป็นจอร์, ครูฟารีดา หมดสา
- ผ.อ.รัชนี ทองเงิน , กะเสาะ
- ผ.อ.จรัรัตน์ แควยหา , ครูยัสมี พันหวัง, ครูสมปอง เผือกสม (คณะครูโรงเรียนวัดหน้าเมือง)
- คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ คุณกริยะ หลีเคราะห์, นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ ,
- อ.หรณ หัสมา, ครูช่อม พิศาลสินธุ์, คุณชญานิณณ์ สุวรรณศรี

8 มีนาคม 2557 (โรงเรียนอนุบาลสตูล, โรงเรียนจริยธรรมอิสลามมูลนิธิ,โรงเรียนบ้านเขาจีน,โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก) เวลา : 09.00 – 16.00 น. ณ โรงเรียนอนุบาลสตูล

ผู้เข้าร่วม :

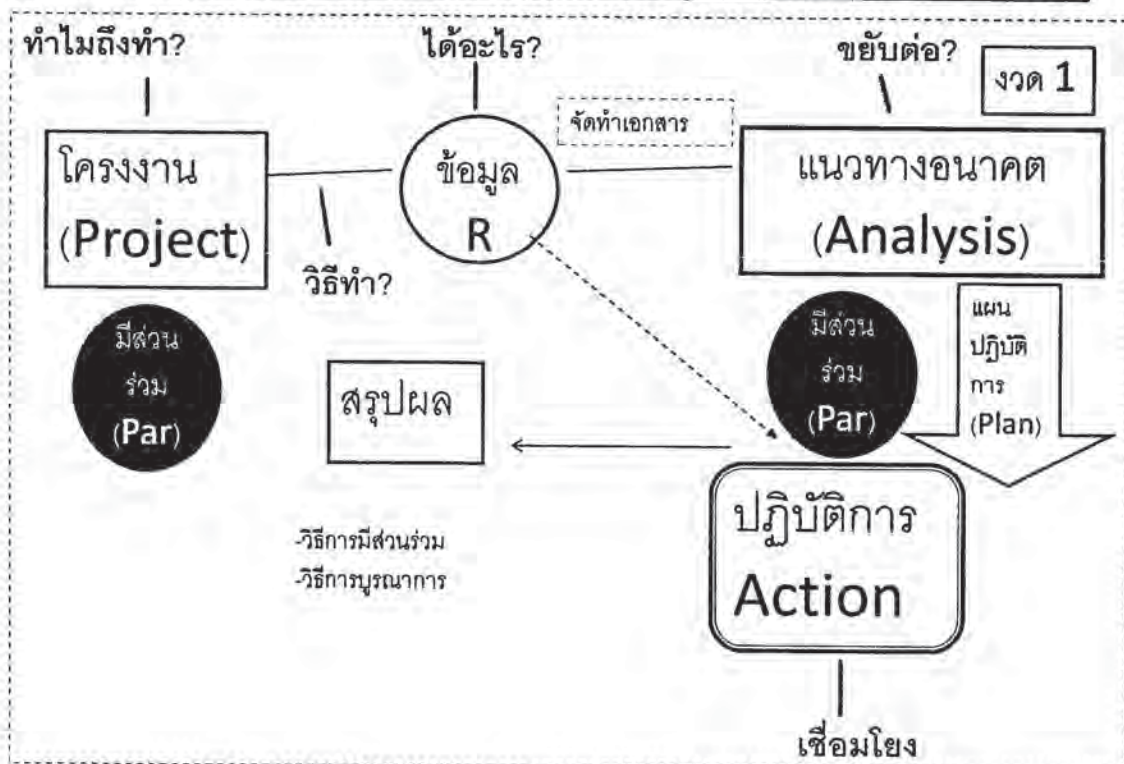
- อนุบาลสตูล : ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์ , รองฯสมศรี แก้วทองมา, ครูวนิดา ศิริวัฒน์, ครูสไบแพร ฉิมแก้ว, ครูเกสรินทร์ อุจะ, ครูสอริหา สาดิน, ครูฉวีวรรณ ยะอุรา

- เขาจีน : ผ.อ.เสรี มากแสง , ครูภรณ์ณพัชญ์ พันธุ์พงษ์, ครูยาบีชะ หลงสลำ, ครู โศภิชฐ์ ดันตวิวัฒนา,
- จริยะธรรมอิสลามฯ : ผ.อ.กูอัน หมั่นใจดี , ครูวิลาวรรณ เหตุมัน, ครูนารีมา สมายัย, ครูหุสนี หลงหัน, ครูชนิษฐา สองเมือง, ครูเจ๊ะอารีฟะ เส้นหมาน,
- บ่อเจ็ดลูก : ครูอุสมาน กาเจ, ครูปรานี อาดัม
- ไทหนตสตูล : คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ คุณกริยะ หลีเคราะห์, นายพิเชษฐ เบญจมาศ ,
- ที่ปรึกษาไทหนต : อ.หรณ หัสมา, ครูช่อม พิศาลสินธุ์, คุณชญาณิณณ์ สุวรรณศรี

สถานที่ : โรงเรียนอนุบาลสตูล อ.เมือง จ.สตูล

โดยมีเครื่องมือในการสร้างการเรียนรู้ อันนำมาสู่ผลในช่วงที่กล่าวไว้ในกล่องแนวคิดดังนี้

แผนผัง Conceptual (แนวคิดรวบยอด) การจัดการเรียนรู้หลังการพัฒนาโครงงานนักเรียน

โมเดลข้างต้น ใช้ในการอธิบายแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ที่สืบเนื่องหลังจากการพัฒนาโครงงานนักเรียน ซึ่งเป็นแผนที่การเรียนรู้ในการลงเก็บข้อมูล และปฏิบัติการ ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า เมื่อนักเรียนเก็บข้อมูล จะไม่มีการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อออกแบบทิศทางการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ทำให้ปฏิบัติการจากข้อมูล ขาดรูปธรรมและพลังในการขับเคลื่อนที่มีมากพอ เมื่อเป็นเช่นนี้ การออกแบบเวทีคืนข้อมูลเพื่อวิเคราะห์แนวทางอนาคตการใช้ประโยชน์จาก

ข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ความสมบูรณ์ของข้อมูล และออกแบบแผนปฏิบัติการ จึงเป็นข้อเสนอ อันเป็นทางออก โดยกำหนดว่า โครงการในอนาคต จะต้องเวที “วิเคราะห์แนวทางอนาคต” โดยชวนกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องมาร่วมในการวิเคราะห์ รับฟัง และเพิ่มเติมข้อมูล รวมทั้งออกแบบแผนปฏิบัติการ ซึ่งในปีการศึกษา 2557 เครือข่ายโรงเรียนวิจัยมีการปรับขยายระยะเวลาการดำเนินโครงการนักเรียน จากเดิม 1 ปีการศึกษา มาเป็น 2 ปีการศึกษา ทั้งนี้เพื่อสนองตอบโจทย์การปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

โดยในการ พัฒนาโครงการ และการดำเนินการมีคำถาม 5 ข้อ ซึ่งคุณสมพงษ์ หลีเคราะห์สรุปจากการทำงานพัฒนา ซึ่งได้มีการปรับประยุกต์เพื่อใช้ในการชวนคิด ชวนแลกเปลี่ยน เพื่อการเขียนรายงานในครั้งนี้นี้ดังนี้

1. ทำไมถึงทำ?
2. ทำอะไรมาแล้ว?
3. ทำแล้วได้ เกิดอะไร?
4. ทำแล้วขยับต่อได้อย่างไร? (วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย)
5. สิ่งที่เห็น เกิดขึ้นสามารถเชื่อมโยงกับเกณฑ์การประเมินหรือตัวชี้วัดทางการศึกษา?

- ตารางที่ 1 : ตารางทบทวนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้หลังการพัฒนาโครงการ เพื่อวิเคราะห์ฐานข้อมูลสู่การดำเนินการต่อ (กรณีโจทย์โมเดล)

กิจกรรม	มีข้อมูล	ชิ้นงาน	ทำต่อ

กิจกรรม	เป้าหมาย (ทำไม่ถึงทำ?)	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู	บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการครู	สื่อ/อุปกรณ์	หมายเหตุ

ตารางที่ 2 : ตารางข้างต้น ใช้ในการเขียนรายละเอียดกิจกรรม การดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อประกอบการเขียนรายงาน โดยในช่องที่ 1 กิจกรรม ให้ชื่อกิจกรรมเดียวกับที่ได้ดำเนินการ ส่วนในช่องเป้าหมายเป็นการอธิบาย เป้าหมายการดำเนินการกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายเชิงเนื้อหา และเป้าหมายเชิงกระบวนการ ทั้งนี้ตารางดังกล่าวยังมีการเพิ่มรายละเอียดบทบาทการจัดการเรียนรู้ ทั้งในส่วนของนักเรียน, ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง.

ผลที่เกิดกับครู	ผลที่เกิดกับนักเรียน	ผลที่เกิดกับชุมชน

ตารางที่ 3 : ตารางประกอบการอธิบายผลการจัดการเรียนรู้ หลังการดำเนินการกิจกรรมรายกิจกรรม เป็นตารางที่สืบเนื่องจากตารางที่ 1 โดยมีกลุ่มเป้าหมายผลการดำเนินการ คือ ครู , นักเรียน และชุมชน

ข. การนำเสนอเค้าโครงการวิจัยระดับโรงเรียน

6. เวทีนำเสนอโครงงานวิจัยเครือข่ายโรงเรียนวิจัย (Model Room) (ขนาดเล็ก, ขนาดกลาง, ขนาดใหญ่, ขยายโอกาส, โรงเรียนเครือข่าย)

19 พฤศจิกายน 2556 ณ ชมรมประมงพื้นบ้าน จ.สตูล

1. ประเด็นในการเสนอแนะ (Comment) นักเรียนบนเวทีนำเสนอโครงงาน

- ที่มาของเรื่องเป็นอย่างไร?
- ความหลากหลายของเอกสาร ข้อมูล (แหล่งพื้นที่, เอกสาร, สื่อ)
- เกณฑ์การตัดสินใจ
- ความพร้อมในการนำเสนอ
- การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
- การบูรณาการการจัดการเรียนรู้
- ความรู้เชิงประเด็น

2. รายละเอียดวิธีการนำเสนอของนักเรียนบนเวทีนำเสนอโครงงาน

- ให้ผู้เรียนเน้นนำเสนอโดยการ “เล่า” ที่มาของโครงงานวิจัย ไม่เน้นการเล่าเป็นขั้นตอน 10 ขั้นตอน เพื่อคลายความกังวลในการนำเสนอ และเน้นการเสนอจุดเน้นโครงงานเป็นหลัก (ทำเรื่องอะไร, ทำอย่างไร, ทำเพื่ออะไร, ทำแล้วได้อะไร)

3. สื่อประกอบการนำเสนอ

- ให้ผู้เรียนนำเอกสารร่างโครงงานวิจัยเป็นสื่อนำเสนอ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้
 - ชื่อโครงงาน
 - ที่มา หรือ ความสำคัญ (หลักการและเหตุผล)
 - วัตถุประสงค์
 - คำถามวิจัย (หลัก/รอง)
 - ขอบเขตการศึกษา (พื้นที่ : เนื้อหา)
 - แหล่งข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย
 - วิธีการศึกษา
 - แผนกิจกรรม
 - ผลที่คาดว่าจะได้รับ
 - ประวัตินักวิจัย
- ให้ผู้เรียนผลิตสื่อหรือชิ้นงานประกอบการนำเสนอบนเวทีนำเสนอโครงงานวิจัย เช่น พาวเวอร์พอยท์, กระดาษชาร์ต, แผ่นพับ, หนังสือ, สารคดี, บทความ เป็นต้น

4. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในเวทีนำเสนอโครงงานวิจัยนักเรียน

- a. อ.สมเจตนา มณีโมโนย

- b. อ.ทรน หัสมา
 - c. อ.หุดดิน อูสมา
 - d. ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์
 - e. ผ.อ.ยงยุทธ ยืนยง
 - f. คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์
 - g. ครูช่อม พิศาลสินธุ์
5. รายชื่อภาคีที่เข้าร่วม
- a. อ.สมบูรณ์ อัมภาสกิจ
 - b. อ.สินธุ์ แก้วสินธุ์
6. รายชื่อกลุ่มเป้าหมายเวทีนำเสนอโครงการวิจัย
- a. รายชื่อโรงเรียน :
 - i. โรงเรียนขนาดเล็ก : โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก , โรงเรียนวัดหน้าเมือง
 - ii. โรงเรียนขนาดกลาง : โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ, โรงเรียนบ้านกุบั้งปะโหลด
 - iii. โรงเรียนขยายโอกาส : โรงเรียนบ้านเขาจีน, โรงเรียนบ้านนาแก้ว
 - iv. โรงเรียนขนาดใหญ่ : โรงเรียนอนุบาลสตูล, โรงเรียนจริยะธรรมอิสลามมูลนิธิ
 - v. โรงเรียนเครือข่าย : โรงเรียนบ้านโกตา, โรงเรียนบ้านโคกพยอม, โรงเรียนอนุบาลโอบอ้อม, โรงเรียนบ้านบากันโต๊ะทิด
 - b. กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมเวที (เฉลี่ยวันละ 100 คน) :
 - i. นักเรียน -- ไม่จำกัดจำนวนผู้เข้าร่วม
 - ii. ครู -- ครูผู้รับผิดชอบชั้นเรียนที่ต้องนำเสนอ
 - iii. ผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนวิจัย
 - iv. ผู้ปกครองและทีมวิจัย

7. สถานที่จัดเวที

วัน/เดือน/ปี	รายชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วม/โจทย์วิจัย	สถานที่จัดเวที
27 พ.ย. 2556	- ร.ร.จริยะธรรมฯ จำนวน 4 โจทย์ - ร.ร.อนุบาลสตูล จำนวน 1 โจทย์ - ร.ร.บ้านเขาจีน จำนวน 1 โจทย์	โรงเรียนอนุบาลสตูล อ.เมือง จ.สตูล
28 พ.ย. 2556	- ร.ร.บ้านบ่อเจ็ดลูก จำนวน 1 โจทย์ - ร.ร.วัดหน้าเมือง จำนวน 1 โจทย์ - ร.ร.บ้านห้วยน้ำดำ จำนวน 1 โจทย์ - ร.ร.บ้านกุบั้งปะโหลด จำนวน 1 โจทย์	ชมรมประมงพื้นบ้าน อ.ละงู จ.สตูล

	- ร.ร.บ้านโกตา จำนวน 1 โจทย์ - ร.ร.บ้านโคกพยอม จำนวน 1 โจทย์ - ร.ร.อนุบาลโอบอ้อม จำนวน 1 โจทย์ - ร.ร.บ้านบากันโต๊ะทิด จำนวน 1 โจทย์	
29 พ.ย. 2556	- ร.ร.จริยธรรมา จำนวน 2 โจทย์ - ร.ร.อนุบาลสตูล จำนวน 1 โจทย์ - ร.ร.บ้านเขาจีน จำนวน 1 โจทย์ - ร.ร.บ้านนาแก้ว จำนวน 2 โจทย์	โรงเรียนอนุบาลสตูล อ.เมือง จ.สตูล

รายละเอียดห้องโมเดล

1. โรงเรียนบ้านเขาจีน (ป.6/1) : ครูประจำชั้น : ครูแกน
 - a. รูปแบบการนำเสนอ : นักเรียนหญิง 5 คน นำเสนอบนเวที อีกคนหนึ่งทำหน้าที่คลิก PPT ชาย 2 คน นำเสนอผ่านชาร์ท
 - b. บรรยายภาค :
 - c. เรื่อง : “กีฬาชุมชนสัมพันธ์”
 - d. ที่มาความสำคัญ : สร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนกับโรงเรียน โดยใช้กิจกรรมกีฬาสัมพันธ์ , ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีส่วนร่วม

Comment :

1. คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ : “กีฬา” เป็นสื่อในการมีส่วนร่วม “ประเด็นการมีส่วนร่วม”
— โดยย่อเลือกประเภทกีฬา รูปแบบ วิธีการจัด วัน เวลา สถานที่ โดยเป็นการออกแบบร่วมในการจัดการเรียนรู้
2. ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์ : ชื่นชมที่ทำการบ้านมา มีสื่อประกอบ แต่สิ่งที่อยากเสนอ คือ การใช้สื่อในการนำเสนอ เรามีทั้ง PPT และชาร์ท

การใช้สื่อเพื่อดึงความสนใจ เราสื่อโดยการพูดเอง นำเสนอว่า อยากให้เราเหลือบดูข้อมูลในการเสนอ เป็นการใช้สื่อที่ทรงพลัง ..

- ส่วนการมีส่วนร่วม “กีฬา” เราจะจัดเมื่อใด (ดีกว่าทุกปีจัดเทอมแรกส่วนปีนี้ ยัง) .. อ้อ ที่ถามเพื่อเป็นแผนต่อการวางแผนนำเสนองานในปลายปีการศึกษาที่ 2 ฉะนั้นเสนอให้ออกแบบวางแผนประกันการทำงาน
- เพิ่มมิติการมีส่วนร่วม “ความเข้าใจในชุมชน” , ส่วนการออกแบบการมีส่วนร่วม ควรมีมากกว่าการลงพื้นที่เก็บข้อมูล
- เพิ่ม “กลุ่มเป้าหมาย” ในการออกแบบ เตรียมการ (มากกว่า ผ.อ.เสรี, และครูณภส)

3.คุณสุนิสา บุญสุข (ตัวแทนผู้ปกครอง) : เพิ่มความมั่นใจในการนำเสนอ

๑ เพิ่มเติมมุมคิด นำเสนอ

อ.สุวัฒน์ มาลี — การที่ไทยจะเข้าสู่อาเซียน คุณตาสังเกตว่า ประเทศไทยเตรียมคน ไทยเข้าสู่อาเซียนยังไม่ได้พอ “เราเตรียมแค่ฮาร์ดแวร์ เราไม่ได้เตรียมซอฟต์แวร์” เราเตรียมแค่โครงสร้างพื้นฐาน แต่โครงงานนี้คือการเตรียมคน เพื่อแสวงหาความรู้ สร้างความแข็งแกร่งแก่ชุมชน ซึ่งการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเป็นสิ่งสำคัญ ประมาณ ค.ศ.600 นักวิทยาศาสตร์เสนอว่า “การสังเกตและการทดลองคือพาหนะสู่ความรู้”

คุณตาสังเกต แรงบันดาลใจจากเรื่อง ล้วนเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่ผ่านมามีความรู้จักตนเอง เราตั้งแต่บ้านเพื่อน เพราะเราคิดว่า เรารู้แล้ว เราจึงแสวงหาออกไป ครั้งนี้.. คือการเริ่มเรียนรู้ตนเอง แล้วค่อยรู้จักคนอื่น

อีกอย่าง โดยการที่เราจะมีความฉับไวในการตอบคำถาม ต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ “เพราะการเรียนรู้มัน ต้องทำให้คนมีความรู้ ตกตะกอนความคิด อันเป็นปัญญา โดยเปิดอิสระทางความคิด”

3.โรงเรียนบ้านเขาเงิน (ม.3)

- รูปแบบการนำเสนอ : นักเรียนหญิง 6 คน นำเสนอโดยการเล่าเรื่อง
- บรรยากาศ : นักเรียนดูไม่ตื่นเต้น มีการเตรียมความพร้อม ความมั่นใจ
- เรื่อง : “ศึกษาวิธีการจัดกีฬาชุมชนสัมพันธ์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านเขาเงิน”
- ที่มาความสำคัญ : นำกีฬามาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

Comment :

1. อ.หุดดิน อูสม่า : ที่ผ่านมามีกิจกรรมวิจัยที่ผ่านการมีส่วนร่วมอย่างไร (การลงพื้นที่ สอบถามผู้ปกครอง – นักเรียนตอบ) , เน้นการมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นจนปลาย , จากงานนี้ กีฬาจะสามารถสร้างการมีส่วนร่วมเรื่องอื่นได้อย่างไร
2. ผ.อ.ยงยุทธ ยืนยง : นำเสนอสั้น แต่ครบถ้วน ที่มาของเรื่องคือการนำเรื่องราวการ ประเมินผลการจัดกีฬาเมื่อปีที่ผ่านมา มาเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ , ส่วนการวาง

แผนการจัดการเรียนรู้ ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วม, และช่วยออกแบบวางแผนอย่างไร เสนอให้
แสดงรายละเอียดคำสำคัญจากโจทย์ เพื่อลงรายละเอียดกิจกรรมที่ชัดเจน

3. ครูช่อม พิศาลสินธุ์ : ต้นทุนเรื่อง นักเรียนมีสูง .ชื่อโจทย์ เรื่อง “ศึกษาวิธีการ” จัดกีฬา ที่
บ่งว่า เรื่องน่าจะมีปัญหา? แต่ว่าเรื่องที่เราทำ มากกว่า “วิธีการ”จัดกีฬา, ชื่นชมการตั้ง
คำถามหลัก รอง, แต่อยากให้เพิ่มแผนกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

๑. เพิ่มเติมมุมมองภาคเช้า (11.45 น.)

อ.สมเจตนา มณีโมโนย --- ครั้งหนึ่งผมเคยไปสัมภาษณ์ที่ลาว ถ้าไทยมาพบลาวรู้เรื่อง
แต่พวกอื่นสื่อ ฟังไม่รู้เรื่อง ในประเทศไทยมีภาษา 72 ภาษา บางภาษามีภาษาถิ่น เช่นที่ปราจีนบุรี
การฟื้นฟูภาษาถิ่น เช่นมลายูกูบังจามัง ถิ่นไทรบุรี จะสามารถฟื้นฟูและธรรงค์นั้น ดี แต่จะสื่อสารกับ
คนนอกหมู่บ้านอื่นอย่างไร เพราะภาษาเป็นการสื่อสาร การทำความเข้าใจระหว่างกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ไทย เราได้ที่สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาถิ่น นักเรียนกูบังจามัง ได้เปรียบในการ
สื่อสาร , ในการเรียนรู้ภาษาถิ่น เราสามารถทำเอง รู้เอง ใช้เอง และคืนความรู้สู่ชุมชน แต่ส่วน
ใหญ่ต้องเน้นทำเอง รู้เอง ใช้เอง เพราะเราเป็นการทำวิจัยแบบ Action Research

นำเสนอร่างโครงงานนักเรียน (บ่าย) (13.30 น.)

4.โรงเรียนบ้านนาแก้ว (ม.1)

- รูปแบบการนำเสนอ : นักเรียนทั้งชั้นจำนวน 9 คน นำเสนอ โดยการวาง
กระดานชาร์ตตรงกลาง มีนักเรียนนั่งรอบ 2 ฝั่ง คนที่นำเสนอจะลุกขึ้นยืน
- บรรยากาศ : นักเรียนค่อนข้างนำเสนอคล่อง กล้าพูด
- เรื่อง : “ศึกษาวิถี (Way) การขอ”
- ที่มาความสำคัญ : นำเรื่องราวมาดูและเทียบกับเกณฑ์ ขอ คือการทำ
กลุ่ม ซึ่งเป็นเรื่องราวการรวมกลุ่มคนเพื่อทำงาน (นำการขอข้าวตั้งคำถาม
ดูว่า ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ กับใคร นำมาเหลาประเด็น ประเด็นที่
จะศึกษา นำมาตั้งคำถาม เพื่อจัดหมวดหมู่ การพิจารณาเรื่อง ได้ 22 เรื่อง
เรื่องขอ รวมเรื่อง 132 เรื่อง จัดหมวดหมู่ 4 ระดมความคิดเกี่ยวกับเรื่อง
การมีส่วนร่วม นิเกะ ข้าวเม่า ละหมาดวันศุกร์ การเล่นฟุตบอล รายา เข้า
สุนัตติ ฯลฯ 22 เรื่อง ที่มาของการขอ)

- e. กระบวนการ : แนะนำตัว ทบทวนกระบวนการวิจัย คือ การวิจัย เมื่อ 2 ปี เอกรินทร์ว่า ปีนี้เน้นการมีส่วนร่วมกับสังคม เอาเกณฑ์ มาจากปีที่แล้ว ตั้งใหม่ 1 เกณฑ์ การมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน (สอบถาม สัมภาษณ์ อ่าน คั่นคว้า)

Comment :

1. ผอ.หุดดิน อุตมา : , งานวิจัยต้องเริ่มจากความสงสัย เป็นการจุดประกาย เพื่อเป็นพลังในการเรียนรู้ โดยประเด็นการขอ “การมีส่วนร่วม” เป็นประเด็นในการเรียนรู้
 - a. อยากให้ศึกษารูปแบบการ “ขอ” โดยภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อค้นความรู้จาก “คน”
 - b. อยากให้ทำความเข้าใจคำว่า “ขอ”

ที่สิงคโปร์ ผมพบการเรียนรู้ตลอดเวลา แต่ข้อด้อยคือ “การทำงานเป็นทีม” เพราะเขามีปฏิสัมพันธ์กับคนน้อยลง ส่วนใหญ่อยู่กับคอมพิวเตอร์ ฉะนั้นเรื่องที่เราทำต้องเริ่มจากการรู้จักการ “ขอ” และต้องนำมาปรับใช้ ทั้งนี้การเรียนรู้ต้องเรียนรู้จากสถานการณ์จริง

2. ผอ.เสรี มากแสง : นักเรียนเสนอกระบวนการละเอียด และทุกคนมีความกล้า การนำเสนอมีส่วนร่วมทุกคน (การทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกัน — นักเรียนตอบ)
 - a. ด้านการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร (ขอคือแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม—นักเรียนตอบ) อยากเล่าว่า “บ้านครูการขอจะเริ่มจากการไถนา โดยทุกคนพาวิมา เจ้าภาพเตรียมข้าว น้ำ, ต่อมาเป็นการถอนกล้า”
 - b. เสนอว่า ให้นักเรียนสร้างการมีส่วนร่วมกับคนในชุมชนจากเริ่มจนจบ
 - c. เสนอเพิ่มว่า “เราจะอนุรักษ์การขอให้อยู่กับนาแก้วอย่างยั่งยืนอย่างไร?”
3. ครูชะอุม พิศาลสินธุ์ :
 - a. เสนอให้ปรับการเขียน “หลักการและเหตุผล” โดยเพิ่ม “บริบทโรงเรียน, ชุมชน, ความสำคัญ/คุณค่าของเรื่อง “การขอ” , จะสืบสานรักษาอย่างไร”
 - b. วัตถุประสงค์มี 2 ข้อ เน้นการศึกษา (เพื่อหาความรู้) เท่านั้น แต่หลักการกลับเป็นเรื่องการสืบสานการขอ ฉะนั้นนักเรียนต้องปรับวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหลักการและเหตุผล
 - c. ปรับผลที่คาดว่าจะได้รับ ให้เป็นผลที่เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์ (สอดคล้องกัน)
 - d. ปรับเพิ่มวัตถุประสงค์ในกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ (มากกว่าห้องสมุด)

“เพราะเรื่องการขอ เป็นเรื่องเกี่ยวกับคน เป็นเรื่องวงกว้าง ที่เชื่อมโยงกับชาวบ้าน ฉะนั้นการค้นหาข้อมูลต้องค้นที่คน”

6.โรงเรียนบ้านนาแก้ว (ป.6)

- a. รูปแบบการนำเสนอ : นักเรียนชาย 4 คน หญิง 4 คน ชื่นนำเสนอบนเวที มีกระดานชาร์ตเป็นสื่อนำเสนอ
- b. บรรยายภาค : นักเรียนนำเสนอโดยการเล่าเรื่องตามเส้นเวลา (Time line)
- c. เรื่อง : “ศึกษาประโยชน์การขุดทำนา”
- d. ที่มาความสำคัญ : สนใจเรื่องวิถีการขุด เพราะเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมในชุมชน เป็นจุดเด่น การเรียนรู้
- e. กระบวนการ : เรียนรู้เรื่องเครือญาติ, ทบทวนสิ่งที่ผ่านมาในปีการศึกษา 2555, ศึกษาเก็บข้อมูลการขุดทำนา,

Comment :

1.ครูณิษฐ์ กุลโรจนสิริ : เพิ่มเนื้อหา บริบทการทำนาของบ้านนาแก้ว, การขุดมีประโยชน์อย่างไร, ใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้อย่างไร?— ในการเขียนหลักการและเหตุผล , เพิ่มการรวบรวม วิเคราะห์สรุปทำเนียบครูภูมิปัญญาท้ายเล่ม.

2.ครูไพเราะ เกิดผล: วัตถุประสงค์ — เพิ่ม “วิธีการ” ค้นหาความรู้ , พร้อมการบันทึกข้อมูล, ส่วนวิธีการขุดทำนา น่าจะลงปฏิบัติการจริง เพื่อเรียนรู้รสความเป็นจริง (กระยายบรรยายภาค) สู่การใช้ประโยชน์ อีกประการ คือเพิ่มวิธีการจัดหมวดหมู่ความรู้ เพื่อทำหนังสือ น่าจะเพิ่มเติม วิธีการเผยแพร่เพิ่มเติม..

3. ครูชะอุ่ม พิศาลสินธุ์ : ชื่อโครงการน่าจะเริ่มด้วย “ศึกษา” , ต่อด้วยหลักการและเหตุ มันคืออยู่แล้ว ศึกษาแล้วสามารถนำไปใช้อย่างไร การตั้งคำถามหลัก.....อยากให้ปรับคำถามรอง ().....

ค.ประชุมทีมผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนวิจัย

ประชุมทีมผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนวิจัย ครั้งที่ 1

วันที่ : 3 ตุลาคม 2556

สถานที่ : ณ ชมรมประมงพื้นบ้านจังหวัดสตูล อ.ละงู จ.สตูล

เวลา : 14.30 น.

ผู้เข้าร่วม : ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์, อ.หุดดิน อูสมา , ผ.อ.สิริ เต็มเบ็น , ผ.อ.ปณณานิ เจ๊ะหนู่ม , ผ.อ.กูอัน หมั่นใจดี, ผ.อ.รัชนี้ ทองเงิน, ผ.อ.จूरรัตน์ แควยหา

รายละเอียด :

คุณกริยะ หลีเคราะห์ : วันนี้เป็นการประชุมภายใน มี 4 ประเด็นในการคุย ส่วนข่าวแจ้งให้ทราบ ทางสกว.จัดประกวดงานวิจัยเด่น ทางโหนดสตุลส่งโรงเรียนจริยธรรมอิสลามมูลนิธิเข้าร่วมประกวด โดยประเด็นมีดังนี้

1. **รายงานฉบับสมบูรณ์** (ขาดข้อมูลโรงเรียนนิคมพัฒนาผัง 20, โรงเรียนบ้านโคกพยอม) , **รายงานการเงิน** โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำส่งแล้ว โรงเรียนยังไม่ส่งมา --- กำหนดส่งภายใน 31 ตุลาคม 2556
2. **สถานการณ์โครงการใหม่ 2557** - ตอนนี้มีการทำเอกสาร Budget Sheet โดยโครงการจะแบ่งออกเป็น 2 งวด ตอนนี้ร่างโครงการส่งแล้ว รออนุมัติ ซึ่งโครงการครั้งนี้มีการทำเป็นชุดโครงการ (2 โรงต่อชุด) ประมาณ 20 ตุลาคม 2556 จะมีการอนุมัติโครงการ โดยครั้งนี้จะมีหัวหน้าโครงการ 2 คน คือผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน, ผู้ปกครอง 1 คน

ขนาดโรงเรียน	ผู้เสนอโครงการ
ขนาดเล็ก	- ผ.อ.จूरรัตน์ แควยหา - ลัดดา ชูช่วง
ขนาดกลาง	- ผ.อ.รัชนี้ ทองเงิน - รอหนิ จังแตหา
ขยายโอกาส	- ผ.อ.ยงยุทธ ยินยง - วีระชาติ นฤภัย
ขนาดใหญ่	- ผ.อ.กูอัน หมั่นใจดี - สุนิสา บุญสุข
เครือข่าย	- ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์

3.ปฏิทินโครงการ (กันยายน 2556- สิงหาคม 2557)

ปฏิทินรายโรงเรียน	
เดือน	กิจกรรม
กันยายน 2556	
ตุลาคม 2556	
พฤศจิกายน 2556	เวทีนำเสนอโครงการ

ธันวาคม 2556	
มกราคม 2557	
กุมภาพันธ์ 2557	
มีนาคม 2557	
เมษายน 2557	
พฤษภาคม 2557	
มิถุนายน 2557	
กรกฎาคม 2557	
สิงหาคม 2557	

ภารกิจเครือข่ายโรงเรียนวิจัย			
ที่	กิจกรรม	หมายเหตุ	เวลา
1	ประชุมเครือข่ายประจำเดือน	เตรียมออกแบบการอบรมกับผู้บริหาร	22 ต.ค. 2556
2	เวทีระดมองค์ความรู้	ระดมความรู้ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนละ 2 คน	28 ต.ค. 2556 (1--ปิดเทอม)
3	อบรม 10 ขั้นตอน (การพัฒนาโจทย์วิจัย)		29 ต.ค. 2556 (2--ปิดเทอม)
4	อบรมการบูรณาการ	-ครูทุกคน -ใช้งบประมาณสมทบ (ไม่ค้างคืน)	16 พ.ย. 2556 (งบประมาณสมทบ)
5	เวทีนำเสนอโครงการ	ครั้งที่ 1 ขนาดเล็ก กลาง ขยายโอกาส ครั้งที่ 2 ขนาดใหญ่ ครั้งที่ 3 เครือข่าย (ห้องโมเดล)	1— 29 พ.ย.2556 2— 28 พ.ย.2556 3—27 พ.ย.2556
6	ศึกษาดูงาน	ยังไม่กำหนดพื้นที่เป้าหมาย - เสนอศึกษาดูงาน	
7	ถอดบทเรียนสังเคราะห์	หลายครั้ง (ตามขนาด)	
8	เวทีรายงานผล		มีนาคม 2557

ปฏิทินเหย้าเยือนชุดโครงการ (ขนาด...)	
เดือน	โรงเรียน
ตุลาคม 2556	
พฤศจิกายน 2556	

ธันวาคม 2556	
มกราคม 2557	
กุมภาพันธ์ 2557	
มีนาคม 2557	

โจทย์ห้องโมเดล

- กริยะ หลีเคราะห์ – เริ่มจากเก็บความรู้ในโรงเรียน ควบคู่กับการเก็บจากเครือข่าย
- ผ.อ.ปณณานิ เจ๊ะหนู่ม – น่าจะมีห้องเฟซบุ๊ก (Facebook) เครือข่าย
- อ.หุดดิน อูสม่า – อยากเพิ่มรายละเอียดการบูรณาการ โดยเฉพาะกระบวนการที่เรียกว่า Self Esteem หรือพลังการเรียนรู้ของตนเอง ครูทำอย่างไรให้ได้รักการอ่าน การตั้งคำถาม เป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ ไม่ใช่อัดความรู้ จะสร้างหรือจุดประกายพลังภายใน การเรียนรู้ได้อย่างไร.

a. บันทึกการประชุมเครือข่ายการศึกษา ครั้งที่ 2

วัน : 19 มกราคม 2557

เวลา : 09.00 น.

สถานที่ : โรงเรียนบ้านนาแก้ว อ.ท่าแพ จ.สตูล

ผู้ร่วมประชุม : ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์, ผ.อ.ยงยุทธ ยืนยง, ผ.อ.เสรี มากแสง, ผ.อ.อะหมาร สันนาท, ผ.อ.ปณณานิ เจ๊ะหนู่ม, ครูชะอุ่ม พิศาลสินธุ์, คุณณณินท์ สุวรรณศรี, นายสมพงษ์ หลีเคราะห์, นางกริยะ หลีเคราะห์, นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ

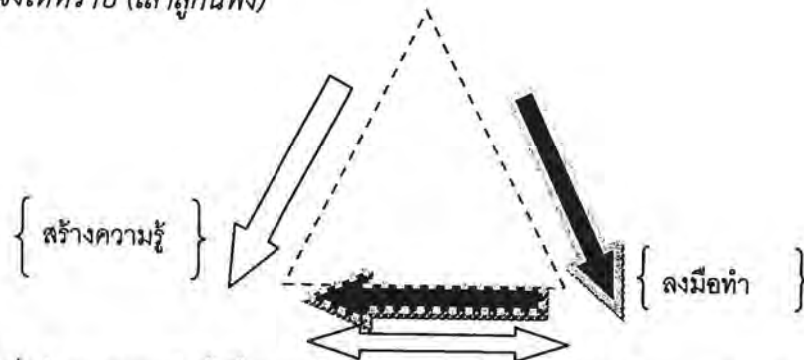
รายละเอียดการประชุม :

๑ ช่วงเช้า

■ แลกเปลี่ยนประเด็นสถานการณ์เรียนรู้

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ --- ประเด็นการคุยมีดังนี้

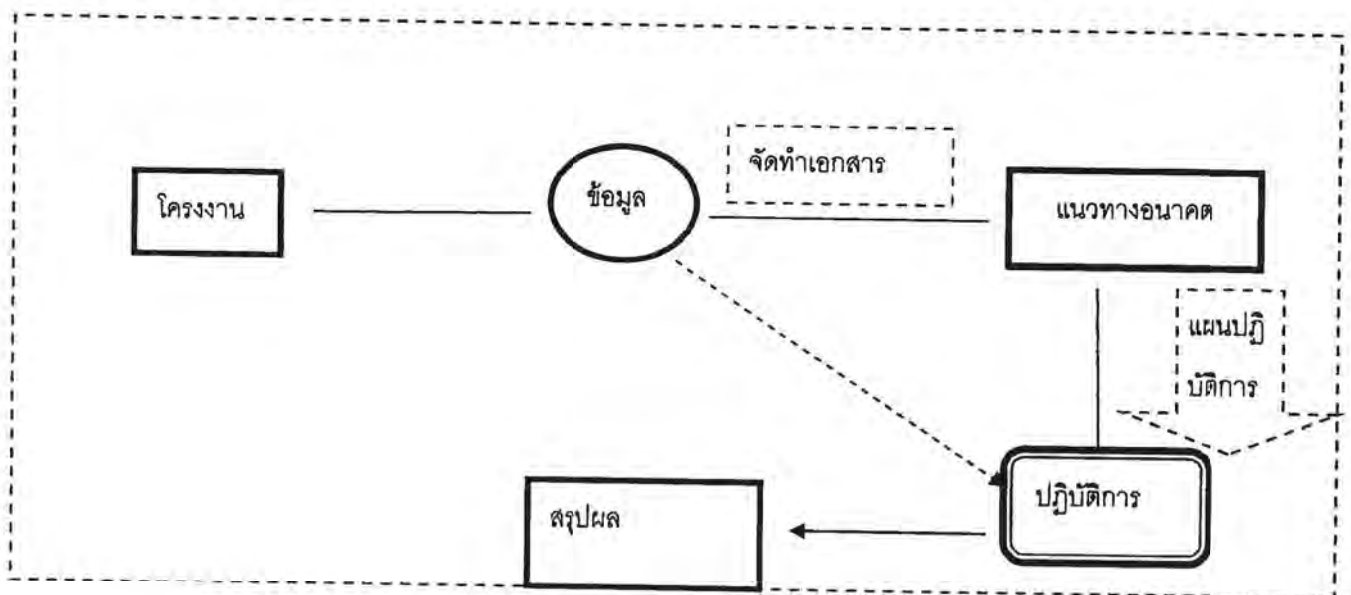
1. การเคลื่อนงานต่อ (โรงเรียน, คู่ขนาน, เครือข่าย)
2. เรื่องแจ้งให้ทราบ (เล่าสู่กันฟัง)

การเรียนรู้ เริ่มต้นจากการทำสิ่งที่อยากทำ โดยการลงมือทำ เพื่อสร้างการเรียนรู้ แต่อีกทางหนึ่ง คือการเริ่มต้นจากการสร้างการเรียนรู้ เพื่อนำมาสู่การทำสิ่งที่อยากทำ เช่น กรณีการทำธนาคารปูม้าบ้านบุโบย ที่เริ่มจากการสร้างความรู้ สร้างคน ก่อนลงปฏิบัติการสร้างธนาคารปูม้า หลักคิดดังกล่าว เป็นการชักชวนคน (เจ้าของปัญหา) มาร่วมแก้ปัญหา

อยากชวนแลกเปลี่ยนว่า จากการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา สามารถนำมาสู่การแก้ปัญหาบนฐานความมีส่วนร่วมหรือไม่ อย่างไร

แผนผัง Conceptual (แนวคิดรวบยอด) การจัดการเรียนรู้หลังการพัฒนาโครงงานนักเรียน

ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์ — กรณีเวที “คืนข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง” เพื่อสรุป วิเคราะห์ ข้อมูล เป็นสิ่งสำคัญ ไม่ใช่วิธีการใหม่ หากมีจะนำมาสู่การคิดร่วม เพื่อออกแบบการแก้ปัญหา ร่วมกับ กลุ่ม Stakeholders ซึ่งจะนำมาสู่การสร้างการเปลี่ยนแปลง

กิจกรรม	ผลผลิตจากกิจกรรม	วิธีสนับสนุน?
เวที “วิเคราะห์แนวทางอนาคตของข้อมูล”	- เอกสารข้อมูล ความรู้ - ทิศทางการใช้ประโยชน์จากข้อมูล - แผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Plan)	
เวที นำเสนอผล โครงการวิจัย	- เอกสารสรุปผลการเรียนรู้, สื่อต่างๆ	

ภารกิจห้องโมเดล มีดังนี้

- สรุปข้อมูลจากการลงพื้นที่ จัดทำเป็นเอกสารข้อมูล ความรู้ ตอบคำถามตามโครงการ
- เตรียมออกแบบสื่อ กระบวนการนำเสนอ (ฝึกซ้อม) เพื่อนำเสนอเวที “วิเคราะห์แนวทางอนาคตของข้อมูล”
- กิจกรรม (เวที/ประชุม) “วิเคราะห์แนวทางอนาคตของข้อมูล”
- กิจกรรม (เวที/ประชุม) เชิงปฏิบัติการกำหนดแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

b. ประชุมเครือข่ายโรงเรียนวิจัย ครั้งที่ 3

14 กุมภาพันธ์ 2557

เวลา : 09.00 น.

ผู้เข้าร่วม : อ.หรรณ หัสมา, อ.หุดดิน อูสมมา, ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์, ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ, ผ.อ.เสรี มากแสง, ผ.อ.ยงยุทธ ยืนยง, ผ.อ.สิริ เต็มเบ้น, ผ.อ.ปณณานิ เจ๊ะหนุ่ม, ผ.อ.จอร์จัน แควยหา, คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์, คุณกรียะ หลีเคราะห์, นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ,

สถานที่ : โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก อ.ละงู จ.สตูล

ว่าด้วยรูปแบบองค์กร, เนื้อหาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย, กระบวนการ/วิธีการ, นำมาสู่การสร้างหลักสูตรการเรียนรู้ได้อย่างไร?

1. องค์ความรู้ และผู้รู้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยมีอะไร อย่างไร
2. รูปแบบในการสร้างการเรียนรู้กับเครือข่ายเป็นอย่างไร
3. การบริหารจัดการเครือข่ายเป็นอย่างไร
 - a. เนื้อหาองค์ความรู้ ผู้รู้
 - b. บทบาทการทำงาน เช่น อบรมสร้างการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตาม การประสานงานกับภาคีเครือข่าย

ระดมความคิด

เนื้อหา (วิทยาลัยครูวิจัย)

1. แนวคิดการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. ความเป็นมาของการเรียนรู้
3. การศึกษาข้อมูลงานวิจัย (Case Study)
4. ภาพรวมกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน
5. เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ของผู้ผ่านประสบการณ์ (สื่อ/เครื่องมือ) เช่น การบูรณาการ, การพัฒนาโจทย์วิจัย, การพัฒนาเอกสารโครงงาน, เครื่องมือการลงชุมชน, การเขียนเรื่องเล่าจากรายงาน, การวิเคราะห์ข้อมูล, วิธีการเก็บข้อมูล)
6. ผลลัพธ์ ผลผลิตตามโจทย์ (พรบ., สมศ., ศศพพ, มธ.สากล, ฯลฯ) --- การถอดความเชื่อมโยง, บูรณาการ

เป้าหมาย : เพื่อนำการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยมาขยายผลแก่โรงเรียน หน่วยงาน หรือภาคีที่สนใจ

ภารกิจ : นำกระบวนการ “วิจัย” เพื่อพัฒนาการศึกษา

โครงสร้าง :

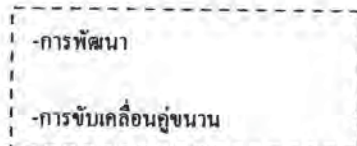
- ฝ่ายเอกสารวิชาการ ออกแบบ “คู่มือ” การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย
 - รายละเอียดคู่มือ
 - หลักการและแนวคิด, ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้ (Conceptual)
 - การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย
 - สังเคราะห์บทเรียนการจัดการเรียนรู้รายโรงเรียนและเครือข่าย (ครู รายคน/รายโรง)
 - การบริหารจัดการระบบการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน (ระดับโรงเรียน, ระดับโรงเรียนคู่ขนาน, ระดับเครือข่ายโรงเรียนวิจัย, การมีส่วนร่วมกับชุมชนและภาคี)
- ฝ่ายวิเคราะห์กระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน เพื่อเชื่อมโยงสู่เกณฑ์การชี้วัดทางการศึกษา
 - ฝ่ายปรับใช้กระบวนการพัฒนาตามพรบ. 2542
 - ฝ่ายปรับใช้กระบวนการพัฒนาตามหลักปศพ.
 - ฝ่ายปรับใช้กระบวนการพัฒนาตามหลักการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - ฝ่ายปรับใช้กระบวนการพัฒนาตาม สมศ.

แลกเปลี่ยนทรรศนะว่าด้วยการออกแบบคู่มือ

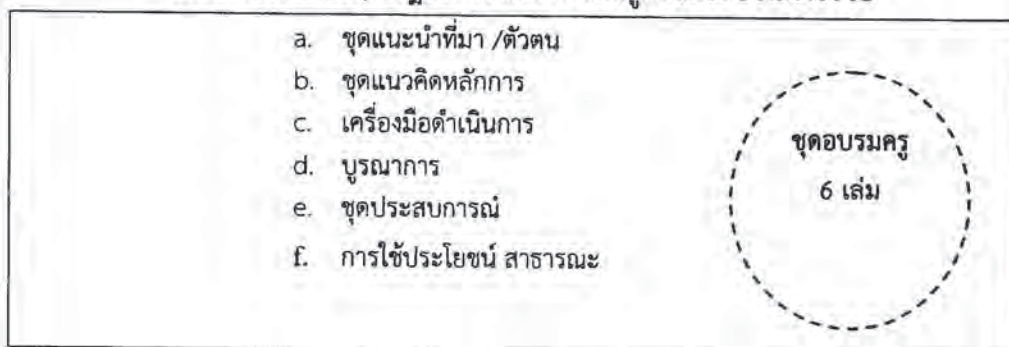
- มองบทบาท นักเรียน ครู ผู้อำนวยการ ภาควิชาเสริม
- Study (ศึกษา), Training(อบรม), Monitoring (ติดตาม) กระบวนการทั้ง 3 ต้อง เชื่อมโยง
- คู่มือ คือ “แนวทางการนำไปใช้” เพื่อเป็นแนวทางในการขยายผลการเรียนรู้ โดยต้อง เขียนบทสังเคราะห์ให้ชัดเจน
- สถานะ/จุดยืน/ตำแหน่งแห่งที่ (Position) องค์กร จะเรียกว่าอะไร? ขยายผล? สร้างการ เรียนรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไร โดยมีรูปแบบเนื้อหาและโครงสร้างการบริหารจัดการที่ ชัดเจน
- ควรเก็บข้อมูลที่เป็นนวัตกรรม มาไว้ใน “คู่มือ”

กระบวนการเก็บรายละเอียดข้อมูลเพื่อออกแบบคู่มือ

1. ถอด (Reflection) ประสบการณ์ / ความรู้ (Knowledge) ของครู, นักเรียน, ผู้บริหาร, ชุมชน, เครือข่าย
 - a. รูปธรรมงานวิจัย
 - b. รูปธรรมการตอบโจทย์ในด้านต่างๆ (เทียบเคียงเกณฑ์ประเมินทางการศึกษา)

2. Review เอกสารการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อถอดบทเรียน วางกรอบตามประเด็น
3. ตั้งกองบรรณาธิการกิจ
4. ออกแบบคู่มือชุดแนวคิดหลักการวิจัย, การศึกษา และคู่มือ ชุดประสบการณ์
5. คู่มือเล็ก คือ กระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน, คู่มือในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย, กฎในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย

การออกแบบชั้นเรียนเพื่อการเรียนรู้ --- กรณีตัวอย่าง โรงเรียนนอกกะลา/ลำปลายมาศ --- เทียบเคียง

หมายเหตุ :

ออกแบบกองบรรณาธิการ

- บรรณาธิการ : อ.หรรณ หัสมา, อ.หุดดิน อูสมมา
- กองบรรณาธิการ : ครูชะอุม พิศาลสินธุ์ , คุณชญาณิณณ์ สุวรรณศรี, นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ
- ที่ปรึกษา : อ.สมเจตนา มณีโมไนย, ผ.อ.สุทธิ สายสุนีย์, ผ.อ.ยงยุทธ ยืนยง, ผ.อ.รัชนี ทองเงิน

ง.ประชุมคู่ขนานโรงเรียนขนาดกลาง

1. ประชุมคู่ขนานโรงเรียนขนาดกลาง ครั้งที่ 1

13 พฤศจิกายน 2556

เวลา : 14.30 น.

ผู้เข้าร่วม : ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ , ผ.อ.รัชนี ทองเงิน, คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์, คุณกริยะ หลีเคราะห์, นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ , คณะครูโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโฮลต และโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ และผู้ปกครองทั้ง 2 ชุมชน

สถานที่ : โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

บรรยากาศ : ฟ่ำพรำผน ระตะสายจากวานนี้สู่วันนี้ คาคว่าเป็นมรสุมจากพายุลไห้เยียน ที่คร่าชีวิตพี่น้องฟิลิปปินส์กว่าหมื่นคน ความอบอ้าวถูกแทนที่ด้วยความชื่น สรรพสิ่งถูกซ่อนอยู่ในผุ่นน้ำมึนหม่า

การนัดหมายครั้งแรกระหว่างโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำและโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโฮลต เกิดขึ้นที่โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ นับเป็นการเห้ยาเยือนครั้งแรก ภายใต้วิธีการขับเคลื่อนเครือข่าย

รายละเอียด :

ครูยุภา ดุลยาภรณ์ : เริ่มต้นด้วยการทำความรู้จักระหว่างโรงเรียน ชุมชน และพี่เลี้ยง

ผ.อ.รัชนี ทองเงิน : กล่าวต้อนรับทุกท่าน สืบเนื่องจากโครงการวิจัย ปีนี้เป็นปีที่ 3 ในการดำเนินงาน โครงการวันนี้เป็นโครงการโรงเรียนขนาดกลาง มีอะไรพิเศษกว่าที่เป็นมา

ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ : การมาครั้งนี้เป็นการนำความจริงมาพูด มาแลกเปลี่ยน เพื่อค้นหาทางออก

ครูยุภา ดุลยาภรณ์ : ทำอย่างไรให้สาระกลายเป็นเรื่องสนุกสนาน มีมุมมองต่อคนอื่นมากขึ้น ซึ่งนี่คือเรา

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ : อนาคตเราอยากเห็นโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล ปลอดจากการสั่งการ วันนี้ความเข้าใจเรื่องการศึกษา ยังเป็นอุปสรรค วันนี้การศึกษาไม่จำเป็นต้องอยู่ในโรงเรียนอย่างเดียว เรามีบทบาทในการบริหารเช่นเดียวกัน

โต๊ะอิหม่ามรอนนี (กุ่มบึง) : อัลลามา เป็นนิมิตหมายที่ดีที่เข้าร่วมกับคณาจารย์

ครูยุภา ดุลยาภรณ์ : จริงแล้ว,เคยสงสัยว่าคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามาทำไม แต่พอเข้าร่วมเครือข่ายเราทราบว่าครูที่แท้จริงคือผู้ปกครอง ซึ่งทั้ง 2 ส่วนสามารถซึมซับได้ การเรียนรู้สมัยใหม่ ยิ่งได้ การประชุมครั้งนี้ มีการจัดคาบเรียนปกติ แต่พิเศษที่มีห้องโมเดลในการจัดการเรียนรู้ โดยโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ มีครูรัตติยา มู่เก็ม กับครูยุภา ดุลยาภรณ์, รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ครั้งนี้คือ

1. ทำความเข้าใจโครงการและโจทย์วิจัย
2. นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย
3. วางแผนนำเสนอโครงงานวิจัย 29 พ.ย. 2556
4. วางแผนการเยือนเดือนธันวาคม

โจทย์โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ มีข้อดีคือมีอัตราส่วนนักเรียนพุทธต่ออิสลาม 60 ต่อ 40 เราอย่าร่วมโจทย์วิจัยโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำจึงเป็นโจทย์พหุวัฒนธรรม ครั้งนี้เราสนใจเรื่องโจทย์ความตายร่วมระหว่างศาสนา

ผ.อ.รัชนี้ ทองเงิน : จากการพัฒนาโจทย์ มีข้อสรุปประเด็นในการจัดการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรม ดดยนำเรื่องความตายมาเป็นประเด็นเรียนรู้ โดยเลือกชั้น ป. 5 เป็นห้องโมเดล ส่วนชั้นอื่นมีการจัดการเรียนรู้ เช่น อ. 1 เรื่องอาหาร, ป. 1 การแต่งกาย, การแต่งงาน, วันสำคัญ ,ความตาย, และการทำบุญ ครั้งนี้เรามีจุดร่วมคือพหุวัฒนธรรม ทางโรงเรียนกำหนดนำเสนอโจทย์ระดับโรงเรียน 26 พ.ย. 2556

โดยมีโจทย์ระดับโมเดลชั้น ป.5 คือ วิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตายโดยชุมชนมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

นำเสนอห้องโมเดล :

โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ : ชั้นป. 5 เรียนจันทร์กับพุธ วันละ 2 ชม.

- เริ่มจากการสร้างสถานการณ์ โดยการคุยกับนักเรียน โดยนำเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่มีทั้งสุขทุกข์ ให้นักเรียนเสนอ เพื่อกระตุ้นความคิด หว่านล้อมมาสู่การตายแบบพหุวัฒนธรรม ตามโจทย์ที่โรงเรียนกำหนด
- ระดมความคิดเรื่องที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับความตาย
- บันทึกผลงานลงกระดานรายงาน ตามศักยภาพ
- นำเสนอหน้าชั้นรายชั้นเรียน “ส่งไม้ให้เด็กพูด”

- นักเรียนลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้ “นักเรียนป.4 ตาย” เราเดินลงไปเรียนรู้ กลับมาแสดงความคิดเห็น ผ่านการพูดและเขียน
- หลังจากนั้นมีการย้อนรอยกระบวนการ เพื่อตีกรอบเรื่องความตาย ตอนนี้มีภาระงานเกี่ยวกับพิธีกรรมเกี่ยวกับความตาย ขั้นตอนนี้เป็นการหาข้อบกพร่อง ร้องาน ทบทวนเพิ่มเติมความสมบูรณ์ ตอนนี้นำนักเรียนทุกคนตั้งคำถามย่อยรายคนลงในกระดาษ A4 เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ ซึ่งหากมองการประเมินสมศ. นักเรียนหลายโรงจะคิดวิเคราะห์ไม่เป็น แต่การฝึกคิดโดยเสรี ช่วยเพิ่มความกล้า
- ขณะนี้เรื่อง พิธีกรรมเกี่ยวกับความตายกว้าง ครูเห็นประเด็นน่าสนใจคือ บทสวดหรือตุ๊กตาที่ใช้ในงานศพ กับบทบาทหน้าที่ของคนในครอบครัวเกี่ยวกับการจัดการศพ

โรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด : ครูอับดุลละห์ พันหวัง (ตัวหลัก) กับครูรังสิณี หมายปันจอร์(ที่ปรึกษา) ชั้นป.6 เรียนอังคารกับศุกร์ วันละ 2 ชม.

ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ : งานชิ้นนี้มี 3 วง

โครงการชุดเครือข่ายทุกโรงเรียนเป็นสมาชิก มีอนุบาลโอบอ้อม, โกตา ,บากันโตะติดเข้าร่วมแบบไม่เป็นคูโรงเรียน งานนี้ถ้าเราทำจนเป็นวิถีการเรียนรู้ เราจะได้เรียนรู้ใหม่ ไม่สิ้นสุด จนเกิดทักษะความรู้ในการทำ

ระดับโรงเรียนกุบังปะโหลดมีการกำหนดโจทย์ร่วมกับผู้ปกครองในเวทีโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

- ผู้ปกครอง โรงเรียน ประธานสถานศึกษา ได้กำหนดโจทย์ในการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้เรื่องการจัดการศพในวิถีชีวิตมุสลิม
- นักเรียนศึกษาเรียนรู้เรื่องพิธีการจัดการศพ
- เริ่มย้อนรอยกระบวนการ ประเด็นการจัดการศพกว้าง จึงให้นักเรียนช่วยคิด ได้ประเด็น การอาบน้ำ การห่อ การละหมาด การฝัง
- นักเรียนแสดงความเห็น ลงคะแนนเสียงเลือกเรื่อง ซึ่งได้เรื่อง “การห่อศพ” มีฐานเสียง 10 คน จาก 25 คน
- คาดว่า ต้องทวนอีกครั้ง

ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ : โจทย์ชั้นอนุบาล,ป.1 คือเรื่องการดูอาห์ในชีวิตประจำวัน , ป.2 วันสำคัญในศาสนา, ป. 3 ซูเราะห์ในยุสอัมมา , ป.4 ละหมาดฟิรดู , ป.5 การอ่านซูเราะห์ยาซีน และการใช้ในพิธีต่างๆ ส่วนโจทย์โมเดล เป็นเรื่องการตาย

บังรอหนี่ จังแดหฺวา (ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา) : การตาย คำสั้นแต่ครอบคลุม เป็นสัจจะ การตายครั้งนี้ เน้นการปฏิบัติ มององค์ประกอบ สิ่งที่เกิดขึ้น ผลจากการตาย อยากให้นักเรียนเรียนรู้ความสำคัญในการละหมาดมะยาด การปฏิบัตินั้นจำเป็น (วายิบ)ต่อคนตายและคนเป็นอย่างไร ในบัญญัติทางศาสนา การปล่อยศพไว้ เป็นบาปทั้งหมู่บ้าน , เบื้องต้นอยากให้นักเรียนรู้สึก เข้าถึงภาคความจำเป็นในวิถีชีวิตของคนมุสลิมโดยแท้ คิดว่าเรื่องนี้มีประโยชน์ สุดท้ายการเน้นเรื่องจริยธรรมในโรงเรียน เป็นบ่อเกิดเบื้องต้น โดยฐานการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน อยากเล่าว่า วันนี้เรามีโรงเรียนเอกชนล้อมรอบ เราเห็นว่าเรื่องศาสนาเป็นสิ่งสำคัญ เบื้องต้นเด็ก ป.6 ร่วมละหมาดมะยาดแล้ว.

บังมูฮัมหมัด หมัดยูไล๊ะ (ร.ร.บ้านห้วยน้ำดำ) : ห้วยน้ำดำเน้นการเข้าใจระหว่างศาสนิกพุทธกับมุสลิม เน้นประเด็นการตาย การเยี่ยมเยียนระหว่างศาสนิก เพื่อสร้างความเข้าใจ และปฏิบัติตนให้เหมาะสม จากเริ่มจนฝังหรือเผา โจทย์นี้คาดว่าจะเป็นการเรียนรู้ทั้ง 2 ฝ่าย

ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ : การจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ จะสร้างการเรียนรู้ในสิ่งที่เราไม่รู้ การค้นคว้า สอบถาม จะสร้างการเรียนรู้และปรับใช้จริง ส่วนก๊บบังปะโหลด สิ่งที่ชุมชนต้องการ คือ การเรียนรู้กระบวนการจัดการศพ เสนอว่า หากจะเห็นประเด็นชัด อยากเสนอให้ชมวัดให้ชัด

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ : มีคำถามว่า

1. ทำไมจึงเลือกชั้นนี้?

2. ประเด็นเพิ่มเติม กรณีห้วยน้ำดำ “ทำไมเด็กต้องทำเรื่องความตาย” (หาหลักการเหตุผล) เสนอจัดเวทีผู้เกี่ยวข้องมาร่วมวิเคราะห์ , กุ๊บังก็เช่นเดียวกัน
 - a. การตั้งเป้าหมายวิจัยเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เรียน และแก้ปัญหา รวมถึงทัศนคติเชิงลึกในการใช้ ประพจน์
 - b. ค้นเอกสารประกอบ (Review literacy) เกี่ยวกับ “ความตาย” ในบริบทพื้นที่แบบกุ๊บังฯและห้วยน้ำดำ ประกอบ เพิ่ม เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนรู้
3. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง เพื่อเขียนหลักการเหตุผลในโครงการวิจัย
4. “การทอศพ” เสนอให้เรียนครบทั้งกระบวนการ การอาบน้ำ การห่อ การละหมาด การฝัง โดยแบ่งกลุ่มย่อยในชั้นเรียนตามประเด็น สุดท้ายนำมาเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียว เบื้องต้นให้ตั้งคำถามตามประเด็น

ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ : ประเด็น “การทอศพ” นี้อาจยังต้องทวนอีกครั้ง การเรียนรู้กระบวนการทั้ง 4 ก่อนฝัง จะเป็นการสร้างความเข้าใจในภาพรวม

บั้งรอนี จังแดหวา (ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา) : อยากเสริมความเข้าใจ เพราะความเข้าใจเป็นบันไดสู่การเรียนรู้และผลิตผล ในส่วนมุสลิมการจัดการศพเป็นหน้าที่อหัมม เพราะหลักการบัญญัติว่า การปฏิบัติพิธีในชีวิตมุสลิม ระบุว่า การทำพิธี(ศพ,นิเกะห์)เป็นบทบาทของคนใกล้ชิด แต่ที่เป็นอหัมม เพราะเราไม่มีความรู้ จึงมอบบทบาทนั้นแก่อหัมมโดยปริยาย

“อยากเรียนว่า การกระทำทั้งหมด ดีที่สุด เป็นหน้าที่คนใกล้ชิด.”

การจัดการวิถีชีวิต ความถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ : สตูมมีการจัดการเรียนรู้แบบระบบโรงเรียน การจัดการเรียนรู้เรามีห้องโมเดล แต่ในรอบต่อไป เราต้องมีห้องอื่นเข้ามาร่วม ส่วนประเด็นห้องโมเดลเป็นแค่การโฟกัส (เน้น) อยากให้เรามองภาพรวมทั้งโรงเรียน

การวางแผนการเสนอโครงการวิจัย 29 พ.ย. 2556

ครูยุภา ดุลยาภรณ์ : อยากหาหรือเรื่องการวางแผนการเสนอโครงการวิจัยในวันที่ 29 พ.ย. 2556 เห็น มอง คิดอย่างไรบ้าง?

ผ.อ.รัชนี้ ทองเงิน : เสนอโครงการระดับโรงเรียนเป็นปฐม (หัวย่น้ำดำ 26 พ.ย. 2556) หลังจากนั้นครูต้องเลาเรื่องให้แหลม คม เพื่อเลือกเรื่อง และพัฒนาโครงการระดับชั้นเรียน

ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ : เห็นว่าการเสนอมีนาคม น่าจะเป็นการบูรณาการส่วนระดับโรงเรียน 26 พ.ย.นี้

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ : ผู้ทรงคุณวุฒิระดับโรงเรียน เสนอครู ผ.อ. และชุมชน โดยมีประเด็นเสนอแนะเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าของโจทย์ (มีกรอบประเด็น) มีหัวข้อกระบวนการเรียนรู้, ความรู้เฉพาะประเด็น

ครูรังสฤษดิ์ หมายดป็นจอร์ : ประเด็นเรื่องความตาย อยากเชิญผู้รู้เฉพาะประเด็นมาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ครูยุภา ดุลยาภรณ์ : การคอมเมนต์ เรียนรู้ เพิ่ม อยากให้เน้นการเพิ่มพลังบวก

วางแผนการเยือนกับังปะโหลด (ธันวาคม 2556)

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้บริหาร, ทีมวิจัย, สกว., ชุมชน, ครู (หมุ่นเวียน)

เนื้อหา :

1. ความก้าวหน้า การจัดการเรียนรู้ กระบวนการ เทคนิค ความรู้ ห้องโมเดล
2. ถอดบทเรียนโจทย์ชุดโครงการร.ร.ขนาดกลาง

- เทคนิค วิธีการเรียนรู้
- การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- ตอบสนองความต้องการของชุมชน
- การบริหารจัดการจัดการ

3. นำเสนอผลห้องอื่น

4. กำหนดวางแผนเดือนมกราคม 2557 (หัวย่น้ำดำ)

วิธีการประชุม : เสนอผ่านสื่อพาวเวอร์พอยน์ท์ (ภาพรวม) , แลกเปลี่ยน

- ครูทุกคนในโรงเรียนเข้าร่วมสื่อพาวเวอร์พอยน์ท์

- ไม่ปิดโรงเรียน
- เปิดคลินิกการเรียนรู้ (ผู้สนใจ 4-6 โมงเย็น) หมอ= พี่เลี้ยงกับผ.อ.กับครูกับคนที่สนใจ

เวลา : วันจันทร์ที่ 23 เดือนธันวาคม 2556 ประชุมนัดแรกๆ, (โจทย์ โมเดล, โจทย์รายชั้น)

บทบาท :

- เสนอกองเลขาฯระหว่างโรงเรียน, คู่แฝด
- เสนอเพิ่มเติมการนำเสนอบทบาทผู้ปกครองวิจัยนำเสนอ (ส่วนชุมชน)

2.ประชุมคู่ขนานโรงเรียนขนาดกลาง ครั้งที่ 2

15 มกราคม 2556

เวลา : 14.30 น.

ผู้เข้าร่วม : ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ , ผ.อ.รัชนี้ ทองเงิน, ผ.อ.กฤษณ์ หมั่นใจดี, นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ , คณะครูโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด และโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ และผู้ปกครองทั้ง 2 ชุมชน

สถานที่ : โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล

บรรยากาศ : ห้องประชุมโรงเรียน บู๊โต๊ะด้วยผ้าสีสดส้ม จัดเก้าอี้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

รายละเอียด :

๑. โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด

— ห้องโมเดล (ป.6)

- ★ ศึกษาวิธีการจัดการศพแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ของนักเรียนชั้นป. 6
- ★ เริ่มจากการระดมความคิด “การจัดการศพ” สรุปว่า นักเรียนสนใจ 3 คำ คือ
วิธีการจัดการศพ, การมีส่วนร่วม และการปฏิบัติจริง
- ★ เริ่มจากการศึกษาเอกสาร สอบถาม บันทึกเป็นความรู้
- ★
- ★ เชิญวิทยากรมาบรรยายในโรงเรียน (สรุปเป็นองค์ความรู้)
- ★ ไปพบวิทยากร เพื่อ สาธิตวิธีการอาบน้ำศพ แนะนำอุปกรณ์ในการเรียนรู้

ศึกษาแล้ว

★ ตอนนี้ศึกษาเรื่อง “การทอศพ”

— อนุบาล

- ★ เรื่อง “การทอผ้าในชีวิตประจำวัน”
- ★ ก่อนนอน ก่อนเข้าห้องน้ำ ก่อนกินข้าว

— ป.1

- ★ เรื่อง “การทอผ้าในชีวิตประจำวัน”
- ★ เริ่มจากการทำความเข้าใจ คำว่า “ดูอาห์” บอกสาเหตุการขอดูอาห์ เพื่อให้นักเรียนสืบค้น บันทึก นำเสนอ
- ★ นำบทดูอาห์ มาสรุป นำเสนอ เพื่อคัดเลือกดูอาห์ที่อยากเรียนเพิ่มเติม (ก่อนนอน ทานข้าว ออกจากบ้าน ขึ้นยานพาหนะ) โดยครูสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเรียนรู้ สอบถาม นำมาใช้จริง
- ★ ตัวอย่าง ดูอาห์ มี 6 บท เป็นการบันทึกและท่องจำ

— ป.2

- ★ เรื่อง “วันสำคัญทางศาสนาอิสลาม”
- ★ นักเรียนค้นหาข้อมูลพื้นฐาน ในวัน “ฮารีรายอฟิฏริ,อฎุฮา,เมาลิด,อาชูรอ (รำลึกวันน้ำท่วมโลก เสนียงมารวม) ,รอมฎอน”
- ★ ครูเริ่มตั้งคำถามเพื่อให้เด็กค้นหา หาคำตอบ

— ป. 4

- ★ เรื่อง “การละหมาด 5 เวลา”
- ★ นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม แยกหัวข้อ ส่วนประกอบการละหมาด 5 เวลา เพื่อศึกษา สรุป นำเสนอ
- ★ สรุป เรื่อง การแต่งการ การอาบน้ำ วิธีการละหมาด
- ★ ปัจจุบัน ลงลึกเรื่อง วิธีการอาบน้ำละหมาด , พบปัญหา เรื่อง วิธีการละหมาด, คำอ่าน,
- ★ เป้าปัจจุบันให้นักเรียนทดลองทำ ทั้ง 5 เวลา เพื่อเรียนรู้คำกล่าว

--- ป.5

- ★ เรื่อง “ซูเราะห์ยาสีน” (อ่านได้กับทุกงาน)
- ★ การศึกษา เพื่อนำเสนอมาสู่ความจริง ลดความขัดแย้งที่เกิดจากข้อมูล

- ★ การท่อนักเรียนท่อนได้ ตอนนี้เป็น การ “ดับเสด” หรือตีความ
- ★ ที่ผ่านมามีการนำเสนอในเกณฑ์ที่พอใช้ แต่โดยเป้าหมายบทยาค้น อยากให้นำมาสู่การอ่านในคืนวันศุกร์ (พฤหัสบดี) นำมาสู่การอ่านแก่ผู้ป่วย

๑ ผู้ปกครองกุ่มปะโหลด 4 คน (ลูกออกแล้ว แต่ยังเป็นทีมวิจัย)

★ ลูก (ป.6) วิจัยเรื่องการอาบน้ำศพ ลูกจะกลับมาถามข้อมูล ตนเองจะมีส่วนร่วมในการตอบ ถ้าไม่รู้จะพาไปหาวิทยากร

★ พาลูกไปเรียนรู้ในงานศพ

★ ลูก ป. 1 มาถามเรื่องคูหา , ลูกป. 4 มาถามเรื่องการอาบน้ำละหมาด

★ เราต้องทำตัวเป็นตัวอย่าง

คำถาม

■ คิอย่างไรกับการเรียนรู้ของลูก? (ผ.อ.รัชนี)

- ดีมาก เห็นความกล้าในการถาม เห็นประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ลูกใจกับโจทยวิจัยอันนี้ เช่น เรื่องผู้หญิงในการละหมาด กล้าถามโต๊ะครู
- ถ้าโรงเรียนกุ่มปะโหลดวิจัยเรื่องศาสนาแบบนี้ อนาคตนักเรียนจะเพิ่ม?
 - ยินผู้ปกครองว่า “คูหาเหมือนโรงเรียนเอกชน”
- วิธีการเลาโจทยให้แหลมทำอย่างไร? (ครูห่อเตี้ยะห์)
 - การระดมความคิด ตั้งคำถาม แล้วมาเลาโจทย
 - การละหมาด 5 เวลา ทำไม “ชายละหมาดวันศุกร์ , หญิงไม่ละหมาด”
 - ประอหนี่ จังแดหวา ตอบว่า การนำหลักการอิสลามมาตั้งโจทยในการเรียนรู้ คำว่า “ศาสนาในวิถีชีวิตประจำวันนั้น” ครูแทบจะไม่ลงทุนในเรื่องวิชาการ เพราะให้นักเรียนไปนำมาจากบ้าน ตอนนี้อยันแล้ววว่า เมื่อเราสอนให้ลูกแล้ว เราต้องปฏิบัติด้วย เช่น ในส่วนคูหา เป็นอาวุธของคนมุมนั้น มีการสอนแม้แต่การข้ามสะพาน “โอ อัลเลาะห์ของฉันให้ความปลอดภัยแก่ฉันด้วย, อีกอย่าง เรามีคู่แข่งเอกชนรอบข้าง ที่ขายสิ่งที่ชุมชนต้องการ คือ การสลาม และคูหา วันนี้เริ่มมีการเคลื่อนนำไหวว่า กุ่มปะโหลดไม่ธรรมดา ที่นี้ในเรื่องวิถีชีวิตประจำวันมุสลิม เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้แต่เกิดจนตาย ในส่วนการละหมาด สิ่งที่มุสลิมรับ 50 วัคตุ

ไม่ใช่ 5 วัฏ, ที่นี้ 5 วัฏ เป็นสิ่งจำเป็น แต่ในบ้ายวันศุกร์ต้องไปร่วมละหมาดที่มีสยิด เพื่อรับฟัง การสั่งเสียจากโต๊ะกอเตบ และฟังคุตบะห์ (ชายทุกคนต้องไป) ถามว่าทำไมผู้หญิงไม่ไป เพราะผู้หญิงไม่จำเป็นต้องไป ถามว่าหญิงไปได้หรือไม่ ได้ แต่ต้องรักษามะหริ์ม และอยากเสนอเรื่องซูเราะห์ต่างๆ เช่น ยาซีน อ่านแก่คนใกล้ตาย เพื่อขออุอาห์รักษาหรือไม่ทรमान แต่ในชีวิตประจำวัน สามารถทำได้ ในทุกกิจกรรม “ทุกอย่างในชีวิตประจำวันนั้นมีค่ามีราคา” ยกตัวอย่าง คำว่า อัลละฮัมดุลิลละห์ ต้องอ่านให้ขาด ไม่ใช่ “ลา” ส่วนเรื่องการเลลามให้อ่าน ต้องเรียน ต้องรู้

๑ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ

--- ห้องโมเดล (ป.5)

- ★ การกล่าวบทสวดศพและละหมาดยานะชะห์
- ★ “ศึกษาบทกล่าวในพิธีการทำศพของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล”
- ★ เริ่มจากการที่นักเรียน รู้จักการเขียนรายงาน แผ่นพับ ในการทำองค์ประกอบการเขียนโครงการ (นักเรียนช่วยเขียน)
- ★ ที่ผ่านมา การเลือกความตายจะเป็นเรื่องที่คนไม่ค่อยสนใจ นึกถึง แต่เรื่องนี้ เมื่อมีการตายเกิดขึ้นในชุมชน จึงเป็นจุดเรียนรู้
- ★ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา บทสวดศพศาสนาพุทธ และเพื่อศึกษาบทกล่าวยานะชะห์ในศาสนาอิสลาม ผูกตั้งคำถาม กำหนดขอบเขตการวิจัย (พื้นที่, เนื้อหา, เวลา) มีการออกแบบคำถามวิจัย กำหนดแหล่งข้อมูล, วิธีการศึกษา , แผนกิจกรรม)
- ★ ส่วนผลที่คาด คือ อยากเห็นเรื่องสมาธิ, การคิด, ความกล้า, (เด็กมีความคิด)
- ★ นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ มีส่วนร่วมในการพัฒนา

--- ป.2

- ★ สภาพชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ มีการอยู่ร่วม ระหว่างคนพุทธ,กับอิสลาม โจทย์เป็นเรื่องวัฒนธรรมร่วมระหว่าง 2 ศาสนา โดยมีแก่นวงจรวัฒนธรรม ในส่วน ป. 2 เลือกเรื่องการจัดงาน
- ★ โดยเริ่มสอบถาม และค้นคว้าข้อมูล เพื่อหาเรื่องที่สนใจ สุดท้ายลงเอยที่พิธีการจัดงาน

- ★ เรื่อง “ศึกษาวิธีการแต่งงานของชุมชนบ้านห้วยน้ำดำ” ระหว่างศาสนาพุทธกับอิสลาม
- ★ วิธีการศึกษา เน้นการสอบถามผู้ปกครอง, สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต , ไป “แอ็บ” ทาบตาม, ได้ข้อมูล มาสรุปหน้าชั้นเรียน จึงพาผู้ปกครองมาร่วมในการพาลงพื้นที่จริง มีการเชิญวิทยากรมาร่วมในการให้ข้อมูล เพื่อแลกเปลี่ยน เช่น โต๊ะอิหม่าม โต๊ะครู พระสงฆ์
- ★ มีการบูรณาการในวิชาต่างๆ เช่น ภาษาไทยมีการแต่งประโยค, คณิต นับเลข, ศิลปะวาดภาพ, วิทยาศาสตร์สังเกต แยกแยะ , สังคม การอยู่ร่วมกัน

— อนุบาล 1

- ★ เรื่อง “ไขดาวแสนอร่อย”
- ★ กิจกรรมการเรียนรู้

๑ ผู้ปกครองโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ

- ★ การมีส่วนร่วม นักเรียนได้เรียนรู้ ในส่วนอิสลาม ส่วนเนื้อหามากกว่านั้น เป็นการค้นคว้าจากผู้เรียน
- ★ การแต่งงาน, ให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่วนแม่ไม่ได้แต่งงานตามประเพณี จึงค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต ในส่วนการเรียนรู้แม่จะช่วยเหลือทุกอย่าง ข
- ★ ช่วยครู เป็นที่ปรึกษา

คำถาม

- (นายรอนัน) “ฟังแล้วงานน้ำดำกับกุบังคล้ายกัน ถ้ามว่ายากมัย พอกัน แต่ใจหยัง น้ำดำ วกไปเรื่องไขดาวนิดหนึ่ง จึงไม่เครียด ส่วนสโลแกนกุบังปะโหลด เราตั้งว่าเราไม่รีบ ไม่ใช่หยุดไม่ทำ เราไม่เก ไม่ติดต่อ เพราะเราต้องครบทุกส่วน ติดต่อไม่ได้ ฉะนั้นเรื่องศาสนา จะเก (ติดทอนไม่ได้) สุดท้าย คือ เราไม่เครียด อยากถามว่า “ในเมื่อท่านเป็นผู้โชคดีที่มีทั้งไทยพุทธกับมุสลิม อยากถามว่า การจัดการในเวลาที่ย่ำกัด ท่านจัดการอย่างไร?”

- ตอบ — (ผู้ปกครอง) เราทำ 2 รูปแบบ คือ หนึ่งทำพร้อมกัน เพื่อเรียนรู้พร้อมกัน เช่น การสาธิต เวลาจริง ยังไม่ได้ลงพื้นที่จริงสักครั้ง อีกวิธี คือ การแยกเพื่อสอบถามผู้รู้ในแต่ละแขนงสาขา, ครู (จะส่งหนังสือราชการเพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูลจริงจากครูภูมิปัญญา

Check Out :

ผู้ปกครอง

- เป็นครั้งที่ 2 วันนี้ได้ความรู้ ได้เพื่อน ทีมงาน ดีใจที่ได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทุกฝ่าย (ครู ผู้ปกครอง) ได้ของดีเป็นทางนำลูกหลานของเรา
- ยินดี ดีใจมาก
- ภูมิใจที่มีส่วนร่วม ดีใจที่ได้มา
- ประทับใจ ที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รู้จักชื่อ ที่อยู่
- ร่วมงานตลอดไป
- ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความรู้ในสิ่งที่ไม่รู้ ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ เช่น “พหุวัฒนธรรม”

ครู

- ประทับใจ ดีใจมาก ครั้งแรกที่ได้มาบุกเบิกปะโฮลด ดีใจที่พบน้องใหม่ ประทับใจ ชุมชนมาก ไฉนมาก ในการรู้จักกัน เห็นความก้าวหน้า (น้ำคำ)
- ได้ประสบการณ์ ประทับใจ แลกเปลี่ยนความรู้ เป็นแนวทางให้ตนเองไปสอนเด็กต่อไป (กบ้ง)
- ครั้งแรกที่มาบุกเบิกปะโฮลด ครั้งนี้ไม่รู้จักชื่อ อาจไม่รู้จักกันมาก่อน หลังจากนั้นนับเป็นจะสมบูรณ์หรือไม่ ก็เป็นตามนั้น (น้ำคำ)
- รู้สึกดี แม้จะง่วง มั่ว แต่ก็มีความสุข วันนี้เห็นศักยภาพชุมชน (กบ้ง)
- ได้ความรู้มาก มีเนื้อหา สาระ เข้มมาก เป็นประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (กบ้ง)
- ดีใจที่ได้รู้จักครูเพิ่มขึ้น วันนี้มีความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น เป็นประโยชน์ในการสอบถามเป็นการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยน (น้ำคำ)
- ถูกใจ สโลแกนบุกเบิกปะโฮลด วันนี้มีน้องชฎาธารมาร่วม (กบ้ง)
- วันนี้ เท่าที่นั่งฟังมา รู้สึกว่า สิ่งที่ได้มีประโยชน์ และ นำความรู้มาปรับปรุงให้ดีขึ้น (กบ้ง)
- หัวใจน้ำคำมีเนื้อหาที่ชัดเจน แน่น กว่าสิ่งที่เราเป็นเด็กใหม่กบ้งเข้าร่วม แต่วันนี้มาร่วม เพื่อเรียนรู้ (กบ้ง)
- เห็นความมั่นใจ มุ่งมั่นของผู้บริหาร 2 โรงเรียน ที่เป็นคู่พัฒนา ในการเรียนรู้ สิ่งที่เราทำย่อมสร้างการเรียนรู้ ซึ่งที่ผ่านมา เห็นผลงานนักเรียนเมื่อ 9 ม.ค. ส่วน 2 โรงเรียนคงจับมือกันต่อไป บนฐานความสัมพันธ์ ยิ่งขึ้น(กบ้ง)
- ยินดี ที่พี่น้องครู อาจารย์ ผู้ปกครอง มาร่วมอยู่ในโหมดเดียวกัน หลายอย่างวันนี้แม้ว่าโครงการวิจัยนั้นมีเป้าหมายที่นักเรียน แต่วันนี้เราเอง ก็ได้ความรู้ที่เป็นส่วนแบ่งอีกประการ รู้สึกดีใจที่ได้เข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย เพื่อนในสังคม เรามี

เพื่อนที่ต่าง ที่สามารถมาร่วมในการพูดคุย วันนี้ เราอ่านภาษาอังกฤษก็ไม่ใช่ไร
ที่หน้าเมืองจะเขียนเป็นรูปทั้งนั้น เช่นที่ศรีลังกา เขาสื่อผ่านรูปได้ (กบง)

ผู้บริหาร

ผ.อ.รัชนี้ ทองเงิน — เป็นโอกาสที่ได้มาเจอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการ วันนี้เห็นการรู้จัก
กันแล้ว รู้จักเพื่อแลกเปลี่ยน วันนี้ เห็นบทบาทครูชัดเจนขึ้น เห็นชุมชนในการมีส่วนร่วมในฐานะวิทยากร
พ่อแม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อยากฝากต่อว่า

— นอกจากการมีส่วนร่วม สิ่งทีลึกลึกกว่านี้ อยากให้เราสกัดความรู้ออกมา เพื่อสกัดเทคนิค
เพื่อตอบวัตถุประสงค์โครงการ

สุดท้าย ขอขอบคุณทีมงานกบงปะโฮลต อาหาร การต้อนรับ ประทับใจทุกเรื่อง โอกาสหน้าต้อง
เลียนแบบ

ผ.อ.อะหมาร สันนาหุ — มีความสุข ที่ทุกครั้งการพูด กับสกว. เช่นเดียวกับบรรยากาศองค์กร
ความเป็นเรา ผมนกล้าพูด ยอมรับว่า สกว.เปลี่ยนแปลงเรา ผมมาที่นี้ครั้งแรกเหมือนกัน เมื่อ 25 มกราคม
5 ปีแล้ว ครึ่งนี้ ทีมงานเข้ามาช่วย กบงปะโฮลตก้าวเข้ามาแล้ว สำหรับสิ่งดีที่ต้องเกิด คือ การพัฒนา
ศักยภาพคนในทุกระดับ สิ่งที่เสนอ พูดได้ ไม่ผิด งานนี้ เป็นการเค้นศักยภาพออกมา ซึ่งบางศักยภาพ
ขึ้นสนิมเกาะ งานนี้เราสามารถคุย สร้างสรรค์ เติมเต็ม ให้กำลังใจ เพื่อเติบโต ซึ่ง สมรมภูมิสร้างวีรบุรุษ
ขอบคุณคำชื่นชม ยอมรับ ดูแลช่วยเหลือ トラบโดที่ต่อสู้ ชัยชนะจะอยู่กับผู้กล้า แม้วันนี้ไม่ได้หวังที่ตั้งตา
รอไปก็เชื่อว่าประาชัย

3.ประชุมคู่ขนานโรงเรียนขนาดกลาง ครั้งที่ 3

17 มีนาคม 2557 ณ นกน้ำรีสอร์ท ต.ฉลุง อ.เมือง จ.สตูล

มุมมองเพิ่มเติม

— ครูช่อ่ม พิศาลสินธุ์ (มุมมองต่อโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ)

- เด็กรู้จักคำว่าภูมิปัญญาชาวบ้าน แต่ไม่รู้คุณค่าของภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ เด็กบอกได้ว่าชื่อ
อะไร แต่เมื่อไปสืบค้นข้อมูล เด็กจะไปถามจากคนใกล้ตัว เช่นภารโรงของโรงเรียนเพียงคนเดียว

- เด็กร้อยความสัมพันธ์เชื่อมโยงเรื่องเข้าด้วยกันได้น้อย คือ เด็กบอกสิ่งที่เห็นไม่ได้ว่าสิ่งที่เรียนรู้
ใช้ทำอะไร เด็กอธิบายได้น้อย เด็กแยกแยะไม่ออก ในส่วนประกอบของพิธีกรรมนั้น มีอะไรบ้าง

(เพราะบอกทุกอย่างที่เห็น เช่น สุนัข โต๊ะ) นอกจากนั้น เด็กยังอธิบายขยายความสิ่งต่างๆ เหล่านั้นต่อพิธีกรรมได้ไม่ชัดเจน ฟังแล้ว ผู้ฟังรับรู้ว่าคุณได้เห็นสิ่งเหล่านั้นจริงในพิธีกรรม แต่เด็กยังไม่เข้าใจว่าทำไมต้องมีสิ่งนั้น ทำไมต้องมีสิ่งนี้ในพิธีกรรม

-เด็กส่วนหนึ่งมีวิถีชีวิตที่ใกล้ชิดกับภูมิปัญญา (อาจเป็นผู้สืบทอดได้ในอนาคต) เพราะสืบทอดมา ภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดเรื่องราว

--คุณชญาณิณณ์ สุวรรณศรี(มุมมองต่อโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด/ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำคำ)

- โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด เด็กรู้จักคำว่า “มะยัด” จากหนังสือต่างๆ และท่องจำความหมายนั้น แต่ไม่อาจอธิบาย หรือขยายความเพิ่มได้ นั้นแสดงว่า เด็กไม่เข้าใจคำว่า “มะยัด” อย่างแท้จริง และที่สำคัญ คือ ไม่มีข้อมูลที่บ่งบอกถึง การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- โรงเรียนบ้านห้วยน้ำคำ การอธิบายสิ่งที่เห็น เด็กนักเรียนอธิบายเฉพาะสิ่งที่เห็นด้วยตา แต่ไม่ใส่ความหมาย ไม่อธิบาย หรือบอกสิ่งที่ซ่อนอยู่ในสิ่งที่มองเห็นนั้นได้.

ค : รายชื่อทีมวิจัย

1. รายชื่อทีมวิจัยโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด

ชื่อ-สกุล นายอะหมาร สันนาหุ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด
ว/ด/ป เกิด 25 มกราคม 2509 บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่ 39102-00041-01-7
ที่อยู่ 124 ม.4 ต.ควนโดน อ.ควนโดน จ.สตูล โทร.085-6718359
ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารงานศึกษาธิการ จังหวัดตรัง พ.ศ. 2548
- จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาอังกฤษ จากวิทยาลัยครูยะลา พ.ศ.2532

ประวัติการทำงาน

- เริ่มรับราชการครั้งแรก เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2534
- ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนผังปาล์ม อ.ควนกาหลง จ.สตูล
- ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4-5 โรงเรียนบ้านเขาไคร้ อ.ควนกาหลง จ.สตูล พ.ศ.2536-2541
- ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลทุ่งหว้า อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล พ.ศ.2542-2543
- ครูใหญ่โรงเรียนบ้านท่ายาง อ.ละงู จ.สตูล พ.ศ.2543-2547
- อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านทุ่ง อ.ละงู จ.สตูล พ.ศ.2548-2549
- ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดาหลา อ.ละงู จ.สตูล พ.ศ.2549-2552
- ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล พ.ศ.2553-ปัจจุบัน

2 ชื่อ-สกุล นายประสาน สายพรม
ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด
ว/ด/ป เกิด 18 กันยายน 2502 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 39199-00127-52-4
ที่อยู่ 16/34 ถนนยาตราสวัสดิ์ ต.พิมาน อ.เมือง จ.สตูล โทร 086-2935811
ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เอกพลศึกษา วิทยาลัยครูยะลา พ.ศ. 2524

ประวัติการทำงาน

- เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2526 โรงเรียนบ้านบันนังปูเลา อ.เมือง จ.สตูล
- ปัจจุบันรับราชการที่โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล

3 ชื่อ-สกุล นายรังสิทธิ์ หมาดปิ่นจอร์

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด

ว/ด/ป เกิด 18 กุมภาพันธ์ 2502 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 39101-00586-76 -

ที่อยู่ 162/1 ม.13 ต.ฉลุง อ.เมือง จ.สตูล โทร 086-2960118

ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏสงขลา พ.ศ.2541
- จบการศึกษาระดับ ปกศ.สูง จากวิทยาลัยครูสงขลา พ.ศ.2521

ประวัติการทำงาน

- เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2521 โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล
- ปัจจุบันรับราชการที่โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล

4 ชื่อ-สกุล นางเปี่ยมสุข กงเซ่ง

ตำแหน่งครูโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด

ว/ด/ป เกิด 12 กรกฎาคม 2505 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 39007-00603-53-7

ที่อยู่ 242 ม.4 ต.เกตุรี อ.เมือง จ.สตูล โทร 085-0803453

ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ.2529

ประวัติการทำงาน

- เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2534
- ตำแหน่งครู1โรงเรียน บ้านสระหมื่นแสน อ.ระโนด จ.สงขลา
- ปัจจุบันรับราชการที่โรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล

5 ชื่อ-สกุลนางจันทร์จิรา สังข์ทอง

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลด

ว/ด/ป เกิด 5 พฤศจิกายน 2499 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 39199-00029-23-9 ที่อยู่ 20/5 ถนนราษฎร์อุทิศ อ.เมือง จ.สตูล โทร 086-8917108

ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาประถมศึกษา จากวิทยาลัยครูสงขลา พ.ศ.2529
- จบการศึกษาระดับ ปกศ.สูง จากวิทยาลัยครูสงขลา พ.ศ.2526

ประวัติการทำงาน

		▪ เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2521 โรงเรียนบ้านกุบ่งปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล ▪ ปัจจุบันรับราชการที่โรงเรียนบ้านกุบ่งปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล
6	ชื่อ-สกุล นางอำภา ทิตย์แก้ว ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านกุบ่งปะโหลด ว/ด/ป เกิด 04 กรกฎาคม 2501 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 39199-00036-51-1 ที่อยู่ 86/44 ซอย 12 ถนนสุลกานุกูล ต.พิมาน อ.เมือง จ.สตูล โทร 086-9606 ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน	▪ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.2547 ▪ เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2526 ▪ ตำแหน่ง ครู1 โรงเรียนบ้านตันหยงอูมา อ.เมือง จ.สตูล ▪ ปัจจุบันรับราชการที่โรงเรียนบ้านกุบ่งปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล
7	ชื่อ-สกุล นางทัศนียา หลงสาม๊ะ ตำแหน่งครูโรงเรียนบ้านกุบ่งปะโหลด ว/ด/ป เกิด 05 พฤษภาคม 2506 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 32403-00598-84-2 ที่อยู่ 152 ม.2 ต.ย่านซื่อ อ.ควนโดน จ.สตูล โทร 089-6554644 ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน	▪ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา พ.ศ.2529 ▪ เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2529 ▪ ตำแหน่ง อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านวังขาว อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี ▪ ปัจจุบันครูสอนโรงเรียนบ้านกุบ่งปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล
8	ชื่อ-สกุล นายนรินทร์ ลาโหยด ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านกุบ่งปะโหลด ว/ด/ป เกิด ที่อยู่ ประวัติการศึกษา	▪ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาสังคมศึกษา วิทยาลัยครูสงขลา

ประวัติการทำงาน

- ตำแหน่งครูโรงเรียนบ้านฉลุง ต.เจ๊ะบิลัง อ.เมือง จ.สตูล
- ปัจจุบันครูสอนโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต อ.ควนโดน จ.สตูล

- 9 ชื่อ-สกุล นายอับดุลเลาะห์ พันหวัง
ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต
ว/ด/ป เกิด 05 พฤษภาคม 2506 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 32403-00598 - 84-2

ที่อยู่ 152 ม.2 ต.ย่านซื่อ อ.ควนโดน จ.สตูล โทร 089-6554644

ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา พ.ศ.2529

ประวัติการทำงาน

- เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2529
- ตำแหน่ง อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านวังควาง อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี
- ปัจจุบันครูสอนโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต อ.ควนโดน จ.สตูล

- 10 ชื่อ-สกุล นางสาวเสด็จ มาลี
ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต
ว/ด/ป เกิด 12 เมษายน 2518 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 39102 - 00126 - 55-1

ที่อยู่ 192 ม.2 ต.ย่านซื่อ อ.ควนโดน จ.สตูล โทร 087-2941664

ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ.2541

ประวัติการทำงาน

- เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2541
- ตำแหน่ง อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านผังปาล์ม 3 อ.มะนัง จ.สตูล
- ปัจจุบันครูสอนโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต อ.ควนโดน จ.สตูล

- 11 ชื่อ-สกุล นางปราณีต พิพัฒน์เสน
ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลต
ว/ด/ป เกิด 05 พฤษภาคม 2506 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 32403-00598- 84-2

ที่อยู่ 152 ม.2 ต.ย่านซื่อ อ.ควนโดน จ.สตูล โทร 089-6554644

ประวัติการศึกษา

		▪ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา พ.ศ.2529
	ประวัติการทำงาน	▪ เริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ.2529 ▪ ตำแหน่ง อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านวังควาง อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี ▪ ปัจจุบันครูสอนโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลต อ.ควนโดน จ.สตูล
12	ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง ว/ด/ป เกิด ที่อยู่ ประวัติการศึกษา	นางสาวอารีนา หมันเส้น ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลต 19 พฤษภาคม 2525 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 9102 - 00070-77-7 119ม.2ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล โทร 081-0997709 ▪ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
	ประวัติการทำงาน	▪ ปัจจุบันครูพี่เลี้ยงฯโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลต อ.ควนโดน จ.สตูล
13	ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง ว/ด/ป เกิด ที่อยู่ ประวัติการศึกษา	นางสาวพาริดา หมาดสา ครูอัตราจ้างโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลต 28 กันยายน 2530 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 19102- 00036 - 71-8 8 ม.6 ต.ย่านซื่อ อ.ควนโดน จ.สตูล โทร 083-192 7683 ▪ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการวัดและประเมินผลทางการศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ
	ประวัติการทำงาน	▪ ตำแหน่งครูอัตราจ้างโรงเรียนอนุบาลสตูล ต.พิมาน อ.เมือง จ.สตูล ▪ ปัจจุบันครูอัตราจ้างสอนโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลต อ.ควนโดน จ.สตูล
14	ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง ว/ด/ป เกิด ที่อยู่ ประวัติการศึกษา	นางสาวอาอีชะ บูเดียะ ครูธุรการโรงเรียนบ้านกุ่มบึงปะโหลต 1 มีนาคม 2526 118 ม.5 ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล

		▪ ปริญญาตรี วิชาเอก การจัดการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ประวัติการทำงาน ▪ ตำแหน่งครูธุรการ โรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด ปี 2553 ถึง ปัจจุบัน
15	ชื่อ-สกุล นายรอนันต์ จังแตงหวา ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ว/ด/ป เกิด 10 มิถุนายน 2500 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 3910200065153 ที่อยู่ 74 ม.1 ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล โทร 089-2964421 ประวัติการศึกษา ▪ ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด ประวัติการทำงาน ประธานกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด	
16	ชื่อ-สกุล นายสอและ ระสุโสะ ตำแหน่ง เครือข่ายผู้ปกครอง ว/ด/ป เกิด 9 กันยายน 2505 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 9102 – 00062 – 12-1 ที่อยู่ 206 ม.8 ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล โทร 089-2964421 ประวัติการศึกษา ▪ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาสังคมศึกษา วิทยาลัยครูสงขลา ประวัติการทำงาน ▪ ตำแหน่งครูโรงเรียนบ้านฉลุง ต.เจ๊ะบิลัง อ.เมือง จ.สตูล ▪ ปัจจุบันครูสอนโรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด อ.ควนโดน จ.สตูล	
17	ชื่อ-สกุล นางสตีธาสิม๊ะ ดาแลหมัน ตำแหน่ง เครือข่ายผู้ปกครอง ว/ด/ป เกิด 30 พฤศจิกายน 2522 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 3 9103 0000329 0 ที่อยู่ 105 ม.1 ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล ประวัติการศึกษา ▪ ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกุ่มปะโหลด	
18	ชื่อ-สกุล นางเจ๊ะอัน หมันเส้น ตำแหน่ง เครือข่ายผู้ปกครอง ว/ด/ป เกิด 14 ธันวาคม 2514 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 3 9102 00074	

84 5

ที่อยู่ 12 ม.2 ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล

ประวัติการศึกษา

- มัธยมศึกษาปีที่ 6

19 ชื่อ-สกุล นางมารีย๊ะ หมั่นเส้น

ตำแหน่ง เครือข่ายผู้ปกครอง

ว/ด/ป เกิด 23 มีนาคม 2527 หมายเลขประจำตัวประชาชนเลขที่ 1 9102 00003 75 5

ที่อยู่ 237 ม.2 ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล

ประวัติการศึกษา

- มัธยมศึกษาปีที่ 6

2.รายชื่อทีมวิจัยโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ

1.ชื่อ : นางยุภา ดุลยาภรณ์

วันเดือนปีเกิด : 2 สิงหาคม 2517

ที่อยู่ : 78 ม. 10 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล รหัสไปรษณีย์ 91130

ประวัติการศึกษา :

- ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านควนขัน อ.เมือง จ.สตูล
- มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์ อ.เมือง จ.สตูล
- มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์ อ.เมือง จ.สตูล
- อนุปริญญาวิทยาศาสตร จากสถาบันราชภัฏยะลา
- ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต จากสถาบันราชภัฏยะลา

ประวัติการทำงาน :

- พ.ศ.2538-2548 ร.ร.แสงทองวิทยา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
- พ.ศ.2548-2551 ร.ร.บ้านสมาหอ อ.มายอ จ.ปัตตานี
- พ.ศ.2551 -2553 ร.ร.บ้านตันหยงอูมาชัยพัฒนา อ.เมือง จ.สตูล
- พ.ศ.2553 -2555 ร.ร.บ้านควนเก อ.ท่าแพ จ.สตูล
- พ.ศ.2555 ถึงปัจจุบัน ร.ร.บ้านห้วยน้ำดำ

บทบาทในชุมชน

- สมาชิกมุสลิมะห์ ประจำมัสยิดธรรมประทีป บ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

2.ชื่อ : นางสาว กุลัตนาม

วันเดือนปีเกิด : 5 มีนาคม 2512

ที่อยู่ : 343 ม.10 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ประวัติการศึกษา :

- จบ กศน.มัธยมศึกษาตอนปลาย

ประวัติการทำงาน :

- ทำสวนยาง

บทบาทในชุมชน : เป็น อสม.และเป็นแม่ของลูก

3.ชื่อ : นางปรีดา พรหมทอง

วันเดือนปีเกิด : 24 กรกฎาคม 2514

ที่อยู่ : 322 ม.10 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ประวัติการศึกษา :

- ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนาปะขอกิ่ง อ.บางแก้ว จ.พัทลุง

ประวัติการทำงาน :

- ทำสวน

บทบาทในชุมชน :

- คณะกรรมการสถานศึกษา
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- คณะกรรมการกองทุนปุ๋ยในหมู่บ้าน
- ประธานกลุ่มออมทรัพย์ซอย 2
- รองประธานกลุ่มสตรี
- รองประธานประปาหมู่บ้าน
- สมาชิก อปพร.
- สมาชิก อสม.
- สมาชิก อพม.

4.ชื่อ : นางชฎาธาร แสงอุดม

วันเดือนปีเกิด : 5 กุมภาพันธ์ 2525

ที่อยู่ : 277 ม.10 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ประวัติการศึกษา :

- 2548 หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- 2554 หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา

ประวัติการทำงาน :

- 2548 โรงเรียนบ้านคูขังปาแย อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
- 2552 โรงเรียนบ้านเกตุรี อ.เมือง จ.สตูล
- 2554 โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

บทบาทในชุมชน : -

5.ชื่อ : นางสาวจินต์ คงปาน

วันเดือนปีเกิด : 2 มิถุนายน 2515

ที่อยู่ : 75 ม.10 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ประวัติการศึกษา :

- มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ประวัติการทำงาน :

- ทำสวนยาง,สวนปาล์ม

บทบาทในชุมชน :

- คณะกรรมการสถานศึกษา
- สมาชิกกองทุนสตรี
- สมาชิก อปพร.
- สมาชิก อสม.
- สมาชิก อพม.

6.ชื่อ : นางวิไล หนูสม

วันเดือนปีเกิด : 9 ธันวาคม 2512

ที่อยู่ : 137 ม.10 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ประวัติการศึกษา :

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ประวัติการทำงาน :

- ทำสวน

บทบาทในชุมชน :

- สมาชิก อสม.
- สมาชิก อปพร.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน